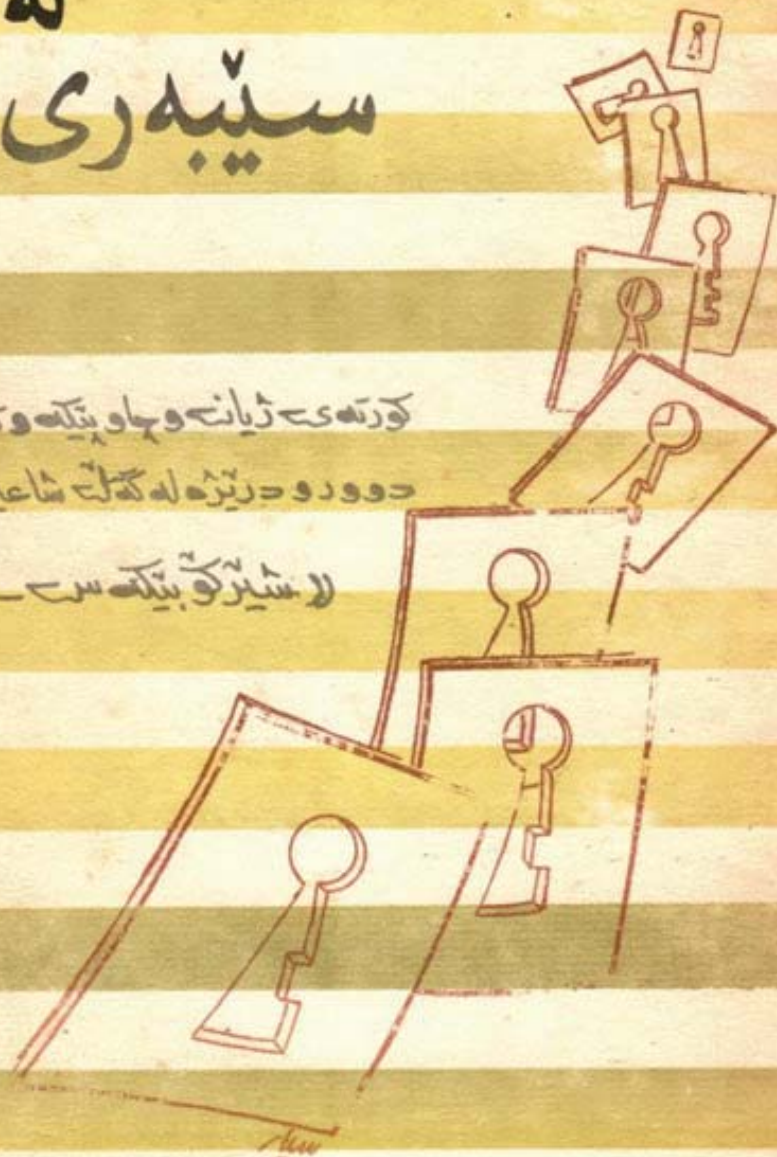

رووبه پروو

له

سینه‌ری چیا دا

کورتە ی ژبان و چاوی پێکه و تێنێکە ئەمە لایە نه ی
دوو روو دێژە له گەڵ شاعیر و ناسراوی کورد
« شیرۆ بێتە سە - جوامێر » دا

ناماره کردنی : بیستون

پروو به پروو له سینه ری چیا دا

کورتی ژبانته و چاویته کوه و تیناکه له مه لایه نه کی
= وووو = زیزه له کوه له شاعیری ناسراوی کوه =
(شیره کوه بینه «رسته» چوا ایزه کوه)

نماره کردنی : بیستون

هه و النامه‌ی کتیب

- * رنگای ژبان و ههنگاوی شسپهر *
- * (رووه‌روو له سببیری جیادا) جسامیر *
- * جایی په‌گه م : دپه‌مه‌په‌ری ۱۸۰ *
- * له بلا و کراهه‌کانی په‌کیتی نووسه‌رانی کوردستان
ژنجیره " ۲۹ "
- * چاپخانه‌ی شه‌هید عبدالخالق معروف *

وتدیهك

خوښه‌وېست

وا هم‌جاویند یاری‌یه‌کی رمنگینی ترتان له بلاء و کړاوگانې په‌کټی‌ی نووسه‌رانی کوردستان
 بیشکه‌تر ده‌کین که‌بریتی په‌له‌کورتی‌زیان و جاوین‌که‌وتنه‌و گت و گوتنه‌کی همه‌لاپه‌نمه‌ی
 دورو‌دژلو‌په‌ر بلاء و له‌گل شاعیری‌ناسراوی‌کورد کاک " شیرکو‌بیکه‌س - جوامیر " د ۱۰
 بیرکړدنه‌وه له‌جی‌به‌جی‌کردنی‌ته‌م پرژومه‌په‌پژمانگی‌مارتی‌۱۱۸۵ ټگ‌پرتنه‌وه . هر له‌هاونی
 همان‌سالی‌شدا له‌سیه‌ری‌جیای‌مه‌لېندتیکی‌نازاد‌کړاودا‌پرسپاره‌کان‌ناماده‌کران‌وله
 ۱۰ / ۱۰ / ۱۸۵۱ د‌ت‌واوی‌ده‌ست‌نووسه‌که‌پژ له‌چاپ‌دان‌ت‌یارو‌سازکرا . هه‌لپه‌ته
 مه‌له‌ی‌بایه‌خدان‌به‌ته‌زموون‌و‌تاقیکردنه‌وه‌ی‌ته‌ده‌ی‌و‌خسته‌پینر‌جاوی‌یاد‌گارو‌په‌روا
 پژ‌چوش‌همه‌لاپه‌نی‌ژبان‌و‌ناسینی‌باری‌سرنجی‌تایه‌تی‌هر‌ته‌د‌پینگی‌د‌یارو‌ده‌ر‌که‌وت‌وو
 له‌دنپای‌پژشنبیری‌و‌شم‌پو‌گی‌گلانی‌هم‌وو‌دنپادا‌جی‌ی‌تایه‌تی‌و‌نرخ‌و‌په‌های‌شارستان‌سی
 خوځان‌ه‌په‌و‌ثیبه‌یش‌له‌هم‌وو‌گل‌پنکی‌دیکه‌زیاتر‌پیتوستان‌به‌توتار‌کردن‌و‌پاراستی‌ته‌و
 په‌ره‌مانه‌په‌ته‌جگه‌له‌وه‌ی‌دلنیا‌نه‌پوون‌له‌ژانسی‌پر‌م‌نرس‌پیشمه‌ر‌کاپه‌تی‌و‌سپه‌پن‌ش‌ی
 ناد‌یاری‌هر‌په‌کټیکان‌ه‌ژپه‌کی‌تری‌په‌له‌ک‌ر‌پو‌پژ‌ته‌وه‌ی‌جی‌به‌جی‌کردنی‌ته‌م‌پرژومه‌په
 په‌پیتو‌ست‌بزانین‌و‌د‌وا‌ی‌نه‌په‌پن . له‌لایه‌کی‌تر‌ش‌وه‌ک‌انی‌ته‌وه‌ها‌تپوو‌که‌کاک‌شیرکو‌له
 پرو‌په‌رو " پورنه‌په‌دا‌به‌دورو‌دژوی‌پاس‌له‌ته‌زموون‌ته‌ده‌ی‌و‌تاقیکردنه‌وه‌ش‌میری‌په‌کان‌سی
 خوځی‌بنکات‌وله‌م‌په‌ک‌ه‌په‌ش‌وه‌خوځوران‌و‌شیر‌د‌وستان‌و‌پیشمه‌ر‌کی‌کوردستان‌چاک‌ستر
 پیناسن‌و‌ناگایان‌له‌باری‌سرنجی‌ته‌ده‌ی‌و‌کوسه‌لاپه‌تی‌و‌سیاس‌ته‌وه‌پین . پرسپاره‌کسان
 فره‌لایه‌نن‌و‌په‌ل‌و‌پوتان‌پژ‌گه‌لی‌میدانی‌جوړه‌جوړ‌هاو‌پشتوو‌و‌ته‌گرچی‌زاده‌ی‌په‌پیری
 تاقه‌که‌سیک‌پن‌به‌لام‌زور‌په‌ی‌زوریان‌ته‌و‌پرسپاران‌ته‌که‌رمنگه‌گل‌چار‌به‌خ‌عیالی‌هر
 په‌کټیکان‌سدا‌ت‌په‌پین . به‌ناشکرا‌ورو‌په‌رو‌په‌په‌ری‌س‌راحت‌ته‌وه‌کران‌و‌هر‌وا‌په‌ش‌و‌رام
 درا‌ونه‌ته‌وه‌له‌ک‌ش‌و‌تا‌وو‌ه‌وا‌په‌ک‌سی‌د‌یموکراتیان‌دا‌پرسک‌اوب . له‌لایه‌کی‌تر‌ش‌وه‌ته‌وه‌نده‌ی
 ثیبه‌ناکا‌دار‌بین‌نا‌ثیبه‌هیچ‌چا‌و‌پ‌که‌وتن‌و‌گت‌و‌گوتنه‌کی‌وا‌دورو‌دژو‌له‌دورو‌ت‌سوی‌ی
 کټیپ‌گدا‌له‌گل‌هیر‌ته‌د‌یب‌و‌شاعیری‌کی‌ناسراود‌نیاری‌کورد‌دا‌به‌ته‌نجام‌نه‌درا‌وه‌ته‌وه
 په‌که‌م‌چاره‌ته‌م‌تاقیکردنه‌وه‌په‌به‌م‌شپوه‌فراوانه‌ته‌که‌وتنه‌په‌ر‌ده‌ستی‌خوښه‌ری‌کورد‌که‌په‌پسان
 واپه‌جگه‌له‌ته‌م‌پژ‌پژ‌ناینده‌ی‌دور‌تر‌پنر‌سنگ‌و‌نرخ‌و‌په‌های‌که‌وره‌ترو‌به‌ک‌لک‌تر‌ته‌پس .

خوښه‌وېست

په‌رله‌چا‌و‌پ‌که‌وتن‌و‌وامراندنه‌وه‌ی‌پرسپاره‌کان‌له‌په‌ش‌په‌ک‌سی‌ته‌م‌کټیبه‌دا‌واته‌له
 (پیکای‌ژبان‌و‌هنگاوی‌شپه‌را) دا‌وامان‌به‌چاک‌زانی‌شاعیر‌خوځی‌کورت‌په‌کی‌ژانسی
 بنووس‌و‌پیک‌پرتنه‌وه‌و‌شینجا‌د‌وا‌په‌د‌وا‌ی‌ته‌م‌ژبان‌نامه‌په‌وه‌ر‌له‌په‌روونانکی‌ته‌ودا‌ثیبه‌په‌ش
 پرسپاره‌کان‌گولپوژ‌په‌کین‌و‌پټیکان‌په‌مین‌له‌م‌گولدا‌نه‌دا‌دایان‌پن‌پین . ده‌نرموون‌پا‌له
 بشدا‌له‌پټکای‌ژبان‌و‌هنگاوی‌ش‌مرو‌یاد‌گار‌کانی‌شاعیره‌وه‌په‌پینه‌ناو‌دنپای‌ته‌م‌کټیبه‌وه .

رنگای ژیان و هه نڭاوی
شیر

هه و نامه‌ی کتیب

رنگای ژيان وهه نگاوی
شعیر

هه و نامه ی کتیب

له پرسه ئاسایشا بوو . . له دایک بووم !

معمک بئ گۆی . . دایکیکی بئ شیم مزی

پیشکم ، تضد ووری د مابهی شکاوی سمر

تعلیمندیکی ئه وریبا بوو

دهای سمر قۆچکهکم نزی

ناو همد رو دستس بایا بوو !

له دایک بووم له گه ل دایکما

هموو دنه اش زه یستان بوو

باوکم لمبر قوتیلکه مکی بئ نه ونا

هه لبه مستیکی شهید

شهید کراوی دانا !!

" شیمری " که . . : بووم " ۱۱۷۱ / د یوانی من تینوینیم به کـ

دشکی / ل . ۸۵ . "

له گهرمی شهر و شوپن رئاگر بارانی دۆزسخه گهره کهی جنکی دووس جیهاندا ، له دوری
 مایسی ۱۱۶۰ دا له شاری سلیمان ، گهره کی گۆزه - گاوران له دایک بووم . له باوکسهره
 بنمآلی نیمه به بن و پنجینه " قه لآ جولان " بن و " نه لپاسه قوجه " ی باپهره گهرسان له گه ل
 بهکم کاروانی رهو کرد و دا پۆ نهیات نانی شاری تازه ، پارگه و نهی خۆی پیاچا و نهوه و هاتوته
 سلیمان و به ئیجگاری بئ نهشته بووه ، له دایکپشموهه تا پهقی " فاته غه زاین " بن و باو و
 باپهری دایکم وستا باشی - بهنا - بوون و پرده گۆنه میروونه کهی " قلیاسان " ی سهره مس
 باهانهکان ، که تا ئه و دوو پهش ماپور ، وستا حمسه باپهری دایکم رنگی پرشوره و دروستی
 کرد ووه . وهک خه مۆنکی بهرت و تعاری دیتعه بهرم ئه و کاته تمام کرد ووه و دایک و باوکی خه م
 ناس ، مآلمان له گهره کی " حاجن خان " بوو باوکیشم له قوتابخانهی " مه لکه دی " سهره مایس
 ماوستا بوو . که بهم نایه تعمه ی پینج شمش سالانه وه گه ل جار پۆزانه باوکم دستس ده گرتیم و
 له گه ل خۆیدا د میبرد ، پۆ قوتابخانه وه بۆلی خۆیند ندا له تعمه ی قوتابن بهکوه دای د نام و
 نهیش گۆی قولاغ د مه ووم . تا ئه یستمر د بهمی هات و جوی باوکم و د مرس و نهوه و داره که ی

دستی و پیکنین و توپه بوزیم هر له پیش جاوه . هر له د نورو بیری شعوبله و تمعدا
 بوزم . بهرله بوزان کمال و پعلی مال، بینچراپهوه و هموو مان سواری پاسیکی تمختی شه قو
 شر بوزین و پرومان کرده د مرموی شاری سلیمان . باوک نقلی سورد اش کرابوو . شوکاتنه
 دو خوشکی ترشم "من شته و گنیزه" بو بوزن که یکمیان سن سال و دو میان پننج سال
 له من مندال تر بوزن . جهای بزدین و سمختی چرم او دد و پرموز و لوتکی شاخه سرکشه کی
 "بیره مگون" . مبرگکانی دولی سورد اش و دار و باری کوتل و شمشکوتکی "هوسر قهص" و
 نواله و د مستی به گیا و گولی به هارانی کانی خان و کانی سارد و تابین و شو دیمنه دلگیر و
 لغسون او مانه بوزن وک سراسیمان د کردم و جاویان له تزوکه د مستم . شعواتش د بوزنه
 مایه خوض رنگ و پردگی مندالی و له تک حیکا پشه کانی دایکما پوروه هسکی د میان پرساریان
 له شانکانی مئشکه بچکوله کندا د موروزان و یکمین گهرای خوشه ریستی سروشی کوردستان و
 زمانی شیرینی کوردی و شیریان له دلما دانا ، هر له سورد اشیش کاتی پنم نایه تمغنی
 حموت سالانوه خرامه بولی یکم و له بویه یکم هسکاری نیو دنیای حعرف و روشه و زمارم هه -
 لهنیا . د مغتر و قهلم و کاغهن ناسی و پشمه کاتم کهوتنه کاکولکی کردن له دنیای بهر جا و
 بوشی قوتا بخانددا و نیتیر سمرتای دست پیکردن گشتی تمغنی شیرین و تالی زبان ، تاوات
 و بازار ، له بویه سرجاوی گرت و واک پروباری بهره و خوار بویه . باوک بهر له سورد اش ناوچی
 بازبان و هورمان و قهر د اغیشی به ماوستاین دیوو . له و نه د چور بهیلن له ناوچه یکسدا
 جیکیرین و له سالتیک زاتر بهینیتوه . شه بو سالی د وایی نقلی هله بجه کرا . هر له
 زستانی شه ساله دا و له روزی ۱۸ / ۱۲ / ۱۱۴۸ دا ، له پیمانی یکن سارد و سراسا و
 کپوه و شرفدا . شه و مندتی من تازه چور بویه بولی دوی سمرتای و پنم نابوو تمغنی هشت
 سالانوه ، شه بو شنگاری جوی شهیدی لیک نار دله گورمه کی له لیدان کهوت و خهک و خوای
 شاری هله بجه جاوه به گریان و بهرینکی شنگار کهورمه ترمه کیان بهره و سلیمان بیری کسرد و
 هر همان بوزش ترمه کی به خاکی بیروزی سمیان سپیدرا . (بن کس) ای باوک و نیشتمان
 پرمور / تخیا ۴۳ سال نیا . ۴۳ سالی بهرله کور بومری و د مرمی د مری و نموزی و هوزاری
 بهلام به هلویشی جوامیرانهی مرموی خوی و به شیرینی جوان و ناگین ، توانی بچینه ناو
 قولین دل و د مری کله که بوه و د وای خوی قهلائی خوشه ریستی یک بچنی بهیلن ، که شهوه

د وای نعوه پخجعی بو ناماوه بکن و شانازی پیوه بکن . نعی د مین نیتیر چی لم سامانه گورمتر و
 لم قهلایه بهرزتر بی ۱۲ بیرمه له سرد مئی هه له بجد ا ، له هژده و هه یوانیکی کرئی کرتسه ی
 مالاندا د مزیاین . زورونکی پروت و قوت ، بهرمهک و په فک د دو دست نوین و هه ندی قاپ و
 قاجاخ و مقلیها ؛ و چند باره دارنکی هه لجنراوی بهرد مس هه یوانه که و نهوا . نهوه هه موو مال و
 حال و سامانیکی بیکهس بوو . کانیکیش مرد و جزدانه کهی گه یان تضها شمش ههوت پهنجایی
 وورد بی تیا بوو ا . هرگی کورت و پر و له ناکاری باوکم ، بواری نهوهی نعدا ، له تهنه نیکسی
 هه لکشا و تردا ، به فامیکی گه شاهه ترو زمینیکی هوشیار ترموه ، بیبینم و گوین بؤ بگم و برسی بی
 بکم و تنی بگم . یان نهواتی کرد نهوهی چر و پر یان و نهزموض شیمر و سر برد بی خویم
 بؤ بگن پیتهوه . نهواتی تهری بیکهس گه پشتهوه سلیمان ، بهو روزه سارک و زریانه ، به و
 سهرما و توف و بهسته له که ، دنیا خروشا بوو ، هزاران هزار هاونیشتمانی به ماموستا و
 قوتایی و کاسب و بیرو لاور و درشت و وورد موه ، تا نهولای شار هاتیبون به پیر تهرمه که پیوه تم
 د بعضی ریز بهستنی خه لکه ، تم ریزه گورمه و تم خوشه ویستی به بین وینمه ، له ناخهوه ههواند
 می و زورای کرد موه و کانی د میان برسیاری تری له ههوانا تعاند موه ا . نهواتی
 د اهیلرا به گورنه موه ، بیرمه د دو سن بهک کهوتنه خویند نهوهی شیمر و ستایش کردنی هه لو بهست و
 شیمره نیشتمانی یه کانی . بیم و این ههرد و شاعیری ناسراو (ا دیلان و کامهران) سرد مستهی
 نهواتی ههوانه بوون که له مال ناوایی (این کس) به ماموستا د ا و فای قوتابیش و هرکس
 نیشتمانی خو یان بهجق هیئا و سر نهجامیش له سر نهواتی گه یان و خرا نه زندانهوه .
 د وای مردنی باوکم لانهی زیان و کوزمانمان شیوا . هاتینهوه سلیمان و شیان خسته
 قوتابخانهی " نیسلیه " ی سرمتایی کورانه موه . نیتیر له بؤلی د ووهوه تا د هرچووم ههرد له م
 قوتابخانهیه دا ماموه . زیانی مندالی و میزد مندالم و ههرد کارم بهتی به له زنجیرمه بهک
 بازار و بهرموازه بوون و نامویی و ههزاری و بین د مرمتانی . ههرد کاتی ناو پر له سرد ممانه
 د مد موه به د مردی ههردی شاعیر و تنی " تروسکه یان تیا بهدی ناکم " . له د مهادا و تا
 گوره بوزنی خوم و ههرد و خوشکه که میثم . . یهکن لهو هاورنی به د لیسوزانهی باوکم ، که زو
 زوو لئی د بیره سینهوه و یار مئی د هداین و بهتندگ زیانمانهوه بوو . . سردی د هداین و دل نهوایی
 د هرکد بین . . سیاسی و ههردی گوره ماموستا " پییرا هیم شه " بوو . . هه لته تا مودن

د مورى جوامعې شم پياوستان له پيرناچيتوه . بن كس وكس و كار و خزى زور پور ، په لآم
 تاك و ترياى نعبت شوانى تريان هر به ناو خنم بوون و هيچى تر . شوانى تريان هـ ر
 خمرىكى ورك و گيرفان پر كردن بوون و به تنگ هـ مـ معلـمـيـكى كومه لايى و نيشتمانى پوه .
 نمبوون . پيرمه زور جار كه ناو د ميرا د ميانوت فلان و نيسارنېش خزمانن ، من پئم سهر پـ و
 چونكه نه د مېنين و نه پوزنيكيش لايكيان له نيمه كرد پوه . له سالى ۱۱۲۸ دا يكم جار پـ و
 خو پيشاندان و راپمړنى كومه لآنى خلك بېين و له نزيكوه گوښ له هاوار و دروشه كانيان بس .
 شوكانه خالكم دستى د مگرم و له گغل خويدا د ميردم له قوراغ جاد مكه و تماشامان د مگردن و
 كه د مشك پاموه له مالموه بايزى و با پرخن كانى شوانم د موشوه . همدئ لمو شيرانى شوان
 د ميان ووت لمبم د مگردن و بن شومى بزانه مسعه جى په د موشوه و د وپارم د مگردن موه .
 د شوانم بلنم يكم ناشناپتم له گغل شيردا له سرد مى راپمړنه كانى سالى ۱۱۲۸ موه دست
 بن د مكات . نمه جگه لموى شو كوتونه و خو پيشاندان و راپمړنه معداى خيال و پير كرنه .
 و ميان پمرفراوان د مگردم و د مېرونه ماپى د ميان پرسيا كه له د وايدا له خاله كانى پلكم و
 جا و مړانې و مړانې شوانم . شوكانه كيشتمه بولى پينجى سمرتاى له مالى نكم . دا يكى
 دا يكم . ناو به ناو پوزنامى زين و همدئ ژمارى گوڅارى گلا و پئم پم چا و مگوت ، د مـ و
 تپند موه و شيرم كانيان سمرنجيان راد مكيشام . هر لمو سالاندا د وو كشيى كوردى جا پكرا و
 به تولى كاربان كرده سمر و چنيزى نوزم له خونند نوميان و مرد مگرت ، مگم چى له مانسار
 ناو مړكى هر دم وو كشيى كه به چاكي نمد مگيشتم به لآم همست د مگردن شى تازه و لموه و پـ مـ
 نمبستراوم نير د مكن ، شو د وو كشيى مـ " كمانجه زين " ي و مگمژاوى شاعيرى گوره پير مېرد و
 " شيرم و نمد مېانې كوردى " ماموستا رقيق حيلس بوون جارى و هـ مـ و به سعادت چام لـ مـ
 و پنهى شو شاعيرانه نه د مگروگان كه له د وو تولى كشيى شيرم و نمد مېانې كوردى دا پـ و
 با و كشم پكلك بوو لمو شاعيرانه . . سمر و سيمى پيره مېرد و محمد موختار و حمدى و پيخود و
 شميرى خولهايان د موروزاندم و به دل ناواشه خواز نوم پوزن له پوزان شيش ناوا و نيم هـ مـ
 د وو تولى كشيى كوه ! له قوتا پخاند ا قوتا بيهكى تعمى نمبوون به لآم زور زه كيش نمبوون ، هر لـ مـ
 له بولى سنى سمرتاى پوه نوند و تپوى ماموستا پك وانى ماتماتيكى له پم چا و خستم و شير له و
 كانهو تا له قوتا پخاندې ناومدى پشه سازى د مـ و مـ پكلك بوون له قوتاى پم كولهوار مگان لـ مـ

د مرصدا و په پيچمه وانمشوه له د مرصگانى واک ميژور ، جوگرافيا ، همرين ، شيشاى عمرهين دا
 بعد موام نمرى باشم دهيتا . شوکاتى د مرجوونوم پو بولى شمعن مالمان چوونوه گهرمکس
 حاجى حان ، دايک به گنجى لى قهوماپور ، پو پورمرد مکردن و رڼ نومايى گردنى شپسه
 مردانه به پيوزن کوشى بختوى د مکردين و هممو نازيکى بلوکيشى د ابوينى ز بو شپه شو هممو
 کهستک بوو ، قسمى نمتعتى کوردى و بعدى پيشيان و حياک پتى گوڼ تاگردانى شوانسى
 زستان له د مس شوه وه خو شوه ويستى خو بيان له د لى شدا پنج بعت و شيرين کرد . همر لسه
 سالاندا شوو کرد نمرى دايک به لای مى ميتر مندالى هيتا له دنيا نه که پشوو موه ، همر اتيکس
 چاو مردان نکر او بوو ، پويه برينتيکى قول و به سوځى کار بگيرى کرد ، د لعه و پرواننى ناپند مى له
 بهر چاو پمش کرد ، وام د مزانى خو شوه ويستى دايک لى زموت کراو جگه له وى له د لای باوکيشم
 شو شوو کرد نمرى به ناپرو او کارىکى نه گونجا و له قلم د مدا ، شه گرجى دايک د ميويست همر
 له گمل خوځندا به و جنى نمتعلم ، به لام من واک ياخى بيون لى ياخى بووم و شير خوځى و هم
 دو خوشکه کم پرويان کرد ، مالى تازمى بغداد ايان و منيش نا شوميد و د لشکا و غصبار پروم گويد .
 مالى خالتيک ، له سرد موه تا ماو پکى د وور د رڼوى د اها تووم پمش بينى و بيز کرد نمرى
 پر له نا شوميدى و هم و مژاوى بهر چاو ايان تازيک کرد بووم و خه مپکى قورس واک مونه که سوارى
 سنگ بوو بوو ، حزم د مکرد تهرک به و نيکه لوى کهس نهم ، شو شپه رانمى د منويست موه که چا و
 به نرسيک بوونا په و پو گروزي جهرگى هملق چاويان لى پها تاپه ا حزم د مکرد و پيروشى شه و
 کوزانيمان بوو گوڼيان لى بگرم که لا وانه و نه هغى غصگين سمر چاوهى ناخ و نوڼيان بى . سالتک
 زياتر له مالى خالم ماموه و د وای شومى پولى ششم تروا و کرد جومه قوتا پخانى نا و دى سلجاني
 و له پتى داخلى - ناوخوښ - و مرگيرام . شو سا جله کانه خسته جاننا تنه که گهوه و هانسه
 هوارى تازم ، پکم جار بوو له جوار د يوارى مال و کهس و کار د ابيروم ، پويه پکم شعوى
 پتى داخليم به په زارو خميکى زوره و گزيانتيک بى د منگى په گه خوار و موه پوژ کرد موه . شو
 سالى خوځيدنم بچر بچر و بارى د مروونم همر شپه گار شيززه و بى پروانکى بوو ، همر له و سر
 د مرصدا بوو له بيزوتتومى پکيشى قوتا بيان " نزيک که مته موه و جومه ناو پزى گانى موه
 همر له و ساله شدا تووشى په که م خو شوه ويستى همرزه کارانه هانم و شوه وندى تر د لاه راوکسى و
 بى ناراهى په زارمى پرويان ترح کردم . شو سالى خوځيدنم بى شنجام بسو ، له پسر
 خدمت خو شپم گملق جار شو پمينا مانى د مرد هچون د مياندا من پو شوه وى سمر لى شوى په کويه له

بهرمان بنووسهوه . له نيزيان سالانسى ۱۱۵۴ / ۱۱۵۶ دا وورد . وورد . بهرمنديم له گسل
 بزورتنهوهى قوتاياندا به هيتتر و بهرمنديم چر تر بوو ، كورمكاسى نار چايخانى " حصه رقى " و
 له بوته نيشتمانيه كانيشدا سهرمانهكانى لاي " چمقلوه " سى نزيك تانجهرؤ هؤش و كوشى سياسى
 و كومه لاي نيشمانيان بهر يى دا و چاويان كرد معوه و ناشنايش و هاوويش و بهرمنديم بهرمان له گسل
 هاوتهمهكاندا پرؤ له دواى پرؤ بهر نرا وانتر د مكر . همر لهو سالاندا بوو همر د و شاعر بوو
 چيرؤك نورس " جلالى ميرزا كهريم " و " حستين عارف " م ناسى ، شعوان به ترهمن چنند
 سائيك له من كهروه تر بوون ، به لام هاوويى نزيكى شو روزگارنى نهرساي نمنى همرزه كارم
 بوون ، همر لهو سالاندا به شعوق و تاسهيكى و مك نينورى شار له چاوهوه چاومرؤانى هانتس
 هموو پينج شمسهيكمان د مكر بو شووى پرؤزنامى زين بيبينين و بيخوتنينهوه ، لهو كاتسه دا
 پرؤزنامى زين تنها بهرجهر ميهكى پرؤشبيرى و شدمين شيمه بوو بو شووى همر چار تاكهكى له سر
 دل و ميشكمان بگمهنهوه . زورمى همره زورى قلمسه ناسراوهكان له زين دا د مياننوروس
 كه له شيعرى ماؤستا كوزانى رابهر " جمن به خوندينهوهى بهرهمهكانى ديلان د مكر . له
 سالانسى د وانزويشدا به ناوى شيعرى تازهوه ، سى كوچكهمك زوو زوو بهرهمس خويان بلاود مكر .
 وه ، كه برى بوون له " كاميل زير و نسرين فعزرى و نورى و منشى " ، همر واك له قوناغيكى ترى
 نمندا چارم بهر بهرهمهكاندا كوزايهوه ، شو قضاعتهم لا چيكيتر بوو كه شو بهرهمهكانه نكه
 همر شيعر نهموون بهلكو نروسكاسى هونعرييان تيدا نهمو ، توله قسهى هملجنرا و بوون وهيجى تو
 باشا كهرانس يكي نيؤ بزورتنهوهى شيعرى تازه بوون . به پرواى من شو سى كوچكهمه تا د واييشن
 كهسيان نهموون به شاعير .

له سالى ۱۱۵۴ / ۱۱۵۵ دا دواى شووى له " رازيات " دا كهترهوه و دهرنه چوروم .
 بو سالى تازمى خوندين ، قوتايخانى سانهوى پيشه سازى له سليطانى كرايهوه ، كهگرچى من
 خؤم حزم به بعشى نهد من د مكر و پرؤن له پرؤزان بيم لهوه نهمك بووه هجمه قوتايخانميهكى
 پيشه سازيمهوه كه له گسل حمزروو شارموزى ندا تاسمان و رحسان بوون ، به لام لهبر شووى شم قوتا
 بخانه تازه به پيشه داخليهكى مسوگر بوو ، منيش بهرماز و بن مال بووم ، لهبر شووه شوراقسى
 تاساييم پيشكمر كرد و مرگيرام . چار سالى شم قوتايخانميه له سليطانى خوندين و سالى
 كوزا بهرمان له بغداد تهواو كرد ، له ماوهى شو پينج سالدا له بؤلى خوندين و كارگو بهشى داخلى

پيدا ھاوردی هره نزيك * جمال شارايزرى * شاهير بوو ، همد وگيشان له بهشى معاد پس
 بووين ا جمال شاعيرنكى زگماك بوو ، خويشى هين و دل ناسك و كم دوز بوو . لعد معدا
 جمال بههرى شيعرى له نيمه گشاوتر و بهرهميش سزگين قرو به پيتر بوو . واپزانم لسه
 يما: ومندا دستان به بلا وگردنومى شيعر ونووسين كرد . بهلام شيعرى جمال لسه نا و
 شاعيران و كوزى پيشنبران و روزنامهى " زين " دا بهررى زورتر بوو . تا شيعرنم بؤ بلا و د مكرام
 بهره ، لعد چند شيعرنكى بؤ بلا و د مكرام بهره . من هستم د مكرام كه جمال به هذگى
 گورمطروه بيش من گورمطروه . وگ پيشبركى يك حمز د مكرام بيكرم بهره . جمال هر بيش به
 بهره زگماكى بهكهى بهستبوو . خوينا نومى كم بوو . به دواى سمرچاوه به پسته كاندا نعد مكرام
 و سست و بن جووله بوو . همولى نعد مدا بؤ نومى چاكثر زمانى عمرى فترين و بهو زمانى
 سمرچاوه و كتييب و گوئارى همه چيشنه د مولمعدن تر بخوينا نيمه . بهلام به پنجمرانومه شگر چس
 لعد سرد مده دا بههرى شيعرى لعد خملينتر بوو . بهلام من د مديوندموه و د مهرس و هميشه
 له سؤراخى شتى تازه تردا بووم . نيمه همد وگمان شميداي شيعره كانى كوزان و همدى بووين .
 خوزگيشان بهو روزه د مديوندموه كه لعد و گمله شاعيره له نزيكوه بناسين و له گهلياندا دا بنشين
 يكتيا: لعد ھاوردى ياندى ، لعد تقافدا بووه هينى هاند مرى بهرد موام بؤ نومى لعد گيانس
 شميدا بووش شيعر و خوشمويشى به گورميط نيدا بگميشمويه . (حسه على عزيز) ھاوردى
 بوو ، كورى خيزاننكى هزار بوو ، له بولى شمشى سمرچاوه پيگمويه بوين . له قوتايى به همره
 زهره كان بوو ، نيمه له شورپيا د مزي و لعدوش زنى هيناوه و به داخوه نيمه ناگه نيمه
 لعد كانه دا و لعد معدا لعد خمرينى خويند نومى شاكاره نعد مېه كان بوو . له مالميشه وه
 كتييبخانه مېكى بچكولاندى همبوو . كوى دان به مسملهى بهرورد ، كردنى فېكر و خويند نومى
 بهرد موام له ناو نيمه دا د گمى بوو . تيكه لا ويمان گميشته راد مېك وگ كورى مالم لى هات
 لعد كاتمر من له نازى دايك و خوشاك بې بيش بووم و له بهشى داخلى د مديام ، لعد مسمه وه
 زورمى ومخت له مالى نومان د مېوم و پيگمويه د ممانخويند موه و همر لعدوش بؤ پيگمچار نيمى
 ناموشو كردنى كتييبخانهى گمى كردم . كتييبخانه بچكوله كيشى سمرچاوه و مديوندموه روشن بوو
 خويشى سمرچى وورد و بيزى نراوان بوو . لعد شيعر و نووسپاندى لعد ومندا د مديوندموه
 بهكم چار نيشانى لعد ممدان و پاي لعدوشم بهلاوه گزنگ بوو . خوى نعد مديوندموه ، بهلام

د لښار پورم ښار پورم په پسر مه په کي زیند رو پور . هر له و تمغه ندا و له سالانی ۱۹۰۷/۱۰۸
 د ا چند جازیک سره کرد . سر پور شعوی به هر هس خوی بلا و نکاتوه . پشم وایه د ووجار لسه
 زین د ا به ناویکی ترهوه د دو چپوژکی کورن بلا و کرد هوه و بیشتر نه چوره وه سوری . د وای شهوه
 پتولی پینجی سانوی به جاکي و سره هه مهابش پری پو خویندن نیروایه چیکوسلوفاکیا و د وای تم
 واکورنی بلعی به کلهووس جازیک سره د انیک کرد هوه و واک ورتن بیشتر هر له وای زنی هینسا و
 جازیک تر نه کپرایهوه . خیزانه کیشیان باوک و دایک و خوشککانی له سره د مویکی ههوه سال
 و تحیای زانی مندای نمونه و قح شیرینی و د مسگیروی و جگر سوزی پورن .

شوکاتعی * ملک فعیلی د ووم * سردانی سلیمان کرد . من تازه چور پوره سانوی پینه
 سازی . قوتباغانی پینه سازیش شوکات د وای بینی شه پری شار پور . د وای گه پستی که زاوه
 و شوپیله کعی ملک . بیشتر د وای به د وای شو شوپیله کی تر هات پوره ههرا و خه لکه که خریشا و
 هاواریان د کرد * بزی ملک کوردستان * جمعا و مرکه شوپن شوپیله کعی شیخ مه محمودی
 نهر که زتن و پهره و زور پورنوه و شیشی له گه لیا ندا . لهوه و پهر له همدی نووسیندا ناوی شیخ
 محمودی قارصانم بهر جا و کورتیور ، د ما و د مینش گویم لای د مپور که بیوانی به سالدا چور
 شمیری پورد قارصان و ناواریک و نازایعی شیخ محمودیان د گپزایهوه . پهر زنی شهوه پور
 بیپینم . جمعا و مره خریشا و که هه شهوه نپور شوپیله کعی له ههرد بهر نه کینهوه . جگه له د زور د هسته
 ی حکومت کس به شوپن فعیلهوه نه پور . لیشا و که پوری کرد . گه پکی شیخان . له مالیکسی
 حهوشه گورهدا . نازانم مالی کن پور . شیخ دایمزی و شیمهش د وایه د وای خومان کرد به زور را
 په کم جار پور ناوا له نیکي چند متریکهوه . شیخ محمود بیپینم . له سر تا کن کورسی تخته ی
 پشت پهر د انیشتهوه . جادی تهر و غمگین د پار پور . شوکات ته و او پیر و لاواز و بهک که و ته
 د پار پور . مشک پکی گوری به شه هوه بهستا پور . خضجهره کعی هه به قندی پوه پور . لسو
 د پمغه ندا و شعوسا من شیخ محمود واک شیشی کی به سالدا چور د هاته پیش چار ، شیشی ک
 گور و تیشی جارانی نهاین و به جادی خعیال و پیره و مری ، غمگینانه ، بیر له پوزانی راپوردی نه
 په شیری و شکاره گورمکانی خوی پکاتوه ، ههنا شیشی دیمش شیخ محمودی نهر لسه
 همدی هسته د انیشته د ا هه له بهر چا و مورا پوه شهوه . شهوه په کم جار و د و اجار پور که شیشی نه
 مر به زیند وی بیپینم . بیشتر و بزاتم د دو سالی د وای شو هاتنه ی پور ، هیشتا من هر لسه

ناومندی پيشه سازي يووم كه له بغدادا كوچي د روايي كود و سر له شوارميك له گڼل ســـــــعدان
 نوتومبيلي ريز به ستودا تعربه كوي گه پشته موه سلطاني . شو كاته من له بزوتنه وي قوتا بياندا كارم
 د كود . هر له هسره وه پيمان راگه پيرا ، كه پيوسته د واي گه پشته وي تعرس شيخ محمود .
 شپه قوتا پيماني پيشه سازي بيكه پنه خو پيشاند انيكي گوره و خلكه كه بورزين . به علاوه ســـــــو
 هو شو د روشمانه ي كه پومان هاتپويي لبينه وه . يعومندي په كيان به پيوسته و به كوچي شـــــــوخ
 محمود موه ني په ! هاوار كودن پوړوخاندني * حيلفي تورك و پاكستاني * له دوشه سره مكي -
 په كاني شو پي راگه ياندنه هو ! د واي شو وي تعرس شيخ گه پشته وه . هموو سلطاني ســـــــ
 وورد و درشت خروشا هوون . تا شو كاته شوه گورم ترين و به فرماوان ترين خو پيشاندان و راپه پيني
 خلكي سلطاني هوو كه من د پيستم . هستي نغمه وي و نيشتماني جماوهره كه ، هســـــــ
 كود ايش ، به سر هموو د روشمه لاره كي يكاندا زال هو ، د واي گه پشته به د مرگي ســـــــرا و
 روو كودنه به د پخانه و د او كودني بعداني شيخ لطف . شير هو به نومه زني كوله و تعقه
 كودن له جماوهره راپه پيو ، چنان كه س ختاني خو پيني خو پيان هوون و زوري ترين بريندار
 هوون . هم راپه پينه گوره به و مرجه خاندنكي نووي له پير كودنوه و ليكده انوهي سيا ســـــــمدا
 به ربا كود و شير له شايند هدا له بزوتنه وان د وور كه و تـــــــه وه كه كمتر بايخيان به بزوتنه وي
 رزگاري خوازي گه لي كود هدا و يابندي سنووو د مستكود مكاني كود ستاني د ايش كـــــــرا و
 شو د روشمانه هوون كه له واقعي نيشتماني كود هو د وور هوون و نازادي و سر به خو پي كود -
 ستان له بهرنامه ي كار ياندا نـــــــبوو . له ســـــــرني تر شموه هر لهو سالاندا ، به هيز هووني شو
 بزوتنه وي نغمه وي به بهر فراواني له ناو نغمه وي هر مېدا له هـــــــل جووندا هوو ، ســـــــر (جمال
 عبدالناصر) پيشنگي هوو ، ناراسته خو ، به قولي كاري كود ، ســـــــم و شو حقيقه قـــــــمي لا
 چي كير كودم ، كه پيوسته نغمه وي كود يتر سر به خو و په گگرتوو نازاد بين له زير چنگـــــــي
 بيگانهي د اكير كور به چيسته د مرموه و خو ي خاوش خاك و چاره نووس د او پوړي خو ي بين .

ناپشته به پير په كم بهر همي بلا و كراوم چي هوو ! روزنامه ي (زين) يكمين لانكي به هر رور
 بهر مرد ، كهرې شد مېم هوو . من به پيچره وانه ي زوري شاعيراني كودي ها و چهره موه ،
 له نووسيني به خشان و چيركووه د ستم پي كود . خوا لي خو ش هوو ماموستا * محمد توفيق
 وروي * له سالي ۱۹۵۶ د ۱۰ واته تعميم شانزه سالان هوو ، كه ناسم و هر له بهر ســـــــدا

نووسینگی خلم به ناوی " له د سیای بیره " ره د ایه بؤ شومی بؤم بلاو بکاتمه . نووسینگی
 پمخشانگی پروانسیانمی همزه کارانه بوو ، ساکار و لاواز بوو . بلام هر لومو سالددا کانس
 نامیلگی " افرمت و نووشته " که شمش ناو نیشانی بهرهمیگی ناو نامیلکه بوو ، د مرچوو
 کورته بازارموه ، من نووسینگی خلم له دوو توئی شو نامیلکه بیدا بپنیره و هر له پسال دوو
 بهرهمی کامل زهر و جمزا حسمین دا . هر لومو سرد ممشدا بوو کاتن گوکاری شغلهق پئش
 برکن پئگی بوو چیرۆکی کوردی ساز کرد . شیش له لای خومموه چیرۆکیکم بؤ ناردن - د پیاره
 شومی به خیمالی خلم وام ئمزانی چیرۆکه - که به ریکموت لومو سالانمی د واییدا و له ئارشیسی
 کتیبخانمگی برای بهریز د . مارف خمرنمدان دا بپنیموه . د وای برنی جمد قوناشنگی دیکمی
 تصمن و به پرشت بروی تاقی کرد نموه شد من یه کاتم ، له کۆتای شه - تهکان و د پسانموه ل -
 حفتاگاندا جارنگی دی جووموه سرد نووسینی کورته چیرۆک و له رۆژنامی (برای) و (ساو
 کاری) و گوکاری (بعیان) دا جمد کورته چیرۆکیکم بلاو کرد موه . بلام شومی راستی بن هپیج
 کام لومو چیرۆکانه له بروی هنرمی و تهکنگی تازی د ارشتن و یه کیتی باپتموه ، نمای توانی
 بهنه مایمی د شنگ انعمی نیو کوری چیرۆک نورسان و پرخنه گران و سرکه وتوو بن . له میدانی
 پرخنمدا ، له کۆتای شمس تهکان و ئینجا له حفتاگاندا د وواتریش جمد همولیکم داوه .
 له سرد بهرهمیگانی چیرۆک نووس حسمین عارف و زوف پیگهردم نووسیموه ، شم و تارانم شگه رجی
 زیاتر مورکیگی " شینتباهی " سرمتایی یکان و گم کرد نیان . رنگه باشترین نمونمی شم
 همولانمش ، له یواری تاقی کرد نمودا ، شو زنجیره و تارانم بن که له کاتی خویدا و له پسان
 هاتنه کایمی " روانگه " به ناوی " روانگه و کویره پرخنه " وه له رۆژنامی هاوکاریدا بلاو کرانموه .
 شم زنجیره و تاره و جمد باسیگی تری جیا جیا لومو سرد ممشدا نموند ، قازانجیان هه بوو که
 کوی مغکی پرخمی کوردی بشله قینی و بزورتمومیگی نقدی بهر بلاو به بوو چووی تازه و بهیری
 جیاواز و چونیش جیز کردنه شد من یه جیا جیا کانموره بپنینه کایموه و له د واییشدا زیات گمشه
 بکن . شم هه ولانه من له لای خومموه - له تاقی کرد نموی سرمتایی - زیاتریان ناو لن نانیم
 لومو ممشدا که هپشتا شیم بن بمرکه بوو . حمز و خوشه و ستم بؤ شیمر زور گهورتر بوو
 له بهرهمه ساواکاتم . وک لومو بهریش ناوازم بوو کرد . شیمری دوو شاعیری شم عسرمسان
 قیلغمای دلم بوون . " گوزان و همدی " . شتوانسم پلتم رۆژانه بهرد موم له بهر خومموه

شیعره‌کانی شعرا نه‌مانگرده خور ، نه‌شوانم بهره‌هایی به‌وه نه‌وه بلسیم
 که له و سردمه‌دا نه‌واوی شیعره‌کانیانم له‌بهر کسرد پسر به شخصه‌س ماموستا
 همدیم پیشترناسی ، فریای شعور کهرتم چند جارنگ ماموستا گوزانیش بهینم و له گله‌بیدا
 داپنیش ، گوئی لی بگرم ، گوزان شاهیریکی ساده و هین و همرچی گیانی خو به زل
 زانین و لووت بهری و له خوایی بوون همه له‌ودا نه‌بوو . " گوزان " ی گوروه شینمان و
 هونرمند پیکمین ماموستام بوو که شاهنگی کیشی پنجه " هجائی به شخصه‌س تی گماندم ،
 همر به قلمه‌معی خوئی و له سر همان شو پارچه کافه‌زی شو کانه شیعریکم له سر نووسیور ،
 دای شعور خویند یوه ، پرگه‌کانی بۆ له به‌کتر جیا کرد مه‌وه و له شوین لنگی و نا تـ سـ وای
 کیشمان و بی سر و بهری هضکا و مکان ، راستیه‌کانی بۆ نووسیوره و ری نومای کسردم ،
 جاریکی تیش ، دای شویش تموز بوو شو کانه کومه‌لن له برا کورده فصلیه‌کان به سردان
 هاتبوون بۆ شاری سلیمان ، له هۆلی سانه‌ی سلیمانی شاهنگیکیان بۆ گپران و ماموستا
 گوزانیش همر به بۆنه‌مه‌وه شیعریکه‌ی خوئی خویند مه‌وه . شو سا تمضم ۱۸ - ۱۹ سال شه پسر ،
 شیعریکه‌ی ناسک بوو . یکم جار بوو گپم لن بی گوزان شیعره‌ی بخویند مه‌وه . به‌لام شعور پاشی
 بی شیعره‌که زور گوروتر بوو له - جزوی خویند مه‌وه سارد و سرکه‌ی - . دای نه‌خوش کومتیش
 له بغداد و له شوته‌که‌ی سر شقامی سعد بوون یک دوو جار سردانم کرد . بهر له‌وه‌ی کۆچـ
 د وایش بکا و کاتن دای له‌عه‌لیاتی گه‌د مه‌وه له به‌کیشی سؤقیه‌ت گه‌را بووه و هاتبووه سلیمان
 و له مالی هۆگری کوری کومتبوو له گهل ماموستا کاکه‌ی فلاح و هاورم جمال شاربازین
 سردانمان کرد ، که چورینه زورمه‌وه بۆلای ، له سر قهرمه‌وله‌که‌ی هاتبووه خوار مه‌وه و خمریکه‌ی
 د مرمان خوارن بوو . گهلنیک بی خوش بوو که شیمه‌ی بیی . شیخ محمدی محویش لـ
 بوو ، یاس یاسی شیعره‌کانی محوی بوو . دهر باره‌ی حیقه‌ی و نه‌خوشیه‌که‌ی بیرمه‌وتـ
 " بیا و چۆن دل به معید صیك خوش بگات که سؤ بشی جلاتین بۆ " . دای شو به یاسی
 شیعریکه‌ی همدی کرد که له به‌کیشی سؤقیه‌ت بۆلای کرا و مه‌وه ، به‌ترجومه‌ی کرای یان به‌زمانیکه‌ی تر
 نوم نوزانی ، لیردا بوو وتی " من ویستم بنورسن شاهیریکی کوردی عیراقی ! " به‌لام شعور
 یازی نبوون و نووسی یان " شاهیریکی عیراقی ! " . دهر باره‌ی قوتایی به‌ عیراقیه‌کانی به‌کیشی
 سؤقیه‌تیش دوا و ده‌قاو ده‌قی و راسته‌نۆوتی " کرد بوویانم به‌جاسوس به‌ سر مه‌وه ! "

ناومندی قسدا نامازی پۆ شۆرشی ئهیلوی تازه ههنگیرسا و کرد و ووتی " ناکاتان لم شوپشه
 بئ " بهلام ئیتر من لمو دانهشتهدا ئومو لئ نهیبست دزی فیکر و بیر و باومری رابورد وی خوئی
 وک ئهئین قسه پکات و بان ههشیانی نهشان بدات . له مسهلهی به تشکوه هاتنی نهخوشیهکه
 پدا لهوی ، له پهگهتی سۆنیت ، ستایشیکی زۆری خزمهت گوزاری و بهروشی ئهوانی کسرد .
 ئهوه دوا بینهی و دوا جار بوو که به دیداری شاعیری گهورهگوزان بگم . بپم وایه ئیتر دوا ئه
 سمردانه ، دوو ههفتهی نهمرد ، که له روزی ۱۸ / ۱۱ / ۱۹۶۲ دا به ئیجکاری مال ئاوا بئ لئ
 کردین .

مالی " حهسه ههلی " هاوینم ، پۆره خزمایهتیکیان له گهله ههردی دا ههجوو . پۆ بهکه م
 جار ههردی لهوی بئنی ، زۆر دمهتیک بوو بهروشی ئهوه بووم له نزیکهوه بینهی و گوئی لئ بگسم .
 بیره پاسی باوکس کرد ووو ههغهتی بیرهومری خوئی لهگهله ئهوه دا بو گهتپانهوه . دوا ئه
 دانیهشته ئیتر زور زور لهگهله " حهسه ههلی " دا سمردانمان ئهکرد و ئهچووینه مالهوه بـۆ لای .
 ههردی ماموستا و شاعیر لهو سمردانمان له ههریتی بیاومنی وه تشمن دا بوو . تعد روستی زۆر
 چاک و لهشیکی ساغ و پتهوی پتیه بوو ، له شعره مئ ههزرهکانیشدا وک خوی ئهنگهتپا بـوه .
 وهرزشکار بووه . لهو دیدمانی کردنماندا ههجوو جار بیرهومریهکانی خوئی ، بیرهومری سمردی
 بهغدا و " دارالمعلمین رهقی " بو ئهنگهتپانهوه ، پۆ بهکه سجار ئهوه دنیای شیعری مهجهره تیکرا
 شاعیرانی وک " میخائیل نهمیه " و " جبران " و " شایب " و " بدوی الجبل " و " معلوفه " .
 کانی سوربای بئ ناساندم . پاسی ههزری شیعری پۆمانسی و شاکارهکانی بو ئهکردم . له
 د مئ ئهوه پۆ بهکه سجار ناری دهمان کهله شاعیره ئهدهی دنیای وک " گوته " و " باهرون " و
 " شیللی " و " ئهلفریدی موسیه " و " مهاسان " و " چیهخوف " م بیست . هه ئهوهش بوو به
 باسکردن و شهم کردن و گهتپانهوی مپهروزی دهرتهی کورد و ئهسارته کورد پهکان و قارسانانی
 کورد و شۆرشهکانی کوردستانی ئورکیا و ئیتران و کۆماری مههاباد و پارهینه خوتنانهکانه
 سمدی بیستی نهمهوی کورد ، گیانی کورداینتی و ههستی نهمهوی تیا بزواندم و هـۆش و
 گوئی گهشتر کرد موه . ماموستا ههردی قهت حهزی ئهکه کرد پاسی شیعری خوی بکن ، له
 شاعیرانی ها و چهرخی کورد دا به زۆری پاسی پهرسهرد و گوزانی ئهکرد . شاعیرانه به قوولسی
 ههزری شیعری گوزانی پۆ پاس ئهکردین . ناوه پۆک و مانا شارهوهکانی وک کاکله دهره ههتیاو

شی شکرده نموه . شو هر زوو شمری تی گه باندین که حیز یایشی شاعیر دروست ناکات و شوانمی
 له پهر همنه پمکی حیزنی تمشای شیمری گوزان ناکمن ، له گوزان نه گه پشتر و هونره کسی
 نانا سن . هر له مالی ماموستا همدیش ، له نزهکوه شاعیرانی وک ماموستا شیخ نوری شیخ
 سألج و " فانی " م بینی و ناسی . هر شومیش بوو بو یه کم جار شمرخی همدی له قسید مگانی
 نالی و کوردی و سالم و معوی بو کردم . شکرچی همدی له پاش نووسینی کومهله شیمری
 شتر شو گیانی حماسهت و پمژنی یی بو شیمرنسا وینی واپوو که پوتانی گورتر و شمرکی
 معزتر همه بو شومی کاری بو بکمن . بایخ دان به مسئله فلسفی و ناید ولور مکان ، به
 دیراسی میرووی ، چونه خانمی یه کم شیمتیا م پوزانمی زبانی شوموه . بهلام من پیم وایه
 همدی هر بو شومو دروست بووه شاعیر و هونرمند بین ، له یواری تمدب و پوتنپیدا کار
 بکا و بنووسیت . جگه لوموی پیم وایه کاتی شومش هاتوو ماموستا همدی یاسی تا قیکرد شوموی
 شیمری خویسان بو بکات . بهلام به داخوه که ماموستا همدی سست و خاوه و دمرنگ
 شجورلی و بهخشینی کم و دهگنم و شم نهمزوتنیشی شعیته هژی شوموی له گهل سهر چاوه ،
 به پیتی نیکری و تمدب و پوناکیروی شومو بین بهش بین . وک شینانیش همدی بیارنیکسی
 راست گوز و خاوم هیزمتیکی نفیسه بهرز ، له تیزگندها خوراگر له ناو هاروتانی نزهکیسی
 خوتشیدا قسوخش و سمرین وین شیخ و پشایه . همدی ماموستا و شاعیر توانیش به کومهله
 شیمرنکی کسی ناواخن به پیتی به هونره که له گمت ، خانمیک د یار و گوره له کتیبخانمی
 شیمری هاو چمرخی کورد پدا بو خوی ترخان بکات .

هر سالانی ۱۹۰۵ / ۱۹۰۸ و دواتردا ، له چاپخانه یکی بچکولمی سمر شقامسی
 معلومی " چاپخانه کی مام سألج " ماموستا عبد وللا جموههر ناسی . بیارنیک بین دنگ و که م
 دوو . بهلام قوول و هوشیار و زانا . ماموستا جموههر " خوالی خوش بین " قلمیک د یاری
 سمر می گلا و تیز بوو . بهلام که یاسی خوشی و نووسینیت له که له دا شکرده . نکوولی لـــــــم
 بهرهمانه شکرده وو به هیواشی شی ووت " شینجا بومن چیم نووسیموه تا شد پیم ا " . د ر ا ی
 تیکه لا هوشیکی زوری بهر د مامی پوزانه و شومند مش سمر کرده سمری تا همدی نووسینسی
 خسوی نیشاندام . له پک دوو د فتردها کومهله پمخشانی نووسیموو . بهلام شوموی کسوردی
 پیتی و زمان پرمانی و د ارشتتی هونره کارانه بیون . به تاییمی شو پارچه پمخشانی که بو

مردنی دایکی نووسیوو، سوزیکی بن شد از هی لن شتکا و به زمانیکی . شده بهتی و شیرین
 نورسرا بوو ، نمونده بهی کرئی و کزول بوو . رشکه د میان جابم خویند بیتوره و له د وای هم
 جارتک تینووتر نموم بوو خویند نموبهکی سر له نوی تری . ماموستا جهوهر تا مرد زنی نههینا .
 خاوضی کتیبخانمبکی گومره بوو . جارتکیان خوئی له ژاندا بوو که له به سهراهانتیکا همبوو
 کتیبخاننی دا به کتیبخانمی گشتی سلیمان . د وای له سره بهیک تری که توره پیکهوه نانی .
 ماموستا جهوهر له نورسیرانی کرد دا هوزگری نووسینهکانی ماموستا شیراهیم محمد بوو . خووم
 د میان جابم نموه له بیستوهه که نمی ووت * پیا و نکمر و نکور برایم نموسنی بۆ بنوسنی ا * . نموهی
 راستی بن ماموستا جهوهر تا نمد و اندایه خوئی قسمی نهشکرد بهلام منی تازه سر له هیلکه
 جوقاوی شیر برسیار زور بوو . نموش له سر خۆ وهلامی شد اموه و شم پیاوش له هوشیار
 کرد نموه پئی نوامی کردن و تمناعت له یارمشی دانی ماد د پیدا له روزگار اندا پناهیکسی
 پروانکی من بوو . تا مرد نیشی پیموشدی و دوستایهتیمان هر وهکو جاری جاران وایو . بهرهه -
 مکانی د وای منی پین خوش و پیمشد بوو . به نایمشی د استاننی مامه پاره * . له مانگیسی
 پینچی ۱۹۸۲ دا نمخوش گموت و له خوستخانه گموت و سردانمان کرد . له ۱ / ۶ / ۱۹۸۲ دا
 کوچی د وای کرد و منیش هر له مانگدا و مان و غایمکی بچووکی تونابیک برابهر ماموستا کس
 له روزنامهی * هارکاری * دا وتاریکی شیر نایم له سر نووسی که پتم وایه شد بیان و شد مپ
 دستان به لایانوه پمشد و باش بوو .

له سر دمی شدالی و د وای مردنی باوکم ، خزمانی دایکم ، مالی نمکم و خالکانم
 زیاتر به تنگ نیمه د برون . وک وتم له ناو خزمانی زوری باوگدا تنها چند کسکیان هه -
 سنی سر کرد نموه و لن پرسینهویان تیدا بوو . * ماموستا فریدون علی شمینی * ی شد یسب
 ناموزا زامه . هر هشت نوسالیک به تمنن له من گوررتره . نموکانی به ماموستایی هاتپوره
 ناو شاری سلیمان ، زوو زوو شمینی . یارمشی شدام . جگه لهوش خوئی لهو سره شدام
 پیکک بوو لهو نووسرانمی به ناری ماموستا (ف) وه له روزنامهی زین دا وتاری سفگینسی
 پلاو نمکرد موه . شم بههریمشی جگه له پیموشدی خزمانی بووه هوی نموهی زیاتر هوزگری بهم .
 کاک فریدون کوریک زهرک و به توانا و دم و دو خوش و قسهزانه . له سرشای مشکووتسی
 بههری شیر و نووسینسا هانی شدام . رنگای راستی بیر کرد نموه و نامانجی پیم - روزی

داهاتوری نیشان ئه‌دام و هه‌تا ئه‌سته‌ش په‌کێکه‌ له‌ مو‌خۆشه‌وس‌تانه‌ی که‌ جێگه‌ی تایه‌عتیان له‌سه‌
دا‌له‌دا هه‌مه‌ .

دا‌وی شه‌ره‌زی (١٤) ی ته‌مه‌زی ١٩٥٨ . با‌رود‌ له‌خی رۆشه‌نجه‌ری و سه‌یاسی له‌ کورد‌ ستان‌سا
گۆزانی گه‌وره‌یان په‌ سه‌ردا‌هات . شه‌ره‌کاته‌ من له‌ پۆلی چوار‌ بووم . هه‌ر له‌ سه‌ردا‌هه‌دا به‌وه‌ که‌
کێشه‌ی توند و ته‌ژی په‌نکه‌خراوه‌ کورد‌ ستانی په‌کان و هه‌یراتی په‌کان ها‌ته‌ کا‌یه‌وه‌ . من له‌ په‌کێشه‌ی
قوتابه‌یی کورد‌ ستان‌دا بووم و ئه‌ندا‌میکی چالاکی شه‌ره‌ره‌خراوه‌ش بووم . قوتابی په‌ کورد‌ ستانی
په‌کانی په‌شه‌ سازی لای شه‌مه‌ نه‌مه‌گه‌شته‌ (٢٠) قوتابی ، لێشاری هه‌یراتی‌ته‌ی هه‌موو‌ لایه‌کی
گرت‌بووه‌ . په‌ دا‌خه‌وه‌ سه‌یاسه‌تی جه‌وش‌ حه‌یزه‌ی شه‌یره‌ی هه‌یراتی له‌ سه‌ردا‌هه‌دا کار‌ه‌کی دا‌وی کرد‌ بوو
په‌ ئاشکه‌را‌ گه‌له‌ به‌ نا‌وی په‌ره‌زی " کورد‌ ستان " بکۆی و مه‌سه‌له‌ی نه‌مه‌وه‌ی کورد‌ هه‌ج‌ج
حه‌یسه‌یه‌کی بو‌ ئه‌کۆی و هه‌ر به‌ ته‌وا‌وی په‌شت‌ گۆی به‌خۆی . شه‌ره‌کاته‌ی خوا‌ له‌ شه‌ره‌زه‌ی " با‌رزانی "
ها‌ت بو‌ سه‌له‌تانی گه‌رمه‌ی شه‌ره‌ به‌ په‌که‌دا‌ن و نا‌کۆکی په‌ بوو . شه‌ره‌ بوو له‌ سه‌ره‌ شه‌وه‌ی با‌رزانی
له‌گه‌ڵ کێدا‌ په‌ . با‌رزانی ها‌ت و په‌شه‌وا‌زی په‌کی جه‌ما‌وه‌ری گه‌وره‌ی له‌ن‌کرا . دا‌وایه‌ی له‌ سه‌ره‌
شه‌ره‌ته‌نه‌که‌ی " نه‌وری عه‌لی " په‌وه‌ هه‌ندێ قه‌سه‌ی کرد‌ . له‌ به‌یره‌ به‌ر له‌ هه‌موو‌ شه‌ته‌ی دا‌وای کرد‌
که‌ وه‌نه‌کانی خۆی لا‌ به‌ری و ته‌ی " شه‌مه‌ هه‌مووه‌مان جه‌ندی عه‌دا‌لته‌مین " . با‌رزانی له‌ ما‌له‌ی
شه‌خ‌ له‌تفه‌ی دا‌به‌زی بوو . قوتابه‌یی کورد‌ ستان و هه‌دا‌یه‌کیان هه‌له‌به‌وا‌رد بو‌ شه‌وه‌ی به‌جن بو‌ به‌خه‌ره‌
ها‌ته‌ی با‌رزانی . من په‌کێکه‌ بووم له‌ مو‌قوتابه‌یه‌نه‌ . دا‌وای شه‌وه‌ی دا‌یمان هه‌موو‌ ئامۆزگاری شه‌ره‌
شه‌وه‌ بوو . که‌ په‌ په‌که‌ ریز له‌ په‌شت " زه‌مه‌ " و هه‌ به‌وه‌سته‌ی جه‌وه‌که‌ شه‌مه‌ هه‌مووه‌مان جه‌ندی شه‌ره‌ن‌ا .
زیانی شه‌ره‌ سه‌له‌ و سه‌لی دا‌واته‌ش له‌ په‌شه‌ دا‌خه‌له‌دا بو‌ شه‌وه‌ی قوتابه‌یی کورد‌ ستانی که‌ په‌شه‌
هه‌ره‌ که‌سه‌مان په‌که‌ هه‌نا . دا‌زه‌شه‌که‌ بوو . شه‌ره‌نه‌ قوتابی په‌ هه‌یراتی‌به‌کان قه‌سه‌ی نا‌شه‌یره‌نه‌یان په‌سه‌
شه‌وه‌ین . په‌ته‌انی و سه‌ره‌نه‌که‌نه‌یان نه‌وه‌ی ئه‌دا‌ین . ته‌نه‌ته‌ جار‌ه‌که‌یه‌کیان نا‌گه‌یان نا‌ په‌ جه‌انه‌ی
به‌را‌ده‌سه‌که‌نه‌وه‌ . له‌ زه‌وه‌ی خه‌وه‌نه‌دن و که‌ته‌ی نا‌ن خه‌وا‌رد‌ نه‌دا ، مۆه‌یه‌مان له‌ ئه‌که‌رد‌ه‌ین و هه‌ره‌شه‌ی
تۆند و ته‌ژیان بو‌ شه‌ره‌د‌ه‌ین . که‌ته‌به‌که‌نه‌یان به‌زه‌ ئه‌که‌رد‌ه‌ین . په‌په‌ره‌ته‌یان له‌ ئه‌دا‌ین و به‌ په‌په‌ره‌ی
شه‌ره‌که‌ و دا‌ره‌ره‌گر له‌ قه‌له‌مه‌یان ئه‌دا‌ین . مه‌وا‌ره‌ی " کورد‌ ستان " یان ئه‌که‌رد‌ به‌ مه‌وا‌ره‌ی
قه‌لیاسان و خۆ سه‌ره‌شه‌تی که‌ره‌کی گه‌شه‌یه‌مان هه‌موو‌ شه‌وه‌ هه‌ر مه‌به‌سه‌ . په‌ ئه‌که‌رد‌ه‌ین . په‌نه‌یان
له‌ تال‌ کرد‌ بووه‌ین . دا‌وای شه‌وه‌ی پۆلی چوار‌مان له‌ سه‌له‌تانی ته‌وا‌و‌ کرد‌ . بو‌ ته‌وا‌و‌ کرد‌ه‌ی

سالی د وای برد پانینه بغداد . شو سالنی بغدادا زمانی عربیم باشر بوو ، خویند نهموی
 پژنامه و گوئار و کتیبی همه جشنی نمدی ناسوی بهر کرد نهمان بهر نتر کردم . هر لسه و
 سالدا گوتنه خویند نهموی نمدی مهجر و بهر همسانی " جبران خلیل جبران " و شد بیانی
 ناسراوی تر . من تا شو کاتمش شیعیکی وام نهمو که خلق بی بی بلنم له شیعر نهمو .
 بهلام هر شمید او عاشقی بووم . من به وینه له پژنامه و گوئاردا " بهر شاگرد السیاب " پیچر پوی
 شیعی نوی میرا تم د بیوو . بهلام پژنکیشیاں خوش بختانه ، کاتیک نهمو بؤ سرد انسی
 ماله خرنکیکان له گمپکی نهمو سه ، سواری باسیکی " مسلهحه " بووم . به پیوه پارهستا بووم .
 که تعاشای بهرامبری خلق کرد نهم دی . دانیشیوو لاوز و بی هندا و دوسن پمکیشی له سر
 رانی دانا بوو . زوم بی خوش بوو که به بینین " سیاب " م بینیه و تا نیتمش د بهمش
 دانیشتن و سرنج دان و لغش و لاریم له بهر جاوه .

قوتابخانه م تمواو کرد بوو هاتوبوموه بؤ سلیمانی ، هر لسه سرد بغدادا بوو گوئاری
 " پژوی نوی " د مر شجوو . " پژوی نوی " سنگینترین گوئاری شو سرد به بوو . همرو قلمسه
 به پرشت و ناسراوکان له م گوئاردا ایمانوسی ، شیمی لوانی عاشقی شیعر و شد بهیش ،
 پمکیک له خوزگه کمان نهمو بوو . که شم گوئاره پژوی له پژوان بهر هسان بلوو بکاتمه . ما نوستا .
 یان جمال شالی و کامران مرکزی بهر پی پستی شم م گوئاره بوون . لسه قوتابخدا کامران
 شاعیریکی دیار و ناسراو خانم د سنگینی زولالی شیعی نیشتمانی بوو . بهلن د موری شیعی
 کامران و د بلان له پژگارمکانی راپورد ودا و به تایبعتی له هاندانی گیانی حماسهت بهخشی
 نیشتمانی و نهموی دا ، له خوش کردنی شو ناگره پیروزیدا ، له جاو کرد نهموی جمعا و مر دا ،
 همیشه نمد رهوشینهوه و گوئ نهمو شیعی شو سرد سمانن . چاپکردنی ههموو بهر همستی
 لسه گوئاردا کاریکی ناسان نهمو ، یان به واته پکی تر نهمر بهر همستی خوبی به پیتر پرشت و
 سنگین نهمو به بلوو نهمکرد ا به به تایبعتی شیعیش . شو کاته همنگا و یک جوو بوومه پیشوه .
 له کمال ما نوستا کامرانیشدا هیچ جزوه ناسیا و بکم نهمو . تزلانی شیعره کانه له پژوی نوی دا
 پروژاکی به چاری خویان بینین ۱۱ شیعره نارد و نیتر له د وای چند ژماره یک چاوه و وانسی ،
 بکه م شیعره بلوو کرایهوه . شو رژوه به پمکیک له رژوه هر خوشه کانی ژبانم نهمویم . د وای شو .
 مش له چند ژماره پکی تر دا ، بهر هم بلوو کرایهوه . شم د مر کار کرد نهمو بهی " پژوی نوی "

تفکانتیکی به گوری دا به شیمه کانتیم ، خرقم پروام به خرقم قایمتر بوو . سوورتو پروام له سرخویند .
نموه پمرو مرده گردنی به هرم . * پوزی نوی * بز من وک پمرو پک و او پرو سرری خستم . پری
باشه پوزی له بمر د سدا کرد موه .

له نیوان سالانی ۱۱۱۰ / ۱۱۱۱ دا له بزوری زیان و کوز مراندا وک مووچه خورنکیسی
بجووکی د مولات . چند و مزیمیکی همه کارم بینی . سانیک کرام به ماموستای * کاتی * وله
گوندی قرقه د مرسم نموتوه . د وای نموه له کارگی جگره سیلیمانی دامیزام . د پروام و زیانی
کارگه و گرمه گرمی معکینه بیزاریان کردم و نمجاریمان هوقلی نقل و مزیمیکی تم دا . سـ
سرد سه * حصن رفعت * و مزیری نیشمال و نیشکان بوو . نماناسین و له پزی نموه به
و مزیمی * م . رسام * له دائیره نیشمالی سلیمانی تعیین کرام . بزم وایه له بهاری ۱۱۱۱ انا
لهوی جیکبر بووم . لهو سرد نمدا تکملی کار و باری به نمینی نیشکردنی ریگخراونکیسی
نعمتمی بوو بووم . بوی نوجولام و کارم نمکرد و زور به گرمیش نمک و نممانه کانتیم جن به جـ
نمکرد . من قمت نه جوومه ته ناو ریگخستنی پاری د یموکراتی کورد ستانموه . پروام به د روشمه
سیاسه کانتی نمبووه . هر لهو سالاندا بوو که له نینکوه کاکلی له لاهی شاه پشم ناسی و له
گمل هاروم جمال شاریان پری دا ناو به ناو سرمان نمدا . د وای هملگر ساندنیسی
شورشی نمیلول باری پوئنجهیری نمده همیشه له کورد ستاندا کوزا ، کوتار و پوز نامکان داخران .
بزوتنموه نمده می نوشی خاموشیکی بی د شک هات . به مستملکنیکی گوره د روست بوو . هیچ
کومل و پمکنیتی و ریگخراونکی نمده می و هومری نمدا بوو . زوری همزه زوری نمو شیمه رانسی
تا نمو کاته بلارم کرد بوونموه ، کال و کرج و نمگه بیوو بوون و پمله کردن و حمزی زهی خسو د مر
خستنی همزه کارانیمان پتوه د بار بوو . بهلام وک نملین به زور سواری نمسی شیمه رانموه بووم
بهلام هیشتا زمانی شیمه .. زمانی د مر بینی هومری .. نمکه و بووه زور پکنیتی د سملانیکیسی
به تواناوه . له کوتایی سالی " ۱۱۱۱ " پشدا و مر چمرخاند نیککی گوره به سر زیاندا هات ،
— بیست سالی تمواو لمبو بمر ، له هریشی لاری جوشی خوین گرمیدا ، شو و مخته هیشتا
نمسنی شورشی نمیلول پتینج سالی تمواو نمکرد بوو . شام به جن هیشت و پروم کرد و شاخ و
بوومه پیشممرگه . وک وتم جم و جوولی سیاسیم همبوو . تا نمو کاتمش هر له دائیـ
نیشمالی سلیمانی بووم . بهمانی پک که خوش بهختانه به کاریکی خرقم دائیرم به جن هیشتبوو ،

لوم ماومېدا مغز مېکي شمن د پته د ائيره بؤ گرتتم . پيش ثعوى بگم پشمه ، هلي پمکاتم — سر
 جاد مې خوار مويان گرتېوو . من ناگام له هېچ نېوو . بمر مې پروم هاتن و هموال مکيمان — سن
 پراگماندم . د وای ثعوى چمند پړۆتک له ناو شاردا ختم شارد موه ، شپتر بمره بيمانتيک —
 پى نومايى هاور مېکي شارمزا له سلیماني چورمه د مرموه و پړى سمرگلموم گرتنه بمر . ثعوا کانه لسه
 سمرگلمو کاک . نموشيروان فوناد معسنى * لى بېوو . چمند پړۆتک لومى ماموه و له د وایيدا پړى
 ماوشم و گرتنه بمر و له ماوشيشمويه بمره — گهلى بعدران — که ثعوسا مکتکين تغفیدی لومى بـ
 کومنه پى و به چوار پېنج پړۆن ئينجا گمېشم شوين مخسعد . له گهلى بعدران چام —
 ر. م. محمود عهلى عوسان * کسوت . د وای چمند پړۆى پى پان ووشم بجمه گوندى لئوزه بؤ ثعوى له
 له بلا و کراوى . د منگي پيشممرگه * د ا کار بکم . ثعو پړۆمى گمېشمه لئوزه ثعومنده نېوو د مورو
 بمرى پورو زمان کرا بېوو . * د منگي پيشممرگه * له مانگيدا جانک پان د دو جار د مر ئچـ
 ماموستای شاعير هزارى موکريانى د مری ئمکرد . چاپخانه شورش لومى بېوو . کاک —
 * محمد محمود عبدالرحمن * پيش لومى بېوو ، ثعو سمر پمشتى د مر کردنى * شعبات * ي ئمکرد
 و پيشمويه له زور بکدا له گهلى هزار د ا ئعزيان . له لای مالا گچکى شاعيرى خهگى شمعلا ده که
 پتم واپه ثعوا کانه ثعوى بهشى ثعند روستى د ا کارى ئمکرد ، ماموه . پيش لئوزه من جار بکى تر پش
 له بغداد ماموستا هزارم پېنېوو ، ثعوسا له سمر شوقامى * غازى — کجاج * ستود بوى و ئمگرتسى
 هېوو . ثعو ماومې له لئوزى بوم ، چمند وتارىکى ثعد مې و چمند شېمر بکم به نارى — کاوه —
 وه له * د منگي پيشممرگه * بلا و کرد موه . ثعومنده مې نېوو * ئيزگى د منگي کورد ستانى هيسراق *
 ئيزگى شورش ، کهوتبوزه کار و ئمجاره پان له هعموو شوپنتک ئمبسترا . حوزم کرد بجم لومى
 کار بکم ، د وای ماومېک پازى بوم و ئمتر ههگبه کم د ا به کولدا و پروم کرد ، ئيزگه . ئيزگى
 ثعو ومخته له * ئمشکوتى سمر پمان * د ا بېوو ، بمرابمر چپای مامه پروته و نزيکى گهلا له . بـ
 پتوبمير و سمر پمشتى کمري لوم ومخته د ا ماموستای خوا لى خوش بيو شهيد * صالح يوسف *
 بېوو . کارگيزانى ئيزگه به بهشى کوردى و عمر مې و ئينگليزى بمره ، بمر د سته پيشممرگه پشمه که
 بمر حمراسنى د انرا بوم . (۲۵ — ۳۰) کس ثعوبين . من لومى ناو بضا و وتارى ثعد مېسى و
 ثعو نووسپانمى که زياتر هانى گيانى شورش گيزانمى پيشممرگيان ثعدا ثعنوسين و جار جارش
 ئمگم شېمر هېوو واپه به د منگي ختم ئمخوتند نمره . لوم سمر ثعدا خوالى خوش بيو شهيد

عوسمان عزیزری یسمان له گه گلد ا بوو. عوسمان کورپکی دل و د مروون باکی همیشه دم به
 زمره، خفته بوو، ماویک شوو *نامی گزین گره کانی* له لیزگوه ناماده شکرد و نه پخوینسد بوه.
 هموو جارن که بادی شو روزانه شکمموه دیمض دانیشتیکی عوسمان دیتوه بپر، سر له
 تیزارمیک بوو له بمر د می شکمته گدا به جوار مشق دانیشتیوو، ویتمی کورپکی - راپر -
 که پتم وایه شو وخته ساله وخت لیبوو، گرتبوی به د مستیوه و تعاشای شکرد و له بمر خوشیم.
 وه به د منگیکی غمناک گزانی - مرا ببوس - ی فارس شوت هر وک له دل گرا بیت له
 ناپند میکی نزدیک خوتی شمهید شکردن ۱۰۰ ژبانی شو سرد می پیشمرگاییش نیمه له
 شکموتی سرد یماندا معره و معزی بوو، پارمض مانگانه ۲۵۰ - ۵۰۰ فلس بوو. هرله ویش
 بوو بویکه مجار له نیکمه ماموستای عدیب *سهید ناگام* م ناسی، شو کاته ماموستا سهید
 له زورمکی تنهشت نیمه و نه یا زخمی نووسینی ریمانیکیش بوو به ناری - ناگری بن کا - وه
 ناو به ناو سرد انهم شکرد و نووسینمکانی خوشم نشان ثدا. عوسا داب و نهرتی نیسش
 کردن له لیزگدا و ابو شو نووسری و تارنکی شروس شبرایه شو بچواپه بولای سیدا و بوی
 پخویندا پتموه، شکر بازی بویه لیزایمی له سر شکرد و نیجا تیزار شکردا له د ابییدا
 بلا و نکرایوه. له ناو د مستی کارگیزانیشدا شهید *عبدالخالق معروف* مان له گلد ا بوو.
 یکم نشد ازار و د انری بمری بنافی لیزگه بوو، شو و نشد ازار *شجعد* پیکمه له
 زورنیکدا بوون. کاک عبدالخالق نمویی شسانی له خو بوورد و چالاک و له کارمکی خوشیدا
 پسرورنکی شارزار به توانا بوو، هر لهو سالمشدا بوو بزرنگیان له گه لاله دای چندان سالی
 غمری و د زور ولاتی، له پرنیکدا وک شتیکی جا و پروان نکرا و برای گوره و پشنبیری ناسرا و
 د. عزیزدین مستغلا رسول م بینی. د وکتور له د مرموی ولاتوه هاتپوره، هموانی پکه
 به پمکی برابانی د زور ولاتی لا بوو. شم به پک گه پشتموه و جا وین کموته لمو روزگاردا مایمی
 بهختیاری و جار و دل پرونیکی زرد بوو بون، پک د رو جاریش به سردان بوی *شکمته گدا ی
 سرد تمان* هاته لا مان. پتم وایه چند و تارنکیش به عمری نووسی و له لیزگوه خوشترانموه.
 د دای د مر جوشی بهمانامی (۲۹) ی حوزمیران وختن له بغداد پکرممان بینوه. شو
 ماومیش چند شیمنکی تازم بلا و کرد بووه بیرمه پنی ووش *به لای طعوه له لپتموه تو بووی
 به شاعر و شاعر نووسیت* مرموی راستی پنی شم شمعی د وکتور کوت و مت شو حقیقته پسرور

که خوشم له ناخدا پروام پئی بوو .

ژبانی پشمیرگای پتی سرد می تشکوتی سرد پمان ، گشت و گمپان و وورد بوونه دم له
ناوچی باآه کاپتی دا ، بههشتی رنگا و رنگی شو ملبند ، پمپوند بیب له گنل پشمیرگه و
کوملانی خعلگی گوند مکندا ، بیستی سعدان وشه و زاراوی شپوه جیا جیا کانی زمانی کوردی .
تیکراش ژبانیکی جیا واز له ژبانی شار و دانیشتی شو د پرمیزی ناو چوار دیوار ، له نزیکه مو ،
هست کردن به ژان و بازار و ناواتی خعلگی پمش و پروتس ولاتکم ، ثمانه همووی زخمیردی
به پیت و بمرکت بوون پوتاتی کرد نموی ژبانی شد بی ود مولعند کردن سامانی زمانی شیمیر
و پروناک کرد نموی پنگای دا هاتوم ا

دوا به دوا ی شمپی گوری هند رین له حوزه پمانی ۱۹۶۶ دا وت و ویز له نیوان
سمر کرد ای پتی ثوماسی شوپوش و حکومتی بهزاز دا دستی پین کرد . له (۲۹) ی همان مانگدا
پماننامه پشمیرگای که هر به پمانی (۲۹) ی حوزه پمان ناو بانگی د مرکز د پلا و کراپوه . پاش
ما و پیک گمپانوه ناو شاره کان . شو ساتمین کرد نموه ثومنده ثاسان نموو . نمرانی بهفداش
ثومیت ، چوموه بهفدا و نزیکی شمس مانگی پین نیش و کار بووم ، ژبانی له پایتختا گران بوو .
له بحر نمووی و دست کورتی ، شوپلیکم د ژنموه که با و پرنکم له شوپلیکه بحر پورت شو پیمس و
پوخل تر و ناخوشتر همین . شموی (۰۰) اتمس بوو! به راستی شوپلیکی لانموازان بوو . بهر
هار پیکم پئی و تم : ناموزگاریت نکم نه گم شو نوستی پیلاره کانت پخیره ژور سمرت بو شووی
نمید زن ! . بهلام بازار همونی شد به و مایه هواندن د مرووی شامیره . هر لم شوپلیکدا
بوکه زوری زوری قصید کانی " ترفعی هلمبست " له دایک بوون و چاربان هلمپنا . هیشتا
هر له بهفدا بووم که نیشازی پوزنامه (التاسخی) به زمانی عمره پین و پاشکوکی (برای) درا .
ماموستای هونرمند خوالی خوش بوو (رفیق چالاک) سمر مرشتی کمر و بهر پوهبری بهش
کورد پیکمی بوو . برایان د . هیززد پین و حصی ملا کمرم و ماموستا پرمزی قزاز و نیش
و یک کارکن و چ و یک نووسر و یارمشی د مر کارمان تیا نه کرد . بیرمه هموو پیکموه له گسل
چالاک دا شو شموی که پو پمانی پیکم ژماره د مر شووو نشووستین تا تموا مان کرد . لسو
کاتدا پوزنامه (برای) شو سکا پیکمی خستموه شوگاری شو سرد مه . بو زمان و شد پیمس
کوردی مایه ژبانه پیکمی بوو ، هر له پوزنامه (برای) دا به زنجیره هر د وو کتیبی " شمپی

جمعته گمري * و * چوئيش يککرتسوي ئیتالیا * م و مرکيزايه سمر زماني کوردی و هفتتانه بـلا و
 نمبوونموه . گلن نووسيني تریش له شيوهی .. بهری پراگوزاری .. پمخشان .. کورته چهپوگندا
 به ناوی * کاوه * و * پمگان * موه بلا و کرد نموه . نمه جگه لمو شپمرانی که به ناوی خوتموه
 بلا و نمکرد نموه . کار کردن لم پوزنامهيدا خوی بۆ خوی تاقی کرد نموه يکي نوڤ له ناسی
 روزنامه گمري دا و رتگا کرد نموه يکي تازمش بوو له بمر م ناستوی پاشه پوزما . چيگير بووم له
 بغداد و نزیک به مابلند ، پوزنجهری به گورمکان ، تیکه لا و بووم له گل ئعد پینانی ناسـراوی
 هیراتدا و خوتن نموه بمر موان شوکتیانعی له زمانی زیند وری دنیاوه و مر شه گپزانه — مر
 زمانی همری ، سوزاخ کردن و گمراڤ به شوڤن شو سمر جاوه و کتبیانیدا که له دوو سـوی
 خوتاندا مهوروی سمر هاندانی شیعی تازی جیهانی ، قوتاپخانه به نار بانگکانی ، که له
 شاعران و نمونهی شیعره کانیاوسی کوئمکرد موه ، بوونه هوی گمشه کردنی به همره خصلتیسی
 زیاتری تاقی کرد نموه ئعد می پمگان . یکم جار نمبوو خسوا لی خوش بوو * جالاک * بهیم و بناسم
 شوکاتعی هیشتا تمیم ۱۶ — ۱۷ سال بوو پیتیم وایه له سالانی ۱۱۵۶ — ۱۱۵۷ دا بزو که
 شانوگمري * بیسکعی تهر پیر * له سمر شانوی سانوی سلیمانیش کش کرا . ثم شانوگمري به
 و مرکيزای شانو نامکعی * البخیل * ی مولیر بوو ، بهلام جالاک به جوری — کورد اند بووی —
 نگمر مولیر خوی زیند و بواپه توه و بیینسایه نی نفا سیموه ا . خوی و مرکیز و کارگیز و کاره گمري
 یکم شانو نامکعی بوو . لم شانوگمريه دا و بز یکم جار د موم یی سپهر دار یکم جار بش بوو
 له بمر م خعلکیکی زوردا تمه بکم و همست به شخسیتی کوملا یعی ختم بکم . لموکاتموه
 جالاکي هومر مند م نفا س . همر لمو سالانمشدا بوو ۱۱۶۲ / ۱۱۶۸ که عبدالله پمیشیوی
 شاعر و شهید جمیل پمجهمر و کاکه م م بختانی و گلن ئعد بیی ترم ناسی و له نزیک موه
 تیکه لاویان بووم . شو سمر م بغداد ، سمر م جوتشانی گیانی ئعد میم بوو . پوزنامه
 له گل هاوریان حسین عارف و کاسکسم و جلالی میرزا کریم دا پمکریان شمینی همر لم
 سمر منددا بوو گمراي بهری دامزاندنی یکتی تووسمرانی کورد و له داویدا پزانگه کهرتسه
 سمر مانموه . که ناگوزی کورته نیوان قباد می پارتی شوکاتموه و بمر له چمند سالیک شوو و پمیرکی
 به ته پمپوزوه ، من لایم گمري خعی سیاسی پارزانی بووم له گل هطوبستی جماعتی مکتبسی
 سیاسیدا نمبووم و بگره بمر پمکانیش نمکردن ، به تاییعی دای نموهی هاتته ناو شاره کانموه ،

لهو سرد صعدا کوهلانی خه لک به جاری خویان دوو سنگمریان شعبینی : شاخ و شار . شعوی
 به چمک دزی د مولمت شمر شکار شعوی له شاردا په و خصلاتی سیاسی شکات . هه لبعته شه گمر
 ترازوی شم دوو هیزه وانکه وتایتموه ، زور شت شه گوریا ، به لام له راستیدا ترازوی پیشممرگه
 شاخ قورستر و سنگیمان له نارجمان وردا به پرتیز تر و خوشمویستر بوو . شه له کاتیکدا من شه
 ساتی هر و ام وا بوو که خزیند هوار و پرتیز بیرمکانی کموتوونعته بهرعی جصاصعی معکمعی سیاسیه
 و لهو هواریدا به توانا ترزو زانانین . به لام کیشمه که لهوه گوروشر بوو . له برای دا شه
 " شاره کم " پلاو کرد موه که د به هه لویستی شعوان بوو . لهو سرد صعدا شه شیمره ناوینعی
 دل و د مروزی خه لکه که بوو . د وای پلاو کرد شعوی به ماوسیک سرد انیک سلیمانیم کسرد موه
 تیواریه که له سر شعاقی معلومی کرتیمان و برد میان بو " به کره جو " نزیکی ده د پرتیز
 هیشتمیانه وه و له د واییدا به کفالتی خزمیکی خرم بهرمان دام . من باسی شهوه ناگم شعوان
 هقیان بوو من بگرن بیان نمکرن ! به لام شعوی پیوسته بیلم : من له شیمر و هه لویستی خرم
 نک هه به شیمان شم به لکو و شه گمر جارتیکی تریش بجموه شه سرد صعدا بارود و خعی شهوسا هه
 شهوه بیرو بوو چون و ههستی شاهیرانعی من شعی ! شه و هختعی دیوانی " تریفی هه لبعست " یش
 چاپکسرد همان شیمرم نوسیموه به لام رهقیی شهکاته چند د پرتیکی زقی کوزاند به شهوه و
 میزوری دانانکه پیش به ۱۹۶۳ گزیدبوو . شیش وام به چاک زانی هه به جووه چاپکسری و
 د مستکاری نمک تا د هه رفتیک هه لک هه کوئی بوو چون کرد شعوی شم د هه ست تی و مردانه !

له هاونی سالی ۱۹۶۵ دا ، بهر لهوهی پرتیم بهوهی بهگرتی و به لچگاری بجمه ناروینزه کانه
 نی شور شعوه ، واک خرد و ور خستیمویک له جاری بهری پولیس و جاسوسکانی سرلته پویم کرد ،
 نارجمی سیویل و مالی (حه شمین ناغا) ی زنی ، بارکی هاورزی شهید کاکه " فتحاح " .
 ناسیاری و تیگه لاری من له گمل شم بنمالمیدا تازه نمبوو . له سره تالی شهسته کانه شه کانه
 کاک فتحاح له سلیمان و پتم رایه له قوتا به خانعی سره شعاق ماموستا بوو ، به مکرمان شعاسی و
 نامشوی به مکرمان شه کرد و پیمان له به کتر نشیمیری . هه له نیوان سالانی ۱۹۵۹ / ۱۹۶۴ دا
 دوو جاری تر به سردان و میوانداریتی چوومعته زنی و نوزک و به بناری سیویل دا گه پام ، له
 گمل براکانی و ناموزاکان و مامکانی شهید فتحاح دا دوستاییش و ناشناپیش گیانی به گیانی
 هه بووه . بناری سیویل ، د هرگای کراوهی مالی شهید فتحاح و مامکانی جتی د الودی

د میان نیشتمان پسرور و تازاد پخوازی لانهوازی شو سرد مانه بوون . ثم بنصالحه همر لسه
 سردتای شوپشی ثملولمه له گمل بزوتشومری نیشتمانی دا بوون . بزوی له بزوان و تاشیتشم
 تاته پکلیکیان نعبوته پیاوی ریتم و جهکی خیانت و جاشاییشیان نکرد و ته شان و پیاوی بزوسی
 عراق نمبوون . ناوچی سیویل به نرزیای شوپشی ثملول له ناوچه همره پیگرد هکانسی
 کورد ستان بوو . من پاساوی هیچ جن و ری بهکی چیناپیشیان ناد مسوه بهلام جوامهر بوون و له
 سرد می خوقدا و به پی ی بارود وخی شو بزوزگاران ههمیشه دای داکیر کرمان بوون و له پسروری
 شوپشدا بوون و له سنگری گلهکی خوقاندا چک به دست بوون . شهید فتح کورپکی
 زویک و تازاد دم و پوز خوش و شیمرد دست بوو . بزوی تمد بیان و بزوشنیرانی زور لسه
 ۷ بوو . له سالی ۱۶۷۱ یشدا کانتی لگمل دستمهک نووسری به هعلق ستدا جزوتشومری لسه
 شوپشی ثملول . له پیشدا پرومان کورده هملجه ، لوق که شهید فتح ثیمی بیی ، لسه
 گمل خوقدا همر همومانی برد بژ تمویل و بز ماوی چندین بزور له مالی خوقدا خزمتی کردین
 دای شو له مالی برابری ، شینجا دای شو جن بهکی بو ترخان کردین همر چوسی
 پیدایستی زیان همه بزوی دابین کردین . له ناو فرمانده کانی شوپشی ثملولدا کم کهچیان
 وک شهید فتح ساد و ساکار و لوزان و دم و پوز خوش و بهویل و خاوس رموشتیکی
 پسر بوو . پر به دل رقی له رشی لفا شووه و تضامت که ناری خزیش لثووسی همرگیز " ناغا "
 ی د اشفا ، بزوی له بزوانیش بهش به حالی خوم هملس و کعتی ناغایانم لئ نعبینهوه . له شمر
 و پسرنگار بوونومری دوشیشدا نترس بوئر بوو . شوامی له نیکره شویمان ناسیب و لقمیسی
 " لفاپیش " حوکمی کویرانی پی د مر نکردین ، نمرانن که چند سیلمتی شینسانی و پهاوتی و
 نیشتمان پسروری تییدا بوو . بهلام به داخوره لخوایه له کاتی تاشیتالدا شوین شو چار شووسه
 نکهوتبایه . له پابندیتی شو قیاد مه خوی بزگار بگردا به . لاوانی نیشتمان پسروریش زور بوون
 بز شویری پشش بگردن و له گلهیدا پشینموره . شیش وک همر شینسانی که مانای وفا و چاکه و
 پیاوتی و بزانی و له بهری نعبیتمهوه ، وک همر کوردی که خاوسی رموشی پسرزی کومه لاپیشی
 و سیاسی پی ، ناتوان همرگیز و زمان چون پسرورپی ، دالده مدانی بزوانی تفنگانم و پهاوتی
 ثم بنصالحه له بهر یکم . همرگیز لای پیاوی رموشی مردانه بن و خاوس بیرو باومرو بهلینین
 پسر فری ناداته شو کانیانموره که ناری لئ غوار ووشتموره . تنگ به پاپورد وری خومره نانس .

تفله سرچاوهی خوئی ناکات . ناکم تا نسریش هاو پیتی و خو شموستی و شهید بوئی کاک
 (فتاح) لای من نهووی بی به شیخری . هر کیز له کستر خمسهوه نهووه . نهوندی که کانی
 شو شیخره تانیستا نه تقیوشموه . خو نهوند مش بسمه که کز تایی ژبانی شو به دستی رژیمسی
 ره کز بهرستی عیراق ، سرهوی بهکی گهوه به . بر بهوش حزم نه کرد شویش پیش مرگه به کسسی
 شورشی نوئی و سخگری دای هه لگبرساند نهوی بوا به ، له ولای حدن شهوه ، نمک و وفاداری
 و پریشی سیاسی خاوتین و هاو پیتی له هموو ریزگار نکدا به لگی زیند و بی نغموون و تات...سی
 کرد نهوی

له سالی ۱۹۶۸ د ا و بویکم جار به دست پیشگری کاکه مم و د وکتور شیخسان و حسین
 عارف و چند نهاد پیشکی ناسراوی تر ، بیر له دامزاندنی پیشکی نووسه رانی کورد کرایهوه ..
 جم و جوول و پیوستدی کردن به زوری زوری شد بیانی کورد موه دستی پیکرد . شو کاته من
 له و مزارقی کار و پاری شمال * کاتب * بوم . که زانکوی سلیمانی کرایهوه د مره تیکی باش سوو
 بو شوئی د پسانهوه بگه تیهوه سلیمانی . بهر لهوی نه قلیم پرپار وای بوو که هر له زوره که شد
 و نه نیوان شو شد بیانه داکو بووشموه پیکری بو باسکردنی له چویش دامزاندنی پیشکی
 به لام من به سریدا جووشموه سلیمانی و فریای شو کو بووشموه نه کوم . شتر نهوندی نه خایان
 که مؤلفی شمش کردنی پیشکی د راو د مرگه پیکری گهوه له سر ژبانی رز نشینیری و شد مبیان کرایهوه
 و له ریزگار مانی داهاتوودا بووه شانه کی همه د پاری بزوشموه شد بی شم سرد معمان .
 له نغمووش شیخری نشیدا سالی ۱۹۶۸ نیشانه پیکری د پار و خو شموستی همه . چونکه له
 سالد ا یکم د پانم " تریغی هلبست " چاپکرا و کوته بازارهوه . تریغی هلبست یکسه م
 هسکا و بوو . تا زاد هیک سیخری فرهنگی زمانی گزانی بیوه د یاره . پوانینی رومانسیانه و
 پالستانه له روهاره شیخه رکانی شم د یواندا بهر د موم له هلبجیون و داجوندان . له
 شیخری کرماناوی تا نویند انموه تا شیخری نهشتانی و د آداری و یاد مگار مانی تعنی مندالی
 کرتزه خو . له د یواندا زوری زوری شو کیشی یضجانم به کار هیناره که تا شو کاته تشها
 گوزان شهیری پی و تپوون . شو کاته پی چاپکردنی شم د یوانه خمی کی کز کرد نهوی شیخه رکان
 بوم ، هسم به کال و کرجی گلی له شو شیخه رانه کرد بوو که زوتر بلام کرد بووشموه . بویسه
 کومه هزار کردن . له بهر شهوه گلی له شو شیخه رانه له ریزنامه ی زین و کوفاری پوزی نوئی وهتاوو

هیوادا پلام کرد بوزنموه نمکوتنه د ووتوی شم کومله شیمرموه . کاک فمھی قفتان شمرسی
جایکردنی شم دیوانعی گرتنه شمستور ماموستا کاوهی قفتانیش رقی بؤ خوش کرد .

له سمرتای سالی ۱۹۶۱ د ا زبم هئینا و هر له همان سالیشدا دیوانی د روم * کهوا -
وهی گریان * م د مرکرد . لم دیوانندا یهکتیی یه بابت له شیمرکاندا بههیزتر و وئینی شمیری
پیشکوتوروترو بهیوشدی یسان به راقیسی ریزانعو زیانعو توند و تزل تره . سمرتای هدرلدانسم
بؤنوسینی شمیری د ریز لم دیوانموه د مست پؤ نکات . تمشتر و تانه لئدان و عوانج گرتن له
داب و نعرته کومله یقی به بعد و خرابکان بهشیک تری ناوهریکی شیمرکانی شم کومله شیمره
پیک شهتین . هستی نتمومی زمینعی قسید مانه . شکلی شیمرکان همه جورن . بسلام
د مر برینی راستهو خرؤ و هغدغ جاریش ساکاری یان له د مر بندا پیوه دیاره . هر لسم
سمرد معدا بوو که ری به کارکردنی * کومله هونرو وئیزی کوردی * د را بوو . بتم وایه تیسی
مؤسیقای سلیمانی و تیسی نواندنیش هر له م سمرد معدا بوو هاتنه کایموه . له کومله دا بجوم
به بغداد و له د وایشدا جووه د مستعی بهریوه بهرموه . هر له د مر جیوشی بیاننامعی (۱۱) ی
نازار و پیش یهکتیی نووسمران ، شم کیمه لئمش د مر یکی باشی همبو له بزوتنوموی هونرو
شانوی ، تعد میدا . د یارترین چالاکی کومله هونرو وئیزی کوردی شو مپهره جانه گهوره په
بوو که به بؤنمی یاد کردنوموی شاهیری گورموه بیره میرد له هتلی سبنمای د لئشدا کیشرای .
هر به م بؤنمومو شیش قسید مبعکم خوئند موه . له بغدادشموه کومله له شاعیران و رونا کبیرانی
عرب بانگ کرا بوون . شاعیری نارار * محمد مهدی جعوا هیری * ونوسمیری گوره * شاکر
خسبک * یان تیدا بوو . کردنوموی زانکوی سلیمانی و مولعی شیش کردن و ری د ان بهمهکتیی ی
نووسمران و کومله هونرو وئیزی کوردی و تیسی مؤسیقای سلیمانی و نواندنیش سلیمانی و پیشتر
یش د مر جیوشی کوقاری رزگاری لعد د مسکوتانه بوون که هر له ریکوتننامعی نازار ، هاتنه
دی یان بهیوشدی به کوششی جماعتی مکتعی سیاسی شو کاته و شو بارود و خه سیاسی یموه
همبو که لعد سمرد معدا نوان تیا د مسه لئندار بوون .

د وای پلام کردنوموی ریکوتننامعی (۱۱) نازاری ۱۹۷۰ و مر جهرخاند نیکی سپاسی ،
فرهنگی گوره به سمر بارود و خی تعد مبی و رۆشنیبری و هونری کوردستاندا هات . بیاننامعی
نازار تهرن و تین و کوریکی به هیزی د ابه قهلم و ریزنامه گوری کوردی و دیان کانی بهمرهی جور

به جزوی تعقاد موه • هنرمی تشکیلی و موسیقا و گزرائی و شانوی کردی نش و نمایان کرد •
 به کورنی وک د مرگای زیندانی له سمر لیشاوی بههرمی کیرخوارد و بکرتموه واپوو • شو بهخشین
 و شیدا هه شه می و هونمیانعی له ماوی شو چوار سالعدا به لووزمو ریانه نیانی فیکری و شه •
 بهمانموه لموه بهر وینعی نهینرا بوو • شو سمر بهستی به نسبی یعی هانه گزری • وزهیکنی نویی
 کرد موه به بهری جستهی سارد و سپی شه. سب و هنرمی سالکانی شست د ا • پززانامه و
 گوتار و بلا و کراوهی شه می و هونمیری کلتوری و زانیاری چندان یخجهرمان له — سمر
 کوردستان کرد موه • کورنی زانیاری کرد و جالاکنی بهکانی یهکیش نووسمرانی کوردیش رو یخجه •
 ره ی روشنی شو سمرده موه بوون •

بهر لموی یهکمین کزنگری یهکیشی نووسمرانی کورد له بغداد بهیستری • شیده دهستی
 دامزرنمیری لقی سلیمانی بووین • وک له بیوم بین یهکسجار له ههموو سلیمانیدا تشها بهیست
 کس به شه انتی وهرگیران • ماموستای جهیزک نروس و هارپم استغفا سالح کرم • یهکیشک
 بوو له شه دامه همره جالاککانی یهکیش و تا (۱۱) ی نازاری ۱۱۷۴ شو دهنسوی جولانموه و
 بزوتنموی یهکیشی بوو له شاری سلیمانیدا • من یتیم رایه شهگر شو نهوپایه زور کار و یاری
 یهکیش • زور جالاکنی • تشکرا و به شه مایسمر نهیموون • تشانمت شهگر به تشکوه بوونی شهو
 یهک د رو نووسمیری تر له نارادا نهوپایه د واتریش یهک د رو کزنگری یهکیش همر نهیمهسترا و
 پوناکی بان نهیدی • شهکله د روست بوونی دهستی دامزرنمروه تا (۱۱) نازاری ۱۱۷۴ •
 زاری زوری وختی شویمان بو جالاکنی شه می و کورنی کزنگرهکانی یهکیشی رتعلخنون تهرخان
 کرد بوو • به د میان کور و سیمینار و شاهنگی شه می و یاد کرد نموی شاعیران و شه بیانیسی
 کوچ کرد و مپهرهجانسان له شارهکانی کهرکوک و سلیمانی و ههولیر و تشانمت بغداد امرکزی قزا •
 کانی پارتیگای سلیمانیدا بهست و کپزا • یهکیشک لمو مپهرهجاننه گمورانهی که لمو سمرده مسهدا
 د شکی گموری داپوه و یهکیشی نووسمرانی لقی سلیمانی د موری د یارو سهرکی ههجوو له سمر
 خستتیا • مپهرهجاننی یهکمی شیعری کوردی • بوو • که له شاری کهرکوک و له نهوروی ۱۱۷۱
 دا بهسترا • شهگر چی شه م مپهرهجاننه له گرمی شا و بهیمانیتی پارتی و بهس ساز بوو • بهلام
 بهستی شه م مپهرهجاننه له نا و کهرکوکدا بهرد یکی گموره و قورس بوو له سمر د ان د اگیر کسمران •
 خور بهشاندا انکی معزی نووسمرانی کوردیش بوو بو تشکید کرد نموه له سمر کوردستانی شاری

کمرکوک . میهرجانکه چند پرزگی خایاند . من شیمری " تینوتیم بهگرتمشکی " م تیندا
 خوتیند موه ، که د واتر بوو به نایشانی دیوانی سپهمن . پیوسته بهوه ناکات من ختی باسی
 نموه بکم نموه شیمره لمو میهرجانندا و لمو روزگارندا چ د مورگی همبو نموه بوکسانی تر بهجی
 نموتیم . هاروی شامیریش عبید وللا پمشو هر له همان کوردا قصیدای " د وانزوانه " کی
 خوی خوتیند موه . که به راستی چ وک شیمرو چ وک تیلقا له نختینسکانی نموه میهرجانسه
 بوون . هر لمو پرزانهشدا ماموستا هینی مکرانیم ناسی . شامیری گوروی هرهب " محمد
 مهدی جمراهیری " پیش لوی بوو .

له نیوان سالانی ۱۹۲۱ - ۱۹۲۳ د دو بهرهمس ترم کورته بهر د مستی خوتنمران پهگمیا
 شانزنامهی شیمری " کاوهی ناسنگر " بوو . تم شانزنامهیه م له سالی (۱۹۱۱) موه نووسیبوو .
 هاروی شامیرکاک جلالی میرزا کیم نموکاته له وزارتیش راگیاندن کاری شمکرد پارمشی له
 چایدانی بوچی به جی کردم و له (۱۹۲۱) د ا بلاو بووه . من نموکاته به چاکی له هونمری
 د راما ننگیشتیوو . له نزیکشموه تاقی کرد نموکانی سمر شانتیم نغاسیبوو . د مرنگ همسم بهوه
 کرد که " کاوهی ناسنگر " بوشایی و د ملاقای هونمری د رامای زور تیدایه . نمو مملانی ونش
 و ناکردنی پوداو و جنین و جوشدانی د راما گرمکیتی لندا لازه ، بهلام له سمر م خوتینا
 و به گوروی شامیری کوردی ، هنگا وک بوو بوپشموه . به سلب و به نیجا پیش گلن و تساری
 نقدی له سمر نوسرا ، که د پارتینیان نمو زنجیره پخشمه بوو که پخشمگری هنگاموتومان کاک
 کمال میراو د ملی له هاروکارندا بلاوی کرد نموه . " کاوهی ناسنگر " پهکمین همولدانسی
 شانزنامهی شیمری به و بهر له کاوش نمو همولانای لم بواریندا د را بوون ، کم و د مکمن بوون
 و ناتروا و . دیوانی " من تینوتیم بهگرتمشکی " ش ، هنگای سپهمن تاقی کرد نموی شیمری
 بوو . زماهی قصید مکانی نارو م د یوانه نون و بو گلن سالی جیا جیا ننگینمونه . رنگه
 هند نیکان هر تروا کمری " کواوهی گریان " بن و شتیکی تارمیان تیدا نعتی . بهلام ده با-
 نزه قصید میکی نارو م د یوانه به نوسلوپکی جیا واز له بهرهمسکانی پیشو نووسران و له کانی
 خوتیدا بوونه سمرتای و مرچرخاند نیکی نموی له بهرهمس ندا . له نیوان سالانی ۱۹۲۰-
 ۱۹۲۴ د ا پرزنامه و گوروی کوردی پنگمان بوچشد بن شامیر و جیروک نووس خوش کسرد و
 د مرگایان له سمر گلن بههری گوروی تا نموکاته د مرنگموتوو کرد موه . روزنامهی " هاروکاری "

و گوتاری * بهمان * بو موسای شیخه د ووردی گوره بیون . شو کاتنی د بیوانی * من تینویم بهگر
شمکنی * کورته بازارمه ، کوردستان خمریک بوو تیک بهچتموه . بقیه همد د وابه د وای جوونه
ناو شورش و پورکردنمه شاخه شمش قند فله کراو شو زماننی له کتیخانگاندا ما بیون له
لا یمن د موآتموه کز کراتمه .

تم و می شیخه بوونهوه له نیوان شورش کورد و حکومتدا وورد و وورد و ناسمانی کورد ستانی
داگرتمه . لهو سرد سه نالوزیدا ، د ورجاری تر یکتی نیوسمرانی سلیماننی ، له ناو شاری
کمرکوکا کزپان کرتومه . د وارجاریان همستان کرد بهر می گره گری مترس د موری د اوین و
یعنی کمرکوکش چاری زمی تی بیون . بهر له گرتنی کزپهکش کوپ وکالانی کمرکوک ناگاد ارمان
کردین . بقیه همد له د وای تمراو بوونی کزپهک و له نیوان بهکی د رنگدا بهکسر بهر مو سلیماننی
گهراپنومه . بو پزوی د واپیش له لایمن لقی سنی یاری یغوه ناگاد ارگرام ناگام له ختم بی و ماو
میهک ختم بزرگم . همد لهو پزوانشدا بوو هاو پیم کاک حسین عارف جوی بی بونارد م کسه
د مستعی بهن بومهری یکتی نیوسمران برپاریان د اوه شمش بهکیک به لهو نیوسمرانی له گمل
و بندی شد بیانی عراقدا هاویش کزنگری شد بیانی ناسیا و مغربا بکم که له * لهلماتانی
یکتی نیوسمرانی سونیمت شمستری . بهلام من به هوی شو مترسیموه نهچویم بو بغداد و خوشترین
سفری عوسشم له کیم چورا د واتر برپاریان حسین عارف و جلال د مباح بیونه نویمری نومه
رانی کورد و هاویشی شو کزنگره گوره بهمان کرد .

همد له هاویش همان سالیشدا بوو د مستمیک له نیوسمرانی سلیماننی که بیک هات بیون له
ماؤستانان : * خوالی خوش بوو یعنی میرزا کرم و شینجا مستغنا صالح کرم و حصیب
قوردانی و رفیق بیکمرد و کاکسم بونانی و عزی کوزان و سلام مغلی و محمد رشید قساج
و ساجد نازاره و ختیم * گشتیکی شد من مان بو نازچه نازاد کراو مگانی با له کاپش پیکمست
وله ماوس شو گشتندا که هفتیمکی خایاند چهندین کوری شیمر و چیتوک خویند نموسان
بو پتشمسگره و شینجا شو قوتایانه کتیرا که لهو کاتندا له همدارگی هاویندا کاریان شمکرد .
شو سرد سه ماؤستا و شد بیون گوره * شیبراهیم محمد * مالهکی له ناو پردان بوو ، زوریقی
خوش بوو شیخی دی و نیتر شعریک به کرممل همومانی بانگ کرد و له کزپهکی خوشه خوری
پشگیندا تا درنگانی لای ماپنومه . بهر موری شو شعره ، سه مستقی و به توکلگانی ، سرد

نجه ورد مکانی ماموستا برام و قسه خوش و نواز مکانی خوالق خوش بوو * شیخ حصصنی خانہ قا*
— که تمو بهینه میوانی ماموستا بوو — باس و خوازی شیرینی براد مران ، مگر هر مردن لسه
پوری بمرتموه !

هر تمو بارود تخه تازیمی د وای بهمانامی نازارش بوو ، که پانگی له بمردم * بانگه —
وازی روانگی تمد می * دا خوش کرد وو سر نذجامیش بووه مایمی مشت و مرو قسه له — سر
کردن و نورسینی و لی کولینعمومیکی زور و قین و تاوو گویکی چاکی دا به پرخمنی تمد می — تمو
کاتمان . سر همدان و هاتته کاپی تم جزیره بزورتموه تمد می و هوزمرانه له کات و شویکی
واداو له زسینه تاوا له باری د وای وک سمرد سی نازار دا . له نذجامی کوملقن هتوو سونگی
بابش و ختی پیوه ، شتیکی سبیر و سمره نی به و تاقی کرد نموی تمد می و لاتانی تر تم م
جزیره بزورتموانیمان له گلق سمرد سی جیا جیادا به ختوه دیوه . روانگش وک بزورتمومیکسی
تمد می ، وک هر شویلی و تموزتیکی تازی وا که زبان له پموتی بمرمو پیش جوی ختیدا ای -
بهینن ، هاته کایموه . چونکه هموو تمو همل و ممرجانمی له هضاری کوملگادا له بزواتسن و
هملیندا بیون نیشانی سر همدانی سروشتی نیمان بی بوو . سالانی شمشکان تمد می
کوردی وک بهستلمک بهستوری . روانگه بانگوازی بوو بوو شکاندن می تمو بهستلمک . —
پاچلمکینگی تمد می و بوو شکاندن می وکوت و پتوند ، تعلیدی و سواوانمی که چوو بوو —
لی زمانی کورد بمره و پتی تعلیموی بهرمیان کرتیوو . ها واری بوو بوو بزگار بیون له تمد می
ومزیه و دوزنموی شکله جوانه ناواخن به پرشتکان . بانگوازی روانگه له گلق هموو — تی
بینی و پرخمنیکشدا — خوی له ختیدا نیشانی هتشیاری بکی تمد می و هضکا وکی هاو
چمرخانمی پتیشکوتن خوازانه بوو . له سر روانگه و بانگوازی روانگه زور نووسرا . همدی جار
له قوارمی خوی گورمتر نمکراو ، همدی جاری تریش ناموزمیهانه نمکرا به باشکوی نیکوری
عمهسیت و وجود پت و نهالیستیمت و عد سیت و کارگمشته یاد میک همدی برد مر مک
وک بزورتمومیکسی تمد می ، هوزمری تی یان نطرپوانی بملگوو کرا به د ورضی تمد می پهایستی و
سوشالیستی ! کرا به پمترکری کلمبور و سامانی نتمومی و پرجم کوری تمد می پاپورد وسان !
به بی نمری تنها بملگمیکسی ناو بانگوازی روانگیان بعد مستوره بی ! هر کسی به وردی
تعاشای تمو بانگوازه بکات تی نکات که نووسمرانی بانگوازه که مسلمی نیتلزاهیان به

عدد بیکی نویدی شور شکرپوه له جفندی شونې شو بانگوازدا زور راستمو خو جیگر کرد ووه .
 بهرامبر کلهپور و سامانی نتموهی مان بهر وریا خلیان معزوهیانه د مر پوه . په داخه پوه
 هندی لهو براد مرانه واتج گهشتپوون ، نیمه خاوم بانگوازی پوانگه ، نیمه ژور کاسه
 کوملنکی سیاسی و پنگهستتیکي حیزی بین ! نیمه له پسر له پسر د می شواندا ! تعجریه
 عدد می ولاتانی تر پهن له م تاقی کرد نموه و سمر همدانی بزوتشوانه ، نیمه شو سرد صه ،
 د رگمان به جزوه جغیهتیکسی عدد می کرد بوو . کاری نیرطی که م و نموازه بووه زمانسی
 تعجیری هر له جوفزی د میان سالی لمره پسر د ائسور پوه . کلهپور وک بند پخانمناشا
 شکر . سروا و کیشی شیمر شوپوه هر شو بین که بووه ، چیروک نعشور لهو خانمپه بچیتسه
 د مره که له سرد می پیش کوفاری گهلا ویزوه د تاقی تیا کرتیوو . بلق راسته زور کسسی
 ناشد بیزمان نغان ، بی بهره ، بناوی تازه کرد نموه ، نه م بزوتشوه بهی پوانگیان
 قوستمه . بهرمی بی سرو بهر و همل بزکا و هاتته کایوه . بهلام پوزگاری د اهاوو تاقی
 کرد نموه شیمری هر شامیر و نووسینی هر شد بیکی له بیژنگی خزی د او شوهی عدد بیسی
 پوسن و خاوم بهره بوو مایوه و ناوکی یکانیش وک بلق سمر تا و توانموه . نیمه لهوکاته دا
 نضا بانگواز کمان بی بوو . هیشتا بهرمه کمان نه گهشتپوونه شو تاقی جاوسان
 تی پوپوون . سی زماره کوفاری - پوانگه - د مر جوون ، وک بهرمی عدد می سفنگینی
 تیدا بوو . له نموهی عدد می لاواز و کال و کرچیش خالی نمبوو . له سرد سندا همدانی
 شیمر و چیروک نموهی تازه کرد نموهی لهو پیش نمبیراویان پاکباند . کم و زور زمانسی
 تعجیر کرد نکی عدد می جیا واز هاته کایوه . سوود له تاقی کرد نموهی هومره جوانمکانسی تر
 درگیرا . نیمه نغان زانی شو تاقی عدد به تازه بهی بهرمو پوری نه چین و سختی شوی و هیشتا
 زوری ماوه شو بهمرانه به تروای بگشتنموه . له بهرمه له سمر تاقی حفتاکاندا بوو له جاو
 بهیکوتتیکي عدد می دا و له هاوکاندا نه م راستی به م پاس کرد و شامازم بوکرد بوو . هملپته
 نیمه به تاقی کرد نموهی عدد میانی حیراق و کوفاری " شیمر ۶۱ " شامیر پوون . به لام
 کوفرانه چاومان لی نه کردن و واقیعی عدد می خومان له پیش جاو بوو . له بنمر تیشدا نه م
 تعجروانه تایمت نمبوون به حیراق و ولاته هر می یکان . پسر له کوفاری (شیمر ۶۱) . (کالیر
 ی ۶۸ ای میسری و پسر لهوانیش بزوتشوهی مستعقبه لیگان له نیتالیا و یکتیش سولیمت و

قلممانیا هم همبورن . به کورتی شکر روانگه باخیک بووین وهک گولی جوان و درمختی بنسر
 داری تبا بوو له چقل و دپک و دال و داری زپیش خالی نبوو !
 همر لمو سالد ا بانگوازنیکی تری نیمه که به ناری " می قلمه نترسکان پنگسون " وه
 بلا و کرایهوه پاپینیک فیکری و کوبه لایقی بهریا کرد . پاپین داری فیکری کونه پهرستی و به
 گرا چووشموی شو ملا یانهی له چاری سمد هکانی ناو پراستموه تماشای مانی نافرشیان شکرورد
 و بهر بهر هکانی هموو بیر و باورپنی پیشکوشن خوازپان شکرورد . به ناشکرا بانگیان بو د پلتهسی
 و جموسانموی نافرمت و سمرکوت کردنی شدا . بهر لموی نیمه شو بانگوازه بلا و بکیمهوه ، ماژ
 ستا جمال شالی پارتیزم کتیپیک د مر بارهی مانی نافرمت و سمر بهستی نافرمت چاپکرد نبوو .
 ملا کونه پهرست هکانی هملجه و سلیمان به قسه و به نووسین کورته بهلا ماردانی شه م کتیبه و
 خاونهکی . جگه له دمر کردنی نامیکهیک زمرد له نویزی جومعی مزگورته کانیشدا کموتسه
 پشانموه و مصلطی سمر بهستی نافرشیان به " بیبا حیمت و دمر چورن له شمر بهستی شسلام و
 کفر و تهلحاد " له قلم داو داوای سزادانی شو روشن بیرشیان کرد . نیمیش بو پشت گیری
 کردنی هملوستی نووسر و به گرا چووشموی بهرو پاوهی کونه پهرستانهی شو بانگوازه زسان
 نووسی . شو سمرد سه کاک " سمر بهست پامرنی " سکرتهی نووسینی روزنامهی هاوکاری بسوو .
 هاوکاری تریکی نیمیش بوو . کاک سمر بهستی سل کرد نمووین شووی گوق بداته و نزنه و
 شو نضجامی چاره روانیتی . دنگی خوبی خسته پال دنگی نیمه و له هاوکاریدا بانگوازه نگا
 بو بلا و کرد پنهوه . شه " زمارهیی هاوکاری له مارهیی چند سماتیکه ا بهک دانسی نمایسموه .
 همر له سمرشای حفتاکان و گهرمی بهروتنموه شد می بهکی " روانگه " د ا . " بهکپتسی
 نووسرانی کورد " پیش کموتجوه جم و جوول و کوز بهستن و دمر کردنی گزفاری " نووسری کورد .
 باره گای بهکیتی له بهفدا که لمو سمرد سمد ا نترک به " کوشکی سهی " بسوو جنی بهکرتسموه و
 کوزی بهجوک بهجوگی پوزانهی زوری زوری شو نووسرانه بووین که له بهفدا نزیان و هسمر
 نووسر بهکیش بی بهکوتا بهت بهفدا بهکسر پوزی شکرده شووی و له باخچمکی شه م باره گه پیشدا
 چندین کوزی شد می بهسرا و جالاک و کارکردن تا د رنگانی تمهنا پاند . نیمه همد یکمان
 شد اس بهکیتی بووین و همد نیکی تریشان هیشتا بهر بار له سمر و سرگرتیان شد را بوو . شو
 سمرد سه کاک حسمین هارن بهکیتک بوو له کارگیزه چالاکنانی نووسری کورد و شوکی گهرمی شم

گوناگون به سفر شانی معموله بود . هر به دست پیشکمری تمهیش بود پیشنمای کزوی "عد بیسی
 لاوان" کز او له د واپیدا له لاپهن د مستی بهر نو بهری به کیتی بهوه پسند کز او کهوتینه خبر ناماد
 کردن و هر به کتی له لای خنومه لن کولنومه به کتی عد میں بوئم د دیداره گورمه نوری . شو
 کانه من له سلطانی بود . له گات و شوقی بود مست نیشانکاری عشقدا دیداره که دست
 بیکسرد . کز پیکان له خولی "ساطع الحصری" له کزولجی بهر و مرد می بخدا پوزانه نمکترا
 زوی به زوی عد بیه لا و کانی شو سرد سه به شدان بیان تیا کرد . ثم کز پانی "عد بیسی لاوان"
 شو سرد سدا گرم و گوی و تپیکسی باش دایه بزوتتموهی نو خوازی له عد میں هاو
 چمرخاندا . چندی باس و توتونموی به نرش بندا خونرا بهوه . گت و گز و اگورنومه
 زوزیان بندا کز . به کسجبار بود میهرجانی وا بز عد میں لاوان ساز بکری و تضامت عد م
 دستان له شارمکانی کورد ستانموه هانپون و پوزانه ناماد می ثم د انیشانه لبون و بهر سوار
 نس خورشپان نمکرد . وک له بهرم بق شو برا شاعر و عد بیانی لم دیداره گورمه سدا به
 باس و لیکولنومهی جیاجیا هارعیسی بان کرد بود ثمانه بون : حسین عارف ، جهالی میرزا
 کرم ، صلاح شوان ، ضمیر قادر جان ، ضمیر شاکلی ، رفیق ساهر ، کاکم بیژانی
 عبد و للاحباسی و خشم . هر و بها ماموستایان د . عزیزدین و د . نچسان ج به وتار و
 ج به گفت و گز کز مغانیان گم تر و به سوود تر کرد بود .

له کزنگری د روسی به کیتی نووسرانی کورد پشدا که له همولنیر بهسترا . له لبسواره
 کز پیکانی شیمر خوتند نمودا ، له جم و جروولی نار کزنگره و گت و کزی لیژنگان و پیشنپارمکاندا
 عد بیه لا و مکان جن دست و د مغان دیار بود . کزنگرش چندی بریاری گزنگه و پیشوستی
 سبارت به عد میں لاوان و چونیض گشه کردنی د مر کرد . شو سرد سه خرا لن خوش بسو
 شهید ماموستا صالح یوسفی سرزکی به کیتی بود نوری د لسوزانه پستی بزوتتموهی عد بیسی
 تازه و عد بیه لا و کانی شگرت و هانی ندان . شو شپاره کز پشدا که منیش شمابه شیمی تیا
 بخونموه . سرما هندی کوسپان له بهر د سدا قوت کرد موه بوئومهی له پری شو شیمری
 ناماد م کرد ووه شیمریگی تر بخونموه ! شو شیمرش "تو همویت و اعتباریم" بود که د وا
 به دای هیرشی کونه بهرستان نوری بود . هیشتا د ورکمنی شو ناگرم هر به تاسانموه بسو
 هیشتا هر پشه و گورمهی و لاشمکانی ملای خعتی هر کوتایی بان نهانپو . بهلام من

شیمبرمکی ختم خوبند موه و جار یکی تریش چوونهوه به گر کونه پمرستان د ا و نالای سمرهستی
 و مانی نافرمانی کرد ستانان له قهلاً د ا پمز کرد موه ! پشم واپه شیمبرمکشم لمو پوزگار د ا به
 د ل کوی گران و تعد بیان و تعد مبد د وستان بوو بن و له لای خووشم لمو شیمبره جن یکی تابهستی
 و د یاری همیه له زماندا و له تاورد انموس بیروسشدا به شانازی یکی بو خو له قهلم تعد م .
 به بن شعوی توز قائل گیانی خو هملکیشان و له ختوبایی بووی بیوه بلکنیم . بزورشموسه نوب
 خوازی نجه لمو سرد سندا ، لمو تاقی کرد نمواندا ، شهگرنیی ناو به ناوی پمرهسی کمال و
 کن و همزه کارانه و کباکه لمی تی نکموت ، بلام له هسان کاتیشدا چ ویک پمرهم و چ وه ک
 هملوستی د یاری شوپشگیزانه بزورشموسیکی به بیت و پمخشند ، بو . کوزیمانی شد مبیسی
 لاوان ا و کونگری د روسی پمکتیی و هندی له کوزیمانی شاری سلیمانی و هملوگر و پمخدا انموسه
 زیندی لمو سرد سه بوون . له بانگهواز یکدا د سامکی پروی لمو ملا کونمهرستانمان د ا مالی
 بوو . د موری نطقه له کوی و نوکری نموانان پاس کرد بوو . به توند و تیزی نمکری پسر
 بووچ و دوا کموتوی نموانان کوتا پزوه . چندین هیارشی ویک * مملای نمکری گی—راوو *
 * وسفنگه خوزیمانی د وژمن * و * کوسیمانی پمرهسی پمشکومتن * و * پمرو باومری پمش * مان به
 کار هتینا بوو . نپتر کار گمشته راد مپک همپ د رو پمری کونه پمرستی و پمشکومتن خوازی ، هر
 د رو پمری پشت گیری کمرانی * مانی نافرمت * و مپرد زممگانی له پمکتر ناشکرا پون . شو کاته
 هند یکمان له سلیمانی و نموانی ترمان له پمخدا بوون . من له سلیمانی بووم ، نیوار مپک ماله که
 م پمره باران کرا . بو هفتمی د ا هاترو د پسان له هاوکاریدا پشت گیری کوملی روشنپرو
 هونرمندی ناسراوی تر بلا و کرا پموه . شو کاته ماموستا (علی عبد الله) پاریزگاری سلیمانی بوو .
 به توندی د زمان و ستاپموه و ناردی به شوین کوملی له تعد بیه ناسراومگانی سلیمانیدا و نوسرا—
 ویکتی نارد بو د مستی پمرو پمیری پمکتیی نووسمران له پمخدا که نپتر هیچ پمرهمق بو نجه
 بلا و نه کمموه ! له پمخدا هندی له نووسمران گوی خویان لهه کپر کرد و چند نووسمرگیسی
 تریشیان لموانه ماموستایان سعید ناگام و د . هیزد بین پشتگهریان کرد بین و ناپرمایی خویان
 پمرامیر نووسراومکی ماموستا علی عبد الله د مر پری . له سلیمانی و هملوچبه و گلن شاری
 تریش ناومان به د مرگای مزگوتهمگانهوه هملواسرا . د پسانموه له خوبهی جومهدا د ا وای سزا
 د ان و پمچم کرد نیان کرد پمروه . لمو لایشموه کاک سمرهستی پامرینی د مولمت پانگی کرد و لموه

پرو شتر حکومت بؤ ما و مېټک پړژنامه کې خوی داخست! پمکم جار پرو له سرد مس بهمسیاندا
 تعینمومېکې وا پرو هدا ت و پړژنامه کې پرسی خویشی سرچاومکې یږ و له نغجامدا دا پخړی
 مالا کونه پمرسته کانهش کموتنه پمکومانی و غند و چوار پتینجینگیان پرویان کرده باره گای خوالسی
 خوش پرو بارزانی . ما و مېگیش نئیمه خومان شارد موه . له بغداش سه ریکی پړژنامه ۲ لاتاخی .
 مان دا شو کاته " حمیب کتسد کرم " لهوی پرو که قسمان له گه لدا کرد دستی — سرد
 چمکه چعی میزه کې را کتسا و به سدان پرمقیعی هملپشته سرمیزه که وش : " من ه — سرد
 شو مند م له دست لږ شه م پرمقبا نه بلا و نمک موه ا " . کاتیکیش بؤ دویم جار چو موه نا و
 شورش له نار بردان و له نا و کړیکی گورده ا " فرانسوا حمریری " پروی تی کرد م وش : " شو
 ومختعی و غدی مالاگان هاشیون بولای سروک بارزانی ، من لهوی بوم . بؤ خوش بهختی
 شیوه چند پرتشپیریکی تریش لهوی بون . شه گمر قسی شعوان و نکای زوری شعوان و من نهویا به .
 پشم وایه زور شهزیمت شعدران ! " .

پسر له شهر پورنوه . دا و قیستی فال و ناهنگی که بهمیوندی به مسلمی شد می و هونه -
 ری کورد موه هعی . شو میهره جانه گورمه پرو که له بغدا به ناری " میهره جانی پمکمی -
 هونری کوردی " یوه بمس ترا و به د میان نیی شانوی و موسیقی و هونری له هصوو شاریکانسی
 کورد ستانوه هاشیون و بهنداری یان تیدا کرد . میهره جانه که چند پړژنی خایاند و دنگا
 نمره پمکی گورمی هصوو . شمش بؤ شه م میهره جانه بانگ کرا بوم و غندا میکی لیژنی تحکیم
 بوم بؤ هملپژاردنی شاننامه پاشکان . به کوتایی هانتی شه م میهره جانه کوتاییش به پاری
 ناساپشی کورد ستان هات و جاریکی تر د وژمن هملیکوتایهوه شعر کلمه کسان .

له مانگی بازار ۱۹۲۴ دا ، که شتر دوا پمیوندی سر کرد ایشی شو سای شورش و
 سولتعی صبراق پچرا و شهر پورنوه پرو به سر نغجامیکی حمتی و گومان تیا نسا و . پمرو دوا
 به د میان تعد ییدو پرتشپیر و هونرمند و زانای کورد پرویان کرده ناوچه بازار کرا و کسانسی
 کورد ستان و هملوشتی خوقان غسته پال هملوشتی شورش و چاره نووسی گله کمان . - کاک
 و ترا - نعیق شتر شه م به کومل هملوشت نیشانان و شه م پشت گیری کرد نعی شورش دزی
 داگیر کمران و زور ناگانان ا زوری همره زوری رونا کپیرانی نا و شاریکانسی کورد ستان و نغامت
 بغداشی پمک یږ کرتهوه . هملوشتی جواتیرانی هصوو شو قلمسه سر پمزانه . هصوو

شو هنرمند و ماموستا و ضد ازار و دكتورانه . . د لالتکي مجرور گورومزته له قلماسي
 شورسي تيملولي گلمکساندا . من بيش به حالي ختم به جتي شانازي و سروروي بؤ خوشي
 له قلم له م . شو نووسر و هنرمندانى له د وايييدا کورته گير و له د مزگاي تيملام
 و نيزگي شورسي و ناو هنرمندان و يکيتي نووسراندا کاربان کرد . به پاسي شوکسي
 نتمومي و نيشتماني خويان به جتي هينا و چندين وتار و شيمر و جهريک و تابلو و گزوانسي و
 ليکولينموي زانستي و شيرويان پان پيشکمش به شورسي پرموي ميللمتکبان کرد و له کاروان
 د و انعموتسن .

زوري نوري شو نووسرانى پويان کرده شاخ و بويوه پيشمرگه ، د مزگاي پراگماندن و
 نيزگي د منگي کورد ستانبان هملېزارد بؤ نموي کاري تيدا بکن . کارگيزاني نه م د مزگاي پانه
 نموده زور بويون له زماردن و ناو هنيان ناپين ، تا شو کاتى لموي بويوم له بيشي ترمجوسدا
 نيشم شوکرد . کاک " نمور تاد رجان " ي شاميريش هر له هسان بيش بوي . نيمه بمره بويام
 و بزوانه د مس بعتال نمويون هر له و مرگيزاني جالاکي پمکاني پيشمرگوه تا وتار و پيژورتار
 نيشم خمرکي نمويون . ناو به ناويش خويان وتاربان نمويوس . براد مراني ترش هر يک و
 به پي کاري بؤ د باري کراوي خويان له کاردا بويون . د مزگاي پراگماندن تيمواي نووسر و
 پيشنېراني لن کؤ بويوسوه . وک ملبند پکي گوروي شد سې و هنروي باوشي بؤ د هسان
 بهرمو توانا گرتبويه . که چي سيمر نمويه به د ريزاي شو ماويهي من لموي بويوم پوزي لسه
 ريزان خوا لن خوش بويو بارانيم ندى سمرانپکي نه م د مزگاي گورويه و تعانمت به خيرهاتنپکي
 شو همور نووسر و شامير و زانا و پشا کبيرانه بکات !! له نزيکوه بياناسي و به سمرهان بکاتسوه
 و له گير و گرفت و زيار و زيانبان و د اخوازي بان پيرستيموه ! من بيش به حالي ختم لمواويدا
 کورمه کانه شيم نمويي . له د واي پيچ مانگ رويک له پينجرتيموه بروسکيهکه م بؤ هات گسه
 زنهکه م و شد الکانم گمشتوزيمته " بنساره سوزته " ، پيشتم و گميشتر لا بان . نيمانترانپوي له
 سلبانسي دا پيشتيموه و له ترسي حکومت هلا تپويون . وک زوري زوري پنا هيند مکان حنزيان
 کرد له ميرياندا پيشنيموه . به ناجاري نيشن له گلباندا ماموه . د مراعت و زيانمان له نساو
 ميرياندا وک بيشي زوري خلمکه پنا هيند مکه خراب بوي . ناو به ناو لموشموه وتار و نووسنسي
 همه جتوم بؤ نيزگي د منگي کورد ستان لغارد . زماره پکي زوريش نمرانيمر و ماموستا و

کاسی خفگی سلطانی به خن و خوار و خیزانیا نموده که می‌پایند اثنان . زمانی فارسی
 نغمزانی حزم نمکود فیزیم و نه م فرسته که دست ندم . ما و بهک گهرته نشو کرد
 کتیخانه بچگونگی مریوان . هر لموش به هوی همدی برادری زمان زانوه شتیک
 زانیاریم در باره بزورشموی شیعی تازی تیرانی و شاهیره ناید ارکاتی وک تیما پوشیم
 و محمدی شاملو و نادری نادر و اور و اخوان ثالث و گلشکی تر . و مرگرت . من له سالی
 ۱۱۷۰ / ۱۱۷۱ و نهتهای حیزه و سیامیم نسا بو . همدی قضاات و لیکه انموی
 ناید ولزیم کوزانیمان به سرداهانبور . جگه لموی هر لمو ساوه گمشتبوریم
 سمرنجامی که من وک نینسانیک بزکار و باری حیزه و بیکستن ، بزورصبت و پرست و
 دیمپلیمی همور حیزهیک گهرمکتی دست نادم ، و ناتوانم وک پنیهست شو شرکانه جن به
 جن بکه . هر لمو سرد سدا کوملق لاری خون گهر خمریکسی سر له نوی نایند نمویکی
 تری پیکشتیک نغموی لموی بمر بورن ، که جم و جوولیک ای نسا بو له بمر چا و بی
 هیچ جن دستیکیش بو بزکارانموه دیار نموی . پتیش شموی پیککیان بخت و بهتیش
 بیانانامیکشیمان در کرد بو . بیانانامکیان شدالانه و کال و کرج و نا سیاسانه بو
 ناروا همدی کسبان دابوره بمر تیر و توانج و قسمی بی سر و بمر . بمر لموی جاری هیچ
 بمر نامیک سیاسی ناید ولزی بورن بز خن دابنن کوملق حوکی کوزانیمان در کرد بو
 بهلام شموی راستی بی جست و جالاک و له خو بورد وانه نمانیهست پنیمه میدان و کار بکن
 نمانیهست همدی لیکه انموی سیاسی جموش لرمو بمر راست یکسنموه . له هتزه شو شکیزه
 کانی شو سرد سه نریک بینموه و له گوشه گیری سیاسی خن رزگار بکن و له دیدی چیس
 پیشکوتور خوزانموه تماشای نیکر و بزورشموی نغموی پزگاری خوازی گلی کورد بکن . بکم
 هنگا و شبان نموه بو که له گمل ویکشتی شو سای قیاد بی مرکزیدا شم پردی دستایهتی
 و هارکاری به بیستن و کرد پیشان . نوینمکیان نارد و هات له مریوان می بینی . سر
 زشتیک زوری نفو بیانانامکیان کرد . داوایان لن کردم نیتیمما بکم و له گلهاندایش
 بکم . بهلام من باری سمرنجی ختم تن گماندن . له همان کاتیشدا هام دان بو شموی
 خشی راست و رموانی شو شکیزانه و پیشکوتور خوزانموی خن بمر نمدن و سوود له تاقی
 کرد نمویکانی راپورد و مر بکن . ناماده بووشی خو شمش نیشاندان بو شموی پارمشیان بدم و

شو پوزوی به تمواری شبعلائی ناشبهتال کرا و برورسکه کهی باره گای بارزانی گهشته لاسان
 شو برورسکه ووه تیا پوخاوی که پنگی تسلیم بووموهی به عیراق یان شیران تیدا دست نیشان
 کرا بوو . شو پوزوه ناخوشترین و ناوشیدترین و تاریکترین پوزوی زانم بوو ، شیش و وگـ
 همزاران همزار ، خُم و خار و خنیزانم کموتینه ناو گیزاوتیکوه که نمان شمزانی بمره کام جواره
 نووسی ناد پارمل بنقین . سرمتا پروامان نمکرد وو وک خموتیکی ناخوش و ترسناک بهین و ابوو
 هموو هیوا پمکان بوو به زهر همرسی بهیانیکی ناوید انعی قیاد هی بین هلوپستوه . من تا
 شو پوزوه ، بگره تا نمود عقیقه و سمعانی که نیش به تمواری دانبا سووم لوموی شوپوشی شهلولیان
 به زندی نشت ، بارزانیم نک همروک سمرکرد ، پک ، بملگور وک رمزیکی نعتنیش
 تصاشا نمکرد . وک قارسانی داستانی بهم لومو نمکرد موه . شو کانهش پتم و ابوو بهارزانی
 پگی مردن همل شمپوزی نک پنگی تسلیم بوون . تضامت پنگی خو کوشتن و نیتتجار
 نک خو به دستوه دان . پنگی بمرگین نک ، نک پنگی هملتن . بلام مخاپن
 همزاران جار مخاپن ، شو پوزگار انعی له هموو پوزگار یکی تر زیاتر شیه نازایش و جوامیرسی
 نومان نمویست . شو کانهی له هموو کانتیکی تر زیاتر نرعی بضرکه و هملتی نومان نمویست ،
 کهچی شو رمزمان له هملتندا بینیموه ، له دوش دامان و بین ورسی و پشت هملکردنـ
 بینیموه . میللمتیک ناماد هی شو بوو له پشت سمرکرد ایعی شو موه خوئی بدا به کوشت و بسلام
 شو پایکرد . شو وختی رایشیکرد تضامت نههات له نیزکه کلنوله کسانموه خواحافیزی پک له
 گله ستم دید مکھی بکات ! نیشتر کام نینسان ، به تاییش کام شامیر نهگه به راستی وژدانی
 سمرده مکھی خوئی بین ، نهگه به راستی دنگی میژوو ، دنگی هست و نعت بین ، نتوانی
 له ناستی شم کارساته کمورهدا بین دنگی بین ؟ نتوانی بمر له ایشاوی بنگه خو راهی
 دل و د مروون و هست و سوزی بگری ۱۲ نتوانی خویتی همزاران شهیدی شووشی شملول و
 بو کوزی جمرگی سووتای همزاران دایک و بارک و مندال و پیری شم نعتوموه نمراموش پکا و
 قور و قوب به قهلمه مکھی بکات و شهرمزار نمین ۱۲ به توندی شیدانی شم بهزین نکتات و بـ
 نموکانی داهاتووله بمر دم داد گای میژوودا شایشی راسته قینعی سمرده مکھی نعی ۱۲ . من
 پتم وایه شو نووسر و شامیرانی شم کارساته نعیه زاندن . هیچ نایاتمه نینق . من پتم وایه

نور قلمی له ناستی ناشهتالدا ېن د ننگ بود دستي به کلاوی خوموه گرت "پا" نصیبا و
شایخی شومش نیمه ناری تعدیی پراسته قینه له خوی ېن ۱۰۰ په تاییش شونوسمر و
شامیرانمی که خویان له نارگیزی کارساتمکدا برون و به چاوی خویان همرسیان ېنی و په
گویی خویان گوییان له چاری تسلیم بوزمونه گرت!

کارساتی ناشهتال و همرسی نازاری ۱۱۲۵، به نورلی کاری کرده سر لیکد انومو
دل و دروزوم و له پنج و بیخموه ږگی زبانی پراوشاندم . گلن قضااتی پشوری هملوشاند -
موره و هی تازه تری له جتکه دانان . بوناتی کردنموی شمیری داهاتوم پوو به همونسی
د میان قسید هی کورت و د زیز و همتا نیستش شو کارتین کردنه وک شپولی د سرپایکی هملچوو
نصبتی و نصبا و هموو جارنیکش برنیکه و شکولتیموو خونی تازتری له پهرنموا ، شو
خونمی تشها مرگم لمگیرسینتیموو هپهی ترا!

نه پیکمین و نه گریانی شامیر به زور دروست نابن ! له سر داوی هیچ کسک له شو
کانبانمی له ناخی شامیر دان هملنا قولین ا تا خویان لرفه نمکن و به لوزو و نمریته درموره ،
گویی به هیچ نکا و پارانمویک نادس . له دایک بوزی شم شپزلانه ، شم خعوانه ، شم
گولانه ، رخت و سعادتیان بونی په . جاری وا همیه بونکانی پکی بچوک قسید صک له
دایک نمین و جاری واپش همیه بوزمپایک پک وشه چی په ناتری . جاری وا همیه په لیزه
شبارق و جاری واپش همیه په سالی قشربیک لمو ناسانموه ناپته خوارموره . به درپای سالی
۱۱۲۴ دروسن قسیده م نروس . سالیکی ووشک وین بارانسی شمیری من پوو . که چی
دای همرس و له سالی ۱۱۲۵ دا من نمویست پمس ېن وکچی "کنج" خوشی نشمکرد موه !
دای نوروزی ۱۱۲۵ . به ېن هیچ دله پراوکمو وستانیک پرایم دا له نهران نصینمومو
روو بکسموه سلیمانی . مهربانسان به جن هیئت و هاتینه پنچوین . نور پوزانه پنچوین
شاری ېن ساحیب و بونی خونی لن نعتات . نای ج کارسات وچ یاشا گردانی وچ راو و
پروتنک پوو ! به چاوی ختم نمیننی چ فران فران و کیش کردنیکی کمل و پملی تالان گراوی
ناو فروشگاهه ! چ شم کردن و بگره و بگرد بیکه له سر بچراندنی گوشتی کلاکی شورش نمیلول !
گویییم د نعتات که نمیننی هم پینسرگیمه و هاوار نکات کلاشینکویکی به پارسی نان و کبابین
لن بکرن !! هم پینسرگیمو دسته و نمونو د انیشتموو سر لن شیواو نازانق چی بکات ! هم

کاروانی پر مو کرد روی خملکه و پیزی بمرمو شیران و شمشیران بمره و هیراقی ا پهنجونین خولی مرد روی
 کرا بوو به سمر . کس له کس د لنبیا نمبو . برا منامی به برا نمکر د . زور کارگی ناسایی
 بوو له سمر د وو د پتاری ناو جزد انکھی بمر باخه لمت بتکورن !! زور ناسایی بوو له سمر قسمه ک
 سمرت برن ! . کن به کن بوو ! کن له کن ی نمبر سیموه . بیوانی قیادی شیرشی سمر بروا پیش
 نموی هملآ نیور ^{نوم} نموی مابووه خسکی پراوو پروت و تالان و بریز بوو !

ماومیک به سواری شور و سبیل و لعمود د واش خدال به کولموه و به تووله ریښکی له م لا و شو
 لا به لملنام چپنراوی هپشتا د مر نه خاتوودا و نینجا به تراکتور و تاگه پشته " سمد ساد ق "

و لعمو پشموه بمرمو سلیمانی و چوینموه سمر همواری خالی و ناو تراین " عاند وین اا "
 شو د رو سن مانگی د رای همرس هم له سلیمانی بووم . له ناووشیدی وین همرا پیدا .

هموو شتی پرمش تمینواند له بمر جاوم و پضام برد بووه بمر می خوار د نمویکی له لخد ازه
 به د مرا . لعمو ماومیدا نغمستوانی بخوتنموه و نه بشنوسم . بهلام زمرا پیک له لخد پشمه و

خمال له سمر دا پشگبان خوار د بووه . شیمرش پشپوش وین جرموو زمره د خضه بوو لعمو
 پرزانه منیش جاوه پروانی نموه بووم بمر کمپنموه سمر کارهکی پیشووم له زانکوی سلیمانی . لیستی

ناوی نمرانعی نمرانموه سمر وزیرمکانی پیشویان به د مرگای پارتزگای سلیمانیموه هملآ نمراسران
 گلن لعمو لیستانه کموتنه بمر جاو و بهلام ناوی نیسی تیدا نمبو . تا پوزنگیان زمرنیکی رسمیم

بزهات و که هملچری نمرانی نقل کردن و هملدانی بمرمو خواری د مکسی له زانگویی
 سلیمانی تیدا بوو . من چوارم ناویان بووم . بو روسادی د وور خرا بووموه . نسه پنگم

لیسته بوو یگانه زانکوی سلیمانی . نمرانمکش له لیژنهی بالای شپالی نمنجوومنی سمر کرد ایه -
 تی شورشی سولتموه و به نیمزای ستمها جزوای د مر چوو بوو . نیترو بمر وو د وا چشندان

لیستی ترد مر چوون . له لخد بیانی شاری سلیمانیش چند هاوونی پیک تر ، بمر تم پامالینه
 کموتن ماموستاپان : " مستغنا صالح کمریم و محمدنوری تولیدی و عبد و الا همیز خالهد و

حمی حمه پاتی " - نمرانعی له بهیم بن - همر یکمبو بو لایک د وور خرا بووموه . کمواشمه
 پوزگارنیکی ناد پار و چاره نووستکی تسم و مزاری چاومرته !! چوومه پونادی و لعموشعه بهر

تمزای هیت و له تمزای هیتشموه بمرمو ناچهیمی " بقد اووی " هملد رام . تم شاروچکمه
 بچووکه نمکوتنه سمر پرویاری نورات و نزهک به تمزای " حد پشه " به . نمرسا برتی بوو له کتیمانی

خانوی پلاو پلاوی ناو دارستانه دار خورماکانی گزی نورات و پروزی ناوی نمبوو به کمر و بار
 تاو کیش نکرا و مکنه مکی کارمبایش همبوو شعواو شعو همل نکرا . دو سن چاپخانه مکیسی
 لی بوو . تا نزدیکی هشت مانگی هر له بنای مرکزی ناحیه کدا و لوزوره دا که پوزانسه
 نیش تیا نکرد نمشوستم . له چاپخانه مکیسیباندانام شسوارد . هر چند له صوابه
 پانگمکی دور د نژ بهیم بهلام له بن شوقهیدا ختم بن پانگمگراو زوو زوو سعری بغداد تعداد
 هاروپیه تعدادی نار بغداد تبینی و بز ماومیکی کمیش برابره خصی دل و دروزم لای
 ثمان به با تعداد و شگرمعه . هشتتا مانگی نمبوو له بغدادی بووم . تصدیق دروزم
 - کتج - م نووسی . شو تصدیق مگر هر ختم بزنام به دم چ کنگل و نازار کوه نورسوسما
 مگر هر ختم بزنام به نرتهسکیکم له سر هلم شتوه و به کام ناوی نامونی و بر موازی نام
 داره وچ شعو نخوضمکی گزی نورات و تضایم به د باروه کیشاوه . ماومیک تصدیق کوزم
 وک چاپ له گمل خودا شگرتا .. له زور کوزم و کوزمندا تصدیق موه .. له سر دانگشدا بوو
 سلطانی توانم کرد وو به کاستت پلاو بووه .. له نورزی ۱۹۲۶ دا له سلطانی بووم مؤلفی
 هفتیمک و مرگرتوو . نقابهی ماموستایان هر لهو پوزاندا بوو کوزمکیان بز ماوستا هینم
 موکریانی ساز کرد ، تا تجریمی تعدادی خوی بگنیموه . لهو سرد سدا کوزمکیانی مکیسی
 نووسران و هر کوزمکی تر بگنیموه . به لیشاری گوره خملگی و به تاییش لاوان پوزان تری
 نکردن . گرمهی له سیداره دانی نازاد پخوازانی کوزم بوو و پوز نمبوو پلانی د یکتاتور دست
 خوی به خونی شهید پکان سوور نکات . هشتتا شویشی نیش هلمگیرسا بووه . شو کوزم
 بوو بوون به جزی هناسدانی خملگی . وشمیک ، رستمیک ، به پشامکی و له نر سردی
 پسر و هلماشدا پوزا به تمکینی به دلی سوق کرد روی خملگی تعداد . که شو نیواره کوزم
 بهسترا شیش چوو بووم . گلن شاهیری ناسراوی تری وک ماموستا کامران موکری و جسمال
 شاربازوی و حصی حصه باقی و براد مرانی ترش هاتووون . کوزمکه حصی ثعات . ماموستا
 هینم پاسی تجریمی شیمری خوی کرد . به هوی کوله شیمریگی بچوو کوه ناوی شیمیسی
 هینا و شتر خملگی که داویان کردم و چورسه سر شانوو چندین بوستره شیمری ختم خوتند موه
 که به ناسانی ناومرکیان شگهشته خملگی که . له د واییشدا هاروی شاحیر حصی باقی
 شیمری * حصا له سریشی دوشکی * خوتند موه که هر ناو نیشانهکی بهس بسوو بوو شیمیسی

د انیشتوان بهمژنی . د وای تمواو بروض کوربه که نیمه خویشاند انیک د روست بوو بسلام له
 سر د اوای چند کسک خغلکه بلایه لږ کرد . لم جوړه کوزاندا چندین جار بهشدارمان
 کرد وه . هر لمو سرد ساندا بووچ له هژلی قوتباخانمی (تشیقات) وچ دواتریش له
 باخچی پمکپی نویسراندا ، چیژکفوسان و شاعرانی شاری سلیمان و کمرکوک و هملیر
 و بندا به برهسکانیان د میان شواره کوزپان گرم نکرد . تضامت شو برا تعد بیانی بوو
 خواروی هیراق د وور خرا بوونموه ناو به ناو ثمرانیش که به سردان ثمرانتموه هار بعضی شه و
 کوزانمان نکرد .

د وای نوروژی ۱۹۲۶ کاتن گرامموه بو بنداوی . هر له د وای د وور پلار ، له بعضی
 هینموه بانگ کرام و لمریش پښان راگیاندم که بهم بو ثمنی حامی بندا . لمری د وور پلار له
 سر پک کورته تحقیق کرد نیکی وورد له گلمدا ، د مراری سردانه زورمکانی بندا و شپکر
 کچ و کوزمکی نوروژی سلیمان . د وا جار پورې بستن له هات و جوم نمریان کرد به
 سردا که ثمن زن و ندا لکانم بهم بو بنداوی و داسککشم ! . برایان ، چیژکفوس
 حسین عارف و هاروی شاعر رفیق ساپهر پوزانی شو تحقیقه له د مروره ثمنین و به
 وردی ناگایان لم کشمه بوو . نزیکی س ساکن له م شاورچکه چهکه داماموه . نکمر
 چی زانی بنداوی تال و ناهسوار بوو . ختم وین و ندا لکانم تاوارمو د وور له کوردستان
 و تضایی جنگی خستپوه گیانتموه ، بسلام پوزانی بنداوی و کوزی نروزی بهاره و شموانی
 نامونم مایه چندین برهس شد می و شیری پنگا و پنگا بوون . تضامت هندی له
 هاروپه خوشمنستانم بوو به پور پښان ثمرم " نمرانین بنداوی بوو تز مایه بازارو ناختر
 ش به بسلام حزنش ناگمن لمری نعتنیت نهادا له نووسینی ثم شاعرانه بکویت " . بسلام
 بنداوی د وور پلار بنداوی ختم و خا و ختمزاتم ووشک و برنگ و بسلام بوو شاعرانم به پیست و
 پرمکت بوو . قصید می کچ و تاقی کرد لمری بوستمره شاعر و شانزاسی شیری " ناسک " و
 چندین قصید می تر له دایک بووی سر پوزی نورات و بنداوین . هر لمریش به د میان شا
 کاری تعد بهم له پیمان و کوزله چیژکی کورت و لږ کوزلینموه شد می و شانزوی و دیوانه شاعر
 خوتند مرمو بهر جوی زانی شد می میان پزشتو کرد موه . شو سرد لمری پوزاری نورات ،
 پوزاری ناو دلی من و هارو می شاعرانم بوو . له پوزی لمری شیدا خند و ژورانین به

پروزی شهزادگان د م و چاری غمخیزم تمپ شپورو . خدیلم وک بلمتیکي کرد او برد ووی بیسی
 نارام به هملچوون و د اچوونی شو شپورو جولانی کورپی شپورم . به دیار نورانموه وک ها -
 شقیکی شیدا گوزانم بز سر چاوی شاخکانی و کورد ستانی د ایاک نموت و به باد بی شپور
 مصتی شکردم و شتر سوری ماند ویم شکرد . سر قول و بازووی خور نشینی شو و غمزم شپونی ،
 غمزم به سلیمانی یموه . به شپوره ناوارمکانموه ، به هملو سورمکانی کورد ستانموه ، لسمو
 سرد سوره و تا شپووش بز هر کوپک بچم یادی شو نماوی نوراتم لنگلد ایه . تا شپسته
 له د میان قصید صدا د منگی به هازمی شو ، خوشه پستی شو ، بوخته ناوازی ناموسی
 شو پوزگارانمی بغدادی و پرده بز نایند مش هیشتا گرامی چندین شپوری تری وک گرامی
 ماسهکانی بی له هفاویدا دانای و گمشه کرد نیانی بز وختی تر هملگرتین ا
 له نیوان سالانی ۱۱۷۵ / ۱۱۷۸ داکه سردانی بغداد شکرد . گلن جار
 شهواران هر یکسر پویم شکرد . " بسانی بکتی یعد بیانی حیراق " . له پدی شم لکشو
 کرد نموه زوری هر زوری یعد بیه هر بیه به ناوانککانی حیراتم ناسی . سالانی پشته
 همد بکیانم ناسی بو ، به لام شو سالانی د واین تیکه لام له گه لیاندا زورتر و ناشنا پستی
 نموانیش له گمل ختم و شپورمکاندا به هتیزتر بو . " سعدی یوسف و حسب الشیخ جعفر و
 ناضل العزازی خالد علی مستفا و ناضل سامر و یاسین نصیر و عبدالجبار عباس و
 عادل کامل و عبدالستار ناصر و احمد خلف و عبدالامیر معله " و زوری توش به جیاوازی
 نیکی سیاسیانموه بوخته هارپم و تضها پردی نیوانیشمان هر شپور و یعد مپ بو . چند
 جار بکیش له گمل شاپیری به نار بانگ عبدالوهاب بعیاتی دا دانیشتیوم . هر لمو سرد سمانه -
 ندا هندی له شپورمکانم نار به نا و شکران به هر می و له پوز نامکاندا بلا و شکرانموه . به لام
 شم ترجمه سمانه بچر بچر و نا تورا و بعشیکشیمان نشاره زبانه و مر شکتیانه سر زمانی هر می
 و مایمی دل خوشم نمبون . لای خونم هر ب تاقی کرد نموه شپوری شیان به لیل و پیل
 نیشان ندا . سرد منک بو ختم به تاقی کرد نموه نویسی پزستره شپور ، شپوری
 کورنموه خرمیک کرد بو . کاتن لمو کوزاندا د اضمیتم زور کم شد وام و حرم شکرد پا و پوز
 چورن و باری سرزنی شومان د سراهی شپورمکانم بزاتم . یکم جار زور به ترسوه چوپیه پیشو
 چند هارپن یک هندی لمو پزستره شپورنیمان ترجمه کرد بو . زور زوروش دا وایان سن

نمکدرم شمعری غوثیان بڑ بخونمورہ . بہ چند شمعک نزلگی ۲۰ - ۲۰ کورتہ شمعہم ہـ
 غونڈنمورہ ، نموی راستی ہن من چارہ پڑانی نمو ہمرو ستاپن وین خوش ہون و ہماستگانہ
 باشانی نموانم ہمو جزورہ نمکدرم ا : تعجروہی نم کورتہ شمعرانیمان بہلاوہ زور تازہ ہوو . بہرہ
 لم ہارمہورہ حسب الشیخ جعفر وئی " من تشبہا لہ شمعری زاپن دا نم تاقی کرد نمویہم
 بہ شیویہکی تر ہمر چسا و کورتورہ " . شمعکسی تریش قصیدہ ہیکلی نم بڑ غونڈنمورہ ، کسہ
 ہاورین ہیک تعرجومہی کرد ہوو . بہرہ ہمر دواہی غونڈنمورہ سعدی ہوسف زور بہ ہـ
 خزنحالی ہموہ انی و مر کرتم و ہردی و لہ زکومتی ہیک شصہیکدا لہ روزنامہی " طسوق الشعب
 دا بلاو کرایہورہ . ناونہشانی قصیدہ مکہ (الشرق) ہوو ، بڑ پڑانی دواہی لہ کتور و کتولسی
 نم بیانی عمرہی ہمدادا د شکلی ہاشی داپورہ و پشوازی ہیکلی گہری لن کرا . نمگہر چسی
 لہ کتور و کتورنموی تابیعتدا نم ہمیونڈ پانہ زور بہ ہتیزو تاشناہنم لہگول نمو نم بیانہ دا
 ہاش ہوو ، بہلام بہ ہزی ہارود رخہ سہاسہیکلی کورد ستان ہورہ ، شہش ویک شاعرکی کسوردی
 د زور خراوہ ، روزنامہ و گوٹارہ عمرہی ہکان بہ تابیعتی " الاقلام " و " افاق عربیہ " و " الف ہام
 " فنون " نمیان نموست ہمر ہصکاتم ہلاو ہکنمورہ و بہ ہرہ ہمانوری جہاجیا نمیانہستہ ہشت
 کون . خو ہمدقی لہ سر نیوسمری نمو گوٹارہ نمش نماسی بہلام دیار ہوو سلیمان نمکدرم ہورہ
 نمہچونہ ہرداری شکستی نمو پڑگارہی نی تہا نمیان ا . دواتریش کہ لہ ہکنم د ہمداری
 چیرزکی ہیرانہدا لہ ہارنہ ہمواری " سلاح الدین " شاعری گہورہ عبد الہاب ہمیانم ہنسی
 خونی ہانگی کردم وین و تم کہ کورتہیک لہ انانی خلم و چند نسوینہیک لہ شمعرگانسی ہـ
 تعرجومہ ہکم و ہمد من تا نمیش لہ کتیی " السنوات الفولیہ " دا ہلاوی ہکاتمورہ ، ہمیان
 سالانہ ہوناومورہ نم کتییہ د مر نمکدرم . ہمر خلیسی چند شاعرزکی ولانانی تاسیہا و
 نمکدرم ہی بہ خوننمرانی عمرہب نماسان . نیتر نمسا بہ پارہنی ہاورنی شاعرکاک " نمورہ ر
 قادرجانی " نموی ہنویست ہوو نیوسہمان و بہلام کاتن نمراومان کرد ہمیان پزشتہوو ہو د مر موی
 ہیرانی و نیوسہنسن و تعرجومہی شمعرگانیش ہمر لہ لای کاک نمورہ ماتمورہ . ہتم واپہ ہمر لہ
 سالانی ۱۹۲۵ / ۱۹۲۶ ہشدا ہوو کہ ہرای گہورہ و نمہیی ناسراود . ہیزدین مستطہا
 رسول لہ ہکک لہ گوٹارگانسی ہیرتہدا د مر ہاری ہزوتہموی شمعری تازہی کوردی و ہمولدا .
 نی من و چند شاعرکی تر و تارکی د زور و د زوی ہلاو کرد ہووہ . ہمر ہما ناو بہ ناو لہ

کوفتاری "التشافه" دا شیعریکاتسم ترجمه نکران و دواتریش پنم و این له سالن ۱۹۷۱
 دا هارپنم کاک فاضل جان له کوفتاری (التشافه الجدیده) دا که شو سرد سه له بهیروت
 دمر نمچوو ژماره یکی زوری له کورته شیعریکاتسم ترجمه کرد بوو . پیک جاریش له کوفتاری "اناق
 عربیه" دا نمونیمیک له شیعریکانی من و چنشد هارپنی یکی تر له دو توئی شو د پراسمید ابر
 چاو کورتن که هارپنی شاعیر کاک نمونیر قاد رجاف نووسیوی . دوا جاریش له کوفتاری
 الاقلام دا هارپنی جهیرونک نووس مستغنا سألح کرم پیشکی تر له کورته شیعریکانی ترجمه
 کرد وو شوش بهختانمش د مر چوژن شو ژماره و بهیرو جانی "سرد بیدی" بهسره پیکیمان
 کورتموه و همر چنشد من ختم لئوی نمونیر بهلام شاعیری ناسراو کاک حسب تردانی بهیوی
 کتراموه که شیعریکاتسم د نگی باشیان له ناو شاعیره عربیکاندا دا بووه .

همرهها نازاد عبد الواحد "پتر له کتیبه کی غنیدا" الشعر الکردی الحدیث "کنه
 برتی بوو له ترجمه کردنی کورته شیعری هملیزاردی نووی کوردی به شیک
 له بوستمره شیعریکانی ویرگترابوو سرد زمانی همری .
 له لایمکی تر شومه ناگادام که چنشد تمد بیکی لاره به زمانی کوردی و همری چ ویک دیراسه
 وچ ویک ویرگترانی کورمهله شیعری چنشد کتیبهکیان بو چاپ ناماده کرد بوو . کاک "فرواد
 عبد الرحمن" به زمانی کوردی و همری چنشد د پراسمیک نووسی بوو . که لئو سالانسی
 د واییدا کتیبهکیان دا به ره قاپه به بهلام ریگسی بلا و کرد نمویان نندا . همر و بها کاک "هشام
 بعزنجی" هملیزارد میکی زوری له شیعریکاتسم ترجمه کرد وه بو زمانی همری و ناماده له
 چاپدانی کرد بوو ۱ د واین نصزانی چی به سرد هات . بو زمانانی زند روی گلانی سرد
 پنم وایه هچ بهر همتیکم ترجمه نکراره . تضها پیک جار له پوزنامی "بغدا و شوقیلمر" دا
 جهیرونک نووسی لا و کاک شیژاد حصن کورمهلی بوستمره شیعری ترجمه کرد بووم . ناگاپنم
 لئو نی به شکر لم سالانسی د واییدا و له نوروها شیعری ویرگترابنیه سرد زمانکانی نسهو
 ولاتانه !

همر له د وای سالن ۱۹۷۵ تا سردتای هشتاکان ، ناو به ناو له زمانی همری یسوه ،
 شیعری شاعیره به ناو بانگکانی د نیام به شیعریه کرد بووه به کوردی و له روزنامه و کورناره
 کورد پیکاندا بهلام کرد روزنومه . پیکه د وای کز کرد نموو چا ویندا کیرانمویکی نئی دست

بد من بۆ ئومىي وەك ھەلبۇزارد مەك بەخزىنە بەر كېكەمە و لە پاشە بۇزدا چاپكۆتۈن . كېشەي
 تەرجومە كوردنى شەخەر بە تايىمى ئەگەر لە زمانە ئەسكەنەمە نەبىت كارىكى د زوارو مەترسەدارە .
 لە بېرە د وای ئومىي جەند شەخەرىكى شەخەرى بلىمەت و گەورەي بەكىش سۆلەمەت * پۈشكەين * م
 لە ھەرمەي بەمە تەرجومە كورد ، نامەكەم بو ھاروژى شەخەرى ھەبەد و لا بەشەو نارد لەم بەرس بوو :
 ئاھا تا جەند لەم وەرگىز ئانەدا سەركەوتوو بووم يان بە پەنجەوانەمە جەند پەش شەواند مەن و ئەم
 چۈن تەماشاپان ئەكات ۱۴ بە نامەكەي تايىمى وەلاى نامەمە ، چارەپزانى ئەم سەركەنجامم
 نەشەكرد ، بۆي نووسىپەم * ئەگەر زمانى پەسەشت بزانبا بە ھەرۋا تەرجومە ئەكەردن *
 ھەلبەتە ئەم تەسەيم نۇزىق خۇش بوو ، بەلام د ئاتاش بووم ئەمەي كە لە بەنرەتەدا ئەزەكە بەر
 شەخەرى ناسراوى ھەرب * ھەب الشەخ جەفەر * ئەگەر پەنەمە چونكە ئەم لە پەرسەمە كورد بووش بە
 ھەربەي .

لە سالى ۱۹۲۸ د كۆپى زانبارى كورد لە بەغدا شانۆلەي شەخەرى * ئاسك * پان لە
 چاپدا . د وای * كاومى ئاسنەم * ئەمە د ووم ھەمەن بوو كە لە بواری شانۆ گەمى د بەجەمە
 سەرى . بە لای خۇمەمە ھەنگا ئۆك بەرەو پەشتەر چوو بووم ، بەلام د پەسان وەك ھەنەرى د رامما ،
 كە لە بەرى تەيدا بوو ، ھەر د و تەرىپى رەمز و واقع لە بەك ئالوزگا بوون و شانۆ نامەكەمەن
 بەرەو كۆلەنكەي د مەنچەرد بەرەو ! لە د و تەرىپىدا ئەم شانۆ نامەمە لە لایەن كۆمەلنى قوتابەي
 ئاكادەمىي ھەنەرى جوانەكانى بەغداو لە ھۆلنى كۆمەلەي پەشتەرى لە شارى بەغدا و پاشان لە
 سەر شانۆي ئامادەي كوردانى سەلئەمەنى نەشانەدا . ھەر لە م بەرەدا شانۆ نامەكەمەن تەشەم
 بە ناوي * كۆنە كۆنە * مە لە سالى ۱۹۲۶ / ۱۹۲۷ د نووس . بەلام د وای ئومىي بە ووردى
 چاوم تەيدا گەزەمە ، وانم لە چاپكۆتۈنى ھەينا بەم نەيازەي لە د مەن تەنگەدا بەجەمە سەرى و سەر لە
 نۆي بەجەمەمە . ئومىي پەستى بىن لە مەيدانى نووسىنى شانۆ گەمەدا وەك بەلەم كورد نەشەتوانەمە
 كارىكى كاملى شانۆي بە ئەنجام بەم . بۆ پاشە بۇزىش چۈن ئەم ؟ نازانم !

كۆپى زانبارى كورد جەك ئەمەي وەك د مەزگاپەك پەشتەرى گەمە گەلنى كارى زانەتەنەي لە
 مەيدانەكانى تەزرو ، كەلە بوور ، ئەدەب و ، زمانەوانى و نەرھەنگى دا بە ئەنجام داو ، لە
 ھەسان كاتەشدا بوو بوور جەكەي بە بەك گەشتى زاناپان و نووسەران و پەشكەمەننى ناو بەغداو
 شارەكانى كورد ستانىش . لە نەوان سالى ۱۹۲۵ - ۱۹۲۸ د كە ئاشۆي ئەمە ئەكەرد لە

نزيكوه ماموستايانى وەك مەسعود محمد ز ، خوالى خوش بوو عبد الرحمن زەبەحى و ، شوگور
مستغنا و گەلەيكى تەم ناسى و لە كۆپ و كۆپ و مەركەتەكاندا دانیشتەم و هاویشى قەسە و باس
و خوازی ئەدەبىيەت ئەكرد . ئەو و بەرپەش كەسانى زانای وەك ماموستای مەژوو نووسد . كەسەل
مەزھەر و زمانەزانى ناسراود . ئەو مەرحەمەتى حاجى مەرف م ناسیوو .

نزیكەى سەن سەل لە بغدادى مامەو . تا ئەركاتە هەچ هەولێكى وام ئەدا بوو پۆشەمەى
بەم پەسەرە بۆ سەلتەنى . بە هەزى ناسیاوو خەم و واسپەرد سەت پۆشەمەى گە کار پەسەر
دەستەنیاپ ئەناسى و ئاشناپان بۆون ، هەولەم بۆ در . بەر لە ئێمەش چەندین ئەمرانەمەرى
پراگەنرا و بۆ شەرفەكانى ئەمرەپەشەى خۆیان ئەقل كرا بۆشەمە . چەند ئەدەبىيەكى هەمەى دۆستەم
هەم خەمەك بۆون . لە دوا پەيدا بە مەزەمەكەى خەم ئەقل كرام بوو هەمەى گەشتى كەشتوكەسەل و جاك
كردنى كەشتوكەلى سەلتەنى و ئەو پەشەمە بۆ بەرپەشەمەرى بەرى ئىرتىوازى سەلتەنى تەسەب كرام .
هەم لە سالى ١٩٢٨ د و لە چاپخانەى زانكۆى سەلتەنى دىوانى "كازەو" م چاپكرد .

ئەم دىوانە بەشى بوو لە تاقى كرد ئەمەى پۆستەمە شەمەريان كۆرتە شەمە . ئەو بەر هەمانەى لە
نەژان سەلتەنى ١٩٢٥ / ١٩٢٨ د نوسرا بۆون . ئەو سەرد مەنە رەقەبەى د مۆلەت چارى تەم
كرد بۆو . شەمەرى و هەمەمەندى كورد پەش ئەمەو بە پەنا بەرپەشەمەرى گەلى قەمەس بەرپەشەمەرى
دەمەز كۆردنى شەمەركەنى . گەلى ئەو پۆستەمە شەمەرى يانەى لە دۆ تۆقى ئەم دىوانەدان بە
قەمەخى ناو بەردەسى - جى و شەمەنى تەم - كە لە هەمان كاتەدا بە تەمەك دۆ نیشان پەمەكەن
و ناو مەمەكەنى خۆشەيان لە دەست ئەدەم لە كۆردى رەقەبە قوتسار كراون .

پەمەكەنى نۆوسەرانى ئەم سەلتەنى لە كار دا بوو . جەم و جەوول و كۆپ بەستەنى بەرد مەمە بوو .
مە ئەركاتە هەم تەمەن ئەمەس لەقەمە بۆوم ، بەلام هاویشەى چالاكى پەمەكەم ئەكرد . ئاشەمەرى
پارە كاكەم ئەكرد و پەشەمەرى خەم ئەدانى . لێرە بە دواو ئەمەى پەمەندى بە پەمەكەنىسى
نۆوسەرانى كۆرد مە هەمە ، تا هەمەمەن ئەمەى ، چەند پەردا و پەمەى پۆشەمەرى گەورەبە
كە لە نەپەزى پەلە شانەزى و شەمەرى ئەم پەمەكەنى ئەدا لە بەر جەوان و پەمەستەيان بە لە سەمە
و سەن و باسكردن هەمە .

كۆنگرەى پەنجەمەى پەمەكەنىسى كە لە هەمەلێر بەسترا ، كۆنگرەى گەورەى بە سەمەرانى ئەدەمەى و
سەمەلە تۆقى دەروست كۆرد ئەمەى هەمەكەلى پەمەكەنىسى بە كە و جەم و جەوول و چالاكى بە ئەدەمەى پەمەكەنىسى

هینا . کلق براری به کوملی کرنکی تباد را . لفقانسی باشتر ناموه . لم کونگره سده ا
 زوری همزه زوری نغد امان بهشدری بان کرد . هملیزارد نیکي سمر بهست و دیوکراتیانه بهسه
 نضجام درا . ثمر زوزانهای بهی له نیوان نویسمکانی د مولمت و نغد امانی بهکیتی دا د روست
 بوو به سمر کومتی بهکیتی کونایی بن هات . جگه له چغند نویسمکی د مروون لاواز بهولاوه که
 له پنجهی همردوو دست تن بهریان بشکرد و چوونه پال د منگی در به خواستگانی بهکیتی ی
 نیتر تعواوی کونگره له یک بهری بهکگرتوری بشودا بوو . به جنهارازی بهرو باومری سیاسی و
 نینتیمای حیزی بهوه زوری همزه زوری نغد امان له جوار چیهوی بهکیتی بهکدها به گمانی
 دیوکراتیانه و برابانه وه بهمیوندی نیوان خویان و بهرموهندی بهکیتی بان بهاراست و لسمو
 پروانگه بهسوه تصاشای د اهانروی بهکیتی بان بشکرد .

ثمر سرد سه "هد الغفار صائغ" لسمی کشتی نمنند انقی پوزنهری و لاوانسی
 هولنیر بوو . له لایمن د مولتموه ثمر بهر بهسیاری ثمره بوو کونگره بهخاته ژیر پکنی خنوموه گوايه
 بهو جزوره جلموی بکات که خفتیان بو کیتشا بوو ، لومو بهر پکنیان بو پشتموو . قطار و بهار و مگا -
 نی نمانیست همر چوونیک بیث دست به سمر بهکیتی دا بکن و لمر پراسته پزی خنوی لای بد من
 د دسته موقی بهکن . چغند نغدا انکی بهکیتیش که لمر کونگره بهدا وک بهوکه سما کمری قطار بان
 لن هاتبوو ، له گلق بزورتموهی پنجهکانی ثمر دا لهجولانموه ، د یار بوو کلق بهلانیسی
 دل خوشکمریان هم قمره قوشه بهجووکی پلسم دا بوو . تضامت بهکیتگان و بهیوی پنجهجا
 نغد بی سلبناسانتان بو نهمیم!! . قطار لسمیست بهکیتی بهخاته ژیر پکنی بهسیانسی
 خنوموه . نمانیست مرکز ی بهکیتی بهغه هولنیر و نینجا لمرق وک خویان گرهکیان بهوو
 سمر کوشی بهکن و د منگی کپ بهکن . بهلام کونگره پنجهجم ننگ همر نهمیشت لمر ناوانی قطار
 و بهار و مگانی بیته دی بهکگرو پنجهجیشی کرد به جاناندا و دلنیرانه بوو به پوزیان و ستایسموه .
 د مولمت و پزنیسی جمواشه کمریضای برده بهر گلق نپوننیل و همپشه و جاو ترساندن و دا و
 پوزانموه . ثمر پوزانسی کونگره نغدا امانی بهکیتی به چاری خویان ثمر چغند نغدا سمه د مروون
 لاواز له بزدر مر جووانمانی نهمینی که چون شوین قطار شکموتن و وک همر هولیسکیکیش
 راپورتیان نغوسوس و خوسکی مامسی کردن بوون ! له م کونگره بهدا به تابهشی د موری مردانه
 و نغد بیانسی همردوو نویسمری ناسراود . هیزد بن و کاکه حصی ملا کمرم جنی ستایس و

پښو و خوشمنستی هموو کښگره هوو . هر ویکو چوڼ د واتنیش له هر دسی " خالد عبد عثمان " ی زمسری د مولفتدا هملویشی تازا بانه وئد بیانهی خوځان نواند هوو . د وای جند پښو کڅری بیانیان و لښواری کڅگره پو تصدی بی پیرو پروگرامی ناو خوځی پکڅی ی ، د وای تعقیب کردنی بریارگان ، ښجا هملبڅارد نیکی د یوکرانیانه به تضجام د راو دستمبکی به پڼوه بهری بالا پو پکڅی ی هملبڅرد را که من پکڅکیان هوو ! ښمی ښد امانی سلیمانی د وای گمران موسان ښتر خوځان ناماد هکند پو هملبڅاردنی لقی ، لمر سرد سدا کولمونی نووسری تر که تا شو کاته نموو هوونه ښد امان ، شوانیش ښمتسارهی تاییشی پان پیشگمش کرد رو بهر له هملبڅاردنی لقی هاتنه ناو پکڅی ی هوو . له کڅگره ی پکڅهوه نا شو کاته ښمه نزهکی نو سال نموو له گهل کاروانی وشعی سر بهرز و پاپهروی پکڅی د ا هلو د می شو و پڅی بزویڼ . نو سال هوو هم خاکه به پښتانه لکلیلا . له تمضی خوځان ښخته سر تمضی شو . لور پڼا وندا ناواره و د مر به د مر هووین . هر پو سر بهزی قلم و خوشه وستی وشعی بهر پڅی کورد پڅ هوو ، کاتڼ د ایکی سک سوواری ښشتان بانگی کرد ین پسه کولمونی تمضی خوځان قلمسکانمان ، خوځان و شانازی کانی پکڅی ی روومان کرد ه شو شاخانسو جویونه پال شوویشی پروای گلمکمان ؛ پڅو پکڅی له پڅوځان به د ریڅی شو هووو سالانه ښشتان به سر کسدا نکرد روور ښمی کسښمان به بای ین وغانی به یا نکرد رو نمانووت هر ښمی بهر ښویڼ و کسی تر نموو ! نمانوت له فلان میهر ښجان و فیسار کڅگره کڅردا ناو جهلمیان پڅو کوتاڼ و ناو پنجمان کرد به چاری کسانو تردا و ناو تازا هووین ا به د ریڅی نو سال پڅو له پڅوځان شری سڅ شانی خوځان به خو هملکڅشانی قلمس خوځان و بهووک کرد نموی قلمس کسانو تر له قلم نندا . ین گری دانه بهر باوهری سیاسی و ښتښمای خیزی نزهکی د ه سال قمواری پکڅی و پڅو کانی پکڅیمان پسا راست . هملغان ښکند و بهلام پاستمان ښکند هوو و کسښمان له بهر هملی هملویشتیڅ ، له بهر فیکری سیاسی و ناوید زلویڼ شوویشی ښمتسه قغمزی تاوانباری وئدانه کرد نموه . هموویمان پکڅی ی نووسر انمان به مالی خوځان شغزانی جا ښتر کورانی شو ماله هر بکه و بهر کرد نموی سیاسی خوځی چوڼ هوو ، سر بهست هووین ، بهلام له مالهه پاراستن قمواره و بهر مرندی و سر به خوځی شو ماله ، شو لانهی ، نامانجسی هموویمان هوو . پلن گهلن جابیش له ناو پکڅا پښتانه له پکڅر ښگرت ، بهلام له سنووی

و زندانها و دور له بر بندار کردن و سرپنموی شمعخسیتی کوملا یستی به گتیرور دور له گتت و
 دم ، دوری ناد پمکراتیانه . خو شو کاتمی زمار میکی زور له نووسمرانی کورد پروپان کرده شاخ
 و چرونه ناو شژرشی شیلولموه ، کیشی نیوان نووسمران و ناو پمکیتی هر هجور . جساوازی
 ناید ولوزی نیکری سیاسی له نیوان نشد اماندا هر هجور . کم و زور نه گونجانندی شمعخی
 و ناتهای هر هجور . عمر نووسمرانی شو هملوئسته بیان هملنبارد و مانوه هر هجور .
 تضامت نشد امانی پمکیتی هجور سخمگی دژ به شژرشی شیلولیان گرت و له جبهه
 و متنی و تعقدوس دا برون و بزوانه کانیان نیواننووس (رنکخراوه کانی حیز پمکمان شان به
 شانی سوای دلبران له نمبره جهکداره کانداه بشدار برون . هر لوم نمبره انداه هشتا
 شهیدان داو زاده دور سعد بر بنداران هجور گان (پاسای توتنوس کسه زاده ی
 پیشنیاری بمری نیشتمانی نغموی پیشکوشن خوازمو له ۱۱ ماری ۱۹۲۴ دا ساز کرا له
 لاین د مولتموه د مر چووه ، زادمی پیکوه سازانی حزنیکمان و حیزی بهی سوسپالیمتی
 هر مپ بو)) . شی خو نیمش شعر سردمه که مگر پوست و هغس و کومتی د پمکراتیانه مان به
 لاره بنایمو پانویستا به بگومته کوتاسومی سفر و پوتلک و بز کردنی د میان ناو و ناتسوره
 بزمان شکر او بهلام کوا شو کرد موانه کاری شدیب و پزنا کپیری پیشکوشن و خوازموچ و متنی به
 قازانجی نیشتمان بمر و بران و نووسمرانی سر به بمری گیل بووه ۱۴ . به پیچمانوه دا گبر
 کمران و سولتی ره گز پمستی دژ به پمکیتی پزده کانی نووسمرانی کورد ، دژ به تمبایی
 نیوانیان ، خوشحال به ناکوکی و ددان له پک جیر کرد نمویان ، شادمان و کامران به
 تیک چرون و چوقوله بکتر سوزیان ، همیشه هر شو به تاراته خوازی نموه بووه پسری
 شتیوا و نه گونجاویان ببین ، ناگری ناکوکی پان خوش بکا و خوشی له دورموه سمیر بکا و
 یق بکنن !

له شارمانی هملوئیرود هنوک و سلیمانیدا ، له بمر پوشایی بپارمانی کونگری پنجم
 لقمکان هملوئاردنی نووی خویان کرد موه . خوبالارتن و هملوئاردنمکان سمرست برون و
 هیچ دستکی تن و برنمد را . له سلیمانی زمار میکی زور له نووسمران خویان بولق سلیمانسی
 بالوت . له شجای دنگ داند ، دستهی بمر و بمری تازمی لقی هملوئیرا ، که بهشی
 زوری کارگیزانی برتی برون لوم نشد امانی له خولمکانی پیش (۱۱) ی تازری ۱۹۲۴ همداه

هملسوزنپنری کار و باری لقی یکنیتی بوون له سلیمانی . جم و جوول و چالاک یکنسی زوری
 شد بی پرویان کرد موه باخچهکانی یکنیتی . دستهی بهرپنوه بهری مرکزیش له بهرنامی
 کارمکانی داهاتووی خوند ایلانی کلن میهرهجان و کورپی شد بی و د پداری بز پوزگساری
 داهاتوود انا بوو . یکنیک لهو بریارانه بهستی " میهرهجان د روسی شیمری کوردی " بوو له
 شاری سلیمانیدا .

میهرهجان یکنم د روسی شیمری کوردی بهر لهووی جنی شانازی تاگس یان کوسلن
 بن ، جنی شانازی هموونوسمرانی کوردن . چونکه زادی بریارهکانی یکنیتی بوون ، له
 نمخشی لهووی بهر کیشرای دستهی بهرپنوه بهرکانی یکنیتی دا بوون . ئهگر ئهوه بریارانه
 نهبوونایه میهرهجان بهکاتیش نهبوون . میهرهجان د روسیش خوندیشاند انگی گهوری شاهیرانی
 سر به بهری گل و بهشکوتوو خواز بوو . پاههپننگ تری نئو میدانی پوئنپیری یکنیتی لئو
 سمرانی کورد بوو . ئینه شانازی به بهستی ئه م میهرهجانموه ئهکمین چونکه بهر له هموو کس
 ئینه کارمان پوز کرد و خوند **پنگان** خست . بن خوند هملکیشانش ئهگر ئینه نهبوونایه ئه
 میهرهجان ساز نهکرا . جساویری گلهکمان پنشواری یکنی گم و گوی لئ کرد . من خوند
 یکنیک بوون لهو شاهیرانهی بهشدارم تیدا کرد و شیمری " برار لیسوک و گورانی بهسرو
 مند الیم " تیدا خوند موه . برار شاهیرمکانی تیش کلن شیمری حماسی یان تیدا خوند موه
 له روزاندنی هاتپنی خملکمد کار تیکم بوون . بهلام له ناو ئهوه شیمرانهدا زور کس تیا
 بوو یان بوونی شیمر ، چونکه شیمری خوتبه ئاسا بوون و له هونری شیمر به د مر بوون .
 لهو میهرهجاندا تضا د و و سن شاهیر توانیرویان هونری شیمر و گیانی شوپشگهراشی شیمر
 و مک تان و هوز بهن ، هندی لهو شاهیرانه ئهگر - شیمرمکانیان - به ناری و تار پشوه بهو -
 تیدا پشوه بهم را بن هیچ شتیکی له مسئلهی هانیش کردن نهکوتپی . من بهش به حالس
 خوند شانازی به شیمرگم موه تاگم ئهگر وک - هونر و ناو پوزگیش - نهبوون به شیمر -
 شیمری راستهئنه همر ناو پوزگیشی سیاسی بکرتنه خوند خوند شوپشگهراش بن ، ئهگر له قسه
 ئاسایی نهجوو بیته د مروه و بههری شاهیرانه همنی نعی ، رنگه ناری زور شتی باش تری
 لئ بن بن " و تار " خوتبه " سر و تار " د روشی پوما " هاندانی راستهوخو " بهلام
 ناتوانین پی ی بلین شیمر . له نهموزی شیمری خوند ایش لهو جووره شیمرانم له کلسن

قوناقی زیاندا وتوره ، که وک هاواری * بابژی و بابروخی * له کانی خویند نموده ا گوږ گریبان
همزاند ووه ، بهلام د رای خویند نموده که وک بلقی سمر تا و توانمعهه ! شاعیری هونرمه
نمو شاعیرمه همزنی دل و وورد بوونموی فیکر و سادسی د مر برین و قولی ناومرک له یک
تعی بکرتوردا همال بکات . خو شیعی شورشگیر هر به هاوار و نپره نپرنای به شیعی
شورشگیر . جاری واهمه جرییمیک قولتر کار شکاته سمر ناخی نینمان و کاری گوروش به نضجام
هدا و تعقیبموی به ساتر بریا شکات . و تهمبکی بچووک بووه لمرزه بکی شیعی د روس
شکات . شی نمکر و انبیب شاعیر و ناشاعیر چون له بکتری جیا بکمنیره || شاعیر هر شاعیری
ناومرکی شیعی بکته همرچیک بیتی وک سمر نضجام تعی بیرسین ، شاعر بوو ۱۲۰۰ خو نمکر
له کوشی شو پرزگاره سختمی مپهره جانمکی تندا گیرا له پرانگی شو سرد معوه پروانپه
شو * شاعرانه ! " گومان لومدا نی به د رک بوون و شهچوون به جاوی د ورماندان ۰۰ له باشتربین
حالمدا شیعی خوتبه ناما بوون و شهوا به له * مپهره جانی بکمی خیتابهی کورد پهدا *
بخوینرانا پتموه !!

— بکمین دیداری چیرۆکی کوردی — که له ههولتیر بهسترا . چالاکي بکی گوروی تیری
بکیتی نووسمرانی کورد بوو . دیدار که به یارمته شهیند ارتتی گشتی پوشتنبیری و لاوان ساز
کرا . بهلام نمکر بکیتی نیبوا به همرگیز له دایک نعه بوو . زووی زووی چیرۆک نروسان و
پهختهگران هاومشی تم دیداریان کرد . به خویند نموی چیرۆک و ههلسنگاندن شه
چیرۆکانه بهشدار یان کرد . بکیم جار بوو له میزوی بکیتی و پوشتنبیری کورد پدا دیداری و
پو چیرۆک ساز بکری . گمان شه بیی ناسراوی هیراقیش وک محی الدین زنگنه و جلیل قیس
بانگ کرا بوون و نامادهی کورپکان شه بوون . چیرۆکمانی ماموستایان همد و للا سراج و پرف —
بکمر و محمد محمد اسماعیل له چیرۆکه دیارگان شه دیداره بوون . لیکولینمومو
ههلسنگاندن و پهنه شه می بکمانی ماموستایان د . هیزمیدین و شکریم نوردانی و حسین
عاریش بوونه مایه لی دوان و گفت و گو بکی زووی ناماده بووان . له دیداردا مین
چیرۆکمانی چیرۆک نووس هاوپس * رف بکمر * ههلسنگاند . نمکر چی من له بهواری
لیکولینموی شه میدا چند و تار و ورد به باسبک نووسبووه ، بهلام ناپانخمه پزی وتاره کامیل
و پیشکوتکانموه و خورش ناوی لی کولینموه و دیراسیمان لی نانیم له باشتربین حالمدار هگه

شترن باشه! د زندانهغل شکوتینه سمر پمکتری! شهگر پمکپکمان سنگه فراوانتر وین د فنگر
 بوو .. د باره نموه بویه لمبو ترسوکو و هیچ له بارد ا نمروه! شه م همسو د دست د زوی و خن
 پمرستی و لن نموردن و پارایی و له خن بایی هرؤنمشان .. شه م همسو کار و کرده د وور له
 رموش و پوزنکپیری و د پموکراتیمت و نازانستیانمشان شمخینه چوار چپوهی تفهسریکی مشتقیم
 و نه ناوی جیاوازی بهرو باومرو نیکری لن شنتین! شه م له کاتیکدا بزوانه و بکره همسو سحاستن
 د ورنی گموره خوینی هم د روکمان شمخواتموره! به کورنی پوز له د وای پوز و له پاش کونگره
 پینجمموره من و چند هسارپمکی تر شو شموق و پمروش بهی چارانسان نما بو کار کردن .

د وای تموار بوزنی خولی شو ساله و مشتق کاتی هملبژارد نموهی د مستمیک نووی لقس
 سلیمانی هاتمه کایه . د مستی پشور ، شو برا تمد بیانمی که به پروای همسو لاپک گسار
 کرد نیان له پمکیتی د ا پزوست و بوزنیان مایمی پتشمکوتی پمکیتی به ، خویان هه لته هزاره وه ،
 همر چند من تا شوکاته ش پام وا بووه همر چوتیک شمن به جوی نمشیلن ، بهلام یی سوود
 بوو ، چونکه دل رضجانیکه ، شومند ، بهینی توولی کرد بووه گیانموره ساریز بوزنمویان زمانس
 د وور د زوی شویمت !!

له سالی ۱۹۸۰ د ا د یوانی د وور سوودی کیتی * م کورته بازارموره که له بلاو کرا و مکانی
 کتیپخانمی * اسطبلعه * ی کرکوک بوو . شه م دیوانه بریتی به له د وور قسید می د زوی کونج * و
 * برا لیموک و گوزانی پفر و مند الم * . تجریمی شه م جووه شپمه د رامیانه لسه د وای
 ساله کانی حفتاوه به تمواوی بهریان همد ا و نش و نمایان کرد و به سوود و مرکزتن له چپوزکی
 هنرمی و شانو و سینما خملین و یعل و پویان هاو پش و له بری تاقه د شگی شاصیر خوی که
 تا شوکاته تفنیا شیوازی د مز برین بوو ، د شگی به کومل و جیا جیا .. ناسوی شو قسید انعیان
 فراوانتر و ناوه پوزکیان د هومسند تر کرد .

د وای هملبژارد نموهی د مستمیک نووی بو پمکیتی ی نورسمرانی لقس سلیمانی . د وای نموه -
 ی د مستی پتشموتتر بهی همره زوزیان خویان نیالاً و نموه . د مستی تازه کار و باری پمکیتی به
 کرتنه د دست . همدی له شند امانسی شه م د مستی به ، شومند ، نموه هاتبوونه ناو پمکیتی به کوره .
 واته له د وای کونگره پینجمموره بوو بوون به لندام . شصانیش کورته جالاکي تواندن و زنجیره
 پک کوزی همه جزیریان کپرا و خویان ماند و کرد و همر چوتیک یی نیان شپشت کوانوره کسهی

یهکتبی سارد بیتمهوه . شو کوانووهی بهر له هاتی شه م د ستمیه چندین سال بوو * شمرکسی
 کرانی کموتیوهوه سمر شانی * نغد امانی پیشووتر و شو یهکتبی بهش له پرننگه ا نمبوو بوو به کوپتک
 و د سته چیلعانی سالانی زووهر تاگران خوش کرد بوو .
 حکومتی رهگزی بهرستی هیراق د وای همرسی ۱۹۲۵ ، شتر ورد ، ورد ، کموته سفد نسوه
 وین شیل کردنی شو مافانعی که لومو بهر خوی د دانی پتدا نا بوون . به گهرس کموته جتی به
 جن کردنی بیلانی تمهجهیر و تمهجهیس و تمهجهیل . کموته به * هیراقسی * کردنی نطقه و کوسهل
 و یهکتبی و نکغراوه کورد ستانی بهکان . بهر لومو یهکتبی نووسمرانی کورد هملبووه شتهتیمهوه ،
 زووهر پیکغراوهکانی و تک ماموستانیایی کورد ستان و نافرمانی کورد ستان بهر شو لپشاری پامالینه
 کورتن . د واتریش قانسوی رهشی زماره * ۸۰ * د مرکز که تپا پدا * یهکتبی نووسمرانسی
 کورد * ی هملوشاند مو له جنی شو قانونیکی بو پیکمونه نانی * یهکتبی نووسمران و تعد بیانی
 هیراقی * به گشتی بنیات نا . د مولش شوپنی له د من سالوره تمیزاتی که بووی یهکتبی نووسمرانی
 نووسمرانی کورد بو شو مایه د مرده سمری و مغزایمکی زوره ، بنه به کتیری شه م قانونش
 یهکتبی نووسمرانی کوردی سمر بپی ! . له د وای د مرکز کردنی شه م قانونه و بلا و کرد نسوه ی
 شتهتیمهوهی بوون . به نغدام ، جگه له (۱۱) کس که همد پکیان نه تعد پب و نسوه
 نغد امیش بوون له یهکتبی نووسمراندا شتر هیچ تعد بیاتی کورد به بهر شه م قانونه
 د مولشوه نهجوو . شه م کتیمهه نزدیک سن سالی به م جزوه مایهوه . تا له شجاید ا پرتسم
 ناچار بوو جزوه تعد یلیکی قانونمکی خزی بکات و یا شتمکیمک له پپارمکانی خزی بکات ، د وای
 شه م تعد پله شتر تعد بیانی کورد به جیاوازی بهر و باومری سیاسیمهوه له سمر شهوه پیکموتن گه
 بجن بو هملویر و لغوی نویمری شه بیانی هیراقیش بوینن و د مر پارسی شه م کتیمهه گشت و گس
 بکن * تکا به لیرمدا سمرنجی شهوه بد ، * شکر شه بینک تمیموی و رهغزی شهوه بکات جگه لسه
 یهکتبی نووسمرانی کورد ، نهچپته ناو شه م یهکتبی بهوه ، د وای شهوهی د لنباشه که پرتسم
 یهکتبی نووسمرانی کوردی هملوشاند شهوه و تازه یهکتبی بهکی جاران ناد اتوه ، شتر به
 شعی لومو کورده ا ناماد ، بن و زور به حماسهتیمهوه مناقشه بکا ؟! من بهش به حالی ختم شهکر
 رام وا بوا به رهغزی تمواوی شو بارود و شه تازیمهی د واتر بکه م همرکیز ناماد می شو کتیمهوهوانسه
 نه تمیموم * له هملویر کتیمهوه که کرا . نویمری یهکتبی شه بیانی هیراق ناماد ، بوو . گفت

و کویچی زورکرا ، داوای همدنی تعدیلی تازترکرا * نکایه لیرمندا سمرنج بد ، همدنی
 لومبراد مرانی دواتر له نینه جیا بویموه ، لومکوری هونلیردا هملی نستان و به گرمسی
 موافقه می نمود میان شکرک ، که نایا تعدیله تازمکان بکونه د وای کونگره بان پتیش کونگره ۱۱۲
 جا پکنیک که له بنهرمندا راست بین و ریفیزی شوه بگات به هیج جزئیک ، به هیج شیوه یک به
 تعدیلی تازترشموره ، نینه نارشم تجریمه تازیموه .. شی شیترد وای کونگره و پتیش کونگره
 چی ۱۲ شی نسه لومو ناجیت پکنیک برپاری تمواری د این و سوری له سر لومو ناچیتسه
 خانوویمکوره که چی بشچن له گمل خارمن خانوویمکوره بد و بی و مشت و مری لومو بی .. به خوا
 شکرکه م د مرگایه م بؤ بگوری باشتموه .. شکرکه م به نجریمه بؤ د مری و پکنیک نوم له
 جیتگی بؤ د اینی .. شکرکه م نیشانه بکونه پتیش زستان و نه گنیا د وای زستان ناتوانیم ..
 گویا به برپاری لومویشی داوه سمر نکات بهو خانوویدا ۱۱۱ * من لیرمندا هیج قسیمک ناگیم و
 نیوه خوتان شم هملی نستانه هملی نکلینسن !

به کوری له نعلجامی کؤ بویمومکوی هونلیردا هر هموره به بی هیج موافقیزیک * واتسه
 موافقیزی نه هاتنه ناو پکنیکی بگموه د وای چی به چی کردنی شو تعدیله تازانه د اوا کرا بویم
 هر هموره ناماده پروان د وای بیانی کؤ بویمومکویان به مند کرد و دوقی تمواری له م بهمانش
 به زبانی همری له گوکاری (الثقانه) ی صلاح خالصه دا وله د واییشدا به کوردی له
 نووسری کورد د ایلار کرایموه .

له سلیمان و به ناماده بویمو سوزگی پکنیکی نووسرانی کورد د . هیزمده بین مستغنا
 رسول و جن گره کنی ماموستا محندی هلا کرم له هتولی پانی شمر کونگوریمه یک ساز کرا بسؤ
 د ابشکردنی نیشتماره به سر نمد اماندا . نینه که زوریمان بیک نعتینا له هملیر جیمان
 برپارد ابو هر و امان کرد . به لام گماییمکی تر ، شو بر ایانی له هملیر و یک سر نعلجام
 موافقیش نومون ، لیری به شیصان بویمومو رتیان * پای نینه وابه که هر نعتی پکنیکی
 نووسرانی کورد هملی و یک جاری جارار سر به ختو بیت !! * نینه نعلمانزانی که شم قسانه
 قسه ی پاش باران که پکنیکان بین شوترن .. و نستان : کام تعدیب همه حیز بهمه نکات و له گمل
 لومویدا نعتی پکنیکی نووسرانی کورد سر به ختو کاری ختوی نکات .. به لام لومو د وای شم
 تعدیله د وای لومو شکرکه تعدیله کانی تر نشان بؤ بکن و به رسمی پلاری بگموره ، به لای

نېټه ډله م پوځگارېدا ، نېټې كړون باشته له نېټې نكړون ، شو نېټه د سكوته باشته له هېڅ
 به تايمت كه نېټه هر خومان كار به د سټې پكښې يكه بين و هر خوښمان وېك جباري
 جاران كوږو كوښونموكان هلمونښين و له هموويشې كړنگر زورې زورې شد بياني كورد بهر
 سر نغجامه رازې پسن . يك مانگي نغماياند له سدا نمودې ۱۰٪ شد امانې پكښې
 شد يه ناسراو پوځاكيږه ناسراوكانموه چ شد امانې كوښې پكښې نورسمران وچ تازيكان
 همان رايو بوږوښي نغمايان پسند كړو و نېستيماره ي بوږو به شد امان پر كړو موه . د واي
 جاوه رڼاي ، شد يامكان نكړان له پزنگدا له بغداد او د واي كوښونمويكپان كړو كـــ
 ناويان لن نابو كوښگره ترها يو نموي د سټې بهر نومېري ممر كزي هلمونښين . شې باشه
 شمين هلمونښي نېټه جي بي ؟ بين گرمان شچه نموسا رېغزي نموسان كړو به شد اري شم به ناو
 كوښگره بكمين و سټې زورې شد امان ناماد هې شو كو بوږنومويه نموږو و بهلام بين شيمس
 كوښگره هر بمسرا | د وا ترين د پمان به پنجهوانمې خواست و رېسټې شد بيانموه كوښگره
 هموليريشيان بست ، شو كوښگره پورته كې له هماره زياد له سدا نووسري كورد تضها (۳۰)
 كس شد اريان تپدا كړو . همدې له نووسره د پارانه كې له كوښگره كې بغداد ا لـــ
 پيش ناماد ، برو بوږو ، شعجاره يان پوځوښگره د اتاشراو كې همولير نموږو بوږو . بم جـــ
 كوښگره همولير تضها كوښگره پوږو له كورد ستاندا به سټې و بهلام كسټين ژماره شد بياني
 كورد پورې تن پكمن و سټې همره زورېشې رېغزي پكمن . د وا ترين پاشر نموي من هاتوږوسه
 ناو شزړشموه ، بزر كړو نموي لقي سلطاني ، د مولت به په له نواند نېكي درا ا تيكپانه سري
 ريكخت و به په له سپرزي همدې كوكله نووسر و شاهيژوكه و ناند بيان كړوږو و لـــ
 هلموږاد نيكې سمبر و مسمره د د سټه پكپان پو لقي سلطاني هلموږاد بوږو . د پمان شمـــ
 هارږي يانه كې نموږو بوږو همر د وو كوښگره بغداد و هموليريش ناماد هې شم كوښونمويه شنه -
 بوږو

نموي ليرېدا پنيوسټه هموو كسپكي هوشيار تن بينې بگات ، شگر همدې له نووسرانگدا
 به نارېو له لا بين همدې نووسري تروه ، گلن توږمت و ناو ناو زورې ناشيوشيان خراپه پال
 خو به ناساني شمانتواني ناماد هې كوښگره كې همولير بين و هر به ناسانهش بينه د سټې به
 نومېري لقمې ناوچې شوښونږي .. بهلام شې پوږنموي بوږو ! هموو تاني كړو نموكانسي

د وایی شو راستی پیمان د مرخست که همدتی شو براد مرانه ، شو کیشانی ناو پکشی پسان ،
 د دور له گیانی د پوکراتپانه و برپایانه و زیاد له قواری خزی گوره کرد و ناگزیزکاند !
 له ناو هموو ریکخراوو پکشی پکی هژمیری و تعد میں شو د ناپایدا ، له سنویری پاد میر-
 ین و سرهستی د پوکراتپاندا ، له موانقسهی شعرپانده و ناگزیزی پاد و بزهوین و پتشنیاری
 جیاواز و جیا جیادا ، که نامانچ و بهر مو پیش بردنی شو پکشی و ریکخراوانه ین ، هس-
 رخنه و پرخنکاری و مشت و مرو گسغو گوپک ثعین و بزوه و پنگه سونگی به هتیز بویشیان ین
 بهلام کانتی مسلهی گسغ و گزی د پوکراتپانه له پمین پچن و بیپته شمه قسهی بسازاری و
 توومتی ناروا بو پک د دوست کردن و ناو و ناثوره له پک نان و کم کرد نموه له هملوشتی
 نیشتمان پورورانده و برپندار کردن . سی گرامتی شخصی شوه پتر له هسور که سنوریک-
 عد بیانه نهچپته د مرموه . هملوخته شووی دست پیشکمرتی کرد ین ، گومان لومدا نی له شو
 خناباره و شوفا پتوخته شو رفتاره چورنانی خزی ا پچنومو به توند پیش رخنه له خوی پگری .
 نهگمر نا ، د یاره شوفا شیش هفتیکی رهوای خوسه بهرگری له خنم پکم و پنگه شوفا ش-
 ناچاری هملوکتانی شو پیش تووشی هملعی تر بنا و بهر جوړه ناگری شپنکی بی هود هشتختی-
 وه که له قازانجی کس نی به تعضا د اگیر کهران و قلم خو موشه کان و بیوانی رژیم نهبت !
 شپستش من له لای خوسه برپام واپه که د زبده ان بهر قسه و قسملوکه ناهمسوارانه ،
 به موزاید می هملوکت فریشتن په پکری ، به تیز کرد نموی زیاتری شو چوقوی تانه و تمشرو
 سرزمنشته ین هودانه تعضا له قازانجی دام و د مزگا جاسوسیمکانی د دولت و قلمه سر-
 شوړه کانه ! . جمعاروی فراوانی خنکیش ، نورسوران و هنرمندانی به شعرلی گلمگلمان
 هتیزی پیشسرگی کورد ستان ، چینه شوړهگیرمکانی میللت ، هملوکتی د زینتی و شمرووی
 هر قلمنیکان ، بهرهمی تمد بیمان ، حوکسی زمانه و میزوو ، پاشترین و راستگو ترین
 شایتن بو شووی پیمان بلین : کام عد پک کورې راستمقیه سرد ممکهی خنقی ؟ د تنگی
 برهمن و زیندووی شوړهگیرانمی هزاران و زحمت کیشانی شم گلمه ۱۰۰ جنی باورې کوملا-
 نی خه لکه ؟ ا کن راست شکا و کن د روز شکا ؟ به گفتار و به کرد ار کام نورسیر له عهدانه کهدا
 خارمن هملوکت و ناگاری نیشتمان بهرورانمیه ؟ . بویه ناموین لیزه به د واوه هیچ لایم بهی
 تر هلبسوه و توند پیش شکم شو برا نورسیرانمی تبانیم له گلماند ا ، دست پخنه سر

ویژدانی شد بیانی خویان و کرم و زور تفسیری پنججوانی د وور له حقیقتی معروضی بؤسم
هملویشتم نمکن .

هیشتا له " بغدادی " بوم هموائی هملگیرساند نموی " شؤپش نوی " م بیست . بپروام
نمکورد ! . من نموکاته بپم را بوو د وا به د وای کارساته گوریکه همرس و ناشبته سال ،
د وا به د وای تسلیم برونموی تمواری هیزری پیشمرگه کوردستان . نیشتر شؤپش بمرسا
کرد نموو د مست د انموه چمک خمریکه د وورمو رنگه چندین سالی تری بویت و نمو نایند همیشه
له ناز تمیکسی مستورردا شحاته بمر جاو . بلام د وای ثمری د دنیا بوم هموائه که دروسته
و خونی به و شؤپش له کوردستان ا به راستی هملگیرساو نموه . نیشتر بمر جاوی تا ثمرساته
تاریک و نوبتمک رۆشن بزوو . له دایک برونمویکی تازه بوو . هستم کرد ورنه ورنه پاپسورد وی
شموه رضگی ناشبتهال به گزگی مزدی بیانی یکن پروتاک خمریکه برموشموه . هستم کرد گوله
شبحره سیمگانی ناغم نموانیش خمریکن بمره به ره بگشینموه وین بکشن . هستم کرد تارمایی
مردن و نؤتیکه شموانی د وور د نؤی تا واریمیم وا خمریکه له سر سنگه ، بچن شجاریمیان
چاکر له نهئینی زیند وی و نطعموانی شم گله معزته گهیشتم ! نمو برونموه نیشتر واک له پستی
کهرتویک چون نمکوتیمره سمری ، تاوا هستم کرد شیش برونموه به ناد صیزاد یکی تیسر
خونیکه تازه تر به د سارمگانی لشندا شگرتی . همر لمو برونموه " داستانی هملوی
سورر " بکشین گمراي غوی له د لئا خست و پاشتر برونه پکک له نو تمسید د نؤزاندی کسه
وهر چمرخاند نیکی فیکری و شد مین گوروی له نیانسا د روست کرد!

نموندی ناشبتهال نامنوی کرد . به پنججوانموه نموند هملگیرسانموی شؤپش هموای
کرد موه به بمر گبان و قلممکصد ا . ناشبتهال زهلیل و د مسته نمونوی و پاکردن و هملاتسن
بوو . بلام هملگیرساند نموی شؤپش بپروا به جؤ کردن و سمر بهزی و به بمر موه جؤوش پاشه
بؤز و سمرکوتسن بپروا ، نیانموه بسوو .

له سلیمانی د پاره له نزیکتر موه تا کام له د شنگ و پاسی شؤپش نموو . زوو زووش هموائسی
مخرمزه سمرتایی یکانی پیشمرگه مین نمکگهشت ، ناز به ناوش همدنی شد بیانی د برونمان
د مست نمکوت . د واتریش شیزگی " د شگی شورشی عیراق " گلی مصلعی تا نموکاته نسا
د باری بؤ برون کرد نموه . له همان کاتیشدا نروسراو چاپمض لا پشه سیاسی به جؤر بسه

جزیرمکانی تریتم ثعینی . کارستانی " همکار " به قزوینی کاری کرده ، دلم و شمشیر ...
 نسررگانهشی بیرون به سروروی سرد سی زوزی شیمرمکانی داغاتوم . له سالی ۱۱۲۱ / ۸۰
 دا بز یکم جار چند پارچه شیمرکی بچووکم گمانده ناو ریزی پیشمرگهی کوردستان . له
 ناو راستی سالی ۱۱۸۱ دا چند قسید ، هیکل ثعینی به رشگار بوخوم نووسی و گاتسی
 هاو ریزی شاهیرکاک محمد حهه باقی جووه د برهوه ثعیر قسید انیشی له گنل خنیدا برد . له
 نشینی یکم همان ساند قسیده د ریزکی " داستانی هملوی سوور " م ثعیر کرد و همر
 له همان مانگا گمانده د برهوه . ثعیر به پادی شمشیدی نسر " جواسر " گسه
 یکمک بوز له هملو سوورمکانی ناو شاری بغداد و قارمانیکی همره نازاو دلیری پیشمرگهی
 کوردستان و له داویدا ریتمی ناشی له سید اری نا ، ناوی بهووی ثعیر کرده به نساوی
 نههینی شیمری خرم و شیر بهر د راو تا شسته همر بهو ناووه و دای ناگرا بوخومی له
 شوپندا و له ناو هیزی پیشمرگهی کوردستانا بهر همنگانم بلاو کرد و تهوه . هفتا شامیش
 چاره نووسی و ریانی پیشمرگا پیشی د روزه بکیشن همره ناو ناوی سر شیمری من ثعینی !
 له جنی خنیدا پیشی لیرمتدا حقیقتیک هیه بیلم : من تا ثعیر گاتسی قسیده " داستانی
 هملوی سوور " م گمانده ته ناو شوپش ، سوور و نریک ، هیچ جزیره بهوونندی یکم ته به نامه ته
 به بهین له گنل هیچ کام له سرکرد مکانی شوپش شسته ناووه . ثعیر بهو هی بووه هقی به
 یک گیشتی من و ثعیر : هملو گیساند نموه شوپش نووی و هاو چاره نووسی بووه له پشازی
 مسله گورمکی کورد دا . داتش کاتی له نریکوه ناسین ، وک همر برابمکی خنیشته
 و جگر سویر به زیاد پشوه ریزی منیان له لا بووه و شیش همر وا تماشا م کرد بوون و هفتا
 شوپش بهوونده همر له سر بهمای نسر هاو چاره نووسی و خوش بینی به بنیات ناوه !
 بهر نموه شیش بیلم ناو شوپش بهوه ، همر له ریانی برابری " نووسرانی کوردستان " وه
 ناگام نموه بووه که ریزی ثعیر بیان و همره مندان ، له ناو شوپش بوای گله گماندا ، له ناو
 هیزی پیشمرگهی کوردستانا ، لای ثعیر برابانه همیشه گوره بووه و به کورد نموه گسه
 خنیشته و ریزی نانمان نیشاند اووه . سانسور کردنی بهر همر و نووسی و پری نگرش
 له سر بهمش ثعیر تا رادی به خنیش توند و تیش ، جا کورن بهلگی ناند روی گسه
 بهوونده به د بوکراتیانهشی نیوانان بوون . که من له شوپش ثعیر له همره بیلم بهوونده .

کمپیم دیسه . من وک شامیرگی پشمیرگی ناو تم شورسه نه هیچ کارگی تاییش و شمسیم
 به زکخراوه سیاسیگانی همه ونه پوزی له پوزانیش به تصای نوم هیچ کار و بانگی دستلآت
 داری بگرمه دست . من بعر له هسور شتن بوز پشمیرگه و شترش نفوسوم . شختیش به سمر
 کسدا ناگم و به هرکینگی نتمویمی . نیشتمانی سمر شانی خوبی نغزانم . کاتیکیش هملنیشتیکی
 سیاسی بان برپاریم به دل نبووین و بروام بن نبووین چ به نامه وچ برو به پوز بنم و شوون و
 هرگیز و پوزانی ختم بازار نعداره ونه کس مرایی روپایی له من نیستوه ونه ضعیف کرد روسه و
 برزویندی نتمویمی سبلتنگشم له سمر و هسور شتیکی ترموه تصاشا کرد ووه !
 له سالی ۱۹۸۰ دا دستم کرد به و مرگیزانی " پیرمیرد زمریا " ی که له نووسری شهسریکی
 " نرمنت هه منگوی " من له دستم کوه شهیدای تباکارمگانی تم شد بیه گوریه بووم . نتموانم
 بلیم جگه له پیر همدانگانش نتموی که له سمرش نوسرا بن خوند روسه و هه منگوی خنوی
 قوتابخانه بگه بوز خوبی . بلام به داخوه من همر له ریزی زمانی همری پوه ناشنا پشمیم له گه ل
 شد می جیبانیدا پیدا کرد ووه . دیاره تم ناشنا پشمیش پسیونندی یکی به هتیز دوست ناکات
 بلام خوشنویستی کارمگانی شه م شد بیه گوریه ناجاری کردم که له زمانی همری پوه سمر
 جیز که به ناو بانگش که خه لاش نوزلی له سمر و مرگیز و ترمویمه بکم . همر و کور له پیشکسی
 شه م کتیبشدا پنجم بود ریز کرد بووم . دیاره شه شیشکی دوزار و به بنج و بغایسه . به
 واتیمکی تر پنگ و مرگیز توشی گانی هملی زوق زوق بکات . هملیکی زوق دا بوز نتموی ترمویمه
 وکله باش دمر جین . شد می ناسراری کرد ماموستا شوکور مستقا به کردی یکی شدا چووه و
 برای نووسریش کاک کسال میراود ملو له گن دته تسلیه کدا برارودی کرد بووم . دوا ی دوو
 سال زاترد مزگای ریشپیری و بلا و کرد نتموی کوردی چاپی کرد . بلام کاتی کوهه بازار پوه و
 تصاشام کرد موه ، نتموی بونی بوتوی سمر بر شتن کردنی له جابدان بونی نکرا بووم . به د میان
 هملی چاپ و پشمینی رسته و فطمت و پهلش سمر و سمری تی کورتیوو . خوشم له چشمد
 شونینکدا ورد نبوو بووم و پوه هونه وه چشمد هملی بکم به سمر دا تی پشمیوو . له باشکسوی
 روزنامه (الظفری) شدا دوو و تازی له سمر بلا و کرایهوه . به ناواتموم جاریگی تر بتوانم
 له چاپ بد سمره و هسور نتموم و کوری و ناموا و پشمینی له چاپی یکمدا بوون چاره سمر بکم ،
 تا شجابه بان به پختی بگم ترموه پمردستی خوشنوی کرد

له کۆنای حفتاکان و سمرتای ههشتاکانممه ، دهستم کرد به دیرسه کردنی شیخیری
 (سالاد) یان چیژوکه شیخیر . ههستم کرد نبووش ئه جفته شیخیره درای به ، پۆشای پگی
 گهوری خستوه ناو شیخیری ها و جهرخانممه . ئهگهر جی بهر له من چفد ههولگه
 سمرتای بۆ دانی بهردی بنهافه ئه م ههزهره درای بوو . بهلام ئهو ههولانه له سنه
 دهه تهری ساکار و کێزانممه (بهره) یگی زۆر ئاسای تهرمان نگرده بوو . ئه م وای (مامه
 یاره) و (داستانی بهرد و تارسان) دوو ههولای تازه ئه م بهراره بن . له سالی ۱۹۸۳ دا جار
 ناک به ناوی (بهیتی ناگر) و جارنگی تهریش به ناوی (لوتکه اممه) ئهو چیژوکه شهترام دا به
 رقابه . ههر دوو جاروکه رهز کران . سێهه جار به ناوی (پیسار) سه ههولای درای له
 سالی ۱۹۸۴ دا ههناهی گهستی و پۆشنهیری و لاوان له چاپی دا .

تا ئهوکاتهی من ئاکادار بووم ، رقابهی چاپهستی کردی ههر له بهفدا بوو ، بهرهر پوری
 ئهو کوردانهش ئهگرایمه ، که کم تا زور ، له سهولتموه نزیك بوون . ئه م رقابه ههولگه پگیان
 ناک ههر ئه م بهر پۆش و شارهزای ئه م ههیش نهبوون بهلگه و نهخۆنهد مواریش بوون . له ههسرو
 ئهو سهره ههناشدا رقابه بانیک بووه و ههزار ههرا ! . جاری را بهر به رههسی له گهژار
 و زۆرنامهگانی دههولت خهیدا ! بهلام ئهگرایمه ، له کاتی کۆکردنممه ئه م بۆ له چاپهستی دهوانی
 یان کومهله چیژوکی پگیان لێ ئهگرایمه ! ئهوهی ئه م به ناو ئهکومه ئه م ئهگرا سههینی به
 ناوی تهره پۆی ئه م رایمه ! . به رهقیب تا رهقیب ئهگرا را . ناسیاری و درستههیش
 ئهوهی دهوری خرابی ههجو ، له بهلام بووه بهرهمی ئه م بهردا ، ههولای جاریش
 چاکه خوی ههجو له دههراز کردنی گهله کتیی به نرخی کتێخانهی کوردیدا .

ههر دوو تاقی کرد ئهوهی بهههزهره شیخیر و چیژوکه شیخیر ههشتا زۆریان به بهرهمه ماره به
 ئهوهی تهکاتی گهورهتران بهرهمه بهترین بهردی . به ههرا له پۆشای داهاوری ئه م
 دوو تاقی کرد ئهوهی بهرهمه پێ بدم و ناسۆی پێناکتر و زمینهی به بههتریان بۆ بهههشتم .
 خه ئهگرا نههیش نهتوانی د ئهتام له پاشه پۆشه شاهیرانی له ئهوه بهههولدهوتوو به توانا
 نهتوانن ئهو تاقی کرد ئهوانه بهگهینه ئهستی زۆر بهرتی ههزهری و ههر ئهوهش بهلگه
 دهیان پگی تازهتر له دنیای شیخیری پهرشنگ اردا . بهههههوه ئهو ههزهره ئه م به ناوهوانی

شبه بومان نکراد و مسلمان به سراندا نمشکا ثوان تعاروی بکنن و نموه له د وای نسموه
 پهری بن بدن و خو شکر نمیش له سرد می خزاندا توانیبینمان هفتکوک پهرموپیش
 بنین ، خشتیکسی زیاتر بزمینه سرد چینه دیواری نه م هزمره پیروزه ، د باره مایسمی
 بهختیارمانه و جزی دلخوشیمان .

خو شمیری خو شمیرت :

شور لایمرانمی جاوت پیاکیزان ، چ ناوینکمان نین نغنی پینسی : زاننامه .. بهیرموبری .
 ارپ د انموه له راپورد وو .. نانی کرد نموه شد می پیکان .. بهلام به کارگی " تزار و پوریان " له
 قلم معد . شومش له پهر هزیکی زور پچووک ، چونکه تا نیسته نولیم و نشوروسم و باوشم
 بز ثایندی به بیت ترور پوناگریش کرتوشوه .. کهواته نه جایی ناری " سترجسینس پهرهسمی
 شد می " نغمه نه م یادداشته پش کوتایی بان هانتوه ، به لای منه به تنها له د وای مردن
 نه م نانی کرد نه روانه . د وای دیت و هر نه وساش نه تواسری به ره های یوه باس له دراته زمین و
 د وای نایکیرد نموه بگری . له لایکن تریشوه شم جعد لایمری زاننامه و بهیرموبریانه .. کورتصیکی
 امر کاروانه شد می به دور و در زمین و مشتکی خنر زارد نغمه و هیپن تر . هفتکوه له سرد م
 ر همل و مرچیککی وای شد ا نورسوان که نموبه به تنها هر پشت به بیر کرد نموهی ختم بهیمت
 و هیچ سرد چاره پکی وایشم له لا نمبو که له کیزاندری شم یادداشته اندا پارتم بدن و له
 دست نیشانکردنی سالتوزی : مرار و وردی شور پورد اوانه دا به هاناموه پیش ، چونکه گومان
 نمود ! نی به له حالتی وادا نورس تروشی هملی گات و شونین ویاو له بهیر جوون و تیکل کرد
 نی بزه و پورد اوکان شمیرت . جا بزه له لای خو نموه شم دست پیشگری به شکم د وای نین
 پوردن له هموو شوهر ! نورسمر وند بیان شکم شکر له شوینکده که نموبه ناوایم نصیرد وین
 و بان له نورسینی سالتوزی تعاردا به تاییش شور لایمرانمی بهیرمندی بان به پکنتی نورسمران
 و کوزپ و سپهر بجان و کونگره کانهوه همه هلم کرد بن بان نه جزی خزاندا باس نمکرد پس
 د ووره له نشقه سموه و زمین " مر نموند " پری کرد ووه . نین شومش بلثم که خو شم نغمه سموه
 باس له هموو کوزپ و کوزپو شمیرت بکم شوانه نغمه که له بهیرموبری مند جینگیمان د باره سموه .

خوشگام هاندان و به تنگنوبه برون و پری خوشن کردن برادهران و شهر دستان نه پراپسه
شم برهمهش هم شیریه نغمه کوبه بعد دست و تمواژ نغمه وو . تو بلخی کارنگسی
باشمان کردین ؟! هر چو نیک بهت د یاری د مستی پیاری لات شکر همزنجانین هـ
جیوی سواسمو .. تا شم شامیره لانهش بنینق شو همزنجان لرا ناپسین!

بمیرگلو

۱۹۸۰ / ۱ / ۲۰

چاوپڙيڪه و تنهڪه

[Faint, illegible handwriting]

• وک خوشت د ماتی له چیرۆکموه د مستت پێ کرد ، که چی همرزوو چیرۆکت به

بعبج ههشت و پروت کرد ، شهمر ، بو چی و چون شیعرت ههلبژارد ؟

• رینگه زووهی زۆری نووسهرانی ته م د نیا به ، به توخانی * همرزه کاری * ئعد مهیدا تس

بهرهین . لم بلمی همرزه کار مهیدا ، جگه لموهی ههشتا نووسر دنیا ناد به مهو بهیری و د مست

و بهنجی تاتی کرد نموهی نمکرا و متوه ، ههلبهت حمزوو ناره زوو ههلبژارد نمکانیش نا جیگه رو

ههنا سه کورت و پر له د له پراوکی به . شیش لم تمشی مورا ههشی ئعد مهیدا وا بهوم . شهمر

نووسنه گالی و کرمانی ئهمر سا خوێ له لای خۆمهوه ناوی چیرۆکم لێ نا بهوون تمشیان کسورت و

پێ بهر بهوون . شهمر ئعد و معش وک جرایهکی به شعوی توخانهکه وا بهو ، ئهمر زیاتر بهههول سهو

بهروانی بههرنگانی بو لای خوێ کیش ئهکرد . د شگی ئهمر زووال تر و خوشهستی ئهمر شیش

د یار تر و له بهر چاوتر بهو . ئهموهی راستی بیا ههلبژارد نمکه له هوشپاری بهوه نمهوه . بههره

شیش وک جوگمیک پوه و د نهای شهمر خوێ پێی بو خوێ کرد موه به پێ ئهموهی د مستسی

- ههلبژاردن - له موه بهر تا و مپۆکی بو د دوست کرد پێ و زمه بهکی بهر د می خوش کرد بهی .

د یاره نزیکی شهمریش له خهپالی بهر بهلاوو ههست و نهستی ناسک و رینگا و پنگ و له خاتمه

به جوش و خروش ئهمر تمضمونه ههنگی تر بهوه بو ئهمر بهر و بهر چهرخاندن و پێ گۆینه !

• کار تیکردنی تاتی کرد نمهنگانی زبانت له سهر بهرشم و ئهمزموونی شهمیت ، ههسر

له " توشی ههلبهست " به تا تاز ترهین بهر ههست چوین تمهشا د بکی ؟

• با جاری بهله نمکین . چونکه ئهگهر به تهاوی و ملامی ئهم پرسباره بد سهوه ، رینگه چو به

زور بهرسباری تر لهق بهکین ، بان سهری گۆرلهکانان لێ بشا ئۆز کین . تهمر بهی وانی شهمیر

به ههموو لق و پۆنیک سهوه ، ههر له ئهمزموونه تاییهیکانهوه نا گهشی بهکان ، بهشی تمشی شهمیر

و توخانهکانی ئهو هونهره لای ئهمر شهمیره ، بهشی وانی شهمیرهکانی له پێ پوهکی بهوه تا گههوه

بهوون و تا کوتایی . چونکه ئهگهر تاتی کرد نموه نهی بهشی وانی و گهشه کردن و کار تیکردن بهش

نا بهت . ههر د بیان و کوئمه شهمیر کیش به پێی جیا وازی تاتی کرد نموهیان ، چووی کسار

تیکردنی توخانهکی تمعن و بهر کرد نموه رینگه انهمهیی خوێان له سهره . کار تیکردنی د موه بهر

گۆرانه کوئمهلا بهت بهکان ، یاد می هوشپاری و پۆشبههستی شهمیر ، ئهمر ههتانهن که له چهمیر

کرد نمویی شعر ناطق کرد نمواندا ، له پوښن کرد نموباندا ، سر نغجای شو نغزموزانه دیاری
 نکمن . تریفی هملبست * پان * کز او ای گریان * پان * دو سرودی کیژی * هر یکمو
 له دایک بوری تونافیکي تمضی شیعرى من . هر یکمو کار تیگردنی نغزموزی جیا جیان له
 سر بویه . بنگوو لغوانم بلیم هر شیعره و کار تیگردنی خوی له سر بویه . که تعواری لسمو
 ناطق کرد نمواندش به پی کات و شویسن و له سر دمی خویاندا پرکاون و نینجا جی
 یمنجی خویان به سر بهر هملکانمو به جی هیشتوو . شو نغزموزانه دره ختی بهر هیان
 ناو داره . دیار د وک له همدو جی پک ناو نیبه هر جیش نی به له ندا ال دانی همدو تاقسی
 کرد نموبه کیشدا شیعر د روست پی . نیبه باس لوموزموزانه نکمن ، لومو کار تیگردنه نکمن .
 که نینه شوی چرو د بر کردن و گشانموی گوله شیعر و نش و ساگردنی دارستانکانی . به
 قولی کار نکمنه سر خودی شامیر . سر دل و د مروون و بهری و نغیزوین . دیسان
 نصهش له شامیر نکمو به شامیر کی تر نکورد ری . واته به پی جیاوازی نغزموزمکانی نانی
 هر شامیری کار تیگردنکانیش جیاوازی . بو وینه : بهشکی زوری شیعرمکانی ناو دیوانسی
 تریفی هملبست له چاونکی رومانسیای پوتوه نغشای زیان و د مورو بهر نکمن ، زورسی
 تا تیگردنمکان هیشتا لم دیواندا نمیون . له بهر نره نغیزمین هیشتا هر نره نکش بهات
 نکمیبویه . له بهر نمویی خویتم لومو سمد ماندا هیشتا بهر هی شیعر له کووری نماندا
 به چاکنی تمال نهورو بزو . تو سرنج بد ، شو شامیرانی جگ له بهر هی گور هیان ، نه گسر
 نغزموزی نانیسیان گورمو چرو پو پهل و بو دارنسی ، بزورنمومو تیگهلا و بیوی کوملا پختیان
 گوران و پختیان که تر بو پی . نغیزمین نغزموزی شیعرسیان - محدود - تره * مولوی *
 شامیر کی گورسیه ، خاورن بهر هیکی زور زیند رو بویه ، بهلام له پوری نغزموزی نانیسی
 خویمو به بهر اورد له گول (نالی) دا ، هست نکمیت له بهر نمویی له نانی (نالی) دا
 نغزموزن و تاقیگردنمکان ، کار تیگردنمکان ، زورتر و چرترو فره لایمن ترن ، له بهر شومو
 مود ای شیعرمکانیشی بهر بلاوتر و کوملا پختی تر و همه جزورتن . من پیم وایه تونافمکانسی
 تمضی هر شامیری له پوتی بهر مو گشه کردن و قال بوون و بهر د موم بووندا ، ناو پختی
 شیعرمکانیشین . رهنگه شامیری بلیمضی لم بنمایه به در هملسی . بهلام لای زور هی شامیر
 نغسه بنمایا گشتن کیمه .

• هر يکمی به جوړی پټناسی شیمر د مکا ، همه مل کمبې (هوش و لویک و زانستی)
 د مکا ، همیشه له ناسانی خیمال و نغد پشه و نمستی شامیردا بمره لای د مکات ، هر تریش
 هم . وک شتیکی تیگملی نم د وو حالغه ناکوکه سمیری د مکمن ، تیروانی نی تولسه
 پومه چونه ؟

• پټناسه کردنی شیمر وک پټناسه کردنی زبان خوئی کار پکی کرانه ! هر له سرد سی
 "نخلتون" و "سوکرات" و "هوزاس" موه تا شمیرد به هزاران شیوه پټناسی شیمر کساره .
 بلام شیمر هیچ کام لور پټناسه کردن و تعریفانمی وک چوار چوبه مکی همیشه می و جیگیر
 و نگرور نگر توتنه خو . به لای شوه شیمر گرد ووشیکی بی سنوره و پی بی نبراره . هر ویکور
 چون تی رمان له گرد روون و مستیز مکان تابن بمره پرسپاری بی کوتای شصانبک ، شیمریش
 بمره جوړه له ناقارنگدا ، له پټناسه می کندا ، له بمرگنگدا دست نیشان ناکور . شوی منیش
 د برابر می شیمر بیلیم د یاره هر هه وک انیکه بو د روست کردنی بیکک لور چوار چوبه می که
 شوی تیډا دابین نایب ! به بری می شیمر زمانی هست و نمسته و له هاوړی به عمره کونگانمی
 "نچساساتی" نهنانه - گهرالسه هموری خیماله و موسیقای زیانه . هر له بمر شوه سه
 لای شوه شیمر د ورره لور مغا هیمانهوه که زانست به زمانی (مقولات) و (مشتیقی) خوئی
 د میان شمیری . هفتا هفتا شه هیچ کومیسرترو شامیرکی میکانیکی د روست نایب بمر شوه
 جوی نچساساتی مروف بگرتموه ، تضانت شو وشانمی له نمره منکی زمان خوتدا مانای د پارو
 راسته خوئی خویان همه ، کاتر هر شو وشانه شچنه ناو گیانی و نیمه کی شیمر موه ، نساو
 رستمیکمومو تیگمل به شاهنگ و خیمالی فره ناسانی شین . شو سا بمل و پوی "مجازی" مان
 لقی شعبیتومه . له بری مانایک ، سپیریک ، د شنگ انومیک ، گملی مانا و سپیر و د شنگ انومولا
 د یکیمان لقی شعبیتومه . زمان شعبیتومه . با بونوروه هر د رو شمی (کورس) و (دل) بگر-
 بین . نم د وو وشمی هر یکیمان مانایکی ناشکرا و ماد دی له بمر چاویان همه . بلام کانس
 شامیری شلی "کورس" د لسم "مانا راسته خوکه نامینی" و نمود وو وشمی همیشه شینه د وو شمی
 جیا و ازتر له بومیکمی پیشروتریان . له سنوری نمره منکی ریزمانه ناسانی که شچنه د مرموه . واقع
 و مشتقی تاییمت به شیمر د روست مکمن . نرینی وشه له (موتلق) دا بالی شیمره . هر

ثم زمانی بجانم شه شاعر له زانست جیا نمکاتمه . خیمالیش له پرگزه همره زیند ونگانسی
 شیمزه ، شکر خیمالی به بیت و ورد و قوول نمبیت ، شیمرومک ثاری پراوستاوی لی دیت .
 شیمر بهر له هموو شتی بهمرو سعلیقعه . بههرمش بهروه ده شکرلی . نزمرووش شیمو
 بهرورد بهوشه قال نمکات . کنی نخوانی . دنگ خوشی . دوست بکات ا کار تیکردنی
 بینای مادی کوملکا پیش له سمر شیمر تم هومره ناکاته باشکویمکی کوت و شی واقعه
 کوملا یتمیکه . بهلکرو سمر به خوبی نیسی شوخی نمانیزی . هیچ شاید ولوریکه و فیلسفیمیکیش
 نی به بنوانی بهمرویی شاعیریش و شاعیری راستهقیته دوست بکا ا بلام نخوانن له ری نوماپس
 کردندا پنگهی گشه کردنیان بو خوش بکن ، به بهرمانی هیچ یلیم و یاسا و حین بکیش
 شاعیری رسمن و راسته قینه ، شاعیری دانمشراو ، بهیدا نایی . شکر بهچموانسی شیم
 بو جورته راست بویه ، هموو یلیم و حین بک یوزی د میان شاعیران رمک جوجکی مکینسه
 همل نمینسا ! بلام وک نینسان نخوانن بیانکویون له ناویان بهرن یان به بهچموانسه
 د مرفعی زبان و نازانی و خوش گوزمرانی یان له بهرد سدا بکنهوه . کمره سی شاعیر وشیمه
 وک چون لای وینه کیش پنگه . زمانیش وکویو هموو شتیگی تر له گوراندا به . زمانی شیمیری
 نهمپه هی دوشنی نی به و هملیته هی داهاتوش هی شیمو نایی . رهگنیک کزگی تری شیمر
 " موسیقا به " شاهنگی رسته رسته و سمرتا پای قصید مکیه ، همر تم پرگزه شه شیمر له نیوسین
 و بهر شانی نهمی همه جور جیا نمکاتمه . نهم شیمیری موسیقا و شاهنگی تیدا نهمو له
 بالند مپک نهمی . نهمونی . شیمر له پویار نهمی به شمول و هازه و تیزی و غمیری
 و رنگی و قهله زمیموه . به باری تنک و قوولی بهوه . شیمریش به زمان و بیر و موسیقا و
 د ارستن و وینه و خیمالی رضکا و رنگهوه . به سمر بهکوه پیی نخوانی شیمر له بهکتر دانسا .
 بهرین ، همر وک چون تماری نهمد امکانی لشی ناد سباز بک تضی زیند وو پیک نهمی نهم
 جوانی و کار تیکردنی شیمریش دل و د مروزی گوپگر نیشانهستی . نهم شیمیری بهرین دلس
 نهموزان ، هوشی پانهمچنان و ، تمزوی به لشدا نهمینا ، وک موگاتیس خیمالی و همست
 و نهمش گوی گری پانهمکشا ، بو همر بهمستیکیش و ترا پی . شیمرنی به !

● له د وای همزین . له د وای پښگ خواردموه . له د وای شو به پمکدا چوون و هملچوونه به کینگلانمی د مروونم شمعن به کوورمهکی جوش خوارد ووی نصرومت . له د وای شو پینهن و ناتیکردنومانمی همست و نصتم شمنه لیکر کار تیکردنی تروول و بمر د موان خویانموه . جا شمدام بکن ، یان رقم ناگر بد من . یان سرسام بکن شعسا توش جووه له هسوش خو چوون و حال لى هاتیکى شاعیرانه م شمعن . جارى وا همیه به پک ساهلت شمعنک له دایک شعری و جارى وایش همیه د وای چندین سال . زانی شاعیر وکورو زانی همپور وایسه جارى وا همیه شعیپن و بعلام نابارى . جارى وایش همیه به لیزه شمبارى و پښگ جاوه روانى شو بار نمشت نکر د یى المته جوریى خوردا گه لى جار تضها کلینکی هچووک به د ستموه پیروه ، پښگ وینمیکى شیمرى پیرو یى . بعلام شمر له د واییدا وک ناگرى چون له پشدا تضها پیشکیکه و شینجا شمنیتموه شمریش ناراه همدرو گیانی کرتوشتموه ، همد رو قسید د روکوی (کج) و (داستانی هملوی سوور) یکم جار تضها بریش بوون له د ووشی شیمری هچووک کهبى د وا جار بوون به سدان وینى پښگار پښگ . بوون به د رو پوپارى گوره . من هیچ کات و شونیکى د پاری کرام نی به بو شعوی شیمری تیا بنوروس . شو ، رو ، همر کاتسى شیمر خوئى هات و زوری لى کردم بو شعوی بنوروس ، شیمروس . سیوانیکه ومنت و تاوبختى بو نی به . شو کاتى شیمر شم نوروس د وای شعوی شمولکانى د ایمان به دم خویموه لیتى ناگام له د مور و بمر ناپینى ، تضامت زور جار پرشپش د ستسى یى هملکرتوی . له وهختى شیمر نووسندا جگړه زور شعیپم جارى وا بووه پیکموتووه یى شعوی بزانه چوار پنج جگسمرى د اگرسام له سر تپلمککى بمر د سم د یوتموه ! بوپه بلام شعوه سمیره شومانى جگسمره ناکیش چوون شومان بنوروس !! ، همدى شیمر وک همدى د رمت زویالا شمعن و همدى یكى ترشیمان زور د پښگ . همدى پکیان وک چلی ننه د ست زوو شمکاتى و همدى یكى ترشیمان پچاهلگمران و هملوانسى زحمتى به بازار و شونخوونى شمرى ! له سر کافزى سى یى خمشى نهنى ناتوانم بنوروس !

• که له نووسېنمورې شپهریک د بهیموره چ هسټیک دات نهگرې ؟

• نهگهر هسټیک کارېکی تازم به نضجام داره ، لهو ساتندا وا هسټیک لکم ، وا نزمان له م دنیا پیدا کس له من پهختیارتر و ناسرود مشرنیه ا ټینجا ونک له سفهریکې د وړو د وړو گمرا بعموم له سر تینوټی پکی ټینجا ر زوړ د م پنټم به پلوسکی ټانکوه و تیر پخوټموره .. هسټیک به جسمانوی پکی لهو جوړه لکم . له هسان کانهندا ونک قورسای پکی گموره و کران له سر سنگم لا جوړین ، نه م وړی له بهر جام رمونیموره ، وکرو پو بهکم جار دنیا بهینم وایسه .. لهو ساتانندا هسور شتی له بهر جام جوان و گمش نضوټی ، خوټی پکی شندا لانه هسور کپانم دانهگرې . حمز لکم پکض و بجوولیم و گوزانی پلټم .. یان ونک نهختینم پکی پټی هاتام د ست کموتیر و لای کس تر نمې ، زوو زوو شپهره نوا و کرا ونکه د مر شهینم و سفهریکې لکم و شهیموره گیرانم . به من لهو ساتندا نزیکنین هاروی خټی بهینم و به د شکی خسټم لهو شپهری پو پخوټموره . حمز لکم هر شو سانه چاپکری و پلا و بکرتوره . . پلام لسمو ساتانه لای من کم خایضن و هیندی پټی ناچی کارکم لا - ای شهکوتوره .. لای من لهو ساتانه له خموټی خوټی و جریوی گول لستیریک لچن زوو دین و زووش به سر لچن .

• "محمود د مویش" د لول من حمز له شپهری به ، لهو کاتعی شپهری ش

د مویس ، د لولعی عسلمه پکی جراحی د لکم . . کچی توپه پټچهرانموره

شپهرت زوړ خوټی مورې . . هرې لهو زوړ خوټی شتی توپوټی د لکموتوره ؟

• ثم قسمیعی "محمود د مویش" م نصیستمور سیریشه به لاموره ! چونکه ونک بهیموره بهیم راز و بوجوټی پټچهرانعی تمواری شه م قسمیعی چندین جار خوټند توره . هر چونیک بهیست رنگه شاپیر مېستی نموه پټی . . خولقاندن شپهر - له کاره هوره به نازار و ناسور و کانه . من پټم واپه نهگهر شتیگس خوټنمورې ، هر شتیگ ، ناتوانم کاریش پو پکم ، ناتوانم هوگری هم ، نضامت نهگهر عسلمه پکی جراحی پټی ا خوټنموی . به مانای فراوانی کار تیکردن و هسټیک و هوش و بهر پکشانه ، خر بخت کردن و ریش و گونجانده . لهو شتی کام تسی نکات ، بعضی شهسوزین ، نضامت نهگهر رقیتم هلمسینو ، نهگهر بیزارشم کات به شهسوزی تر هر شهسوزین و ام لول نکات نتوانم د دان به خوټدا پکم ، درنگه و زوو لعی لهو

کار تکرار نه له ږی وشوه په پټه سر کاغزو بېټه زمان حالیکې هسټ ونستم . په سټ و
پنج ساله زیاتره وړوټک نمبووه له گڼ شمردا نه هم ، نه گڼ میواندان شمس تکرار یی ، نسایم
نه مینا یی و یادم تکرار یی . تمسټیکي کم نی په من له گڼ شم خړشمنستی په گڼو په ادا ، له گڼ
شم نازاره بمر د مومدا بمری کورتووم . گڼ جار لم ریازدا تووشی نوشوستی و هعلقوتانیدن
هاتووم . گڼ جار ش په هوی شم خړشمنستی پوره د میان ناحضی لږ په ادا هرون و وستیوانه
له نیوان من و شم عشقدا د ږاری لیک دا پین هعلقین : له هر جام بلخن . سعدان شم
به د پارووه ږوړ کرد وشوه . شسته شمرومک همناسی لږ هاتووه . تاقه هاروپه گه بیست و
پنج سال زیاتره له گڼدا نه هم و شستمش هر تهر لږ نمخوارد ووه . جار له د وای جار ش ،
شمیر له د وای شمیر ، هسټ شمیر هسټا نعتوانیوه و شمی تعواری شم خړشمنستی په بگوشم .
ناتوانم بگوشم د به و شمی تر اولیکه به د وایدا پرا شمیر . شمیر نازاری خړشمنستی په گه لسموه
شمی تا مردن جاره نوروسی من یی و لیس نمبتهوه . شم خولیا ناکواری به هموو جباری
شمسټینی و هموو جار گیش هر خړی باوشینیم شمکاتموه . شسته شمیر له نهانی غذا هرووه
به پشټیک له گیان و لشم و کم د ستم ، قاجم ، جام . نایا جباری خم پو خوش شموی ؟
شمیر له لای من بوته پیناسی کپشه گوریکه . بوته مسله ، بووه به وجودم . ږوړ له د وای
ږوړ ش زیاتره هسټ بوه شمیر و له هموو ناورد انموه پگه ا شمیس : نه بوا په له سمرنای شم
خړشمنستی په ادا ، پلمم تکرار په و همدی بمری شم د رخته بجزووم به کال و کویس تکرار
باهتموه ! شستمش شمیر له خم بیروس کام د یوانه شمیرت لا خړشمنسته له ولام دا شمیس
هیچیان . . پلام شمیر له نار هموو یاندا گول بترری د یوانیکیان لږ بکم نمو د یوانه م لا
خړشمنسته ! پملږ له د وای بیست و پنج سال من پک د یوانی بچکولم همه که شاینی شم
خړشمنستی په گڼو په بیت و له د وای کوچی یی گڼانموه خوشم د لنیام هر د یوانیکسی وا ،
هر کوسله شمیر کم پو شمینتموه ، شمی پمونی په ؟

• پخوانی پسنینی و چاکسی شمیر لای توچی په ؟

• هموو شمیریکي جوان ، وک د پشټیکي جوان ، نامر شیکي جوان ، بشمیر گه پکي نازا ،
هعلقوتیکي جوان پترانه . وجودی خړی به سمر د مورو به ردا نمرز شمکات ، پان به جوړیکي نسر

ناماد، بوی، بورد موای خوبی نمیی و ناتوانی نکولی له بوی بکری . هملبته نم قسانسه
 لیژدا تا یاد مهنکی زور شکسته بهر بیوانه یکن نسین و له یکنکوه بۆ یکنکی تر ، له شیعریکوه
 بۆ شیعریکی تر ، شکورد رین . همرهها مسئلهی رومنیتی و چاکی همر شیعریکیش له
 بوچروته نسیانه به دمر نییه . لهوانی نرسا لای یکنکی تر برسیار مکان وایان لۆ بیت : گام
 شایر منی جوان ؟ گام هملکیش جوانیترانه و بۆچی ؟ گام رومنیتی و گام چاکی و بۆ ؟ . به
 لای نموه شایر شاعر بو خوبی و بو خهنگیش نروسس . زوسیلشه و نامانجیسه . کاتیگیش
 مسئلهی شایر و خهنگ ، شایر و خویهر ، دپته ناراره ، بهنی مسئلهی بزواندن و کارکردنه
 سهر کوپکسر و خویهریش نمبته شرککی شاعر ، نمیی به پید اویتیکی هومری و کوهلا پشپش .
 له بهر نموه نیشانه و نامانجیگیش بۆ شاعر د روست نمیی که نمویش - بهراند نموهی شاعرکمه -
 به سهر نمویژدا ، که سهر یکی به خودی شایر نموه بهستراوه و نموتیش به خویهر نموه .
 شه د روز جهمره ههک ههک تموا و نهکین . شیعری رومن و چاکی همر سهر منی ، ههر
 نیناگیکی میژویی ، نمو شاعران نمبته بالآ ناوینعی نمو سهر م و نینافه ، چ وک هومری
 شاعر ، چ وک زمانی هست و نمستی خهنگه که ، چ وک راست گوین نیناخی شایرکمه
 خویش . بهلام لیژدا نمیی د ست نیشانی نموه بکین ، بهبستان له وشه رومن و پرسه -
 نینی چی به ؟ ! نم وشه به مانا تا موسیگهی رنگه نروخی بوخت و یان رهگ و رشی نهوانکی
 پاک بگینن . هملبته له هومری شاعر ناوا سهارت به شیعری کوردی ، نمیی له
 لیگه نموهی شه م تمهیر کردندا بهبستان نمو شاعرانه بی - که رهگ و پشهی کورد انهی خویان
 وون ناکین - بهلام چون ؟ به لای نموه نم کیشمه له بهموتندا بهیوندی به زمانی نطره میسی
 مانموه هیه ، به جویشتی به کار هینانی نمر زمانموه له بهنا کردنی شاعردا ، به د روه دان
 به عستی هانیشی میژویی و پزناکبیر مانموه . دیاره تفسیری وشه رومن و رسانه پشپش
 لای شایری همر سهر سیک به بیی عمل و مرجه میژویی و کوهلا پشی و هومریکهی نمو سهر
 د سه خوبی تفسیر د مکرری . بۆ نمونه شیعری رومن لای (سالس) . چ به مانای هومری
 شاعر و ج مانا کوهلا پشپش ، خاسیتی تاییش و جیاوازی خوبی همره به بهرورد له گهل
 شیعری رومن ی سهر منی " حاجن تاد رکین " د . له لیژدا به لای نموه شاعر
 رومن و چاک . بهاس له هومری شاعر و رنگه توش همر نصبت بهبست بی - نمو شاعران :

به زمانیکه رهوان و بارای سرد م نضووسن . هونرمندانه د اثر پزین . له پکیتی پکسی
 بابی توکسه و توند و تولدا هر د رو شیوه و ناو پزاک تار پتی پکتر د مکن . نیکری شامیر
 له ری و نیموه رشک عد نموه ، یان به واتمهکی تر شامیر به وشه و نمنکانی ناو تمسید هکه شکش .
 نا همنکی شمر شوین پی کیشی خومالی بکوی و له سر پک نیناسی پک و مزین ، هسه ک
 بزور تموهی هنگاه ، لغزگر ناگرن و ثالی و گورپان پی شکری . نموهی شامیر نموهی پیکه پیتسه
 خونمر سر نضجام هستی بزور نس . شمر هکه بون و بهرام و پرننگ و پوری کورد انهی خوی
 پتوه پی . (نهن) نمین و مبتل نمین و له تاقیه (هلمستن) به د وور پی . خونمر هست
 یکا نموهی شامیر نمین نموه له خمالیدا بووه بهلام نمپوانیموه و ناتوانی د موهی بهری . نموده پی
 هونری شیمری مبهست پی نموند مش گیاندنی ناواختی شو هونمره به خونمر . کانهکانسی
 زمان بتعینیموه . ساد پی بهلام نسول پی .

● شعی شوو ره گزانهی شیمری نوی پیک د پین ؟

● شیمری نوی ، د نیای نوی بهرمو پیتش جووه . هونری سرد م و مملاتی نیوان
 ره گزی کوشی د مور به سر جوو ره گزی تازهی پیشکوتوو خوازی زیانه . شو د یار د صیبه کسه
 سزنگه بابی و خوی پکان ، پید او بستکانی هونری شیمری هاو جمرن و قزانی کوملا پیتی
 و شامیرانی پیشنگ و هوشیار و " سبدح " به وجود یان هیناومو به پی د ستوری لسان و
 یاسای گوران و بهرمو پیتش جوونیش هر له بهرم موام بووند ایه . نموه راسد انموهی پرسپارمکانی
 رابورد رودا به شیوهکی گشتی ر لابه لا د ست نیشانی هندی لهو ره گزانم کرد بوو . د پسان
 نمین ناگامان لهوه پی که نه لیبین " شیمری نوی " مبهستان نوی کام روز گاره ؟ لای گسام
 شامیر و له چ قوتافیکدا ؟ چونکه شه گمر وا نمین ناتوانین به چاکي قسه لم کیتسه به پکین . پاشتر
 وایه شو " ره گزه نوی یانه " به سرد نمینکی د یاری نوی کرد نموهی شیمروه به مستینوه . چونکه
 زیاد له نوی کرد نموهیک بهریا کراوه . همتا به وردی د ست به نمینه سر خاسپتکانی و توشی
 لاری نمین . ناشکرایه له د وای جفتگی پیکس گیتی یوه له ری شیمری تازهی تووکی و نموش
 کار تیکراو له لایمن شیمری تازهی نمورس یوه ، سرشای " بزور تموهی پکی " شیمری نوپش له
 کورد ستاندا سمری هلددا . باروود رخه کوملا پتیکه ، زسینهی شو گورپانکاری بهی خویش کرد

بود ، تنها له در اینجاست له سردستی شاهیرانی وک * شیخ نوری شیخ صالح * و "گوزان"
 در مثنوی بزرگوار و با شتر گوزان بمر و پیشتری برد و خصلاندی . کمواته با شعر قزاقانه بگین .
 پرگمزی شیمری نوی لای گوزان و هاوونکاتی به برارورد له گمل شاهیرانی تقلیدی
 پیش خوباندا و به شیمری مکنی گمش و سرجم لم دیار دانه دا شعبشم .
 نوی کرد نموی شکلی شیمر ، چ وک زمان و چ وک شاهنگ و کیش شیمر . شکرچی
 پیش گوزان شاهیرانی ناوچی همورامان . و ملی دیوانه ، بیسارانی ، مولوی . . . شیمرکا -
 نیان به کیش خوبانی و به پرودانی شاهنگی گوزانی فولکلوری نشووسی ، هلام له سنووری
 یک دور کیش . . . (۴۰ و ۴۱) شیمری نمیکرد . گوزان وک گراپوره سر کیش نموی بهگه
 له هفمان کاتیشدا پهری به زیاد کردنی کیشکاندا و تضمینش تیا کردن . به تعاونش
 دست برداری و مزی (عسری) همری بود ، وک شیخ نوری جانکی تر نه گراپوره ستری .
 نمه له لایک ، له لایکی تر نموه نه رهنگیکی زمانی نوی شیمری ساده و پروان و پستی
 هینا به نا و بزور نموه تازه کموه که لمووسر کمتر بهو شیوی تعبیری کرد نه دستی بزرگرا بود .
 زمانی شیمری بوخت کرد مومو شمباریان له شاهیرانی پیش خوی زیاتر همولی پاکر کرد نموی
 شم زمانه دا بو نموی لموشی تورکی و فارسی و عربی نا پیوستیان پاک پکاتموه . —
 و شانیه به لای شاهیرانی پیش و تر موه به وشمی " شیمری " له قلم نشندان شم زنده روی کرد .
 نموه هینانیموه نیو گیانی شیمر و جوی شیاری خوبانی بو کرد نموه . " تشبیهو تشبهارات "
 ی نوی دروست کرد و شو کویت و پیوستدانی شکاند که شموا به شاهیرانی تقلیدی و ووزنی
 در بر پنهان بویه . زمانی پروانیه خملکمه بود به زمانی بنموش شیمر . نمک زمانه
 عملیارد مو خوند مواران و دستمیک دیار کردار . گمل پایشی شیمری نوی تا شو کاتمه
 زور کم یان جن نهگرتوی هینا به شیمری هاو جمرخی کوردی پموه وک : شیمری در —
 گشت و شمریت و دامزاندنی بنافهیک بو شاننامی شیمری و تیگمل بو نموی هستی
 شاهیر به سر وشت و دور و بحر . که لمو لموی پموه تا شو کاتمه به پرو چپی و سموزی شم جوره
 شمیرانه سریان هلمندا بویه . همروها تازه کرد نموی شیمری — لا واند نموه — —
 موشونگی زور جیا و از تر له شاهیرانی پیش خوی گوزانگاری مکنی نموی له دروست کردنی و نه
 شیمریدا . سمرتهای نارود نموه له کمله پوروی کوردی و نامازه بو کردنی بهصبت و داستان

میلی بهکان . تنگدل کردنیان به روانینگی نوی سرد م . به کورن گوزان گلن زند انسی
 شیمری تقلیدی پرخان که تا شو توانفه شاهر نمبرایه به ناجاری تیاپزی و یا بندی باسا
 چعق بمستومکانیشیان بیت . هدلبته دواتریش وک ناوسرژکی کوملا پیش و سیاسیش هوشیارانه
 د مستی برد بو گلن کپشعی گزنگی بهیوشدی به چیتا پیش بهکان و کوملا بهتیمکان . ثصانه مشتق
 بوون له خمرزاری شو ره گزه نوی پانسی لمو سرد صعدا و له توانشیک تازہ کرد نمودا هاتسه
 کایعی شیمری ها و چرخمانوه . شگمر چی حمز شکم له لای خویموه نموه بلتم : نموشد بی
 شیمره رومانسی و بویدانی بهکانی گوزان لمجبولینن . من نموشد چپوزی شیمره سیاسیمکانی
 شو د وایی پعی ناکم ، له تعلق دلّم ناد من ، نک له پمر جیا وازی بهک فیکر لهیمری بی ، بهلکوز
 همر وهک شیمر و هونری شیمر گلنکیان گمر همووشیان نموی ، بی نمود : اولواز و ساکار و
 سارد و سرن بوکوزو شیمرمکانی " مارشی ناشتخوار " و " بهیامی کورد " و " تیر و کومون " و " چپوز
 کیگی برایعی " و " بوسمریازی جمهپوری مان " ، تضامنت لموه ناچق هندی لمو شیمرانه
 گوزانی خامن " جوانی بی ناو " و " هیسا " و " گمشتی همورامان و قمر دایخ " و " کوردستان " و
 " هاورس بی کمس " و " د مورش عبد وللا " نورسینسی ! ناگاداری نموشیم که دنیسای
 شو شیمرانه چهند لیک جیا وازن ، بهلام نزم بوونموه هنرمیکه شگمر تا راد بی پشت لسه
 همر د انیش نموی چاومروان نکرار بوون ! له نورسینی شو شیمرانه دا و له بن د پرهکاتیاندا
 من همست به زور له خو کردن و تعکه لوفیک شکم . همر وهک شاهر و بستینیش " واجبهیک " به
 تضجام بدات . له جوی خوید اپتی شورش بلتم شو بنروزشموه تازیمبی که له شیمری همرهپسی
 هیراقدایو بیکم جار " سمیاب " و د وایی " نازک الملائکه " دروستیان کرد ، که له روالضه
 د یارکیمیدا برتی بوو له " تشطیر و تضحیمی تفعیله " دواتروله سمرنای بهجاکاندا به
 شیوی کمرت کردنی بهیت و جیا کرد نموی همنگاری شیمر گمشته لای نیمه . چونکه تا نموکاتیه
 " گوزان " پیش همر به پعی یاسای جووت بهیت شیمری نموشی . من له لای خویموه نمگه
 پشتوومسته شو سمر تضجامی که تا یا گوزان شم همنگاره تازیمیش نا یا خود کامران یسان
 شاعرینکی تر ؟ بیکم شیمریش کامروو که به م شیوه نوی به نورسرا ؟ چونکه به لای نموه لموشوه
 سمرنای راستهقندی شیمری تازہ و شو شیوه شیمره دست بی نکات که تا نموشد همر بواسته
 و سقام گیریش بووه .

● جان کۆكسۆد ملق * شپهر پيئوسته بىلا م نازانسم بو ؟ * پيئوستى شپهر لاي تو ؟

به گشتى و له م قوناغدا به تاييشتى له چيدا به ؟

● همر له سمرتاى دوست بوئى كۆمىلكى موقاييشتى و به كۆمىل ئيش كردن و همره و مزي ناو موزار و كۆمىلكه كانموه .. شپهر و گوزانيش له دايك بوون . واته خولقاوى كارى ئاد سيزادن . هوى گزنگى وزمو چالاكى به گيان و لمش بهخفق موزف بوون . بو ئعووى د ليان خوئش بكسن و ئاسوود سبان بكمن . دل و د موزوبان بهمصينتموه . كهواته شپهر همر له سمرتاوه لسه دايك بووى نيؤ خعلك و كارو پرنج كيشانه . پيئوستى يكي مضموى به هينز بووه بو ئعووى هسا و بهشى بهرمم هينان و زيانى پوززانى خعلكى بكات . موزف له همدوو سمد سه جها جها كاندا پيئوستى بهوه له گهل هسست و نصتشيپا سه بكرى . ئيحماساتى به سمر بكرتموه . هاتينه و سوزى بهجولئيرى و شههبرى لى بكرى . له كاتى كار و ماند وو بوون و د واى حسانموش گسوى لهو وشانه بكرى كه جوشى و نمششه و گشانموه به گيانى بهبخشن . واته شپهر همر له زووموه د وو پيئوستى گمورى به نىجام داوه يكسم : هاو بهشى كردن له جى بهجى كردنى شمركى به كۆمىل خعلكيدا ، د روم : خوئش بهخشتينيكي مضموى به زيانى ئاد سيزاد .

پيئوستى شپهر لم پوززه گارهى كورد ستانيشدا . به تاييشتى له ريبازى رزگارى خوئازى و شوئشى ئازادى گهل كهماندا ، بووه به په گزنگى پيئوستى و هوى يكي كار گمرو خوئش كردنى ناكرى شو پايه پيئوستى له م قوناغدا ئهسووتى و بهر پيئوستى كاروانى پوو له داها توومان پوزش نىكانموه . پيئوستى شپهر له م قوناغدا وهك پيئوستى بوئى نان و كولا و ايه . وهك پيئوستى جىكى شوئشگيران و نازاد پخوازان . شمش د مى نيزمه و ئهجىكى ، بووه بوئى پيئوسته و بهرد بوام بوئى به ماناى بهرد بوام بوئى لايئىكى گزنگى زيانى پوزاكه پيئوستى . شپهر كسروئى زمانى كوردى به . زمانى كورد پش نيشانهى بوئى نتموهى كورده ، نه گمرو شپهرى لى بهكهنموه وهك جىمستى سارد و سرى لى د پت . نه م پيئوستى بهشى پيئوستى سمد سهكه خوئش و به حمر و نارموزوى كس نهمانموه به حمر و نارموزوى كس پش ناروات و له ناو ناچن . شپهر هاو پيئوستى نىكى گيانى شوئشگيرانى گهل كهمان و سرووى د م پيئوستى به . بووه پيئوستى شمش له پيئوستى چىكى سمرشانى ئهوان كسترنى به .

مبارت به شیمری برنگاری جس د لئسوی چ له شیمری
گورد پدا وچ به گشتسوی ؟

● به لای شمروه شیمری برنگار بوونمروه لمر پوزمروه له کورد ستاندا سمری هملدا ورو پمدا
بووه ، که برنگار بوونموش له میدانی کاردا ، له به گرا جویس زولم و زور و چمرانمودا
به هر شیمرو پیک بووین خوی نشانداوه . به پئی خایوشی یان توند و تیری برنگار
بوونموش د پسان شیمری برنگار بوونمروه له هملچوون و د اچووندا بووه ، تضامت بهر لسموی
شد می نورسراوش بپته کاپوه . نهگر له هرکچی زور ساده و ساکار و خام و پوزنیک کیش
بووین شورا له شیمری د مساودم و فوکلوریشدا نمونه و گمراهی تم شیمرانمان هر چا و
نکون . نیشوانین بلین هندی له شیمرکانی عقی بهرد ، شانی - د وای تی بهی کونسی
قرنانه کرهلا پتیمکی شو سرد سه - نهچنه خانسی شیمره بیللی به سمرتایی پکانی سه م
برنگار بوونمروه . هتا - ختی بهمانی - رایمین و شورشکانی کورد له بهرز بوونمروه و
تیز بوونمروه به پکدا اداندا بووین له گل هیزه د زمکانی زوردار و د اگیر کردا ، له گل
زهر زکی چمرانمودا ، لغوا له بهری شمیرشیمره - ختی بهمانی - شیمری برنگار
بوونموش له بهرز بوونمروتا و سندن و بهره سندن بوون . شوری هاته کاپه ونش و نسا
کردنی شیمری نیشمانی ، نغموی ، برنگار بوونمروه له مل ملانی کوملا پتی و له سرد سی
تازمشدا له بزورشموه سپاسکان جیا ناکرشموه . شو قوزاخانی نمونسی تم شیمرانمان
کمتر تیا شیمین ، یان جاری و هعیه به دهگمن نمین هر تیا ناهین ، شو سرد سانس
بزورشموی نغموی ، نیشمانی یان تیدا کزو خاموش بووه . له گل بهره سندن هرقیاری
نغموی و کوملا پتیدا ، له گل زور بووی هومکانی کار تیکردنی ختی و پاهتی دا شیمری
برنگار بوونموش گمش کردوه و به هنگاری گورترنوه کورتیه ری . نهگر چاو به شوری
شد می کورد پدا بگشپن شمین سمرتایی سمر هملدانی تم شیمرانمان ، له لمد می توسار
کرادا لای " خانی " و " عقی ترموکی " له شیمی سوز و خوشمویستیدا پوزخانی نیشمان و
زمانی کوردی ، د هر پراون . چونکه به لای شمروه " شیمری نیشمانی " به هر شیمری
برنگار بوونمونه ، بوته م برنگار بوونموش هر سرد سه و زمانی تکمیل کردنی چیا وازی
خوی همروه . شیمری برنگار بوونمروه له جمهرمد ا بهی به له شیمری هوشمار کردن سمری

نعمت‌موسی ، جیناپش ، کومه‌لایش و جوشدانی گیانی تیکوشان و غمبات دزی همور زولسم و
 زرد و سرکوت کرد نیکی نعته‌رایش ، جیناپش ، له روی زهرو زنگا پرفز کمری واقع‌موسی
 زیر دستی به ، له‌گمل پوره سفدن و زیانموسی همس نعت‌مویش و تهر بوزموسی مل‌ملانی جینا-
 پیش دا ، کومه‌لایش دا ، هم جیره شیمره لای " حاجی قادری کوهی " به لوزه و پزایه
 نا و هناری کومه‌لگای کورد ستانموره . شجاریهان شهزوله‌گانی هم شیمره به گورترو کسار
 تیکرد نیشیان له سرد بوزو پور و کومه‌لانی خعلک ، قولتسر و بهیزتر بوو . شیمرکابیش له
 پروتر و ناشکرتر و به گزا چورنومشیان له پور چاوتر بوو . حاجی قاری کوهی له هوشیار
 کرد نموسی کومل و له خوش کردنی ناگری غمباتی نهشتانی و نعمت‌موسی دا ، شامیری پیشمروی
 قوناقیکی گرتگی شیمیری نعمت‌موسی کورد ، دای هم سرد سه ، شیمیری نهشتانی توشی
 دا چون و خاموشی یگی د زو خایین نهبت ، هم گزی و جعل بسته نعلابینی هتا جان‌یکس
 تر لای خدی و محمد مرشار پریشک معاوی‌نموره و له لای " بن‌کس " به معاوی نعت‌مویه .
 لای بن‌کس هملقوش شورشگیزانعی شامیر خوشی و زنیکی گورتر شیدا به شیمرکگان و
 بهیزندی شیمرو کوملانی خعلکیش تگل‌تر و به هیزتر همین . له‌گمل گشه کردن و پور سفند-
 نی بنوزموسی پیکه‌راوه سپاسه‌گانی کورد ستاندا شیمیری پورنگار بوزموش ناویریگی سیاسی و
 نوری جوانکاری و دارشتی زیاتر نعت‌موسی و له سرد شانی به سرد هاته خیراگانی کورد ستان
 هم شیمرانه له ناو جساموری پور فراوانتردا نعت‌موزانموره و نمورینه ناوینی دل و د سروشی
 خعلککه و هوی هاندانی به کوملانی و ریا کردنومیان . بهشتیک له شیمرکگانی گوزان و دل‌دار
 و همدی و دیلان و کامران و کاکسی فعللاح هم پیکه و له سخگوری جیا جیای پورنگار بوزمه
 و موه دای زولسم و زور و جموساندنموره ، ناوینی سردس خوان بوزن . به تاییش شیمرکا-
 نی دیلان و کامران ، له پزگان‌یکدا ، له سرد سئیک غمباتی نعمت‌موسی نهشتانی کسورد دا
 بوو بوزمه سروزی سرد م و نعت‌موزانموره . له سردتای هملگیرساندنی شوری نعلولموره تا
 کوتای و کارسانی ناعه‌ستالی ۱۱۲۰ شیمیری پورنگار بوزموره بن‌نعت‌مویه قوناقیکی تازموره .
 له هناری هم قوناقدا ، له میدانی پور به پور بوزمی داگیرکراندا ، پورمیان شیمیری
 پورنگار بوزموره له دایک بوزن . جهیزکی پورنگار بوزموره پوری سفند ، رایعینی چمگ ارانسی
 شوری نعلول ، دوست بوزی هیزی پیشمگرگی کورد ستان ، گرتن و کوشتن و تورانیسی ی

همزاران پزلی نه م مهلمته ، د پاره نمخشمه شیمری بمرنگار بوونه و میش گزپی ، له روزگاری
 همرس و ناشبته آبشموه تا نهمسریز تونانی د روسی شیمری بمرنگار بوونه و منان د مستی پستی
 کرد ووه ، کارسانی پوخانی شورشی شهلول ، پاکردن و هملاتی سرکرد مکانی ، مترسی
 گوروی تغر و توینا بوونی گهلیک به تعواری ، جانموریش د وژن له ساخاکسین شپسوی
 جومسانموی نهموایمتهدا .. بهاماردان و سرکوت کردن و له سبهاره دان و پاکوژان و به
 هرپ کردنی خاکی کوردستان ، به جوریک تضامت زمانی نهمومیش که دوا قملای بمرگسری
 لن کردنه نمیش کموته مترسی پوه .. نینجا هملگیرسانموی شورشی له روزگارنگدا ، که
 بو تارکی و تشگانه و ناخوشی و کارسات لغوی بمر و نهمی به گمر به ده گمن بینا بی . نهمانه
 همووی بوونه هوی نموی که شیمر و نهمی بمرنگار بوونه و میش گزانیکی بمریش و نموی بهسر
 داییت و پیمانکی تازتر بو خوی بد و نهموه ر به قدر و قمواره و تیزی به سر هاتکسان
 نمیش پهره بستی و شپسول بد اتموه .

شیمری بمرنگار بوونه له همسو د نهمادا ، شیمری شورشی و پارتیزانی به . نهموولسی و
 نموی له نهمتهدا د ننگ هملبری و له نهمتهدا شان به نانی بپشمرگان هملمت پسر
 نه م شیمرانه له همسو شرنیکی د نهمادا ، له همرولاتیکدا شورشی تیا بهما بووی و بهما
 بین ، زبان و مان و بمر و بویان له ناودنی بپشمرگدا به ، له لوولی جهته و هملته
 پینکی نمواند به . شامیری نهم شیمرانه هندی جاریش له پیناوی بپشمرگدا ، له پیناوی
 مسله گورنگدا که شیمرش زارولیتی . بو نموی مهمت و ناومرک وک نای پروان بگا
 دل و میشکی شورشیگوران ، وک گولمکالی نهمان و شکانی نهمیش ناومرستی نهمان پینکی
 قورانی به هندی شیوازی هومری نهمین . بهلام وریای نهموشن شیمرنهمی به د رومسی
 زقی هوسان ناسا و قسی ناسایی . شیمری بمرنگار بوونه نه به د ننگ پهری و نه به
 نهمه نهمی سر ما پکرتونه . بهلگرو به تن پوانینی هومرمنده انهمه . به ونه گزتی کول و رود و
 ساد می نهمو زمانهمه که تعجری و نهمووی روزانه قالی کرد ووه . نه م شیمرانه وک کاره ساته
 گورنگان نهمین به شرتی سنبایی و شه و رستمو د پهمین . له همنان کاتهدا له بهوکتسین
 د پیندا که رنگ هم جاری تیزی هومرمنده بیانقورنهمه گیانی بمرنگار بوونه بهرجهسته
 نهمین .. ناورد انهموی شد الیک گوند سویتا و .. کورنگی کورار و .. نامی د مرگوانیکسی

زیر سایه زریس . . . نایب درختی که هله پوکا و . . . نمبه ما بهی د میان شیعر و چیر زکیسی
بهرنگار بوزنومه .

● نسی بویاشه روز و کسب نسی نم جوره شیمرانه چی نمانیت ؟

● زبان و بهر د موام بویین و زیند قتی هنج شیعر و هیچ هونریک له زبان و شعر بهستی
نعمونه یک گوررتنی به ! من ننگر بزانه شمیر له زکی کومته شیمر بکوره ، که له نمبرد ماکسی
بهرنگار بوزنی د روزماندا ، نمبه هوی هاندانی گیانی بهر و پیش چوین و هلمتک و سمر
کوتی پیشمرگه . نمبه پالیشتیکی مضموی گوره بو نومان ، د بها نمر شیمرانش بهنسه
قوچی قوریانی نمر زنگیه و به راتبهکی تر با شیمره کانی نسی شمعید بکرت تا سبدینسی
شیمری نمرگانی د اهانوو بزیین ا همر و مگر چوین پیشمرگه یک خوی نمد ا به کوشت بو نمری
نموی د اهانوو نازاد و سمر بست بزیین . پیس وایه چاره نورسی هندی شیمری نمر سیری
نیمش نسی و این . شیمری نمر پیش نسی قوریانی خوی بدات . همتا د وایر بو شیمری
سرنواز پرده نسی ، که چاره نورسی نمره یک کومه مخرسی نمره توونا بوزنومه ، نسی
نیر نمر شیمر و چیر زکیسه گامه بن که خویان بو نمری هلمگرتی ؟ ! نمر شاعر و هونرمند هی
له قونانی تیکر شانی نمری گلککیدا نمد بهکی ، هلمگرتی ، و مرد بان نسی نمره کانیسی
د اهانوو ریشزبان ننگن !

● نسی د نوری نمد بیانی کورد و به تایه نسی نورسمرانی شاخ لسم بزوزنومه د ا

چین نسی ؟

● له شورشی نسیلول و شورشی نسیدا ، زار بهکی باش و هله بزارده ، له نمد بیانی
ناسراومکانی کورد ، کم تا زور ، به بهر مسمکانیان ها و بعضی خبانی رموی نمر قونانیسی
تیکر شانی گلککیمان کوردوه . هملیان د ازه چ به شیمر و چ به چیر و چ به وتاری نمد بیانی
و دیر گبران . . له همت و نسی پیشمرگه به نایبسی و کومته لانی خلمک نریک بهنومه و گلکک
زندی همه رنگی زانی بهرنگار بوزنومه ، چ له نار شاخ و چ له ناو شاره کاند ا بگرن ، گلکک
لایسی واقعی تالی نسی نمر کورد شان له سایه زریسی د اگیر کورد ا به نسه قالی هونری
همه چشمنومه . له م چند سالی د واییدا بزوزنومه نمد بیانی یکی ناو شورشی که له نساو

جمهرگی ژبانی پژوانی پشمسمرگه دایموله نزیکوه نازار و ناواتی کونهلانی غمگنی ناوچسه نازاد کراوگان شعبینی و تاقی ثعکانهوه ، له گشه و بیره سفدن و بهشکومتدا په . همر د دو کوناری نووسمیری کوزدستان و گزنگه که پکتی نووسمرانس کوزدستان له ناوشاخ و سنگمرگانی پشمسمرگهوه د مریان ثعکات . دو شانوی د بار و پزانی ثمر سالانه و ثمر روزگاره شن . ثمه جگه له بزوتتمو بهیکی زوی چاپکسردن و پلاو کرد نموی چندین کونهله شهسروه کونهله جیروک و بمرهمنی و مرکبژاوی همه چمشنه ، شپهر ، کورته جیروک ، پژوان ، ثمد می بندالان ، دیراسی تیزویی ، وتار و ریخنی ثمد می ، بستنی کوز و کوزویموهی ثمد می بز پشمسمرگه و هاو ولاتیان . د پاره وک ثمرانیت ثمد جالاکیانه همموری پایمی تایمستی خویان همه و هاو بعش کرد نیکی جگمر سوزانی هموی ثمد قطنه ندرسانمه که لم سرد صفا پالمان داره په بالی بزوتتموهی پژگاری خوزای گلی کوزد و همزی پشمسمرگی کوزد ستانسهوه . ثمر بمرهمنه ثمد بیانی له ماوهی ثمد د ووسی سالی شورشدا چاپکراون و پلاو بوونهسهوه په د پژایی هموی شورشی ثمدلول په ثمدجام ندراره . د پاره ناتواوی و کم و کوی و بمرهمنی بی پخزش بووه . ثمری جاویشان تن پیوه کویسان جن به جن کرد ووه . د مسلات و توانای مادد پش که م و کورته و بز هلمسوراندنی مگرکی چاپ و چاپنمی و جزینمی پلاو کرد نمرهپان همر ثمدونه ، فریا کومچین و همر ثمدونه دشان تا نیسته له دست هاتوره . له ناوشاخ و داغ و باروود وشی ناجیگوری ثمدی ثمدی له شوینیک و شعبینی له شوینگی تری ناوشوینشدا ، کار کردن ناسان نیسه .

- تا نیسته شمیری نوی له نار کونهلی کوزد مواریدا نهمزسه شمیری جمعاومری ، به و اتاپکی دی ، سنووری پلاو بوونهوهی له ناستی پچوست دان نیسه . . .
- هشدی پونزی ناستی هوشپاری غمگ و همدیکی تر پو ناووزی شپسوهی د م پرین و هشدیکی تیش بز هوئی تری ده گم نهمره . . تو ثعلوی چیسی ؟

● هموی چمشنه شپمیرک ، نموزنه باشمگانی ثمدکینه پیوانه . له هیچ سرد سیکه ا تهرای شمیری هموی شاهبران پواجی نهمروه . پملکوو همر شاهیره باشمگان توانیانه بچنه ناستی جمعاومری توفاشی خوقانهوه و همر بمرهمنه رسکانش پرمریان همین . بکچه په د آنبانی پسمره

ثعلبیم نمونه باشمگانی شیمری نویمان جسا و صرکی بر نرا و انبان بو خوتان پیک هیناره . شیمری
 دیوانی شامیریکی نویی بهریدار و ناسراوله ۵-۶ هزار دانه گستری لن تا فروری ، له
 نزیکهوه ناگام لن په هندئی شامیری باشی عرب له هیراند ا خمو هم زماره یوه شعبتی و به لایمونه
 سیره شامیریکی کردی شمیرد نمونده له دیوانیگی چاپکرای بفروری !! نسه له کاتیکدا
 پهنیست ناگات باسی لغوه بکین ج به زماره و ج به بازار چند جیا وازی گویمه له نیوان
 خوتنران عرب و کرد دا . دیاره هوی گویمه شم جیا وازیش بو زمانی شمیرگان هگرتشمه
 کز مغانی خه لکی عرب تا نیستش حمز به خوتند نموه شیمری "صحسی" ناگن پان به
 تواری نوی ناگن . دیوانی شامیره شمعی بکمان له هیراند ا رمواجی بازار پان زورتره گویتر .
 یشه . بلام شامیریکی کردی شیمری ناوچی سلیمانی هیر په زمانه شعوروی که خه لکشم
 یوزانه قسمی پنی نمکن . نهگر جیا وازیش همی جیا وازیکی کم و سنورداره . هملبشمه
 بارود و غنی کوملا پیتی و سیاسی کرد ستانیش ، نینوتی و پیروشس خه لکشم د میرسان
 زوره لم رمواج و برمودا . له لایکی ترشمه نیسته لغو شیوه شیمری سواری مید انکیمه
 شیمری تازه . نتوانم بلغم شیوه شیمری تقلیدی له جوی نبرانه نهگر پهن تاک و تیران
 و له گل گیانی سرد سکه دا ناگوتین . نموه شیمر د وستی شیمری خوتند هواری نساو
 نارمگانی کوردستان به تاییش . له دنیای شیمری تازه دا جاپان کرد و نوره . به شاهنگ
 و وندهی شیمری تازه هیزون . به پچموانی جلیسی کونترهوه که کویان به شاهنگ
 شیمری تقلیدی راهاترمه حمز به شیمری تازه ناگن و تعانمت هند پکمان ناپانوی هیر
 گوتش لن بگن . بهرم وایم بوونی تصفی شم شیمرش له کورانهوه بو همدی و کامران و د پلان
 و تا شیمری تصنیکی کم نی به . له بهر نموه جسا وری خوی پیک هیناره و پیمتا پیمناش ناگری
 شیمره تازه که خوتنتر نمکی . نسه جگه لهو کویانه تازانی که هر به سرمانی خود ا هاتون .
 شیمری تقلیدی هیچ تواریکی پنی نساوه . بلام شیمری نوی تازه له تویم و هر پیتی لای
 خوتند ایچی . شو کویانهی بهر له نیست باسم کردن . میهره جانه شیمری بکمانی سالانی دایمی
 شو جسا و نره بهر نرا وانی پشمرگ و شو هموو خه لکی به پیرشمه له دیوانگانی کوردستان
 دا دین به پیر شیمرهوه خوی له نزیکهوه پهنیون و هر شیمری شم سرد سلیمان
 خوتند را و نوره . دیسان دیوانی شیمری شامیره باشمگانی شم روزگاره و بازار گویمان .

همسویان بملگی زیند روی ثمن که جماعوی شیمری نوی پرتنگ اری شمر پوز لسه د رای
 پوز له زیاد بیون و پوره سندن دایه . له لای یکی تریشوه شیمری تازه پورنگار پوزنوه هرله
 سرمتای شورشی شملولموه تا شمر پوز به هری د بزگاکانی شورشوه ، چاپمضی ، نیزگه ، پرنهکی
 چاکریان دایه پلاو پوزنی شیمری تازه . د شنگی زولائی شم شیمره بو به د شنگی هاری نساو
 شورش و جماعوی خملگی و پتشمه رگه . زوی هری زوی شو شیمرانعی پوز شمهیدان ، پوز
 کارساته خوتنای کان ، پوز شاهنگ و پوزنه ، مالی پکان و تران هر بهم شینوازه نورسراین . شو
 خوت روزانه ناگات لایه د او کاری بشیک لم شیمرانعی چند زوره . بهلام د پسان نایی لم
 نسانه د تی پگین که له شیمری نیدا همسور شتی به ناسانی شگانه خملگه که وین پان خوشه
 وک پتویست له هندی لایضی هیمری و تکلیکی شگن ، خوشه ش هر گیر و گزنی شیمری
 تازه کوردی نی به وین ، بهنگو له زور شوتنی شم دنیا پیدا ، شم گیر و گزته کپشیه و هری
 شم کپشیمش به لای زوی هری پختنکرانوه پوزنی ناستی هوشیاری و نه خوندن سواری شمر پوزنوه
 د پاره شمش پاستیکی ترو و پیموندی هم پوسیا رتروه نی به .

● پاپلسر نیرودا نمودا له خور پازی به که توانبوه خملگی ولانکعی والی پکسا
 پوز له شیمری پگن ، لای شمش شمر خملک زور پوز له زور شیمری پگن ، پوز
 خملگه ناگرتنوه نموندی بو نرانه شمر پوزنوه که به نای شیمری لسه
 پوزی شیمریان هیناوتنه خورای ، تو سیارت به م حالت د لای چی ؟

● شمر مبعست نوه بی شمه تضیا د بارد میکه تایمت به شیمری کوردی من له گهلتا
 نیم . چونکه له ناو شد بین همسور نتموه پکدا ، شم گیره لا زوی شیمریانه ، شم پاشا
 گردان به . پوزی شیمری شامیر که ، کم و زور هر بیون و هیش . له همسور سر د میگدا
 هر شامیر پاشکان کسکان بیون و زورمش پوزنه کان بیون . لای شمش هر رایه ، پاشه
 شو هر همه کال و کرچانهی به نای شیمری نتموه سرین رنگه کار یکی ملی پکنه سر د ل و
 د بیون و زوقی خملگه کو ناو به ناو پوزار شیان پکن . بهلام شمه حالتیک گاتی به و سر
 و نجام شو گیره لا زوی به شیمریانه شمن به پوز شیمری پوزگار مومو وک کله رنگی سر کساو
 شتمونه . پوزی شیمری راسته شمش بهو شامیر و گانه کم نابتموه ، چونکه نرضی سواری به

قوی و لیتھی د مریز بشتی کم ناکات . هملېته پادې هوشیاری کوټلېش پرتاسپنومو و جیسا
 کر د نموی شمېری شاعریوکه و شمېری شاعیر ، شمېری راست گوټ شمېری د ریښ ، لــــ
 کوټلېکموه پر کوټلېکمی تر ټنگورې ریښ .

هندی شمېر وک پارسی ساخته وان که چورونه ناو خملکموه رشکه تا ماویمک پریښ و بچن .
 بهلام زور نغاسن ټمومو ټیتر ناچن د موریان نامین . بچه لن ټیسته زوری زوری ټمو شمېرانه
 بلار ټمکر ټمومو لمو جشمین . بهلام شمېری چن گوټمهر پرشنگه ارنخ و بهمای لمو داپــــ
 د وگمن وگمن شمېری پاملوټیږد اش لمو د مگمنانه په .

● توټیت وانن په ټمکر ټمو شمېرانه د مکرې لظورین .. لظورسرا په مویزی
 شمېر زور چاکټر نند مویز ؟

● بهلام شمېری پرمین ټمر شمېر په که وک ټاری رموان له قولای ناخ و دل و د مریز نموه
 همل ټنقوټیت . په زور لدا پاک ناپن . راست گوسه . ټمو شمېری په زور د اپتا شری خوشه
 ویست ناپن . ټمو شمېرانه شمېری و مزین دین و د مریز و هیچ ټامعاریک لسه د وای
 خوټانمونه به جن ناهیلن . کس نابزیښن و په وټی ټیعلانی ناو ریښ نامکان لگول به مــــ
 جیوی ټمو ریښاندا ټموانیش به سر ټچن . نک هر له شمېردا له زیانېشدا ټمگر ټیلسان
 پر کارمکن خوی نمویټی . په کول و د لموه ټالوود هی ټمو خوشمونستی په نمیت و شعور ټخوټی
 په د پارموه ټمکیشی د پاره ټنجا مېش شتیکی بی گیان و وشک و پرتنگ د مر ټچن . ټمو شمېری
 په زور بنویسری ټمین په زوریش بخوټن ټمومو ، ټنجا که " شمېری " وای لن هات پور په هسری
 " نعل پب " کردنی خوټنمر ، ټمین ناوټکی تری لن ټتی ټن نک شمېر . پونظورسرا ټیلسان شموه
 ټنېسا ټاموټوگانمکه زور باشه و بهلام پارم ناکم گوټ لن بگسرن !!

● پک لمو حالغمانی لای توټه مبه ، نره جوری شیوی د مر پینه ، پسان به
 راتمیک دی " ټننوی شمېر " په د شی ټمه پود مر خستی د مسلانسی
 خوټ بی بان گهران پیت به د وای باشترین شیوی د مر پیندا ، بان شتیسی
 تری ۰۰ ؟

● له د سیکوه ههستم کرد ووه پوهی ناتوانم تضا پک جور گوله شیعری خوش بوی ، ناتوانم
 برد موام و تاسر پون به پک جشنیانموره بکم ، د لم باخچه بووه بو ههسوز گوله شیعری تکسی
 رنگا و رنگ ، ههستم له گه پید میکی نصرهوت چوپو نعتوانیوه له ناقارنگدا چوق بهستی .
 ههلبته لهگمل گمشانموی بهررونش و نسا کردنی تجریمی نعد می و بهر مو پیش چوژیسی
 تمعدا ، تم حمزو ههستم مودای فراوانشو بهرینتر بووه ، گومان لومدا نی به تم جوژار
 جوژی د مر برینه گریان و همولدانه به شوین شکله له باوهکاندا تا بینه کالای لفته و بهالای
 ناوه پوکمان ، ههسو ناوه پوکیش پک شکلی د پاری کرایان نی به ، رنگا همه جوژیکانی
 شیعریش ، وک پنگاکانی زیان ، وک تاقی کرد نموکانی ، وک پی دشت و ههراز و نشیور
 لوتکهکانی تعبیعت خوبی ، نره جوژون و هر رنگه پیکش جوژه پموتیکی تاییتی خوبی همه به
 لای ضموه گیرسانموش به تعبا شکلیکوه ، به پک شیره د مر برینموره ، شاهر توشی و مریسی
 و جوژنموره و سرخجامش وک باخی پی ثاری لوی د پت ، سر بهستی شاهر له پازمه پکسی
 داخراودا گیر نعدا ، تاسانی خمال تنگ بهر نعتیموره ، وک کموی قهقزی لوی د پت .
 لم تاقیکرد نموانی خویدا هملی همه جوژون داوه بو نهمی له به پابندی پک شپه سوازی
 د مر برین ، به کورتی له پک باخی شیدردا نارام نه گرنوموله زیر پک ساپاندا نسا و ههستموره .
 جگه لوموش من تضحیم له بهر تضحیم نه کرد ووه به لگور به تامانجی بهر پیدانی بهخشین
 نعد میسم پوزم نی کرد ووه ، خولیا و خمال و هست و نعتی ختم و د مور بهی .
 و مرگرتیم له سر چاره له بن نه هاتومکانی که له پور و سامانی نعتومی مان ، بهر مو سلیقی
 خویشم پوزمته بنمای شو تعدیمانه ، خود سولاتی نعد پیش له بهر هم جیا ناگرتیموره .
 د سولات توانای نعد پب و وزی بهخشین نه گمینی ، من پشم واهه نموندی له تاقیکرد نموی
 شیعری کورت / پوستره شیعری و چیرۆکه شیعردا بهر همی به پرستم ههسوه ، نموده لهسه
 تاقی کرد نموی شانوانمی شیعردا ، د رامای شیعردا ، و نموم و توش کونن و گلانیش
 هاتوم ، بهلام جار یکی تر ههستا و متهوره و معجابه بان سواری نعتیگی تری تم هون
 بویمتوره ، جیهانی شیعری گموریموره له سنورور د و سنوروردا گهیری نغزارد و ، نیش نعتومی
 بگرمیم ، نعتومی هر جار موله سر چاره پکی نار بهخویموره ، دانیشوری تضا شانگی نهم .

● باشه پیت وانی به لکمر یک تاقی کرد نموه یانت بکرتابه و گشت یی بندایه

سرکوتسی زبانت به دست نعد مهینا ؟

● نمخیر ، چونکه هصوو خولیا و همت و فیکر و سوزیکی شاعیر به یک لوسلوب و له پیک شپودا در ناپرپین . ناپرینه یک پرواره . رنگه پشیک لعد نعد پشانه " چهزکه شیعر " جو گهیا ن یی و بهشیکی تریان کورته شپورو هعد یکی تریشیان پمخشانه شیعر . . همر وکسو چون تنها پرشنگیک . . یان چند پرشنگیک . . تعبیر له هصوو موصاناتی ونه کیشی ناکمن . یان هصوو نالغشیکی موسیقی کوت و مت بو هصوو نوازی دست ناد من . جاری واپش هصوه رنگه و تاریک ، بهر یکی پراگوزاری ، جوی شپوری پگز نموه ، یان به واتمهکی تر به شیعر تعبیر لعد خولیا و نعد پشانه نکوی . بو شیعر نعدین . نعد جگه لعدی لکمر من له تاقسی کرد نموه پیکاندا " سرکوتسو " بو بسم ، پم واپه هندی هوی لعد " سرکوتسه " پسر " لکمر کوشی " هندی تاقی کرد نموه تر بگرت نموه . چونکه بو گشته کردنی یک تاقیکرد نموه ش همر پیر پیت به تاقی کرد نموکاشی تر هصوه .

● لم سرد می گشته کردن و بهره سفندی تهنه لوژ یادا ، هصوو شتی به

خیرایی زبانت بهر پیت شپورا ، حتمن نعد بهیش ناو دانموی خوی لعد

خیرا بوژ نعدا د یی ، جا پیت وانی به بوستمره شیعریش لای تو وک شپوهیکسی

چر و تیز روی شیعر همر ناو دانموی هسان خیرا بوژ پیت ؟

● " بوستمره شیعر " ، بو یکمجار له سالی ۱۹۲۵ دا تم زار اویم به کار هینا و لعد

پوزنامهی هاوکاری دا به ناوی " ده بوستمره شیعر له پیشانگی شیعیکی کوچمر " دا ده نموزنه

بیم خسته پیتش چاری خویتهران . نازانم بهر له من و له شونیک تر تم زار اویم به کسار

هانوو یان نا ؟ همر چونیک یی لای من سر جاوی تم تجرویمه بو کاری " بوستمره کیشانس

هونری تشکیلی لکمر نموه . لعد هونری که له د وای جنگی یکمی جیبانی پهری سفند و

له میدانهکانی پانگشهی سیاسی ، کومه لایش ، بازوگانی دا به تاپیش له د وای سرکوتسی

سوزشی لوکوتیر له ناو بهروستوی کرکا راندا ، بو به هونری پاری سرد م و له یاد و بوژنه

نیشتمانی و کرکارهکاندا د موزی له بهر چاری خوی هجوو . له لیستمشدا تم هونره گورانیسی

نموش گهرویی به سردا هاتوره ، سالی سمدان پښاننگی هونری پوستر له هسور لایهکسی
 جیپاندا شکر نموه ، هونرمند هولوئیکان لم یواردا شیجاربالا دست و به توانا و به نسا
 بانگن ، بورد موامیش شیتکارا تازیر لم هونردا به نضجام تمدن ، جوی ثم هونرمه ،
 هملواسینی پوسترمکان ، هسور شونیکسی گشتی به ، به تاییشی سر شقامکان و گوره پاننگان
 و نمود یوارانی به روزکاری ری و بان و پیاد ، روهکاندا نمرانن ، مهمستی پهری شمس
 هونرمه شومیه که به کترین ومخت " همر نموند بی کاتی نر پهرنی پیاد ، و پتواریک هلا پاندا "
 سمرنجی بینمران بولای خوئیان رابکینش و له ری کاشیکردنی غیراره دواي خوئیان شتیک له
 دل و دروون و میشکی بینردا به جن بهپلن ، که ماهی لیکد انوموتن پامان و سرسامسی
 بیت ، له جاوموه پوناخ شور بشوموه ، تاقی کرد نموهکی من له پوستره شهردا لهرهوه سر
 جاومی گرتوره ، هملبته له جوی هسبیل و روز بوری روزاکی و پویشی و پشنگ ، ، لسه
 پوستره شیمردا ونهی شیمری چوپرو زنگی پشته کوتایی و سرسامسی له خاصیتسه
 دیارمکانی ثم م کورته شیمرانمن ، دیوانی " گازیوه " همولد انیکه بو نووسینی ثم جـــــر
 شیمرانه ، ششیت هندی له م پرسته شیمرانه لمر تاقیکرد نموده انیسین ، پان هسودی
 لمر خاصیتانیمان تیدا یی و همد بکی ترهان تیا نمیی ، بلام ثم تاقیکرد نمویه له نووسیه
 سرکوتوهکانیدا لای من هم شیمیه تعریف شکرین :

بجری شاعیر تعوار خست و چر شکر نموه ، وک زمره بین چون همتاو پوزاکی لسه
 نوختیمکی تاوندی خودا کز شکر نموه ، هسور شیمرهکه هعوتیه و پوختیه ، له سمرکی تریشم
 هونری چپروکی کورتیان به خوره گرتوره ، تعلقه زنجیره و شو پستمان هک به دواي یگدا
 بین پسانموه له یگتر هملکپشراون و همر هسوریشیان له شیوهی رنچکیمبکدا پرو له کوتایی شکر ن
 شو کوتایی بی گمان جار راجلهکینیک جاومروان نکر اولای خوینمرد روست شگات ، وک لسه
 بازمانی له نضجایی شلمقاند نیکدا ، بورد هان شتیکدا ، له سر روی نارد روست شمسین
 و هک له ناو یگدا یهدا نمین و شکر نموه ، لم جووه شیمرانمشدا هجو جووه بازنی و شنگان
 له چنه نار یگتر نموه ، خیمالی شاعیر وک موگناتیس یگکم رنچکره پانکینتی و نمیش یگکی سرور
 نموشیان دیسان یگکی ترور هجو جووه ، ، ، ، لم تاقیکرد نموده همولد داره شته هجووکیگان
 نهینگی گوره بد رگینن ، " جمساد " پیش لم شیمراندا شجورلین و شیمزین و زیند مورانه

هطس و کبوت شکمن ، گلن جار هو سرشنبابه و گلن جاری تریش سرشنبام ه هتسه .
 نار به ناپش سیمری غلیس " کارتون " یان به سرمویه . سرسام کردن و راجلکینیس
 خونمر و گوئی کر ، به تایستی له کوتایی بوسترکاندا پرگنکی نوی نمورنه باشکانی ثم تاقس
 کرد نمورین .
 بیسم واین همر سالیک لصر یمر بزو . له چار و پیکوتشگی تطفنزی دا ، شاهسیری
 ناسراوی صرب " نزار قبان " باس نموی کرد که نیازی وایه له ناپنددا یو پکاتسه
 نووسینی کورته شیمروزی " مبعستم شیمونکه که همووی " بیت القصید " ی و همر چیس
 زیاد بی نا بیورسته به خونموه نعلیل " همر وعا له سر لایمرکانی گواری (الاقلام) و یوزنا
 (الجمهوریه) له سالی ۱۹۸۳ / ۱۹۸۴ دا دسه تعقیقی زور له سر ثم کورته شیمرانه له
 نیوان (ساس مهدی) و هندی له شاهیره لایهکان یواندا . ساس مهدی تعقیدی له
 سر نموه شکرده موه که له نووسینی ثم شیمراندا نمودست پیشکمری کرد ووه و عنوانی سر
 هاتوونفته سر خوانی نمورا ساس مهدی ثم شیمرانعی نازنا یوز " القصیده الموضوعیه " .
 یو گومان له زور کونموه تعجریعی شیمری چر و پر بووه . جوارینکانی شاعیری بلیست
 " عمر الخيام " نمورن . بهلام واک چون قصید بی تعقیدی جوی قصید بی تازی د راسی
 نمور ناگرتوه ، تعجریعی جوارینعی چ واک ناوموک و چ واک شکل ناچنه جوی نمور کورته
 شیمرانرد وودنیای لیک جیوازان ، جگه نموی سیفتی زال له جواریندا ورد بوونه ی
 زمینیه " ناملات زهنیه " . لم تاقی کرد نموی لای مندا به زوری " جمصاد " جیگکی
 زیند مومر نهگرموه بعد وین و نمورن و شمبه بریکسازیکی معوزوی د مور و بحر . پهلکه گیایسک ..
 قوتویسک ، شووشعیسک مرمکب .. پهلکه هموری .. کورری یسک .. د یاره من مبعستم شهومینه
 بلیم شه یسک جار " جمصاد " نمورینری .. خو له زور کونموه و همره جیوی مندا اندا
 سدان نمورنی ثم وینانعمان بحر چاو شکموت . بهلام به کار هینانموی به شیومیکس
 جیوازتر .. تیگل به روانینی هاو چمرخانه و به ناوموک و شکلیی د مولسندتر و نوی ترموه ..
 رشکه نمان مبعستم بی ، بو نمورنه نمور مصطلعی دست بردن بو داستان و نمانسه
 کوشکان و شیلانمویان له قصید بی د راسی ثم سرمد مندا به یسکیک له خاصیت د یارو گهوریکا
 نی شیمری نوی له قلم نموری به لای خونمه نموره ناگیننی ثم ناررد انمویه له کله ورد

داستان و نفسانگهان هر له شاعرانی سرد م هر نمبون . به لام گزنگ چوئيش به گسار
هيټان و ټاوتنه گردنپازه له گياني شيعري تازمدا نك بټوه لكاندنيان . هر چوئيك پسي
جاكتر وايه حوكم دان له سرد شم تجرويميه بؤر مخنه گران به جي پټلس و نهگر شم روزگاروش
نمبوايه حمن شمرد من خرم د واكهي هم لم بارميوه قسه بكم .

د م باره چيرغ خيږاي و نكته لوزيهاي تازه و شم جوړه شيرانعش ، عشق لسه
كوملگي سرما پداري شوروار شمركادا شم سرنجوي تو پمشيكي دا هيټاني ثومان بگر شهوه
به لام من بهو نيازه روز نكرد ټنه شم تجرويميه . تا شپستش له كوملگي شپه دا وختلای
همند پكپيان نومند ، زوره خوټان شعلې پښ با به نپروې بد مين و بيكوزين ! چ جاي شموي
ليټان زياد شم ! له سړيكي تر شسهوه من پروام وايه چ شم عسره وچ دا هاتووي د وورتوري
پيشكوتورتوري نكته لوزيا ناتوان شم هونمر نه هيلې و شموتري له جيله دانې . چونكه هـم
هونمره جي وړې و جمهور و خلكي خوې هميه . وجودي سر به خوې خوې هميه . شومنا
شمبئين له گل شم هومرو پيشكوتومي نكته لوزيا پشدا .. له گل شم سرد صي خيږا پيشدا ..
شان به شاني شو هر له شعوريا و شمركا پشدا .. له پكش سونيت دا .. نووسني پوټساني
د ريز و غلبي سينهاي زياد له دوس ساهاني و زنجيرهي تسيلي تعلقنوني شموانسي
بلن پښ تازه بازاريان گرم شمبئموه !

● تا پيشته ندي چيرزه شيعر چي به و هموله گاني خوټ له م هواردا چـبـون
شيعر شمكهي ؟

● چيرزه شيعر . د راماپيكي د پكهي شيعره ، كه پور او كار سات و پان هملوتشي
نكته گهي پان كومل له سره جاوه گاني ميروو ، پان واقعي شمپوه ، پان هر له زاده پيـري
شاعير موه له دايك شمبن و به برهم د پښ . له چيرزه شيعردا " خيال " و عدل " ، زماني دل
و زماني ميشك پيگوموه له پك وختدا و هك د وو شمبن هره بانميك شمبنه وزي سرتا شمري
برهمهك . نه و هك شيعر خيال تي پدا بالا د مستو نوهك چيرواكش " مشتق " ، شمكه ر
شمبان هيلې ناسوي پښ و شمبان شاقوولي ، هر دو و لا و هك تان و پوټي هملگشي پكـر
شمبن . " مجاز و واقع " زماني هاو پشي چيرزه شيعره و ، " مكو " ش ناو پوټي كار كمبه .

بووه . واته بۆ یەکم جار له لانهی شیعردا چاری کرد و تهوه ، نەك كۆنتر بەلگوو هەر غوسوی
 مێژووکه بووه ! . راسته شانۆنامە بەخشانیەش حالشکی گەشه کرد و موو رامای گەباندە —
 قوناقە تازانە که پێدا و پسته مێژویی بە .. کۆمەڵا بەش بە .. هونەریکان بنمایان — بوون .
 بەلام ئێم حەقیقە قەت ناگۆک نی بە لەگەڵ حەقیقەتی وەر چەرخانەوی جارێکی تری شەهەرە گەڕێکانی
 ئێم سەد مەیدا بۆ نووسینەوی شانۆنامە شیعری . بۆ ئێمەوی درامای شیعری لە پێوانگە
 هاو چەرخانەوی . بۆ چوونەو سەر ئێمەلی هونەرەکه و ئینجا پەرە پێدان و گەشه پێ کردنی .
 دەر بارە بەشی دەرۆسی پەرسپارەکت : من لە ئێسته دا پێم وان نی بە ئێمە شانۆنامە
 شیعریانە لە وەختی خۆیدا نووسبوون — یەلەم لێ کردن — بە بەراورد لەگەڵ شانۆنامە
 درامای جیهانی " شانۆنامە شیعری پێم بە مانایە که دواتر تری گەشتە ، بەلگوو دەرۆ
 هەولێ سەرمانی بوون بۆ نووسینی (شیعری شانۆ) نەك (شانۆی شیعری) . تەنانت ئەگەر
 ئێمە کاتانە بە بەخشانیەش بنوسینایە با وەر ناگم لە سەر ئێمەجانی ئێمە مستەمەیی بەگۆراپە . چونکە
 ئێمەلی ناتەواویەکه .. کەله بەرەکه .. لە تێ گەشتنی ئێمەجانی ضەرە بووه بۆ هونەری دراما —
 گەشتی و بە درک نەکردنی لایەزە گزێنگەکانی ئێمە هونەرە گرانه .

چونکە بە لاتەوه سەیر بێت ئەگەر پلیم من بە دەست نووسینی بەخشانیەوه زیاتر گەیر ئەخسۆم
 وەك لە شیعردا ! نووسینی چیرۆکی هونەری کورتەم بە لاوه گرانتەرە وەك لە نووسینی چیرۆکی
 شیعری ! ئەگەر چی زمانی شیعردە هەموو زمانەکانی تری ناو ئەدەب چۆرتەرە ، بەلام ئەگەر
 لە ئێمەجانی تاقی کرد ئەوەی زۆرەوه هاتوووه ..

● ئێمە باشە نووسینی درامای شیعری چۆنی لە شەهیرە مەوازی ؟

● پەختە گرانی گەورە دنیای ئێمە نووسەرانی بە پەختی ئایەتیمان داوه بە هەتەر
 شانۆنامە جیهانی ، هەموو ئەوەدا یەك ئەگرنەوه ، که لە دای " شەکیبەر " موه نووسەنی
 شانۆنامە شیعری بەریتی بووه لە زنجیرە یەك هەولەانی بە ئێمەجانی تەگەشتوو . پێان راستەر
 سەرئەگەر بوو . لەم سەد مەیدا ئێمە پەختەمانی لەم بەراوردە جارێکی تر هاتەوه گایەوه و توانیمان
 گیان بەگەوه بە بەری شانۆنامە شیعردا ، لە پەختە یەك دەست تێ پەر ناگم ، کە
 د پارتێریان گێتس و ئەلیوتە " ، لە شەستەکانی ئێمە سەد مەیدا یەك دەرۆ شانۆنامە

شعری نیشانداری جزّی شحاته برون . له ناو نوسمرانی همره پشدا له پاش نووسینسی
 د میان شانوانامی شعری تهبسا شانوانامکھی (الحلاج) ی شاعری به ناو بانگی میسری
 توانی به سرته م کیشمیدا زال یی . کمواته نووسینی درامای شعری لهوه زور گرانتره کسه
 نپسه له کاتی خودا توّی گمیشتیویین !

نووسینی شانوانامی شعریش چی له شاعیر د مغوازی ؟ من به کورتی لم نوخته سره کیانگ
 خسار مودا ثمانه پشم :

- ۱- ثاوتیه کردنی همر درو هونمیری رامسا و شاعر .
- ۲- شاعر نمبینه جلمو گهیری رمونی درامساک .
- ۳- شاعر له خزمنی ملسانی ی ناو شانوانگدا یی تک به پهبچوانموه .
- ۴- قصید میکی درو نمیی و شاعر به سره کساننی ناو شانوانامکده دا
 دابمنی کسرد یی .
- ۵- پینمهر همت نکات شعری بو لغون نیتوه .
- ۶- دراماکه چی گورگسی به ثبقاع و شاهنکی شاعرکیان پکات .

● نعی کارهکانی نرت له معبدانی شانوانا و نینجا کیر و گرفت شانووی کورد پشم
 له چیدا ثعبینسی ؟

● کارهکانی نرت برتی به له ترجمویه کردنی سی شانوانسه به کوردی . (مؤلف)
 نووسینی نووسمیری ناسراو (محی الدین زنگنه) و شانوانامی (زبانی ریژانه) له نووسینسی
 شکمر و کارگهیری به ناو بانگ (قاسم محمد) نم درو شانوانامیه له لایمن تیبی پیشمروی شانوی
 سلیمانیه هوه نیشاندان . سپیم نیشیم ترجمویه کردنی شانوانامی (دوکتور یالسی)
 هورکه له نووسینی نووسمیری به ناو بانگی جبهانی " نشتونیر بایه پشتر " هورکه نیشیمان
 لایمن تیبی نواندنی سلیمانیه هوه نیشاندان را . نسه جگه له نووسین و ترجمویه کردنی د میان
 پارچه شاعر بو لهو تهبانه و بهر پوه بهریش چالاکنی هونمیری قوتباخانمکانی سلیمانیه .
 د پاش کردنی تمضی شانوی کورد پدا ، وک د مست یی کردن و سر همدانی ، رشگه همر
 نووسمیری باری سرزنجی خووی همی : به لای ضموه پشم درو شانوانامی نیشمیری نم هونمیره

له کورتایی ههنگامهوه د باری دا ، من تا شوکاته شانۆی کوردی به شانۆتیک هونری سه رای
 نازانم ، به لگوو تاریایی شانۆ بهون . له سه رهشای ههنگامهوه دا شانۆی کوردی کهوته جم و جهوولی
 جدی و له ناره راستی ههنگامهوه تا نهستهش پهناسهی هونری د رامای د مر ههنا و توانسی
 خۆی به د ههوه بهری پهناستی . ههلبهته چه گهشه کردن و چه کزی و لاوازی نم ههوه سه رهش
 به بهرشد پکی راستهوه خۆی ههمه بهر بارو د شه کۆمهلا پهش و سهپاسانهوه که له کورد ستانهدا
 د بهنۆوی پۆزگارنکان بهون . نم ههوه سهش د بهمان وکله ههوه لگمکانی تری نهدهب و ههوه سهری
 نهشکیلی و موسیقا له ناوه ههراوه کهشی سه بهستهدا نش و نهما نهکن و پهپش نهکن . ههلبهته
 گهله ههوی تریش لهوه سه رهشجاسی ههلبهته و پهشکهوتی بهروهتهوه شانۆی بهدا د ههوه د بهاری
 خۆیان بهوه ، کهشهسه و سهوه نهخۆی و دانهوهی کارگهزان و نهیه شانۆنکان به تایی به پۆلی
 بهرد بهاس ههوه دو نهیه جالاکهکی " بهشهوهی سهلیانی " و تیهی " نهواندی سهلیانی " ، که
 به کۆل نهوانی خۆیان و د نهوه نهیان به کار و بههشینی ههسه پهنگ و جهوهوهیان به گهسه
 ههوه سهی کۆمه بهسهستانی ناوه کۆمهله او سهوه و سهر گهتییان له تایی کورد نهوهکاتی شانۆی سههراقی
 و بهی گهستهی جههه گاد بههکیان که له د مر جهوولی نهکاد بهیه ههوه سهکانه " نهوانه ههوهوهیان
 له بههوه پهپش بهردی شانۆی کورد بهدا به کۆمهله د ههوه له بهه جهووهیان بهوه . د مر بهاری سهوه
 گهر و گهوه و له بههانه سهی که پهی له گهسه کردی زیاتری شانۆی کوردی نهکن . بهی گوهان بهه
 له ههوه سهش سانهوهی پهسه و جهووی زهقی د مزگا جاسوسهکاتی و نهبهوهی سه بهستی و نهانی
 د بهوکه نهانیسه . له پهوه ههوه سههوه من بهه وابه گهر و گهوه ههوه گهوه له پهی نم تیهتهدا ،
 نهوه کار گهه نهاندا ، نهبهوهی دهی شانۆی به . به بههوهی من تا نم کهشه و گهوه گهوه له کاتاره
 به نهوانین بهاس له شانۆتیک پهشکهوتی کوردانه بهکن ! نهوه شانۆتیک که بههکی کورد و بهری
 خاسهتهکاتی کۆمهلهانی ههلهکی کورد ستانسی بهوه به . واتیهی سهوهی شانۆی کوردی سهوهی
 ههواره نهکات و نهلهت " د بههکی بهسه به بهی شانۆتیک بهسه نهدهسه " ههلبهته سهسه
 د او بهسه بهه له ههوهوهیان بههیه نهوه سههانی کورد ستان و نهوه نههانه نهگهوه که به شانۆ نهوهوه
 نهگهنا و نهکی نههوه وابه که له پۆزگار هه نهستهماندا شانۆی کوردی به تایی له سهلیانیسهدا
 کۆمهله نهکنه به نهوانا و جههه کار گههکی " د مر ههوه سهی " بهه بهی بهی گههانه وه که بههسه و
 قابهله بهسه ههده بهکیان به تایی له بهاری نهواندها . نهگهه و نهوه نهکنه ههوه به د مر گههوهه .

نی میراں نمہن ہمر گیز کھنتر نہیں!

● جوار ہار لہ پال شہردا ، چیرۆکیت نووسیوہ ، د میں ہمسلمتکہ لوموہ ہستی
کہ ہندی شت بہ شہر ہوت د ہر نمہ پراوہ و ہنات ہرد و تہ ہر چیرۆک ہسان
شہی تر ہمسلمتہ ؟

● بہ د پڑاوی تمہنی لہد مہم ، لام واپہ ہمر جوار - پانچ چیرۆکیم نووسیویں و ہلاو
کرد پتہوہ ، من لہ لای خرموہ ناری چیرۆکی ہاشمان لہ نانیسم ! چونکہ نموک ہرہسہری
چیرۆک ہبھیان کرد و نہ لای شوہنرا نیش سہنگگی د ہارو نعلہ لای چیرۆک نووسانہسہ
ہا پدہنگی لہد میں لہ ہر جان ہمبوہ . ہمبوہ لہد میں نہ م جوہہ نووسناتہی نووسیوہ کہہ
زبان لہ ہمر ہمی پڑاوتی - زیادہ لہ سک - نمہن و لہ د اپک ہوی نعرہ لہد میں ہکائن . نمک
ہمر چیرۆک ، لہ سہرٹای حفتاگانہسدا ہندی نووسنی ہلاو کراوی ترہم ہمر لہکرتہسہ
ہم خانمہوہ . کہم لہد ہب و نووسی د نیاہ شہیہ نووسیہن و ہمر ہمی زیادہ لہ سکسی
نہوہ میں ! ہلا م لہی کھن لہ نایند ہدا چیرۆکی ہاش نانوروسم ؟

● ہاشہ لہکرت کرمسود ہسلاتی چیرۆک نووسینت بہ نامقی د سہلات و کرمسہ
شہر نووسن ہمہوایہ . کامانت لہ ہلہن ہنگسدا ہل لہوارڈ ؟
ہسہر شہسہرا .

● ہاشہ سہارہت بہ و ہزی چیرۆکی کردی چن د طقی ا سہر ہلہد انہسی ..
گہسہ کردنی ؟ شاسہنگانی نہ م ہرہوہ .. خہوشکسانی چیرۆکی کورہی
ہسہرٹایان ؟

● تمہنی ہونہری کورہہ چیرۆکی کردی نمونہہ زورنی بہ . تظانمت لہ جہہانہسدا ہمر
ہو سہرد ہیکی نزیک ہمگرتہوہ کاتج لہ سہر د ہسٹن ٹیگار تالان پتو مہاسان و چہخوف دا
خوی گرت و گہسہی کرد . لہ لہد میں کورہ پشدا ، من نہ نموی فواد ی تمہو نہ خہونگی
" جہیل صائب " ہش بہ چیرۆکی " ہونہری " نازانم ا ہمر ہن نموی فواد ی تمہوہ ہرہی بہ
لہ حیکا پدہنگی فولکاری کھن ٹاگردان و شہوی " جہیل صائب " ہش سہر گزوشتہ ہیکل ساکار و
خہونگی ہچہر ہچہر ہلہنراوہ ا . ہلہسہتہ ہنچ شارہ زاپہکیش ناتوان نمو حقیقتہہ بہ ت

پکانه که چیرۆکی کورت له پهنهیدا "تخیا حالتیکی ئینسانی" بان ههڵبژێتێک ئه‌سهان
 ئه‌دات "ئهمه له کانهکهدا! ج خه‌وهکهی جهمیل سائاب و ج "مسه‌له‌ی وێدان" ده‌کهی ئه‌حمه‌د
 موختار، ههر بیکه‌یان، ئه‌ک حالتی پهلکێو له‌مان حالت و هه‌له‌وه‌تی جێو به‌ جێو ئه‌که‌شانی
 زه‌مه‌نی د‌وو د‌نێوان گرتۆته‌ خۆ! که به‌مه‌ش له‌ د‌ یارترین خاسه‌شی کورته‌ جه‌زۆته‌ بێ به‌مه‌ش
 ئه‌مین "مسه‌له‌ی وێدان" ی ئه‌حمه‌د موختار ئه‌که‌ر چی نا به‌ئێته‌ خانه‌ی هه‌زه‌ری کورته‌ جه‌زۆته‌وه
 به‌لام د‌ یارترین ئه‌سه‌نی سه‌ر هه‌له‌دانی جه‌زۆکی "ئهمچه‌ د‌ نێوه" له‌ ئه‌ده‌م کورده‌دا "ئهم
 نووسه‌رانه‌ی له‌م کێشه‌یه‌ د‌ وای ئه‌به‌وه‌ به‌ وورد تر و زانسته‌بانه‌ تر د‌ست به‌خه‌سه‌ سه‌ر ئه‌م جه‌ه‌که‌وه‌وه
 به‌زار کردن و په‌گانه‌ "به‌ جه‌انی هه‌زه‌ری (کورته‌ جه‌زۆته‌) و (ئهمچه‌ د‌ نێوه) و (د‌ نێوه) له‌ په‌که‌ری
 هه‌له‌ و ته‌سێن "ئبه‌به‌وه‌ به‌ هه‌ر بیکه‌یکه‌یان په‌گه‌ی راسته‌ قه‌به‌ی خۆیان و په‌نێسه‌ری راسته‌ قه‌به‌ی خۆیان
 به‌ ئۆزسه‌وه‌ "له‌ په‌که‌ی ته‌سه‌وه‌ بێ به‌ لاسه‌وه‌ سه‌یره‌ " د‌ وێ خه‌نده‌ به‌ ئه‌سه‌نه‌ له‌ په‌ر ئه‌سه‌وه‌ ی
 توه‌نه‌سه‌بانه‌ قه‌لم به‌ د‌ سه‌مه‌وه‌ به‌گه‌ر و بێهه‌سه‌ و (هه‌ر ته‌خیا جه‌زۆته‌) په‌گه‌ (له‌ به‌ سه‌ره‌هه‌ته‌که‌)
 به‌وه‌ بێ و به‌ مه‌به‌سه‌که‌ی د‌ وێ له‌ (ئه‌ده‌ب) و په‌ر د‌اشی د‌ ئه‌له‌ به‌هه‌ته‌ته‌ته‌ "ئهمه‌ش به‌ جه‌زۆته‌که‌"
 و که‌ چی به‌گه‌ر: به‌ په‌نێسه‌ری گه‌رته‌یه‌ هه‌زه‌ری ئه‌سه‌نی ئه‌م سه‌ره‌ده‌ ۱۲ | په‌نێسه‌ری بێ د‌ سه‌سه‌
 قه‌وه‌ی و تاقی کرد نه‌وه‌ی گه‌ره‌ له‌ د‌ وای خه‌وه‌وه‌ به‌ جه‌ی ئه‌مه‌ته‌سه‌! به‌ لاهه‌ی کسه‌وه‌ "چه‌ده‌ کانه‌که‌"
 به‌ ئه‌سه‌جه‌م ئه‌دا "هه‌ی ئه‌مه‌ی په‌ر ئه‌وه‌ی به‌توانی حرکتیکی ئه‌ده‌ به‌بانه‌ی بۆ د‌ سه‌ر به‌که‌یت "ئهمه‌م
 د‌ وێ په‌نێسه‌ری به‌ جه‌زۆکی توه‌مان نه‌هه‌سه‌! ئه‌ی گه‌ی ئه‌مه‌ی له‌ خه‌وه‌که‌ی جهمیل سائاب خه‌وه‌ی
 نووسه‌ری "کله‌بانه‌ ئه‌وه‌ په‌گه‌ نا مانه‌ی و نه‌ای ئه‌م په‌سه‌ به‌رانه‌مان ئه‌ده‌ سه‌ره‌ ۱۲ | له‌ د‌ ئه‌به‌هه‌ده‌ او
 له‌ که‌وه‌ به‌ شه‌هر و د‌ وێ شه‌هر و سه‌ن شه‌هر و به‌ تاقه‌ جه‌زۆکی کسه‌نی تر که‌وان به‌ په‌نێسه‌ری
 به‌زۆته‌سه‌به‌کی هه‌زه‌ری گه‌ره‌ ۱۲! "ئایا ئه‌م کارانه‌مان په‌ر ئه‌وه‌یه‌ خه‌زان هه‌له‌که‌یه‌ن و به‌ی به‌سه‌ن
 جه‌زۆکی کورده‌ش له‌ که‌سه‌وه‌ به‌وه‌ ۱۲ | به‌ لای سه‌وه‌ جه‌زۆکی کورته‌ هه‌زه‌ری ته‌به‌ و به‌که‌م جه‌زۆکه‌مان
 سه‌ر ئه‌مه‌ی له‌ به‌ره‌مه‌گانه‌ی ماسه‌سه‌تایان ئه‌به‌راهم ئه‌حمه‌د و هه‌له‌له‌ده‌ن سه‌رجادی و شه‌که‌ره‌سه‌تاج و
 په‌شید ئه‌جه‌ب دا به‌ی به‌گه‌ر ته‌سه‌ن و به‌د ئۆزسه‌وه‌ "جه‌زۆته‌ ته‌خیا ئه‌که‌ته‌ و به‌ ئه‌به‌شی له‌سه‌

سه‌ره‌سه‌ گه‌له‌ به‌سه‌دا "ئهم هه‌زه‌ره‌ ئه‌سه‌ و نه‌ای کرد و و په‌گه‌ی راسته‌ قه‌به‌ی به‌ په‌نێسه‌ری
 به‌ لای سه‌وه‌ به‌زۆته‌سه‌ری جه‌زۆکی کورته‌ له‌ جه‌ه‌که‌سه‌ سه‌ر جه‌اره‌ی گه‌رته‌ و له‌ په‌هه‌جه‌که‌سه‌دا
 گه‌ر و گه‌ر و ئه‌که‌هه‌ کومه‌له‌ به‌ی به‌که‌ی گه‌رته‌ به‌شی جه‌اره‌ "ئهمه‌ر چی لاهه‌نه‌ هه‌زه‌ره‌که‌ی ئه‌م ئه‌ده‌مه‌

تا نمر کاتمش له تمولی - کبیرانعمو سرد - بزگاری نهو بوو . بهلام همنگا وکی بهرمو پتیش
 نابوو ، به تاییش لای چیرۆک نووس ماوستای خوالن خووش بوو " بحر محمد لسمین " و به
 تاییش له کومه له چیرۆکی " سمیرانیک له نهمردا " . تا ک تاکیش چیرۆکمانی ماوستا پسان
 بحد مولود " نم " و مستطفا صالح کرم خمرکی گش بوو نموه بوون . له شمتگاندا له دهمس
 کوردی به گشتی له داچووندا بوو ، شعر له بهر نموش لهو ماومیدا چاومان به چیرۆکی پاش
 ناکمیت ، د وای بزبوون د مر کبیرانعمو له سمرتای حفتاگاندا و لم پلمیدا چیرۆکی
 کوردی له خوند هوانیک نهچوو له پاش ماومیکی د بوو و دریز له نهمراه گبرای پتیموه و له گسل
 خوندی به (نیوه ناچل) ، همدنی جار راست و همدنی جاریش به " تکملوف " موه
 هونرمیان بزبوویت . لاسایی کرد نموه و سمره رژی همره کارانی جار به جار تکمل
 پاش بوون و به خووه نازین سیم بوون . له ناوه راستی حفتاگاندا و بهرمو زور وک مروینیک
 رود ، رود به خوندی هچنهمه نمو چیرۆک کم و پاشانه له دایک بوون وین بان گرت و هاتنه نا و
 کورم و کونسلوه که به همر د وو قاچ و همر د وو دست و همر د وو چا و نهمیشتن و نهچولانعمو
 لسمینانعمو .
 به لای شعره چیرۆکی هونری راسته قینه بهو زمانه ساد برهوان وین گری رگوله سمد وکی
 که هیچ خو جعفراندن و زویلمن یکی د واندنی میکانیکی پتیموه دیارن به . نهم زمان و گشت و
 گزتیانی که نهمسری چیرۆک ناگاته نهمسری کسانن نار کارمکو وک خوی (وک نووس)
 نایان هینیهه سه ، بهنگوو وک خویان نهم بد وین و هملس و کمرت بکن و زمانی هاو بهشی
 بد ورتیموه و هچووندی نیوانیان ، خویان ، واته کسانن ناو چیرۆککه ، یکی لسمین . چیرۆکی
 پالیزن نوق که نهم له جیهاندا گه پشخته ناستیکن زور بهزی هونری بوئم قهلاقم
 نهمسری چیرۆکی کورتی نهمه نهم واپه پتیموه به پتیمه سمر چاومیکی گوره ، نهم چیرۆکانن که
 واقعی گوملا پتی " بنسایان " . یکنیک له خهوشه همره د بار و زهفکانن ناو چیرۆکی
 کوردی ، سملی بزبوون - منطقی قضاعت یکن نهمردنی خونهمه - به تاییش له کاتسی
 چیر بوونعموی کارسات و بوودا و مگاندا . به بهروی من نهم خهوشه له نهم پتیمه بو نهمه نهمه
 چیرۆک نووس نهمون نهمیکن کار نهمس واقعی خوی بکات نهم واقعی ناو چیرۆک پتیموه
 نهم قضاعتی تاییش ناو چیرۆک خوی د روست بکات ، نهمه جگه لعموی چیرۆک به نهم

زمانه‌گی پرمان و پاش نایکا به چیرۆك ، ئەگەر هەموو سۆزەکی ئایان و بەرد برام پەرزەنگی بە سەر
 پەكمووی زمان و ناومرۆك و رووداو گەت و گوژ و سف و كات و سوتین و دنیاوی دەرۆوی لە خێندا
 كۆنەكانەموه ، چۆن وەرگرتن و وەرپێ نەبوونی خوێنەر مەرجەکی گزنگی سەر كەوتی هەموو چیرۆكەگی
 كۆرتە . ئەو چیرۆكەیی ئایانی تێدا بێن هەر لە سەرئاوه پەلی خوێنەر ئەگەرت و لەگەڵ خێندا
 ئەبیا . چیرۆكی كوردی ئەم سەرد سەمان - لە نموونه هەلبەزارد یگانەدا - لای چەند چیرۆك
 نۆوسێكمان - لە گەشەنەمووی ئایان و بە هەنگاری گەورە ئەچنە ناو خەلكی مەوه . هەند تێگیا
 هەر تەواو بونی خاکی كوردستان و واتیمس كۆمەڵایەتی یان ئێ ئێ و لە كۆشە و ئازاری ئەم
 خەلكە پەشمو نزیك . هەر مەها لەو سالا ئەم د رابیش دا كۆمەڵە چیرۆكەگی گەشتووی ئەدەبەسی
 بەرئەنگار بووئەوه د روست بوون كە پێویستە ئاوری ئایەتی یان ئێ بدەرئەوه . تێگرا بە لای شەوه
 وایە ئەبیا چیرۆكی كوردی لە ئیستە پێشكەوتوو تر بۆرایە . ئەبیا بە كاری گەورەتر بە ئەجسام
 بد راپە . دەست كۆرتی لە چەنگی چیرۆكدا ، لە كەس روداوی نەمووئەیدا ، ئەقوستەمووی
 خاڵی كۆرتە چیرۆك ، تێگەڵ نەكردنی پەخشان بە هۆنەری كۆرتە چیرۆك ، ئەمانە پەشێگەن
 لەو هەبیا ئە كە پەرزە چیرۆكی ئەسرومانەوه د یسارن .

● ئەگەر چی ئەبیا شەعرت لە زۆر مەیداندا تاو داوه بەلام لە مەیدانەسی
 ئەدەبەسی ئەندالەندا هەچت د یارنی بە پۆ ؟ ئەبیا بە گەشتی ئەو ئەدەبەسی
 بۆ ئەندالەن ئەسوسێن چۆن هەڵدەسنگێن ؟

● بەش بە خاڵی خێن زۆر جار ویستۆمە بچمە ناو دنیای ئەندالەنەموو ئەم ئەدەبە مەزەش
 بئوسم . ئەم ئێ كۆرتەموه . هەر چەندم كرد ووه نەتوانیوه قەڵەمكەم ئەندالەن پەكمووه !
 ئەبیا خۆ بە زۆریش ناكۆی . ئەمە جگە لەوی د بەراری ئەدەبەسی ئەندالەن ئەبیا خۆنەد وەتەموه
 شتیکی كەم بوو و خۆشیم جگە لە ئەندالەكانی خێن - ئەبیا بە پەچە پەچە - ئەبیا تاقەكرد ئەو
 نزیكەن لەگەڵ ئایانی ئەندالەن و دنیای ئەواندا ئەموه . لام وایە ئەبیا بەك شەخەم لەم بەراردە
 نۆوسبووه ئەبیا بۆ ئەمە - مێسرد ئەندالە - و هەچێ ترا لە بەر ئەموه لەم بەر مەبە بێ بەشەم
 نەشەوێ كارسا تێكی تر پۆ ئەدەبەسی ئەندالەن د روست بەكم !!

بە بەراری مەن زەحمەتی ئەم ئەدەبە لەوه دا بە ، چۆن ئەبیا "گەورە" ئەوانەن زەمان و

لیکد انمرو تالی کرد نموهی خرمان به سر دنیاى ناسکی شد الاندا نصهینین ! . چـون
 ونگرو نمران سه بکین ، بهر بکینموه ، هملس وکمرت بکین و غمو بهینین . ونگورو
 نمران باری بکین و بتقوین و ناشت بهنموه و گزانی ی بلننن ! نورسری نمد می شد الان له
 گل همره شته ناسنگگانی ، بی گورد مکانی ، چند تونانگی تسعدا نموی دستایحس
 و ناشنایش پیدا بکات ، نگرورد و خاومن قلمتکی کارامه و لوزان نهد نمو گولانسه
 نمرانکینن و نموشته ناسکانه به دستیموه تشکن و ناکامیش نمبته د رککی کوشند بی نساو
 له م دنیا جوان وین وین و پنگا و پنگه . بملی جزون بز همر بلمیکی تسمن بز همر هفت
 و نمستیکی نمو تونانغانه نموهنکی زمانى تاییش بندوننموه و تسعی شد انگی ده سالانه تکامل
 به تسعی پنج سالانه نمکین ، همتی شد انگی دیهاتی و شاری له بهک جوی بکینموه .
 لای نسه نمد می شد الان تا نسته . چند نموشمیکی کم نمبته . نمران تر تسعد میس
 گورین و به ناری شد انموه نموسن ! دم و دوری ناو نمو بهر هسانه ، دم و دوری کتو و
 کوملی زن و بیاری زن زن و شد الان تنی ناگن ، نینه هفتد جبار به زور گولاج و حمسی
 نیناسی گوره نمکین به توگی نمواند او پنیسان وایه کارنکی زور باشان کرد ووه ! . لم
 نمد پیدا من خرم تا نستهش نمو شمیرانه م بی خرمه که بهر له چندین سال ماؤستا
 شاهیرنگانی ونگرو بی کس و زیمو بهختیار زیور و نینجا ماؤستانان هومر همد ولسر حیم
 و نمرید وین علی شمین وع . ع شموزم نورسینانه نیک نموه شمیره به زور د اتاشراوانهی کسه
 نسته نموسن . له جوی خولید ایضی نگر بلننن هموانکانی ماؤستانان نمرید وین علی شمین
 شایضی نمون پنجهی ستایشان بز د زور بکری و له م نمد به مزعدا ویک پنجمه بیگی
 زورساک تساسا بکری .

• دم بارسی شمیری تازه و مسلهی تم و مزون نگهشتن نملی جی ؟

• هدلبته مهمست له شمیری تم و مزاری ، به زوری نمو بهر هسانه نمگرموه ، که دم رگا
 له سمرتن گهشتن و پنژون و مرگرتن و بیننن ناشکرای خوننمر پلوه نمد من . بان به جزونگی
 تر بهمیوندی نیوان شاهیر و خوننمر تووش لیک داپهین و به بهک نگهشتن نمکین . لم
 کیشمه نیک همر له شمیری کردی هاو چمر خدا پنگورو له هموو دنیا د جیگی لسن د روان

لیکن زینمورد سه تعلق به . به پروای من پشویسته دو جوڑ شیعری له بکتری جیا بگرنموره :

بکسیان : شعر شیمرانعی به ناوینوک قولن و به شکل چم و بسرن .

دووم : شعر شیمرانعی به زور و تارنژوی شاهپرتم و مژاری لکرتن و بریتین له یساری کردن به شکل و کمرسهی زمان . چونکه همر شیمری خونشیر به تمواری تری نه گهشت مانسای نمونه نی به شیمرنی به و همر شیمرنیکیش راسته و خو تری گهشت شیمره ، بژ نمونه خو همورو خونشیر له شیمری نالی ، محوری ، سالم ناگات و شیمرنشن انیریدا کپشکه لای خونشیر له قولی و چر و پری هومری شیمره هاتووه ، به پنجهوانشیموه رنگ زور به ناسانی لسه شیمرنکی ترهگات و بلام شیمره که تظها برتین له تسه ناسایی و ساکار و له هومری شجر به دمرین . شیمرنمین شیمرین جا شیر بژ همر چهک هوتری . همر چوار چنوبهک بگرنسه غوی . ديسان ناین نموشان له بهر بهچیت که خونشیرش تا خونشیر کوشوره . همورو کسم چون یک هوشیارنین و شوین بن هملناگرن .

شیمری جوان و باش و زیندوو ، به کزی و تازمی تین و گنوهرن . شیمر همهه نسرؤ له دایک تینی و همر نموش شیمری ! . شیمر همهه سدان سآله له دایک بوه و تا نیتمش همر تری . همر سردسه و شیمری خونشیر .

● شعر شیمری ناگرای دوی ، بلام مادام پتشمسرگش دل و سؤزی همهه ، بزه شعر چغد سخت و دژواریش بن ، ناتوانق سؤز و همستی پتشمسرگه پشپتوره بزه پتشمسرگله پال شیمری ناگرنیدا ، شیمری عاتینیشی شعری ، جانتوشگر چسی شیمری پتشمسرگمانعت زوره ، بلام تیکرا شعرا پتشمسرگمانعت پتشمسرگسه ت فراموش کردووه ، که من پنم واپه جنوره نا شعراویکی له شیمری پتشمسرگمانعتدا دوست کردووه . . غسوت تعلقنی چسی ؟

● نسه تن پینی یکی جوان و راستیشه ! بلام ناین نموشان له بهر بهچیت که همر ناسمو روزگاره و سردمنی ، دنگی (پیشتر) و له "پیشتری" خزی همهه ، له نانی نسرزی نسه دا له نانی پتشمسرگایشی دا . نهجا له دنیا ی خون و سمر پین و گوشتن و تاواندا ، مسئلهی چاره نووسه گبرهکه "له پیشتره" چونکه سمر ناسمانی تمواری همورو مسئله عاتیلی و شمنسی به -

کانشین همروه بخند . - همه جگه لوموی هاواری کارساته گورمکان ، نمبرده خوتناویمکان ،
 تعقیبموی بویا و گوللای نرپکه وتوی دوزمن ، نالهی تارسی جی ، د شکیان * زولال * تره و
 زورتریش دل و د مروضی شامیری پینشمه رگه نمکنده زیر کینگی خوتناوموه ! خوتنه مانسای
 د اهرنی تم لایعی زیان لومو لایعی ناگهینین ، رنگه سیمین زانی نینه جزوه شیمزکی * له
 پینشتری * جباواز له شیمیری * زالی * تم پوزگارسی بویت . کات و شوین و تاقی کردنسموه ،
 پیداوسته له پینشترمکانی زیان خوتان تم رنگاپانه نمکنموه . جگه لوموش خوتناوموه پینش
 د شکی بک مانای نراوموش کردن ناگهینین ! مخرجیش نی به شامیریک بتوانی ناوپ له همسور
 لایعی بد اتموه ! هینشتا پوزگاری د دور و د نیزی ترشمان له بورد سمویه و * کمشکولسی
 پینشمه رگه * ش شمردنه گورمه جینگی زور شتی تری تیا شمپتموه که هینشتا جاوه روانی له د ایلک
 بیون نمکن و ماوانه پین بگمن !

• له کرتایی شمسیمکان و سرمتای حفتاکانموه و مارمیک د شگه بیستران ، همدتی .

کیان زور کپ بیون ، همدتیکیش له گمل گوره بیونی زسفتدا گوره بیون ، لای
 تۆکین خاوضی نمود شگانهی کپ نمبیون ؟

• تم د پاردمه هم له سرد سیک و شوینتیکدا د دوباره نمپتموه . بملگور بورد موم هم
 همبوه . تۆ پوزتمویته تماشای سرد سی د مر جوی کوفاری (گه لایز) بکه و جاونیک به
 لایمیرمکانیدا بخشینسه . ناوی د میان شامیرت بورد جاو نمکونی . تضامت ناوی همدتیکپکیان
 زور زور له بورد ستا قوت نمپتموه . که چی له نیستدا ناوان له کورولکعی ترمپشدا نمساوه !
 له ناو د میان شامیر و سعدان شیمردا تضما چمند شامیرکی بهرمومور و کونمقی شیمیری باش
 مانمومو له بورد نمچورتموه . هم چنده به لای نمروه هینشتا زوره بۆ لوموی بهو جزوه تماشای
 نمو بزورتمومیه بکیم که تۆ نمپتمسته . بعلام نمشزانم یانزه سال کم نی به بۆ لوموی گملنی نیینسی
 له سرد پنهایت هلمبیری !

له سرمتای تم بزورتمومیه دا و چمند سالی د واتریش شو شامیر و چیرۆک نووسانسی
 بهرمهسیان پلاو کرد مومو له بورد جاو بیون ، همدتیکپکیان به تمعن له من گوروشتر بیون * حسین
 طرف . ، کاکسم پوتانی ، جلال میرزا کسم * یان هاو تمعن و سال د دو سال له من مندالتیر

* جمال شاربازی ، عبد وللا پیشور ، عبد وللا عباس ، رشوف بنگرود ، کمال رشوف محمد
 محمد رشید فتح ، محمد فریق حسینی ، خوان خوش برو ، لتیف حامد ، * سردل دین هارف
 رشوف حسینی ، محمد شاکلی ، سلام منسی ، سعد وللا یمروش ، حفصه ثاواره ، جمو -
 هر کرمانج ، شهید (جلیل رضی) ، بدرخان سنهی ، هر وها له جیلی خوارترکه
 عضد یگیان تازه سرخای دست یق کرد نیان برو ، ثومر قادر ، ثومر شاکلی ، لتیف
 هلمت ، رفیق ساهیر ، صلاح شوان ، محمد موکری ، سلام محمد ساس شوش
 نوزاد رفعت * .

د یاره هر له جاو پیا گیزانیکدا ہم ناوانه دا ، خوشمرو په تاییش ثوانی شه د ب
 د وستن و له سوزاخی هر د موی بهر هسی ثعد بهیدا بوون . . خویان ثعگنه ثعو لاکا سی
 که چ نووسری جی دست د یار مویان هر هر د مراه و یان یی د شگه و یا خود کهلا کسرت
 و هیچی د یار نما و یان وستا و یا خود بهری به بهرمو توانای خوددا و له سالانی د اهانوتن
 دا گشترو پشاکتر و دست رشگپتر بهر هسی خسته پیش جاو . ثعد ثومند هی که پیوندی
 به پرسبار کتموه هسی . بهلام له شونی خود ایسی ثعگر بجمروه سر بانگوازه ثعد هی بکسی
 روانگه و ثعد هی له شونی تودا بهرم جوو بوو بیلتم و نیرودا باسی بکم . ثعو نروسرانیسی
 بانگوازی ثعد هی روانگیان د هر کرد و بتر بکسچار له پوزنامهی هاوکاریدا بلایان کرد موه بو -
 یی بوون له * حسین عارف ، جلالی میرزا کرم ، کاکمسم بوتانی ، کمال رشوف محمد ،
 جمال شاربازی ، خشم

ثعو سرد سه حسین عارف مکتوی کار کردن و جولانموه ثعد هی بکس بوو . له ثیمش
 به توانانو ، دنیا د بدترین بوو . جگه لومش هر لومو سرد سدا پک له د وای پسیک
 کومطه جیروکیکی خسته پیش جاو که بوونه هنری بهریا کردنی موانقشمیکی زوز و نروسینیسی
 چسد یی وتاری پخنیسی ، حسین عارف جیروکی نووسیکی به توانا و بهر داره . ثعدوانم
 بهیکه شکینی سرد سکی جیروکه و خاومن نوسلنیککی تاییمه به خونی و نیشانهیکی د یاره له
 پتازی هومری کورته جیروکی سرد سدا . ناشکرایه تا ثیمش بهرم مراه و له بهخشینیسی
 خوی نمکرتووو .

کاکه م بوتانی له سر شاه به حماسه سیککی نیجگار گمر و کورسوه هاته گایموه چسد

کورتہ چہرہ کی جوائنٹس نووس . ہلام شہر لہ سرد سیکوہ ہناری شہری دا کہ ہرہم لہ
پوزنامہ و گوارمکاندا ، ہلاو نکاتوہ . ٹیستہ یں دنگہ و تا ٹوکائی من ٹاگام لن ہورو
خمریکی نووسینی رؤمانیک ہور .

جمالی میرزا کہہم ، لہ سالی (۱۱۷۵) موہ دوا بہ دوا ہرہم و شاپہتسال
کورد ستانی بہ جن ہیئت و جوہر ہورہورہا و لہوشوہ ہورہورہا و نہگہراہورہ . جمال شاعرہ
تکی بہ توانا و تازہ کرموہ ہورہ . شو شاعرانہی لہ سرد سیکوہ لہ پوزنامہ ہا و کاری و گوارہی
ہیمان دا ہلاوی ٹکوردتوہ ، نام و ہوش خویان و دروشانہویان د پار و لہ ہر جا و ہورہ .
بہ گورہی شو سرد سہ نیشانی ہنگاری ہرہورہیش چوروش شاعرہ تازہ ہورہورہ . من
د لنبام لہوی ٹکورد جمال لہرہ ہواہ و ہرہرہ ہواہ ہرہورہ ہرہورہ . زورتری لہدا بہ ہرہورہ
شاعرہ شو سرد ہصان . یں ٹاگاہش لہوی ٹیستہ ٹنوروس یان نا ۱۲ . جمہور
شار بائیری . لہ دوا یں دنگہ یکی د رورہ و د ریز جارتکی ترہ دنگان ہیشٹوہ ہلام ہرہ
بہ ہمان ٹاواز و کمرہ و دنگہ و ہرہکی جاری جارانسی خورہورہ ، یں شہری نہشتہہیکسی
تازہتری لہ گول خورہدا ہینا یں .

کمال رفوف محمد . مارویک شانویں و ٹینجا چہرہکی ٹنوروس و لہ دوا ہیدا لہ ٹیگہ و
تعلقیون کاری کردوہ . لہ سالانی دوا ہیشدا خمریکی نووسینی و تازی شہری و کلمہ ہورہی
و پوزنہوری بہ لہ نیو شو ہرہماندا و لہ میداندا کاری بہ ترہی بہ ٹنجام داوہ .
شعورہ لہ دوا ہیشدا ہلٹس : مسعلی حوکم دانی کوناییش بہ سر ہرہ شاعرہ نووسرہنگا
کارنکی د روارہ و ہرہسیدارہ ! چونکہ تا شو نووسرہ لہ نماندا یں ، ٹیشن لہ پاش ہند ہنگسی و
گوشہ گیری ہیشٹوہ میدان و ناشوانین ہیش ہیش ٹرہ ہکمین جون دیتوہ ! ہرہ وکو خسری ؟
یان بہ ہرہس ہلاورہورہ ؟ ہرہ وکو جون ٹنورانین ہلٹس یں شو د یاردانہش ہسوری سروشتہہ
و سیرنہن . ہوشہ من لہ لای خورہورہ ہرہ کپٹی شوہ ناکم ٹیستہ وا بہ رہایی حوکم ہسدہ م .
چاکرہواہ یں دنگہ ہس !

• نامورہج وک ہا و سہرہج بہ کشتیش چ پوزنکی لہ نمانتا ہمہ و کسار

د انہوی ہورہ ہرہس شہریت ہس ہس ؟

● شاعر شاعر له د نیای ثافت د مر هاووی وک ماسی له تاو د مر هینا و لومو ش
 نهختن ! . ثافت بهر د ماسی زبان و خوشه ویشی و بهاری لند مبه ! بهوا ناکم لند بیی
 بوو بن و همین و ثافت همویشی به لایسی کسره بهشیک له نورو سپنکاتی نورو بن و نهمی .
 سر جاوی پوزی بههرو شیدا می نورو بن . شینجا شو ثافت د مرکزیران بوو بن . داپا بوو
 بن . یان هاووی و هاوسر . بهشیک له شاعر مانی " تریشی هملبست " و " کسراوی
 گریان " و " تینوش " و " کسانسوه " بووخته گولدانی د میان چیهکه گولی لومویشی
 و یادگار مانی راپورد وی تمسک . هر له د مرگای سموزی لسانشوره هانه تاو باخچه و
 دارستانی د نیای بهرینی شاعر . شیش وک زوری زوری شاهیرانی شم د نیایه خوشه ویشی
 و جگر سوزی و هاووی و جوانی و عشقی رنگا و رنگی لومویشی " بووخته بهلکه رنگونو
 بههرو غموزی شاعر مانی شاعر مانی . له خوشه ویشی د مرکزیراندا ، بهاری تصعن و لسه
 لومویشی دایکدا سوزی بن کوتایی و له زبانی هار سریشدا و فاو ریح و میهر مانی بهیوه . له
 قصیده د ریزهکی (کوز) به ثافت و خاک بووخته پدک روپار و تیکم به خوشه ویشی گوره ی
 نتموکم بوو . برچی ثافت و جلّه د رختیک کوردستان . جاری کیژ لومویشی کورد و کاتی پکی
 بن بنا ، رنگی سوزا و د م و جاری بهیژنیک سک سوزای و لانتکم هر هسوزان بوو به
 گوزانی شاعر مانی . هملبته بیشتر ثافت هر له پنجره میکی پزمانسانه بهر تریشی
 مانگه شوموه لومویشی . بهلام تاقی کورد لومویشی زبان ، شم سر نجه هر زکار و پک لایسی
 گوزپس و تنی گیانم ثافت هنریکی گوره و زومیک له بن نهاتوری شم زانمبه . هر لندجا
 کوروساس و قومی نی به . بهلکور بالیک تری هملوی ریح و نیکوشان و خو بهخت گردنسه .
 سندرگیکی بهیژنی تری کوردستان و شم جبهانمبه . له قصیده د رنگی " پیمان می
 کچه پیش مرگدا هستم بوو به گوی شو موخاسانانمی له د متیکوه له د مرونده پنگیان
 خوار بوو . ناوانیک تری لند مبه لومویشی له پوزانی داهاتردا بتوانم زاتر شم لندم خورم
 بکم به نترگره جاری خوشه ویشی گوره ثافت و د منگی راپه پشیمان ! .

● له واقعی شیتادا شاعر هر چیهک پکا ناتوانی له سیاست داپه پکی ، شینجا
 همن بن یان وایه که شاهیر د توانی له پک کاتدا هم شاهیرین و همیش

موبارصی سیاست بکات ، هعشن یز یان جاگترة که شاهیر شارمزای لسه
 مسئله فیکری و سیاسیکاندا همین و وهک پیشه موبارصی سیاست نکسات ..
 تزله نضجاسی تاقی کرد نموی تاییشی خوتموه ، سرزجت چن یسه ؟

• نمود وو حالتمی تزد مست نیشانت کردن ، د یاره نمونهمان له نانی فیکری و سیاسی
 کلان له تعد بیانی دنیا و کورد ستاندا بعدی نمکین . واته تعد بیی (مونتئسی) پمپوئندار
 به چین بیکی سیاسیوه و لم لایشموه تعد بیی نا مونتئسی پلام (مولتزیم) به فیکرنک یسان
 مسئله یکی فیکری و سیاسی پیشکومتوو خوازموه . نینه نمونوی تعد بیی راسته قینه و ناراسته
 قینه * مود بیع و نامود بیع * له هر د وو حالتمکاندا نمینین . بعضی تعد بیی همه پمپوئنداره ،
 یان مونتئسی بووه بز حیزینک و له هیمان کاتیشدا تعد بییکی د یار و هملکومتوو بووه و
 نیشیمایا حیزین به بزای له بعهره و گمشه کردنی نمکرتوووه بز وینه و مکوو * گوزان ، شیراهیم
 محمد (له سرد مس خوئیدا) ، نان حکمت * لم لای ترشموه تعد بیی نامونتئسی و مود بیع
 که ثمانه رفگه نمونعیان زورتر بی . هر و مکوو چون له هر د وو حالتمکاندا نانه بی و تعد بیی
 ناسایی نمینین . له سرد یکی ترشموه منیش هر پروام واپه که تعد بیی (ناسیاسی) وجودی
 نی به تضانت تعد بیی مؤد مریزمکانی شورویاتر که نیده ای سرنموی شخصیت و کسایتمسی
 مروف نمکین له بمرهسکانیاند ، ثروانش هر سیاسی و سر به فیکرنکی معلوون . هر
 جند ، تجروبیی هیچ تعد بییک ناچیته جنی تجروبیی هیچ تعد بییکی ترو وهک مضجه مؤور
 هر یکه و نیشانی تاییت به خوئی پیویه . پلام سوود و مرگرتن له تجروبیی کسانن ترووه
 د یاره زیان به پیت تر نکات - و مکوو پیتشیش و شم من نزیکی (۱۵) ساله نیشیمای حیزینیم
 نصاره و هفا نیشتمش هر و ام . ناشموی حالقی غنم تعمیم بکم . هر نموضند
 ثعلیم : من خوئی بز خوئی و ام به چاک زانیوه سیاست نمکم به پیشم له هیچ حیزینکدا کسار
 نمکم باشتره . چونکه سرد بمست ترم و ثروانم باشتر بچوونم و بنورسم . نهم جگه لسموی
 قابیلیمش کار کردنی حیزیناییش له خوئیدا شک نایم . له بمر نموه قفاهنم واپه شم
 حالتمیمان بز من گونجا و توره .

• هر واپه گشتی پمپوئندی نیوان شیعر و سیاست چون نمینسی ؟

• وا به گشتی * رشک نشانم به زردی دست بغمه سر فصلی مهست . له گمل
 سلیمهومیکی زور شد ا ا که گمر بشن بلنم : * سیاست * کومه لن * مفاهیم * و بهر دوز و بهر ناما
 کار و زانسته و شو هونری بهر بویه بردن و زابری کر د نمیه که هر قوناغ و پله یکی متلودی به
 بی ی بارود رخه کومه لا پشته یکی خوی / به بی ی بهر زومندی و مللانی چیهایش .. نعمتوایش
 روانینه گشتی و تاییه مکانی بیجموانه نکاتوه . شو به سلیمهومیکی زیاتر شوره نعلیم :
 * عدب * پیش برتی به له رشک انموی نیحساسات و همستی شعر تا که کسانیه که له به ی ن
 زمانی نعمتومی بویه به هر ی خود ، هوشیاری کومه لا پیش و تاقی کرد نمویان سر چارمین به
 د سر به نیکگی بهرزی هونری و وجود ، کومه لا پشته یکش له بهر مند ا دست نشانی سها گشتی و
 تاییه مکانی نکات !

شعر * سیاست * زمانی زانست بن ، شو * عدب * زمانی * همست و نغسته * و بهر زومندی
 عدب و سیاست پیش بهر زومندی یکی د پنا یکی و له یک دانم بر او ره وک بهر زومندی دل و میشک
 واپسه !

• بی له نیوان شاهیر و سیاست کاند ا ؟ جوری بهر زومندی بیان .. ناکوکیان !

• د پسانوه نم بر سیار مشت هر تووشی گیزاری و مراند انموی یکی به پتیج و پنا و ناتوهام نکات
 چونکه هر له یکم سر زجموه چند بن برسیاری و کور : کام شاهیر ؟ کام سیاس ؟ کمی و له
 کوی و له چ قوناغیکی کومه لا پیش د ا و ج جوره بهر زومندی یک و زور شتی تریش .. وک گنولیمی
 نالوز کایان لن دیت ! جا که هر به تعواری و زردی دست نشانی شو * زارا وانه * نکات
 د یاره و مراند کانی منیش هر شلوا و نالوز کا و نین . د وور نعرین جاری و اووه شاهیر
 بهر داری گوروی شم دنیا به پیشه و د سلا نیش * سیاس * بوون ، بان ورد تر بلن پسن
 به کار واری سیاس د مولتیشوه خریک بوون و پله و بیایه سیاسیشان هجروه * پاپلو نیرو د
 شند ریه موزو ا ، سان جئون پتوس ، سنگور * و گملیکی تریش که نسته نایانم بهر ناکوکیان
 لم لایه شوه کاتن نعلن بن * سیاس * به مانا دست نشانی هکرا وک * * رنگ * پیش
 سیاسیمو * گوز باجوف * پیش سیاس به و له همان کاتنیدا (مصنود بازرانی) پیش
 سیاس و * جلال تالعبانی * پیش هر سیاس به ! د یاره هم بی به شاهیر انیش هر ناخرنسته

يەك رېزىمۇمە وىكىتۇر شامېرى كۆنە پەرسىت و سەر بە پۇتى د پىكتورى ھەمە ، شامېرى شۇر شىگىر و
 ئازاد پىخواز و سەر پەرى گەل و پىشكەتور خوازىش ھەمە ! .. ھەر ھەمۇر بە (شامېر و سىياسى)
 شىمۇرە بىۋىستە ، جىن و پۇتى كۆمەلا پىتىيان ، بىر كۆر نەمۇى جىنپايتى و نەمۇا پىتىيان ، ھەلۋىست
 و پەرسى شىپىرمان ، پەرنامى سىياسى و ئىپىدا ھەيان ، د مۇرمان لە بىزۇر تەمۇى مېئۇرۇ دا ،
 پۇانپىيان پۇرمان و پىنماى فەكرىيان ، بە وردى لە پەكتۇر جىبا پەكتۇرە ، پىناسە پەكتۇر ، ئىنچا
 ئىتوانپىن قەسى " تەمۇرمان " لە سەر پەكتۇر .
 كام سىياسى ؟ سىياسى پىشكەتور خواز و ئازاد پىخواز ، پان سىياسى د پىكتاتور و خوزىن پۇر .
 سىياسى ناۋرۇرى لە سىدا رەدانى پۇتە دا كېر كەركەن ؟ پان سىياسى خەزىپە كانۇنپەكەن ؟
 شامېرى شۇر ؟ پان شامېرى پۇتە د ئى شۇر ؟

پەلۋى " پەگى ناكۆكى و ناتەمبا پەكتۇر " لە نىۋان (ھۇنەر مەندان بە گىتى) و (سىياسەتكا -
 ندا بە گىتى) لە د تىر زىمانە ھەر ھەمۇرە ، ئىم ناكۆكى پەش لە جەمۇرى ھەر كام لەمۇر رۇ
 پۇانپە - بە گىتۇرۇ لە ھەمان كاتدا د زىمۇ - ھاتۇرۇ كە لە نىۋان " ھەقىقى سىياسى " و " ھە -
 ست و نەستى " - ھۇنەر مەندا بە گىتى - پۇرۇ ، د پارە ھەر جى " سىياسەتكا بە گىتى " پەر لە
 ھەمۇر شۇر لە جاۋى پەزۇشدى ، جىن و د مۇلت و ھەزىب و سەر كۆر د پەش و تەكتىكەنكى خۇبا -
 نەمۇ تەمناى - بازارى شىپىرمان - كۆر رۇر و پەستۇپانە پان ھەزىيان كۆر رۇر ، ئىم ھۇنەر رە
 لە خەزىمى شىر تەزىمەت و پەسلان و پۇانپەكەن ئىماندا پىن ! ھەر جى شامېر و ھۇنەر مەندا نەشە
 " بە گىتى " پەر لە ھەمۇر شۇر كۆرۈ راپەلۋى ھەست و نەستى خۇپان ، خۇرۇدى خۇق - سان و
 سەر پەستى د مەر پەش خۇپان پۇرۇن ، تەمناى لىم سەرنجە گىتى پەشدا ، ئىم ناكۆكى -
 ناتەمبا پە لە ھەمۇر د مۇرۇ زىمانىگدا ، لای ھەمۇر ھەزىب و كۆمەلەكى سىياسى چۇن پە -
 نەمۇر تەمۇر ، يەك پەرتى چۇن پەكتۇر نەمۇر ، پەش وىكىرۇ چۇن گەلۋى جار لەمۇر د پۇر -
 سەرنجە لە پەكتۇر چۇن پۇر تەمۇر ، جارى واپەش ھەمۇر خۇدى شامېر كە و پۇانپە سىياسەتكا
 لە كۆشەمەكى گىتى دا ، تاپەش دا ، پەكتۇر كۆر تەمۇر ، مەپەستىشەم لە يەك كۆر تەمۇر يەك كە
 ئازادانە و پىن ھىچ فەشەتەك ، پىن ھىچ مەراسى و د سەتپاۋ و پەزۇشدى يەك د رۇست پۇرۇن و
 ناخى شامېر كە سەر جاۋى پۇر پىن ، چۇنكە پىن كۇمان تەمناى ئىم " سىياسەتكا " نەى لى -
 د نىپاى ئىدە مەپەشەمۇر د پۇرۇن وىك مۇرۇف ھەر خاۋى ھەست و سۇز و ھاتەفەن ئىنسانى گەمۇر .

● باشد با بچینه سر هونری شمر ، قصید هی در ریش و تاقی کرد نموی شم

چشنه شمره لای تو چتون بسوه ؟

● قصید یاد ریش له تعد می هر صیدا به قصید هی * دیوان * پیش ناو شمیری * شم

چشنه شمرانه - به پی ی هونری - هر سررد من له هموو قونافغاندا توسراون . قصید لا

ناسایی نین و دریزترین همناسی شاهین . له تعد می را بهورد وماندا نموی شمیری در ریش

لای هندی شاعر زوره و لای هندی یکی ترکم و یان همری به . بژ نمونه نالی و سالم به

برآورد له گئل شاعرانی سررد می خویان و یاثر سررد می خویشان ، به چندین سال ،

شمیری ریش تریان نووسیه . له شمیری تازی جیهاندا ، (ثعلبوت) و (شمزا پاوند) جگه

لموی گوزانیکی گورمیان به سر شمیری ها و چرخدا هینا . * ثعلبوت * یان له نووسینی

قصید هی در ریشدا پیشرموه . د وای سر همدانی بزوتتموی تازی ها و چرخ کوردی و د وای

گفته کردن و بهرمو پیش جوضی ، * گوزان به هر دو گذشته شمیریکی (هررامان و قهرمداع)

و (یعیامی لاوکی سوور) و چند قصید همکی تر . قصید هی در ریشی به شیمیکی تازت

هینا یوه میدان . له شمیری تازی عمر می عیرا قدا لم چشنه قصید و در ریش و رامیان به

بکسجار * بدر شاکر السباب) ی پیشرموی بزوتتموی شمیری نوئی له قصید و در ریشکانیدا

به تاییش له (المومس العیاه) دا درامای شمیری نوئی کرد موه . هر موه له لایمن

شاهیران (اد ونیس) و (خللیل حاوی) یوه بهرمیان پن در . قصید و در ریشکی بلتسد

الحدوی (حوار عیرالاحاد الشلاشه) بهرمیکی گوره و چر و بری شم تاقی کرد نموی بو

له حوزیسزانی ۱۱۷۵ یشدا شیش له تاقی کرد نموی شمیری خوند و له شمیری تازی

شمو سرمد ساندا بژ یکسجار قصید و در ریشکی (کونج) و د وای تیش * براموک و گوزانسی

بفر و مند آیس * و شینجا له تشرینی یکس ۱۱۸۱ دا قصید هی * داستانی هملوی سوور * م

نووسی ، که تا شسته در ریشترین قصید هی من .

قصید هی در ریشی سر دم وک شمیری (لیریک - غنائی) هر به تضها رنگ انموی

هملجورون و داجورون و خصه تاییشکانی شاهین نین . به لکورو بهریش به له خودی شامیر و

کسانی تیش ، له دنگی تاییش و گشتی ، له دنگی تان و دنگی کونبل ، له ملسلانی

نیوان هست و هوشی شاعیر و هنرمندی د مریخی د سلاستی شاعیر ، له ناکوکی په جور پوه
 جورمکانی زیان و کومل ، کات و شوین له نیسته و پاپوردوی نریک و د وورد له هات و جودان .
 پغا پردنه بمرکله پوور و داستان و بیعت و مک همون نیگمل کردنیان په گیانی قصید مکسه و
 له د واییدا همل شیلانموه ، له خاصیه همره د یارمکانی ثم قصیدانمیه . نغمه جگه لــــ
 مویزه کردنی هومری سینمای ، به کار هینانی د سامیکی هومری ، هومری کــــولاج ،
 کمرت کردنی رسته و وشه له شوینی خوناندا . شیمری د ریژ و مک سفغری دور و د ریژ وایه ،
 تاقی کردنموی زرتو و بهیننن هسه رنگ و پوودای جیا جیا تعجرو، که پهل و پودار و چرتسر
 شکانموه . ثم قصید ، د ریژانه وک پوویار له گمل پموش خوناندا ، توول پوونموه ، یان پوویار
 تنک ، شپول شپز ، هیواش ، دوست نکمن ، نغمسی شاعیریش لم شیمراندا جا کتر
 به د مر نکموی .

له قصید می (کونج) د ا ناره پوک بریش په له کار مسانی بزوانی همرس و نمو تاقسی
 کردنموانی شاعیر تیا زیاره ، کسانن تریا زیاون ، له د نگی خوبی و د نگی نمران . لــــ
 موزو هیشی بزورگارگان ، جوړنه نار شویش ، نیک شکان و گمرانموه . کوچی بمرمو زور ، کوچی
 بمرمو خوار . د ا سانه تراژید پمکانی ناشیعتالی ۱۹۲۵ . نامونی و تضایی و ناثومیشدی
 نمو ساتانسه . له (داستانی هملری سرور) د ا که تموار کمری (کونج) ، زیانموه پــــ
 پامیرنی هملو سورمکانه و د پسانموه سنگمر کرتومیه ، شیمیرمکان داستان نامینن . زمانس
 شیمر له نیوان زمین و واقعیدا دین و د مچن . په کورت کردنموی زمان ، گمرانموه پــــ
 د او د پسانموه هاتموه پوکاتی له د ا یک پووش قصید مکه . نمانه همووی وک چاری کاسیوی
 نلیپنکی ته عبیری لفسر و نمو سر کردندان . همزهها له قصید می " برایمک و گوزانسی
 بغر و مند الیم " د ا پغام پردوته بمرکله پوور و جارتیک تر بیعتی " برایمک " م هومنی شمر
 پمیتیم ، نیگمل به بزورگاری تر کردنموی . مندالی غوم . سرد می حاجی قادر . سرد مــــ
 شاعیرنکی هار چرخ برایمک وک مکزی همو سرد مکان وایه . هملوم داره نار و هموای
 شاخ و داغی کوردستان و شعریشکانه به گیانی کورد ناشنان بزورموی و نمان بگم . لــــ
 (کونج) د ا همروک ری کردنی کوچنکی بن برانموه شکلی شیموکش بن پشوه و تا کونایــــ
 جسمانموه به خونموه ناپینن ، همر له بمر شومش هیچ فاسلنک له نیوان شیمراندا د انفراده .

لم شیموه د ریزاندا زور جار شاد یسوی ، شا بهیتی ، مینه تعویری قسید مکه و له د روساره
پوښموډا پروډوی تازه ویک گپوښتی به ناووری خویاندا مسووږنشموه ، بم جزیره بزورتنهوه بیکسی
په د موام د دوست شمعن ، ریسز و هیماکان له نیوان کپتشی سرکی و خودی شاعیردا
تیکمل به پیکری مین ، جارک مینه خاک و جاریکی تر د لدار و جاریکی تر له گدل د بارد ،
کانی سررشتدا تیکمل به پیکری شمیره و بهر جزیره بهر به نش و نسا کردنی خویان مده من .

● یکن له شلقه لاوازهکانی مده منی کوردی ، نهمونی پومانه ، هوی شام
شلقه لاوازه بزجی د گپوښتوه .. همدا بز (وانی گدل) و "پیش مرگه"
چون تماشا بیان نمکھی ؟

● به پروای من نه له هنری رومان نووسین گرانتر همه په نه له جبهانی مده مپشدا له م
کوشکه بهرتر همه ! ثم هنره له بنمردا سر به شارستانیمته و له نیو شو شار و پیموښدی به
کوملا یس په جرو پراڼوه رسکا و پمیدا بووکه ناکوکی و سلطانی چینا پشیمان له نیسودا
گه پسر . ثم هنره گوره و گرانه زور د مرگه له بزور هملات دا هاته کا پوه . هتا شیمدهش
له زور ولاتی بزور هملات و بزور هملاتی ناویراستدا به تعاوی کامل نهموه و شو شید افکار پانسی
ریمان گه مکی هیشتا پنیو پشیمان به نش و نه ای زاتره . له نار ولاتی هر مپشدا بزور پکه م
جار له پانوری شغریقا و له مسردا نویسرا . چونکه بارود څخه کوملا یس په شارستانیمکھی
میسر لو سر د مانه دا بزور هاته کا یس ثم هنره له بارترو و گونجاو تر بوو . لهوه و بهریش له
پوژگاری شحتلالی فخرسی پوه ، میسر سمری پردی پیموښدی به هنزی له گدل شمور پادا
بمستبوو . په کورتی ریمان له کوملگای پوژوای تازه پیا کموتوی تازه سر کموتوی شمور پاره
سمری د مر هینا . کپاته هنزی نهمونی ثم چمشته مده به بهرزه له ناو نیمه و له کورد ستاندا
بهر له همور شتی بزور زوفه کوملا یس و مسوز حیانه شمگرتنموه نک بزور هوی لاوهکی تر . شمسه
سوکھی پهریشی به . نیمه تا شیده به مانای تعاوی "ریمان" "ریمانان" "پیش-
مرگه" و "وانی گدل" ی ماؤستایان رحیمی تازی و شمیرا همیم محمد ، به لای شمهه نچنه
خانسی چیزوکی د ریزوه نک ریمان . بهلام گومان لمودا نی به که هر د رو کارکه د صنت
پیشکری گورمیان بزور د انانی بنمای ثم هنره کردووه . پیشمرگه و وانی گدل ، ج ره ک

جيهانی د مرموه و ناوموی کسانى ناو چيرۆكهگان ، له كزى و پوانينى يەك لاينى و نش و نسا
 نەكرد نپاندا ، چ وەك ئەو پەيوەند يانەى نيوانبان بۆ د و زىنەموى زمانى ها و بەش ، چ وەك چەند
 و چ وەك چوونى كە پۇمان گەرەكئى بۆ بەل و بۆلن بونەموى چەتر ، چ بە قەوارە و ژمارەى وشە
 نەبوون بە پۇمان و دنيايان تەشكە بەرتەرە لە دنباى بەر تراوان بەرىش پۇمان ، نووسەرى ژانى گەل
 ئەگەر " بەگ گراوندى " زۆرتى بۆ هەندى لە كەسانى تری جگە لە پالەوانى چيرۆك د روست بەكردا -
 يە و پەچەلەكى كەسايەى د مەرووزى ئەو كەسانە و پەيوەندى بە كۆمەلە پەيتەكانيانى بەر پلاوتر
 بەكردا يە و دنزى بە كار و كرد مەمیان و ورد كرد نەموى شتە بەچوكەكانى ژيانى پۇزانەيان بەدا يە
 ئەيتوانى پۇمانتەكى جاكى لى پەك بەينى ، ئەستە پەيوەستە باس لە هۆنكى گزنگى تری شەم
 مەسەلە بەمەن و بېرسەن : نووسينى ئەو چيرۆكە د ریزانە لە لاين ئەو د و مامۇستایەو چەسى
 ئەگەينى ؟ بە لاى شەو و مەرامەكى ئەمويە : چونكە بە تەنبا هەر خاوەن بەهرەى ئەدەبى نەبوون
 و بەس بەلكو پۇناكەبىر و پۇشەبەرى د باری سەردەس خۆشيان بوون ، چونكە كارى ئەدەبى
 وا گران بە تايەنى چيرۆكى د ریز و پۇمان بە كەسانى ناگەرى بە تەنبا بەشت بە بەهرە مەسەلە
 بەستەن و نەبەجە خۆبەند موارەن ، پەيوەستە پۇمان نووس پۇشەبەرىكى كامەلش بى . ئاگەى
 لە هەموو مەسەلە فەلسەفى و فەكرى و بەزوتشەو كۆمەلە پەى و زانستى و زانبارە جۆر بە جۆرەكان
 بەيت ، ئەبى خاوەن تاقى كرد نەمويەكى د وور و دنز و مەشەكەكى فەرهەنگ ئاساى هەبى . پۇمان
 نووسە بە نار پانگەگان زۆر بە دەگەن لە ناواندا هەلگەوتشەو كە لە تەضى لا ویدا بەتوانن لىم
 مەيداندا بە پۇمان نووس بەناسەن . چونكە بە راستى شەم هۆنەرە هۆنەرى تەضى قال بوو بە
 پۇناكەبەرى و زانستى و تاقى كرد نەو و هەولى بەردەوام .

ئەگەر بە هەلەدا نەچوو بەم لە سالى (۱۱۵۶) مەه ژانى گەل نووسراو واته ۲۱ سال لەمەو
 بەر ، ديارە لە ماوەى ۲۱ سالددا چ كۆمەل و چ پۇناكەبەرى و چ چيرۆبەرى پەيوەند بە كۆمەلە پەيتەكان
 سەرمەراى باری ناھەموارى كوردستان ، ئەبى ئەگەر بە نەبەيتەكى زۆر لە بەر جاوش نەبەت .
 بەرەو پەيتەر چوو بەن ، ئەمە لە كاتەكدا لە ماوەى شەم ۲۱ سالددا خۆبەند موارەى ، هۆنەكانى
 پەيوەندى لەگەل دنيا دا ، كەتەب ، رۆژنامە ، تەلەفون ، سەنەسا دەكات زیادى كەرد وە .
 هوشيارى كۆمەلە پەى و سياسى بەرەى سەند وە ، لەو ساشەو تا ئەمەو ، چەند جارەك د مەرفەى
 چاپ و پلاو كرد نەو ، جۆرە هەناسەدان و سەر بەستى يەك ، بە تايەنى لە دواى ئازارى ۱۱۷۰

مهره بزرگ ۱۹۲۴ رخساره ، که چو تا عمرش له دنباي چيرۆكي د زير روماندا له ژاني گسل
 وپيشه سرگه زياترمان نې به .. خوي شم نيشانعيكي خراب له رومش چيرۆكي كورد پدا د باري
 شكات . شمرايه چيرۆك نووسگانمان به تاييتمئ تا سراوگانمان له د ميگوه بچووتايه به پير پير
 كرد نهمي شم بوشايي يعوه . نكمر به نووسيني - تجربي - پش بوايه تا ئيمته چنـ
 هموليكيان به چاپ بگماندايه . لهو سالاني د واييشدا رومانه دست نووسمكي ماموستا
 - سعيد ناکام " ناگري بن کاس " م خوننده موه ، به داخموه د پورعتي له چاپداني بونمرخساوه .
 ماموستا ناکام له سمرقاي شهستگاندا شم رومانعي نووسيوه . له بمر شموي چاپ نكراوه ناتوا -
 نين قسي له سمر بکين . لهو سالاني د واييشدا چنبد ئعد يتيكي ترممان پروزي نووسينسي
 رومانيان به دستموه بوو . وا له نار شم شاخ و داخانمشدا و له شوريشدا كاك مسحمد موگري
 چيرۆك نووس رومانعكسي كه به ناوي (همرس) مومبه له چاپداوه و رشگه له بزواني داهاستودا
 بگاته دستمان ، شويئد ئكمين هنگاوي بمرمو پيشترئ نابي و له كاتي خونيشدا ئيميش
 بتوانين لني بدويين .

● ئي حالي رخنهي كوردي چون د ميني و مهاناني خوت له گيل رخنهدا چي په؟

● رخنه گرتن و شي كردنوه به مبعستئ زبان بهخشين به بمرهم و تاوو توئي بن كردنيان
 و هملسنگانديان به مبعستئ رابيري كردني موزو هيانهي خونمرو دست گرتنيان . بـ
 نيازي خوننده موي فوه لايني بمرهممكو نيشانداني تاريكي و پروتاني ، د ياره كارتي نـ
 هم پيروسته بلكوو نيشانهي زيندوي و به پرشتي ئعد مي هم ميللعتيك ئهگنيني . تا ئيمته
 رخنهي ئعد مبيش له ناو ئيمدا له سر بناغميكي^{هريكي} پرشگي بونمريوري . هملبته له زمينمبكي وا
 ناد روستيشدا شموي شمچينري كميان سموز ئين . لاي ئيمه تا ئيمته ئينتيماي حينسي و
 نايد ولوزي و هاو نيكري و براد مريش ئعبنه پيناسعي بمرهمه ئعد مي بكان و حوكيمان بونم
 ئكري . به زوزيش يان به شان و با هوذا هملدانه يا خوويه ناغي شمزدا برونه خوار مويه !
 ئيمه هموموان - كم و زور - شو گهانه خنيلمكي يعمان تيدايه . من هم زوو له چاوين كموتنيكسي
 ئعد مي دا و شيووم " شويتم بلن كي له سر كني نووسيوه ، من بيت ئهاتم رخنهك چونسه ! "
 شم د ياردميه نيشانهي دا كومتئي هوشيارين كوملايني و زوشنبيري مانه ، نيشانهي ري له

سر بهشتی گرتی پیکر و کوشتی گیانی دیموگراتیانمیسه .
 همسو جاری که مسملی دسه تعق له سر رخنهی تعد می دینه ناراه ، ثمری رخنهگره
 د م به گمیره له نووسر و ثمری نووسرینه نارازی به له رخنهگر ! من ثمری لیژده ا ثمری
 له کف و ثاو و هموای ناجوری ثمره پیروند یانه بد نس له هونفر زانستی رخنه ناد و نس .
 پزونه : من و تو پیروندی شیخیمان سارده یان تیگجوه ، پیر و باوهری سیاسیمان جیایه .
 تو شامیری و شیش رخنه گرم ، من دیم دیوانگی تو شگره به نه مستوره و دای خیزند ثمری یکی
 - زور جار سرین می - تعلیمکم د مر تهینم و جاری د بیاجه و نیشکی یکی د زور و د نس
 ثمری و پیر ثمری تو یکم به " وجودی " یان ، عیبسی " ، نینجا دای ثمری چسید
 لایرینگی تریز له پیر عیبسی و ثمری ، نینجا لم لا و لورا شکومه چینی ثمری کزوملس
 " مقولات " ی فلسفی و تعد می ، نینجا شکریشم گام شیر لمو دیواندا لا واره پیمان
 که نیکو تیدا به پز هاتنه زور ثمری رش خرم شگره رهبری ناد م : دای ثمری نینجا پسته
 کوزدن زاراه می بقدر کوتایی به نووسینکم د نس . هر شم د بعضه پتجهوانه بگرموه به پاری
 پیا همدان و ستاپندا ثمری د بعضی ثمری رخنه له - ثمری زور نکانیدا - پیر چار
 ثمری . من ، انهام له نار ثمری ، کام پیروندی تما و گونجاوو رنگ و بیکه ، به نووسینی
 و تاریکی رخنه به مرغی له سر شجاس گشتی دا به قازانچی شخصی - پیا همدان ،
 ستاپش - شکریشمه ، ثمری ثمری و گونجانده له ماری شم و پز نکندا زور به خیراپس
 پیر و تیگجور و هدایانمه به پوری پیکردا لاکامانه . ناوردانه میک له تاقی کرد ثمری
 شم میدانه دیان پوداری و امان پیر ثمری . من نالیم و ثمری و ناشبیت . شم دیوانه
 له شیری لاوار و بن کلهن خالی به . بلام تعلیم ، و مکر کاره نانه و امکانم ثمری پور .
 کاره باشه گانیش یاس بکه ! من و یک د یک همه ، گونیش همه ! . لهنش کارسات تر ثمری
 - زور چار و اله شیری تن کراه - له دیوانگی چایکراودا ! رخنهگر هاتوو و به بن هیچ
 سلطنتی میک ، زور به رهایی بو به شجاس دانس مبعستیکی خزی له قسید میکی د نس
 د زور سدا د نیردا ، چوار تیج د نیری کوتایی له لغتی شیزمه که پچر و پوریم پچراند نس
 همسو ناوه پزکی شجره می له پیر یک هملوشاند وه و مبعستی راسته قینمی ثاره زور کرد و ثمری
 نینجا پویشی کرد رته خه لکه و رتیشی . . نمرورن ثمری فلان فلان چی ! ! ثمری چ پاشا

له سر بنیات بنی بن . چ جای شعوی وک بوویکی بر او تماشا ی بکین و وابزانین تحقیق
بووه وکمی راقیمی کز به لایعی کورد ستان حقیقتیکی ترمان نیشاندات . من پیش به خالی
خلم که گویم له هندی د روشم و بانگواز یعنی بان هندی نووسین شعوتیموه له دل خوند ا
شانیس : تزلزلای همه بو زحمته کیشانی کورد ستان نووسراپن یان بو چینی بزولپتاری نعلمانیا
و بریتانیا !!

به لای شعوه ، لم بزور کاریدا ، غصباتی شعوی رزگاری خوازی گلای کورد له پینسلوی
سر به غوی کورد ستان و یکنگرتیمهیدا ، له پینای پاراستی وجودی کورد و زحمته کیشانیس
ثم گلهیدا ، شکرته پیش هموو مسلمه یکی ترموه . شو کاتعی ششلم گلای کورد ، پروام بهوویه
که چینه شوژشگیزی مگانی ، چمرسا و مگانی ، دسته چیلدی به د پینانی شو نامانجه گهوره
شمن . چرتکه چینه بالآ دست و بزور و تازه پیاکوتوکانی کورد هموو بهرزه بندی پکی خندان
به بازار و سرمایعی داکیر کمرانی کورد ستانموه بهشتیموه و چاره نووسی خویان به چاره نووسی
شومانموه گزی داوه . نینه لم سرد معدا پتوهستان به هموو زومیهکی شوژشگیزانه همه تالسه
هموو سفنگره جیا جیاکانی بهرنگار بهوشعوی شیمتاری شیمتلهانی دا بیانخیمه گسپ .
نینه له هموو بارچیمیهکی شم کورد ستانه دایش کراویدا ، له پک کاتدا به دوو شعوی
شعواپتی و چیناپتی شعوه پینرینیموه . زحمته کیشانی کورد جازک وک کورد سرکوت
شکرین و شینجا وک چینی چوساوش ، شومندی ستمی شعواپتی من شعاری هرگیسز
شامیرینکی فارس و تورک و عرب و ناهاپتی . ل لم توناغدا من بو شو پینشعورگیه شعوروسم
که له سفنگری بهرنگار بهوشعوی داکیر کمرانی کورد ستاندا دزی ستمی شعواپتی و چیناپتی
شیمتگیت . که بو شو پینشعورگیم شعوروسم ، به مانایکی تر بو هموو نازاد یخوآزانی جیپهان
شعوروسم . نازادی کورد ستان نازادی پیشکی شم جیپانیمه . من شعوی تعبیر له دلنی
ههزارانی د بیاته راگوزراوو تعریب کراومگان بکم ، بو شو رشجد مره کوردانه شعوروسم که له
شارهکانی هرکسوک و خانقین و شنگار و مند ملی و زور شونی تر د ا . هیل شکرین
و تعریب شکرین و له ستو سلطنتی شیمتیماریدا کور شکرینموه . من شعوی له خدمتی
هموو شوژشگیزانی که له کم دا بسم ، هر له سقتیموه تا شگانه دیار بکر و د مرسیم . من
شعوی دست و خواستی شو کورد بهرموازمو د مر به د مرانه بکم به شمر که هموو بزوی له
شاره گهورهکانی وکسور بغداد و شقرو تاراند ا شیمانهی کمرامتی شعوی بان شکرین و به

ها و نیشتمانی د مرجه د میس له قلم نادرنی ! - بو شو شمعیدانه نوسوم که له نمبردی
 بمرنگار بوزنوموی پوزانددا دزی زولم و زور به خوئی خلیان شم خاکه تاوعدمن ! - من ویست
 و خواستی شو خویندکاره کوردانه ونه نگریم که جعوسانوموی نعتواویسی ری مانی سوشتی زور
 خویند یان لن نگریم ! من نتموی دزی شو سپا د اگیر کرانه بنوسوم که پوزانه رزم و باغسی
 ولاتکم نوسوتینن . له شتانی شارکاندا و له نار جمرگی ولاتکمی خویدا ، ناهیلن
 همناسه بدم . هملبته شیمرکانم خویشیان و مراسی تعویبان له لایکه له غزمی کیندان
 و لم قوزانددا به پوی کیدا نعتقینومو له هیلانمی چ د لیک دان ولای کن خوشنوسوم
 و له کویس به خوینی سمریان تهنون !

● شاعیر د می هسپشه شیمرکانی بکاته قبیله نمای هست و سوزی جعوساومر
 بمرمو شو شوین و مبعستانه ناراسته بکات که خوئی گمرکیچی .. که چی لای شو
 زور جار پنجهوانه کورتومره شیمرکان د وای جعوساومر کورتونن نومان ناراسته میمان
 کوردون . پات پدیه ؟

● می چون که شاعیر شیمرکانی کرد به قبیلنمای هست و سوزی جعوساومر لیتر بمرمو شو
 شوینمش ناراستیمان نکات که خوئی گمرکیچی ؟ ! چونکه - قبیله ناکه - که هست و سوزی
 خه لکه که به شو پوز نکات شو شویننمای هست و سوز که گمرکیچی !! هر چو نیک بیت جـوزره
 ناکوکی یک له پرسپارمکدا همی . تز نتموی بلنی فیکری شاعیر نمین قبیلنمای خه لکه که بسن
 و همیشه ناراستیمان بکات .. نسه وانس به .. چونکه نه م بزورنوموی له کار دانوموی بمرمو
 دور لایسی یکنگرتوی - بهخشین و و مرگرتن - موه دروست نمین . هیچ شاعیری نی به لسه م
 دنیا پیدا یا خوئی گمرکیچی بن بلام هر خوئی بهخشی و ناراسته بکا و بلام هیچ و مرنه گری
 و ناراسته نگریم ! چونکه نسه دزی زبان و دستوری بمرمو پیشچوون و گوزانه . شیمر
 پوزاره وک ثاری له بمر نروا ثاریسی د پته سر . هسوسو شیمرکیچی لم دنیا پیدا هر لسه
 نغجامی کار تیکردن - ناراسته کرد نیک ترموه له دایک نمین ، بلام به شیویکی تازشو کار -
 یگرتن به تاییش له شیمر دا - د یسانومو له بمر د موم بوزی - و مرگرتن و بهخشینومو -
 د زوره به تانی کرد نومه نمدات . شاعیر و جعوساومر د دو ترمی به پکوه بستران وک د دو سر

ی پسر دېك پكځ پيكتري تعواو ئمكن ، خۇ شيعر له بوشايي دا د روست نايي . هصوو بهرهم .
 من زادمي زبان و واقع و ناو جساموره ، هر شيوانيش سر جاوه و ناراسته كبري پيكتري .
 بهلام كاتن مادده خامكهي نار واقع ، لاي شاعير ثعبيت به كارئيكي هونعريي شجاعريمان كه
 چوموه ناو واقع و زبان و شو جساموريي پيكتري جار و بك تويون ليزوي هاتبوو . شجاعره لــــ
 شيوي هونعريكتد او به زمانيكتر . كه جساموره كه عاجزه له د مر برني . ديسان هصوت و
 نمستي خعلككه شخاته زير كار تيكتري نازمي خنوموه ، ئعد يي بلبيعتي شاعمانن كوتته ئعان :
 * من سروشت بهرهم پيكتري پي بهخشيوم ، شعوي خعلكي له د ليدا به بناتوانن د مري بپري . من
 ئعنوانم د مر بپريوم * هر شعيشه جياوازي شاعير و خعلكي تر .

گومان لومودا ئي به هصوو شيعري لم دنيا يدا د واي كار تيكتري نى د روست ئعين ، د واي
 - كار تيكتري كه - ئعكيري . ئي خۇ له خنوموه د روست نايي !

بۇ نومونه : من شيعري * مزگيني * م نووسيوه . كه له (شجاعري) شمره گموره كهي داپان و
 نارماننشي پيش مرگوه له (دايك بووه) . د ياره ئعكيري شمره نعبوايه ، كار تيكتري نو - ئارا -
 سته كرندي - گياني شير شيكتري نايي پيشمرگه نعبوايه . لم لايشوم بهرهم توانا نعبوايه ، شمر
 شيعرمن (نعبوو) . من لوموتوه جولام . بهلام ئايا كاتن (مزگيني) چوموه ناو پيشمرگه چون
 چوموه ؟ چ كارئيكي كردموه سر هصوت و نمستيان ؟ چيزي ناراسته كردنموه ؟ لاي شاعمانن
 نيلنشا پيكتري نازمي بۇ داهاتوو نيشاندان ؟

ئي باشه هصوو شيعري له رقي ئم - كار تيكتري - سر و كار تيكتري او موه - د روست نايي ؟

- لاي من ياساي ئابووري * عرض و هطلب * تا ئعد از ميهك بۇ شيعرمن دهلون ،
 وانا تا خسته پوري شيعر زورين ، د او كاري له سر كم دمين . باشه تو
 بيهت واني به شعر خسته بووه زوري شيعري تو ، د او كاري خعلك له سرمان
 كم ئعكاتموه ؟

- له پيشدا وا گهيمان ئم بۇ چومونه تو راست يي ! . شومسا - بازار و زماره - شــــ
 ئمكن : بعش به حالي غنم (بازاري) شيعره كانم تا ئسته شيوازي وكري و * ئيدلاس * بوونيا
 به خنوموه ئعد بوه ! به پيچيدوانموره جار له د واي جار ، بهرهم له د واي بهرهم ، گهرتر بوه

و تعاضات شمش سال لسمو بهر دیوانی * دو سرورودی کئیوی * م به شمش هزار دانه زیاتر
 چاپکرد و پلاو کرد موه . که بؤ شعر کاتمو له چار بهرهمس زوری شاعیرانی هاو جیلسم
 خؤمدا ، داوا کاری له سر زورتر بووا . خؤ لیرمش خؤت له نزیگوه ناگاداری ، پیشمرگه و
 خملکی جؤن تاقیبی د مر چوون و له چایدانی کشکولی پیشمرگه نمکن و داوا کاری بان چنبد
 له سره ! . نسه له لایک ، له لایکی تریشموه با له د مر جوض بیکم دیوانموه تا نیمتمو
 د وا بهرهمس ومک ثعلین * حساب و کتابی * یکمین ا . له سالی ۱۶۶۸ دا بیکم دیوانسم
 * تریفی هملبست * پلاو بوتموه که تا نهمرد نکاته (۱۷) سال ، له ماوس نم حملهه سالددا
 به چاپکراو مگانی نار شوپشیموه ، به کتیپکی و مر گنپراوه ، تا کشکولی شماره (۲) . (۱۳)
 چاپکراو کموتوته بهر دستی خوینمران . واته بؤ همس سائیک و چنبد مانکک پک چاپکراوه .
 نم موهده له نگمر له خوار ناساییموه نه بیت ناساییمه و شعر (زوره) ی تولهانی نایگرتشموه .
 له لایکی تریشموه له ناو شاعیرانی همورد نیادا . همبوره زوری نووسیموه و * همبوره کم
 جموهری کیشکه * چوینیتی و چویری * شیمره کانه ، نک چنبد ایستی . شیمری باش به زوری
 و کس نی به . چونکه ومک کس باش همه ، کمس خرابیش همه ، زوری خراب همه و زوری
 باشیش همه ! . باخی وا همه سالی بیست چنبد گولی همه جور شه گری و جوانیش . باخی
 وایش همه پک چنبد گولی کم شه گری و جوانیش نین . رهواج و نار رهواجی شیمری هم
 شاعیری ، لگمل شاعیرانی تردا چوون پک نی به ، چوینیتی شیمر ، ناسراوی و نفا سراوی و
 بهر دوام بوزی شاعیر ، باهتی شیمره کان ، هملنستی سیاسی و نیشتمانی ، خویند مواری
 و هوشیاری کوبه لایستی ، نمانه همسوی مسهلمی داوا کاری و بازاری شیمر دست نیشان
 نمکن . بؤ رینه نگمر به پیی قسمکی توبی لبواپه داوا کاری شیمری با بلن بین :
 نزار قبانی ، جمواهییری ، محمود درویش ، سبیح القاسم شیجگار کم بین ، چونکه سال
 نی به نم شاعیرانه بان دیوانیکی نازمتر چاپ نمکن و بان درویناره و سن باره هندی دیوانسی
 کونتریان چاپ نمکشموه و رهواجیش هم همه زیاتره ، چونکه بهر دوام له گمل بهرمو پیتیش
 جوضی زیان خویندا ، نهمی نازمتر ، خویند مواری زورتر ، داوا کاری نویتر ، دنه کایموه .
 خؤ لشمس زیاتر ، شامسیره گوره کان د وای مردنی خؤ بان ، رنکه له ماوس چنبد سائیکدا
 پک دوو جار * سر جمس بهرهمسبان * چاپکرتیموه ، نسه نگمر به پیی شو (عرض و طلب)

تو شعلی و با بویه تشبوه و پرمواجی بازار پان بختی . له لایمکی ترشعوه خنوشاعیر بگرد موم به
 شت (عرض) ناکات به لکرو به لایضی کسموه له چاپکردنی هموود بیوانیکی تازشردا ، ناومرکز
 و باهت و شکلی شیعره مکان شهگورین ، (عرض) پیش (تضییح) ی تن شکمونی . ثعه شهگمر
 وانه بویه هیچ هونرمندی ، رینه کیش ، موسیقار ، گوزانی بیژنعمان شتوانی بگرد و وام
 بسن !

• جاران چاکترین شیعر لای تو ، شو شیعرانه بوون که در رنگ خویان شهدا

به دستوره و تیگمیشتبان جووه ماند رو بوون و قورسیهکی د مویست . که چسی
 نیستا شیعری "سهل المستنع" ت لا چاکترین شیعره ، هونکانی گوزانی شم
 تن روانینه بو شیعر بو چی د گتیریموه ؟

• هملبته هموود شاعیرین له همر قونافیکی تعضی شیعری خنیدا چون بهک تعاشای
 هونری شیعر ناکات . شم تن روانینانه بهمیوندی بهکی راسته و خنوشا راسته و خویان به کامل
 بوونی شهزونی ثعمی و ، هونشپاری کومه لایضی و روناکبیری و بارودنخ و سردمه جیا جیا
 کانهوه همیه . بهمیوندی بهکی بسزویان به قال بوون و تاقی کردنعموه همیه له گمل بمرموینش
 چوونی تعمن و د مولهعند بوونی کمرسهی شیعری شاعیردا . چاویونیدا گیزانعمویشت و مال
 کردنی و سرشخام به باری سرنجی نویشرموه د اشعیرنژشموه . بو رینه "گوزان" ی لاوو "گوزان"
 ی "فریشک و هونمر" دور د نیای جیا رازن . همر و مها "مایکوفسکی" سردس بسزور و تسموی
 "موسقبلی" و خونین گمرس تا راد می هاوار کردنی بو شموی همرچی کله بووری رابورد و همیه
 به "پوشکین" پشموه همین توور بد رینه زمیاوه ! له گمل مایکوفسکی سردس شوزیشی
 شوکتوبردا ، ناسمان و پتسمان ! دیاره من مبعستم شموی نی به به هیچ جزوی کیشمی
 بهارورد له نینوان خنم و شواندا دوست بکم . تعضا مبعستم له باسکردنی شو و مر چمرخانده
 فیکری و هونمرنامه که روو شهکنه بیانی گملن هونرمند و شاعیری ناوشم دنپایه . منیش
 به بی شهزومونه بهچکولهکھی خنوش . دیاره له نیستندا وک جاران تعاشای هونری شیعر و
 شمکه کزمله لایضی بهکانی شتاکسم ! همر چنده شعبایه پرسیاره کمت به جزویکی تر بگردا به ، چونکه
 خنوش "سهل المستنع" همر خنوی هاوار ناکات که نمویش لهو چمشنه شیعرانه می که به "سهل"
 ی خویان ناد من به دستوره ، چونکه "مستنع" پیشن ! بملن له نیسته دا من پنم رایسه

شیره * ساد مکان * نك ساکا مکان ! گرانترین جوری شیره و له همان کاتیشدا بهرینترین
 بودن بؤگه‌باندنی ناوه‌پۆک و هونیری شیره به بهری شو بهری خوننهران و خه‌لکی * هر دو
 خاسیته هونیری و کومه‌لا پتیه‌مکیان تپدا کۆ بۆتومه . له شته جوان و ساده و له همان کاتدا
 بهر له نه‌هینیه‌مکیان زیان خۆی نه‌چن . ناشاترن به گیانی خه‌لک و له زمانی کومه‌لانی خه‌لکیشم
 وه نزیکتین . تۆ بهرانه شو شیره‌مانی که * گوزان * به پین و دانی * سنعه‌ش لعه‌زی * شاهیره
 کۆمه‌کمان نووسینی و له همان کاتیشدا بهرانه شیره‌مکیان دواتری . هونیر له ههر دو چه -
 شته شیره‌کاندا همن . به‌لام شیره - ناسان و گرانه‌مکیان - دایم ، شو شیره‌مانه بیون ،
 که به لای من وه * گوزان * بیان کرد بهر * گوزان * .

● کومه‌له شیره‌ی * رازی تزیایی * ماموستا ههردی له نیوان چایی به‌کم و چایی

د ووستدا ، چۆن بهرورد شه‌کی ؟

● له زور د شه‌کوه - وک تینووی ناو له چاو - خوننهران و شیره د زستان و شاهیره‌ران
 جاوه روانی شوه بیون جارێکی تر چاو و د لپان بهم بهر هسه ناسکی ماموستا ههردی بیون بپتومه
 چونکه به به‌جووکی خونمه جیگه‌مکی د یاری له دنیای شیره‌ی هاو چهرش سرد مینگی شیره‌ی
 کورد پدا بۆ خۆی کرد وتومه . به به‌روای من ماموستا ههردی به شیره‌مکیان - رازی تزیایی -
 د دنگ و په‌نگ و سیما و هونیری شیره‌مکیان جیا ازتری لهو سرد ماندا هینا به نیو شیره‌ی ریژدا -
 نی و "غه‌زل" ی کوردی تازمه که له به‌کم سرنج دانومه هه‌ست به تاییه‌نیش شه‌کی .
 د به‌راره‌ی چایی د ووم من له لای خونمه جه‌ند تۆ به‌نی به‌کم هه‌بو شه‌گه‌ر ماموستام گۆن لسم
 قوتایی بهی خۆی رابگری . سهرنجه‌مکیان به‌هه‌ندیان به * چۆنیشی تاقی کرد نومه سهرمه‌لدا -
 نی هه‌ندی شیره و شو به‌نانه‌ی به‌وخته هۆی له داپک به‌وژیان یان توار کرد نیانه‌ره . هه‌به *
 پتیه‌مکیان ماموستام تیکرا و وک سهرنجام و د وای خۆیند نومه ، شو سهر و جوانی و خه‌پ‌آل
 و سهرسام به‌وژی چایی به‌مکی شیره‌مکان لهو وه‌خته‌وه ، له د وای خۆیند نومه ، لای خوننهر
 به‌جن یانه‌شبه‌وو شسته بهر تفسیره‌ی له پتیه‌مکی چایی د رومه‌دا کراون ، لهر شه‌موق
 و په‌وندقی کم کرد وخته‌وه . به کورتی * بالایی به‌ری شو شیره‌مانه له ناوینیش شو پتیه‌کیشه‌دا
 کورت به‌وخته‌وه ! * شیره‌ی زه‌ند و خه‌پ‌آل و ته‌جرو په‌ی زه‌ند و شه‌په‌رله‌نیش . به لای منومه

له بهر نهمی ماموستا همدی له ئیستعدا ئهو شهیدا بچون و عشقهی جارانی بو شهیمر
 نهاره ، پتیس واین که له ئیستعدا دینه سمر باسکردنی تهجرومکانیش ، ههر له چاره
 ئههروه تماشا بیان ئهکات نیک به چاری ههست و سوز و شهکاس ئهز کاتانی شهیمر مانیان
 تیدا له دایک بچون ، بۆ زنده له شاکاره شهیمری بهکهی ، شیرین و نهرهاد ، دا ، نهرهاد
 به پدالت و ههر له بهر جنوره گرمهک بهیستوونی کوکورد ، بهلام عشقه گورهکهی شیرین ، سوزان
 و زان و زخم و بهنگ خوار نهمی گۆشی ئهو عشقه مهنه ، ئهو سوچهیزه بیان بی ئهضجام دا !
 نیک گرمهکهی ا خو کسانێ تریش ناماد ، بچون ئهو گرمه بهکن و " شیرین " یان د سست بهگۆشی ،
 بهلام کسان عشقهکهی نهرهاد یان لا نهچو . ئهو گرمهوانهی ماموستام وک سمر ئهضجام ئه بیانگات
 به هۆی تمواو کردنی ئهو شهیره ناتمواوانه ، به بهروای من ههر گیز هۆی بهریشی نهبوون ، بهلگه
 تضا د بوری - زوو پیش خستنیان - له تمواو کردنیاندا ههبرهه ههچن تر . ماموستا تضا
 ئهو شهیمرانی تمواو کرد ووه که ئهبن له د ستهکوه گهراو خولبای - تمواو کردنیان - له د لدا
 خستین و له ئیستعدا به جۆزیک تر ئهو مرغانانان سهر ههل ئهد مهنه و زمانیک هاو بهشی تر
 له گهل زبانی ئیستهی شاعیردا د ووباره دروست ئهکنهوه ئهگینا ئهی بۆچی ئه شهیمرانی تمواو
 کرد و ئهویترانی تمواو نهکرد ؟ ههر وها تهجرووی شهیمری " ست فاتحه " پیش به تضا له
 بهر ئهو نهبووه بهو شهیره گهم و کرپ و بهر له سۆزه چونکه ئهو جغه د دیره شهیره ئاساییانهی
 " ست " مانی بهندا ئهچا گورهکهی بچون . سۆنگه کار بهگرمکان بچون ، به بهروای من ئهستی
 بهکۆتن بچون که پارمی تهقینموی ئهوکانی شهیمر بیان د ابیت . ئهگینا ئهبن تهجرووی
 زنده وکه نهبوون . چونکه ئهگهرا و ابیت ماموستا ئهتوانی و ئهتوانی ئیستعش له پانی ئهموی
 بهک شهیمری وک ست فاتحهی ههبن د پانی ههپت ! به بهروای من شهیمری وک
 " ست فاتحه " ههر ئهبن خۆشهستی و عشق و سۆزیک گوره سهر چارهی بووین ! خۆ من له م
 ئهستهدا خوا نهخواسته به ماموستام نالیم - تۆ راست ناکهیت - به قهدر مر ئهههه به ئهموی
 بلیم : له بهر ههر ههههک ابیت ، که رهنگه لای شاعیر ، قهت نهوتی و ههقی تابهشی خۆش
 ابیت ، باسکردنی ئهو تهجرووانه ، ورد کرد ئهمویان ، به پتیس ئهزانێ و بهو جۆره د بهرین

● ئهگه ئهچاوه پدی ههههه پرسیاری رهخنهیم هههه : بهک له د یاره هههه

سلی و تالمانی نا و بزورتموهی گلکمان له قونانی ئیستایدا ، شعری نسا و
خویه ، که بزنده بمشیکدی د پار له کارسات و زبانی برترانید یا و ناوشیدی پژوانهی
خعلک ، من لای خنومه جا و برزی شعوم د مکرد که به شیمر به گرتو د یارد میدا
بجیتهموه .. که چس تا ئیستا یی د ننگیت یسو ؟

● شهنش و مگرو زوری زوری کزمه لانی خعلکی و لا تکم ، شعری نا و خو و براکوری به و برینه
قوول و به سویه نعرانم که له کولانعمو خنن له بهر برهشتی ههسو جارنگیدا تضهاد اگیر کفرانس
کورد ستان یی گمشکهدار شعبن و وک سمر شنجامهش هه به قازانجی ئهوان شکارتمهوه و
عشکیتهموه . نمانهت د وژمه گهورمکانی کورد پش ئهصیان نشاردتمهوه و باسیان کورد ووه !
بهلام شاپا وک شو ئهملن پت من بهر له کوشکولی ژماره سن و پینشیش لم د یارد میمو لهو خنینه
یی د ننگ بوو ؟ یان تئو حوکمیکدی به بهلمت د هر کرد ووهو تصاشای تهواری بهر ههصکانمت نکرد ووه ؟
تصشی شعری نا و خو لهو سالانهی د وایی زور کوشتره ، پینش پانزده سال زیاتر له تصید یی (یسو
نوروزی ۱۱۷۰) د و به زمانیکی ساکار ئیدانهی شعری نا و خو ئهوه براکوریم کرد ووهو وتومه :

د بها ئیتر پیسووی شووس شعرد مر به د مر کهین

گۆتری سپن خووشمستی

سمر جاوو سمر خهین

د بها ئیتر چاوی کینه و

ناکۆکی کوشنر کهین

پهش د پووشی ئاواره بووی کورد پووشته و تهر کهین

د بها ئیتر گریانی جار خوش بکاتهموه

زمرده خضعی ههتاری پووش

شعوق پانهموه

د بها ئیتر خووبهی دل و تاخی سپهیی

مه پینستی بهس یی

د بها ئیتر برایش و بیکیتی کوس یی ... هتدو

له بهروانی ههمان شیمریشدا ل / ۱۱۰ ی له د یوانی " من تینیشتم به گم ئهشکن " د

شمه نوزسراوه * شم بهیته و بهیته کانی پیشترش بهیوشد بیان به شعرې برا کوری ناوکور و
 خزیموه همه و مهیست بهکیتی گت دل منوزانی مسئلهی نموعوا بهتیهانه * شمه پیش یانزه سال،
 خوله بهشی د روس که شکولی پیشه مرگه ا قسید هی (بانگ) هر به ناشکرا بانگ بو بهکیتی
 و برایش هموو پیشه مرگه کورد ستان نعدات و زور به ربوانی له سر جاوسی شو نیه
 نموعوی بهوه شهلولا وه :

وختیش پیش مرگه کورد ستان وختیش

شم خاکه شنجس و زاندهاره

هر سن شت خواستیش

بهکیمان : بهکیتی

د رومیان : بهکیتی

سپههیش : بهکیتی

پنم واپه لسه ناشکراتر بانگ بو شو برایش به و بهکیتی بهی نیوان هموو پیش مرگه
 کورد ستان نادره ، گومانیش نمودا نی به که بانگی شو بهکیتی به خوی له خنده ا مانای شیدا
 نکرده نی شو شعرمو کارساته دل تمهنگانین . هر وه ها له زنده بکی د بکی همان قسید ندا
 زور به پروی پروی د هم کرد زته لایه نیک سیاسی و ملیسم :

شاوارکه له برای تمیزی وینی بلن :

من هاتوم بو شعوی

خونین بد م به کزی رشگ زبرد و

به بهیزی لاشمدا

نازادی سوزان و باد پنان

بهکیموه سر کوری !

بیان :

من هاتوم له کوهی همد پر و نشینتیا

مزهکی سر سنگ ناکوکی بنهلم !

من هاترم بنی د مر بند و

لوتکی شاخ ساینزکرم ..

پان :

براکه م ا کر چمنیک

لعمیرین و لیکانکا

سعدان چم ، زنی و پھار

بانگ شمن : پنگرین !

براکه م ا

گرد مشتیک درک و دال لیگانکا

سعد دشتی گولجاری شم خاکه

بانگ شمن پنگرین !

تفانمت نموند ، ناوه بزکی سیاس " بانگ " م لا مہمت بووه ، نموند کیشی بے
 نامزوری شم شمہ گینگل بن دام ، شگر سمنج بد میت شیمرکان کموونسته بوزکی تغکی
 هومری پمہ ، پلام بنداوست " بانگ " بے لاموه له به کار هینانی هندی فاننازی هومری
 له بزورگاراند له بیشتر بووه ! هی ثمانه همووی به گرا جوومووی شو دیار بھووی نی بے ؟
 هموو شامیرنکیش هر پک د وو جار و له کاتی خودا شم جزوه پنگای د مر بنانه شگریتسه
 بهر و ، خز له هموو بوشمیکدا شیمری بونالیموه ! روود اوئ ، کارساتن ، شعیدی ،
 هر جاری د وو جار نمین به تسید ، زور د وو باره کرد نموی پک بابت و ناوه پوکیش شمبہ
 هوی جووموه و له تضجامیشدا وک نانی بن بیزیان لن دیت ، خو شگر سمرنعت د ابیت ،
 من هندی جار ، د مستی توندتم له هندی د یار هی قوناغه جز به جزومکانی تیگوشانی
 نتمووی و نیستمانیمان د اگر توه و هندی شامیرانی ختم کرد و ته سمر جاوی د مر برنیسی
 شو بیزاری و شیدانه کرد نانه ، فرموو نموه " شمسی شمبول " که بشیکه له شیمری " چمشد
 کورته شیمری " و له کمشکولسی ژماره پکدا ل / ۱۰ پلاو بوشموه شلیسم :

جوارده نسموژوز

نضضی نضضی شوزوش

نعمارولسم بوز

له نهموزوزنگدا خضجمرمان

به چاری راستیسا داجعقان

نهموزوزیکسی ترهانین و

کلکسان بپری

نضضی یئک جئاو

له نهموزوزی حفتئا و سئیدا

حیللی گئمی دم زویان بوز

بالی ئالای سموز و سوزوزی

لورئکککانی کوردستان بوز

بهلام نهموزوزی حفتئا و پئینج

نئک هم چاروی

نئک هم کلکسی

نئک چوار بعلی

له بمر دم گئت دنیا دا

همر گؤشا و گؤش سمرمان بزی !

به داخموه ئیسه وکوزو زوو شتمان له بپرنه جیتموه به پهله و زووش حوکم له سمر هضدی
مصله ئعد مین . من مبعستم تئونی به - بهلکو هموو و موکسانمی ج لم کیشمه وچ له هم
کیشمه کی گوره تئیدا ، وریا نین و دست ناخغه سمر ویزدانی خوئیان و جئاو به راپسوردئا
ناگیزنموه و سوز و غاتیقی و مئشی ئه بیانبار د مر حال حوکمیش د مر ئمکن !
خوقه سیده د ریزه ئه ی (به بیان) بئرکه له کئشکولی ژماره (۱۴) دئا بئاوتنموه بئ پسه رده
ئیدانه ی شعری ناخوژو برائوژی ئیدا کراوه و نه مجارهمان راسته و خوتر ئه م کیشه پسه
با سقراوه . چاکتر واپه یئک نمونه به ی بچووکی بخته به پیش چاری لهر ئهمران و کورتایی پسه م

که ی پوره کی له ناو مائی شیری خوشدا

له پک ژوردا

و شه و وشه ی دایک و بارکسی

د زانه ی نروکسی

د زانه ی سکسی

له خانه واده ی پک — ازار

لیزه و لسه وی

له بهر چاوی تینی گه پوره ی له سر ملام

له بهر چاوی شیری گه پوره ی

پاوستاو له سر سر سر م

نه م خوینی شه

نه م خوینی شه

نه کنه کاسه ی پژگارو

له پرسه دا نه بگین بۆ هه موو گه ل — ؟ !

شهیدان شهزاده بهرز هه جیهکیان بۆ بکری و بوتری هیشتا زور کسه .

نه له لای خۆمهوه د رینیت نه کرد ووه . راستی شهیدانی ی . ن . ک له

ناو کارزانی شهیدانی د رای (۷۵) موه بهش شیریان بهر د مکهوی !

بهلام تا یا لا نه کرد نهوه له شهیدانی که له د مرموهی پکخسته ماکانی

ی . ن . ک دان و شهید بوون . جۆرنک له قهراوش کردنی قارمانیتی

شوان و جۆرنک له مهیل و ئینتیهای حیزی ناگهینتی ؟

● شهوی راستی بین ، پوره به پوره ، شه پرعیارانم بین خوشه ، بۆیه داوات لێ شهکم

بهو پهری سر بهستی بهوه ، به بین هیچ موجهه له مهیک چیت ههیه بیرسیت . بین د شهگه نه بیست .

چونکه شهگه ههلم کرد بین با کسانێ تر شه ههلمه نه کهنهوه . شهگه باشم کرد بین باشتر بگه ،

بۆ شاهیرانی ههلمه کو ترووی شهرو و سه بهینتی شهگه شیریک جوانم نووسیین با شوان جوانتر

بنووسن !

حهز شهکم بهر لهوهی وهرامی برسیاره کهت بد موهوه چهند راستی پک ههیه بهیخسه بهر چاوی

همووان . د پاره شاعیر ، شهمرهکانی به جاک و خراپهوه ثعبنه شاپش زیندوو به سرسموه چ له نیستدا وچ له داهاتوشدا . هرڅوڅو څو لاپهرهکانی دیوانهکانم هه لېدا تموه ، بهه ناسانی تنه کات که له راپورد ووشدا مسملهی " شمهید " جیگمیک گوری له ناورسمو پهره ماندا گرتوه . چ شمهیدانی کورد وچ شمهیدانی ریځی نازادی گلانی تریش : چ بهه قصیدهی سر به خو ، چ به ناورهینان و نامازه بو کردنیان : شیخ سعیدی پهران ، دکتور نژاد ، سکڑ ، قازی محمد ، جمال میرفان ، تاپیری نمرنه ، سعیدی بهرنگیسی ، کمال جبالطه ، سعیدی قازی ، مهینسی ، نجو ، سولتانی ، ملا رسول ، لمبلا قاسم ، گیشارا ، کمال عدوان ، غسان کفانی .. زوری تریش که وک چرا به سر سوری د بیان قصیده سمیه هه لکران .

بلن له د وای سالی (۱۹۷۵) موه ، وک تو لعلی شمهیدانی ی . ن . ک . ل — شهمرهکاندا بیسی شیریان بهر د کمون ! گومانیش لوبدانی به که شمهیدانی له سر چاوه ی همتی — لاپهنگرموه — د زمستانه پته سمیه بو شوزی نوی ، له د وای ناسمه ناسموه هه لفلویون . چونکه شومند هی کارسانی شو نوشوستی یی (۷۵) څیمه نا شو تید کرد شومند ، و زیاترو به پیچره وانموه هه لگیرساندموهی شوزی چهکد ارانه ، که به خوینی شو شمهیدانه کلپیمان سفده وه وره و زاتی څیمیان به هیز و بهر جاوی ناپند صانپان کرد به چراخان .. شی کهوته بو بیسی شیریان بهر نکمونی ؟ شه له لاپهک له لاپهکی تریشموه ، من بو و ما په له جی تی تو ، پرسیارکم به جزیریکی تر د اشرشت . چونکه شمهیدانی ی . ن . ک . شمهیدانی تاقه ریک خراوینکی سیاسی نیمین و بهس ! .. شمهیدانی ریگی بزگاری هموو گهلی کوردن . قوریانی شومان ، با خویشیان له حیزب و ریک خراوینکی سیاسی د یاردا بن ، به لام چ وک ریگا وچ وک خوین و چ وک سهر ثعجابیش ثعبنه شمهیدانسی هموو نتموهی کورد ! نک هه له کورد ستانی باشوورد ، به لکو له سهران سوری کورد ستانی گوریدا و کوه لانی خه لکی شم کورد ستانمش همروا تعاشاپان شمعن . به چند سالیکن د وای هه لگیرساندموهی شوزی ، له تشرینی به کفسی ۱۹۸۱ د که " داستان هملوی سور " م نووسی ، له تابلویکه اشم و نمانم کیشا بو :

هاونیکم ۱

کانیگانی ولانکم خوشه وپشن

له همرویان خوشه وپستر

ثو کانیسی

تیویتی زوری شانید ووم

یاخهگانی ولانکم خوشه وپستن

له همرویان خوشه وپستر

ثو باخانسی

بهری زوریان بۆگه یاندا ووم

ماؤستایانی ولانکم خوشه وپستن

له همرویان خوشه وپستر

ثو ماؤستایسی بیکم جار

فیژی بیکم حمری کرد ووم

هاونیکم ۱

شعیدانی ولانکم تیکرا همرو خوشه وپستن

له همرویان خوشه وپستر

ثو شعیدانی بیکم جار

ترسی مرگیان

بۆ به زاندا ووم

ویندکان ر مبعستگان روشن • هسرو شعیدانی ولانکم جلیای سرورمزی شیخری شنن •
پشعلام له تیو شعیدانی • (خوشه وپستن) و "خوشه وپستر" له می • ثو شعیدانی •
به گیانس • به پیرم • به هفتسم • به خولایام • نزیگسرن • دیاره ثوران جیگکی زورتر لسه
شیرمکاندا اینی خویان شکضمه • له همرو دنیا پشدا ههروا بووه • بویه ناتوانم درو له گمعل
هست و ناست و قضاقتی خویدا بیکم • من هاوار شکم خوشم ثوین • تیتر کام فیراموشی ؟

حالتى نووسىسن و شىمر د انان بو هر شتىك بى ، حالتى تاييغه و زور جار ناتوانسىرى
 خىتىكى ئاشكرا و راستو راست بوئمو هه لچوون و دا چوونانه بكنىشنى كه د مروى شاعبر ئه د شه
 بىر لىشاوى خۇيان . يان شىمىرى بوئمو وت و بوئموى نعوت ! بوئونه : كارساتى پوخانىسى
 كوزارى مهاباد و له سىداردانى پىشمواكانى له پوزگارى خويدا و تا ئىمتش هر هه مېنىسى
 د ميان شىمىر و چىزوك بوون . ئه سىر ئىجماش كېشعېكى ترازىدى و ناسوزىكى گورى مېلى
 بوون . د (بېكس) ي نىشتان پىرومىر هر لىو سىرد سىمشدا ا زياوه و شىمىرىشى بو تازى حىد و
 سىنى قازى نىوتوه . ا . هر و مهابا شىمىرىشى بو شىخ سىدى پىران و دكتور نواز و بىش
 شىمىد مكاى راپىرىشى بارزانىش نىوتوه . بىلام شىمىرى بو زور شىمىدانى تىرى پىكاي ئازاد پىا
 و شىوه . . چىزار ئىشمىر كه . . محمود جىروم . . بو راپىرىشى (۱) ي ئىمپول . . بىش
 راپىرىشكائى ۱۹۴۸ . . بو جوانه مرگ بووى (قاله ئايشه خان) ي هارونى . . بو مستىفا
 مېزىم . . باشه ئىتوانىن بلنى بىن كىس ئه شىمىر شىمىدانى نىموش كىر ووه كه شىمىرى بىش
 نىسوسىبوون ؟ چ شاعبرى لىم د نىپايدا شىمىر بو هه مېو هر هه مېو شىمىدانى و لا تىكى نىسوسى
 يا نىسوسىبووه ؟ . . (نزار تىبانى) شاعبرى ناسراوى هر بى لىم د و ا بىدا قىسدى مېكى بو شوزىشكېر
 باشوروشكېر لىونان نىسوسىبوو . يان به راتىمكى تر بوئمو جىشگا و مره شىمانى سىر به رىك نىسراوى
 (اصل) بوون و ئازا پانه بىرنگارى هىزىمكاى ئىسرائىل بوو بوئونه . نزار قىبانى لىم
 قىسدى مېدا ، هر زور به ئاشكرا ناوى : " حىمىن و حىمىن و ئىمام " ي بىر بوو . . و لك كۆبه -
 لىن رىمى قورىانى و شىمىد بوون . . ئاىا نزار له حىزى ئىعمل د ايه ؟ . ا . يان و لك شاعبرى
 هه لوىست و كارساتىكى گورى نىشتاننى ي ، ئازا پىش و بوئىرى زمارىمىك له جىشگا و مرانسى
 لىونان ، كه له به گرا چوونىمى ئىسرائىل د ا . له مېسله گورىمكه د ا ، كاربان كىر و ته سىر
 شاعبر و واپان لىن كىر ووه ئه شىمىرانه بىسوسى ؟ ئه شى بو شىمىرى بوئمو و ت و بوئموانى تىرى
 نعوت ؟ ئه شى ئىشنى له بىر ئه مى شاعبر ناوى حىمىن و حىمىن و ئىمانى بىر ووه ئىتىر بىكېن بىسه
 باشكۆرى ئىعمل ۱۴ مېسلى شىمىر و تىن و شاعبر ، به جىفدىن تاوه د نىزوى بارىك بارىكى نساو
 د مروون و بىرو هىست و سوزومه پىستراوه ، تىفانت شاعبر خويش هغدى جار تازاننى ، له بىر
 جى ئىم شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر شىمىر
 شىمىدانى شوزىش نويدا ، شىمىد " شىهاب " نىك هر شىمىناس بىلگور له د ا بىكېشىمىر

خزمانه . له نزيكوه بينيموسه ، قسم له گهل کرد ووه ، گلان جار پيگموره دانيشتهين . که چس
 تا شسته قصيد ميکي سر به خور تا بيستم بۆ نهرتوه ، که چس له کاتيگدا بن شهيد شعالمس
 هر نبينيسوو بهلام قصيد ميکي تا بيستيشم بۆ نووسى ! له (۱۱۲۶) موه شهيد جمهيل
 رضجيمر نمينيوه کهچى قصيد ميکي تهران بۆ نووس ، وه شهيد د وکتور بختيار —
 هاورپيکي نزيکس بوو ، نهوايه — شکره بهوداوا کردنا نهرق و تضامت خوشم بهموي — له
 شهيدان هعلي همکيري و جمال هعلي باپيريش زورتيم بۆ بنوسايه وه واپش نمبوو ! شسه
 فراموش کردن بوون ؟

هر وهک له سهرتاپشدا وشم ، گويا لوره دانس په ، مهر شهيد هى شاعر شيعرى
 بۆ تهلن ، شين جوره بهيوندى ميکي ، نيكوي بن بان گياني ، بان خوشه ويستى و هـ
 چاره نووسى ، دوست کرد بن . شى نهگينا چون شيعر له دايک شين ؟ بهلام لم لاي ترشه وه
 شيعر نعتون بۆ شهيدان قارمان همر لايغليکي سياس نيشتمان بهر موى تر .. ماناي
 فراموش کردن نى په .. بهنگسو له بهر همر هتبهك بهت .. نبرون په ناشنا هاورپي همت
 ونستيم . وهک بارانن به سر ومردى شيعرى خدا نباريون . پويان ، بهلام ناوى باخس
 شيعرى نبيان ندادوه . کسانى خوشهويست زبون ، بهلام خوشهويستى کم کسيان شين
 به شيعر . چونکه شکره و نهوايه هموو شاعيري نهوايه چند د پوانى شيعرى همر له سر
 زن و خدا ل و کس و کار و هاورپي خوي د اپنايه .. که شمش له دنباى شيعرموه د ووره !

● من چنم وايه ، مروف تا نعبته بهشيك له تيرور ، بان به شيو ميکي تر تاله زبان
 د مر نجن ، چنديش گوره و خاو من هملونست بن ، پها هملدانى چاك نيهه ،
 چونکه له هر لاد انيکي شو کسهدا ، بان له هر پتمهك برد نيگدا ، شيعره —
 کش له گهبا سره نگرين د مين و تيروانيني خملکيش سهارت به شاعير
 لوردا که ديوى ناوموي گزوانگان د بهشيق به پيچوانموره د مشکينموره .. لپرموه
 من شيعرى " بۆ بارزانى " وا د بهشم ، تۆ تهلن ي چس ؟

● شيعرى " بۆ بارزانى " به يکتيک له شيعره جوانگانى ختم تهران . وهک چون له دست
 و چاوى ختم ، له تهلپووس زينگانى راپورد ورم بهشيمان نيس ، تا واپش لهوشيعرمه و لسه

سرد می هملونستی توه شیعرم پیشینان نیم . فیکر و هملونستی سیاسم لهگهل همر لا پهنکیسی
شوریشکپرانمی گهلکمد ا بوو بین همرگیز درق لهگهل قضاعتی خؤندا نکرده ووه . لهو پرزوهه که
شوریشی چنکد ارانمی گهلی کورد بهریا بووه . واته له شیلول ۱۹۶۱ وه . سننگری راستهقیبمی
پیشمهگرهی ثم شاخ و کیوانه له کوی بوو بین شیعری ضیعی لهوی بووه . لهو خوزقه و حسمز و

خؤشه وستیانمی له دل و درووش گهلکمد ا بوون و ثعوان نیاننوانیوه بیکن به شیعرولای من
بوون به شیعر و جووشته سمر کافمز . له سیاستدا فریونل و پیچه به دروم نوزانیوه و تسا
نیستمش که شیعریکی نیشتمانی شعروسم که هملونستی خرن و همت و نعتم لهو شیعرهردا
شعورنیم . وهک شاعیریکی دلدار لهگهل شیعرهکمد ا نعد وتم و ههلس و کموت شکم . له ثامتی
راستی و پانکی و وفاداری دلدارهکمد ا همرگیز به نیوانچل خؤشه وستییم نکرده ووه . خنر
نهگر وختیکیش دلدارهکم پشتی تن کردیم وله معترس و تعنگانه دا بهه جنی هنیشتیم .
دستی لن بهردا به . ندر ساش همرگیز سالم نکرده توه لهوی نعد . سه بهر نعتیری شیعر
شیعری " بؤ بارزانی " یشم همر بهو جنوره و توه و همر بهو راست گوئی و پاکبشعوه له لای من
چاروی هملهنیاوه . هسوو شیعرنیکیش له چاوی لهو سرد سعهه تعاشا شکرکی که شیعرهکمی
نیدا و تراوه . درور نهمین مامؤستانیان : گوزان و شیبراهیم محمد شوگر بیانزانیاه (همدانگرم
قاسم) پاش چفند سالیک لهو زوردری لن در مرنهین . همرگیز له وختی بریندار کرد نیدا .
لهو شیعرانمیان بؤنه ثعوت که له وختی خؤندا بؤیان نورسی . تضامت " گوزان " له راده به
در لهو بوداوه کاری تیکرد وو موثلن " رهنکی سوررت لن کردم به زمره " خؤناشکراپشه خوا
لن خؤش بوو بارزانی وهک سمر کردی خعباتی قوناغیککی تیکوشان به بهروارد همرگیز لسه
جموالیکدا لهگهل همدانگرم قاسم دا کؤناپنوهه !

له سمرتهای شوریشی شیلولوه تا همرسی ۱۹۷۵ . له سمر پناک خعت لاینگری سسمر
کرد ایضی خوا لن خؤش بوو بارزانی بووم . تا لهو کاتمش . بارزانی رسزی بهرنگار بوونسهوی
داکیر کمرانی کوردستان بوو . خؤشه وستیکی بن نموزمی ناوکؤنه لانی خهلگی کوردستان بوو .
له سالی ۱۹۷۲ داگاتن رهنکی بهفدا پیلانی کوشتی ساز کرد . به چفند روزنیک دواي لهو
پیلانه من شیعری " بؤ بارزانی " م نورسی و بهر لهوی به گوردی بلاو بیتوهه پینشتر کرا بهه

عمره بی و له روزنامه‌ی (التاخی) دا له گهره‌ی شعر به سمر هاتدا و له سانسور کردنسی
 پوزنامه‌کدا و دست به سمر اگرتنی چمد و مارمیکی دا و له تیژ بوونموه و مزگیکی ناله پاردا ،
 یلار کرایموه ، یه‌لن شو کاته من شیمری بو بارزانیسم نووسیه . شو ساش نه بارتی بیووم و
 نه بهمانامه‌ی (۱۱) بازار کرد بووی به هیچ و موجه خوریکیسی بجوگیش بووم . شو پوزگاری
 شو شیمر بی تیدا و ترا و یلار کرایموه ، پوزگاری شلوق و پر له معترس بوو ، بو به شلم جنی
 شانامه که له سمر دمیگدا داکیر کمری و لاتکم پیلانی بو کوشتن و له ناو بردنی سمر کرد ، ی
 خوشه ویشی گه‌لکم ، رمزیکی گهری شو سمر دمعان ، ساز کرد بی و شیش هملویشسی
 شاهرانم شوه بوو بی و بین دنگ نمور بسم ! و کوز زور به نار شاهری شو و نیستمش
 نستوانیه بی دنگی هملویشیم و دست به کلای خوشموه ، به کلای شیمرموه ، بگم تا بسا
 نمیسات !

بلام به داخوره د رای پیلانی جمنائیر و پاکردنی شو سمر کرد ایتمه ، همووشتن گوزا ،
 شو رمزش به چوکدا هات و له تشکانه ترین کاتدا گه‌لکمی به جنی هیش و خوی دمر باز کرد !
 کشتیوانی پوز کشتی بکمی بو ناو گمرد اوکی تووش بمریلا کرد و خوی قوتار کرد ! شه لسه
 کاتیکدا بوو ، که شویشی ثعلوبل پوو بمری فراوانترین خاکی پوزگار کرای له پوز دستدا پوو ،
 به هزاران پیشمرگه و به سدان چمکی قورس و سروک و به ملتوئان تمضی هموو ، به د میان
 پوئنبیر و زانا و تعد بی له د مور گرد بوو بوو شتر کن شتوانی پاساری شو هملان و بهزینسه
 بد اتموه ؟ بیا هملدانی من له ویشی معترس و پوزگاری پیلان گیرانی دوزمندا پوز بوله نساو
 بردنی شو رمزی شو سمر د معدا خنجمری ناودلی داکیر کمر بوو ، بیا هملدانی من نه پوز
 یله و یایه و مزیفه و یاره بوو نه بو شومیش بوو له کار و باره سیاسی و ئیداریه‌کانی یارتی و شوپ
 شی ثعلولدا بچه پیش و حمزه دسه‌لاتداری بگم ! بیا هملدانی من بیا هملدانی میللت
 بوو . بیا هملدانی هزاران هزار پیشمرگه بوو ، شو پوزگاریدا ، شو شیمره تیریکی و مهرای
 بوو بو سمر دلی دوزم و گوزانی یکی راست گمانه‌ی سمر زاری (فراوانترین جسامر بوو) که تا
 شو روزه و تا شمش ویشی نمینرا و تموه . هر بو و خضای شیمر و هسل هملویشی ، شو
 سمر دمانش بو جاری دوسم له (۱۱) بازار ۱۹۲۶ دا چوونه و شاخ و له دوا بیداره ک
 یضاهیند مبه که کمل زن و مندالکاندا چوونه "معنوان" و بهر له پوزگاری هر مسمیش

لهويعرى د سملاتى بارزانى و باره دارى و تيزى و پيژشتى بين و نهنى ثمواندا ، هر لسه
معيوان كاتى همرس كرد بنى به زيرموه ، ناچار بويم بهشانيمكانى مالمعو زوفايمك و هسندى
قاب و قاچاغ بفرؤشم تا به پارمكى بتوانين بگنيمره سليمانى !

ثمو سرد سى بارزانى زمزه گورمكه بوو ، ثمو سرد سى چندين كؤملى سباسبى
به (چپ و به راست) موه له زير ساپى د بوارمكى ثمو دا ثلمان ! گلى قطنس ثمو
بؤزگارانه به وتار ، چيزوك ، پيژرناو ، گوشى تاييضى نا و پؤزنامكان به تاييضى له (برايى) و
(التساخ) دا له قارسانيتى و خوشمويستى ثمو دا و اون ، له بوارى شپس شدا ثمو سدى من
بزائم ج به (نا و بردن) و (ثيشارت بى دان) بوو بى و ج به قصيدى تاييضى ، (بارزانى)
وك رمزى سر كرد ميكي نيشتمانى خؤنرا و موعوه ، هرله شاعيرى گوروى هررب "مخد مېدى
جمراهير" موه تا ثيشارت بو كردنى له شيعرى كامران موكرى دا و نهنجا له شاهيرانسى هار
تمضى شيشدا (عبدالؤلا بوشيو) كه د واى من ثمو بيش شيعرى "هرووسكه" ي هر لسه
بؤزگارانهدا پلاو كرد موه .. ثمه جگه له نورسپنى زؤر وتارى سياسى كه برى مامؤستسا
جلال تالمبانسى له پؤزنامكانى (بيروت) دا له سرد مېنكدا پلاوى ثمو كرد موه تا ثمكاته
وتارىكى شمعيد شامم كه له زمارة دروى د شكى پيشمهرمكى سالى ۱۱۲۴ دا پلاو بؤشوره ..
وك و تيشم هعوى شيعر و نووسين و هملنپستن پهنوسته له جاوى ثمو بؤزگارانهوه تصانسا
بكرين كه تيايدا نووسراون ، ثمك له جاوى قوشافى د وا ترموه .

د هر بارى سر مگرؤى بووى شيعر مگش من پيم وايه ثمبمان له ثيستشدا هر
مصلعميكي نسبي به و چونكه تا ثمو بيش رېنگه له دلى كسانيكى تورا هر ما بين و بؤى و خوشه
و صحت بىق .

له گملى تصانمشدا بملن راسته ثموه شيعره نيزى ثموى كردم كه ثمترتا هر كسبمك ،
هر مروثيك ، چنده قارصانپش بى ، به سر بؤى ، شيعرى بؤنلپس ، ثم د هر سمش
د رستيكسى گوروه بوو !

• له كاتى ناشتى ترمى "توفيق و همين" دا ، پمخشانيكث خؤنند موه ، ثمگر
چى تو له همموهان كمتر ستاپشت كرد ، بلام له گملى ثمو شدا لسه نلام
بيستوه د لپس ، توفيق و همين يدك و زهرى د هوانتى كونه بعرستى پاشاپش و

بپاوی نینگلیز بووی ، هوق نی به بو شیوه ستایش بکری ، راسته
ریز گرتن له کاره زمانه اینیمکانی بپنسته ، بهلام توپیت وانیبه

هملوئسته سلیمکانی شو بهرام بهر به مسله گلمکی دانا بوشی ؟

● نخبیر دانا بوشی ! بهلام کام شیوه ستایش و ریز لوانان و چون ؟ هیچ کورد بکسی
هوشیار و د لیزنی به شو، نمانی که هملوئستی سیاسی (تولقی ومهیی) له سرد سیکدا
که وزیر د دولت و کار به د سنیکی گهری ریزی باشایی عراق بوو ، هملوئستی سر به
نینگلیز و د مپاری شا و پشت له گلی کورد بوو . هر روه کو چون هیچ کورد یکی هوشیار و
خویند موانش نی به ثمره نمانی که "تولقی ومهیی" زانایکی گهره و زمانوانیکی به نا و بانگی
کورد بووه . بملی نم د دو سلته ناکوکه له یک ومختدا وک سر شجام هر د ووکی له موئندا
کورد بوو و پوزعه . له نار همدو گلیکی نم سر زمینمندا خو همدو زانا و کله شد بی و له یک
ومختدا هر د دو سیلی زانایی و نیشتمان پرموری یان تیدا نصوه . هملوئسته مایی شانازی
همدو گلیکی شهگر هر د دو سیلته واته هملوئستی سر به بهری گل و شتر شگینی و بههری
زانایی و شد بیانه له بهرموری گدا پیکوه ها و تعریب بن . به کورشی هیچ با سا ویک بو هملوئ
پشت سیاسی نیگری سلین نم زانایه له سرد سانه دانا ندرتوه ! هر ویکو چون کسینش
نی به بتوانی له ناست زانایی و زمانوانی و دانی نی شو د انکولی بکات . نیمته بپنسته
پرسا ویک بکین : ایا شو هملوئسته سیاسی به سلین به ، لایحه زانستی و زمانوانی و زاناییک
تولقی ومهیی نصرتوه ؟ به لای شوه و به لای همدو کسینی هوشیار بوو ، ورام (نه) ،
چونکه شو خزمته بوته هملوئستی د پار و به نیمه لای ناهری و همه و حقیقت ، شه جگ
لهوی خو شهگر بکمرینه سپنوهی خزمش شو زانا و شد یب و نروسه رانی که وک "تولقی ومهیی"
ن له دنیا پیدا بوون و هن ، شو ما نای واپه نیم نیوی زیاشری کله پوری نیشانی پسرینوه
که نمرش نک هر ناکری ، بملکو هر با سکرتنی مایی گالتسه جاری به . با نوروئیمه کس
زهد و باس بکین و نیمه کی نریک هم باسی خوبان بپنونه : (مینورسکی) ریز هملوئ
ناستی به نار بانگی پروس بوو ، شو گاتهی شورشی شوکتیمر بهریا بوو . نم له شیران بوو .
مینورسکی نک هر پشتگیری شورشی شوکتیمری نکرد ، بملکو بوو به د روشنی سر سفنسی
شو شوریه گهرمه و له شیران به اشکرا پشیریانی خره ، بو شپشی چپراشی د ر به شورشی

پرتو تابان سا در بری . به کرد موش گمشته بر همگانی کردنش شویشی شوکتی و در واتریش
 له (پانوس) شم درویشاپیش کردنی خوبی پوره پیدا . به علام کانتیکش مینورسکی زانوا
 پژو هملات ناس مرد ، له پژو کار کنی تردا ، گلانی یکتی سرفیت و در مولش شیشتراکسی
 گمزه تیرن شاهنگی پژو لیسان و تمقدیر و ستایش کرد نیان بز گنیا . هملبته شم پژوش به
 تعضا همر بولا پیش زانایی و خرمیت گوزاری شم بروه له میدانی زانستی روز هملات ناسیدا .
 شیمه مینورسکی یکتیکه لهو زانایانی که گلانی یکتی سرفیت ، نکاد بهی پژو هملات
 ناسگانی یکتی سرفیت ، شانازی پیوه نکمن و به در میان کتیخانه و توتابخانه و شعقام
 و پیشی نکاد بیان به ناوی شمروه ناوانه ! . توفیق وهی زانایکی گمزه کرد بهروز .
 در میان کاری زانستیانه و زمانموانی به تضام داده . شیمیش چند نویسنیکی شماری
 سلیمانی بوین بو توفیق وهی زانوا زمانموان ، چلمان بز کرد ، بهر لهوش له وختی
 ناشتی شمروه نکیدا له پیوه مگرون من و تانکی شد بیوس له سر گزینکی خویند موه ، همروها
 بهر له پمخشانه شد بهیکه من له لایمن کوملقی شد پب و روانگیوری شمروه وتار و شمیری شم
 خویشرانوه و شمرو کاتمش برای بهر جلال تالمانی هانپور ، دروا وشم شمردایی و شمروای
 وتار و شمیرمکان شمرو کران و لهو روزانده به سعدان کاسیتی لب بلار گرایوه . چ من له
 وتارمکی پیوه مگرون و چ شمرو سسر و روانگیور و زانایانی له چلمکیدا شمدهان کرد ، تیکرا
 ستایش (توفیق وهی زانایان فردوز و بهس ! تضامت من له وتارمکی خویند نک هـ
 کمتر ستایش کرد ، من ستایش زانایی شم زور کرد ، بهلام له هملوتسته سلیمگانیش
 بیاد شک نه بزم ، چام له هملوتسته نهوشی و له شوینیکی وتارمکیدا رتم " له هندی
 ناور دانموی میرو پیدا هندی هملوتسته روان گرو نکا و حرممان نکمرد توئی زاناش شم
 کاتانه قولت له قولی هملوتستی شپخی شمرو وجودت وین کس دا بر پایه .. " کاستیکه
 ناوه و در هملوتی بمثال نایس شمروه و شمرو کاری بز زانایی و لا روانگیور وهی کرد مان
 به مایه بهشتیاری خویشانی شمزانسن .

- من لهوانم که بروپان به شمیری بیل لایمن بان ناسیاسی نی به ، شموانش گه
 شیدهای شمروه در مکن گویا به شمیری بی لایمن در شروسن ، بهره در اگزی له جوشنک
 سیامت و شاید ولوتیعت در مکن . بهلام لهگلی شمروشد و له همان کاسیدا

لای من پک لمو شته خسترا نهی که شاهیر تووشی د مینِ ثعموه که شیعری لسه
 سیمیری هملو پست و سیاست حین پک یان ریگشرا ریگوه سر جاوه بگری ۰۰ یسان
 له تیروانین و هملو پست و خستی سیاسی ثمو حین موه پروانپته مسئله گوریکه
 جا شگر چی من ثم حالته به سر هموو شیعریکانی توڈا تعهیم ناکه م
 بلام ناشتوانم نعلیم هندی شحرت ثمو جوړه هملس و کوشیمان به زتی پیسوه
 دیارن به ۰ به تاییش له شیعری (داستانی هملوی سور) و (دورپسان)
 و (بانگ) و ۰۰۰۰ همد که من پتم وایه ثعه هم تعضی شحرتکه کسورت
 د مکاتوه و هم سنووری بلا و پروغره شحری تبکتر د مکاتوه ۰۰ ثعلوی چی ؟

● حین کرد ثم پرسپارشت کرد ۰ یا توژی به دورو د رژی لوی بدوی یین ۰ زور جاگه
 شیش هر پروام وایه ۰ شاهیری یین لایین و ناسیاسی نی به ۰ چونکه تا ناکوکی کوئلا پیسی و
 بعروشدی جیا وازو بیر کرد ثعموه جیا واز همن ۰ یی لایینی و یی تعریفش ناین ۰ لسم
 روزگارنا اند یی یین لایین و ناسیاسی هر ثعد یی مرد زکائن ۰ ! دیاره هر بزم پیوانیمش
 هیچ ثعد بب و ریضا کبیر نکش نی به ۰ لم سرور سعی ثیمدا ۰ کم تا زور ۰ به ناشکرا و به
 نیشینی ۰ به شیوپیک له شیوپکانی لایینگرن ۰ به مپلی همواداری یین ۰ یان د و تاپش
 یان نیشیای حینیی ۰ هملو پست سیاسی خوی له نیوان ثمو حیزب و ریگشرا و اندا د پاری
 نمکرد یین یان ۰ ساغ نمکرد پیسوه که ثعمو له کورد ستاند اکار ثمکن ۰ مرؤف ناتوانی له سیمیر
 کرد نی د ز تیسی ثعمو لدا یین لایین یین ج جای ثعموه پتوانی له نا و کوئلی ناکوکی سیاسی
 همه جوړه ۰ یین لایین و یین د شک بیت !

هر وهما ثعلوی پت ۰ ثعموانش که ثیدهای ثعموه د ثمکن گوا به شیعری یین لایین د ضووسن
 پوه د اکرکی له جوړیک سیاست و ثاید زلرزی د ثمکن ۰ ثعموش هر راسته و تضانمت ثعمو
 ثعد یی مود مرزبزمانی ثعمو پش کاتی ثعمانوی هر چی کسایشی ثینسانیش هعیه لسه
 هر هسکانیاندا بیسر ثعموه ۰ هیچ پییرند پمکیان ۰ به واقیموه ۰ وک ثعلین ۰ نیشینی ۰
 هر لمو کاتدا ثعموان خویمان به زمانیک ضووسن که بملگی بیسونداری به به کوئلی و واقیموه
 و هر پشمیش ثیدهای خویمان بمتال ثمکنمه ۰ هر وهما ثعلوی پت ۰ بلام له گول ثعموشدا و

له ههمان کاتدا ، لای من ، یەک له مرسته خهترانهی که شاهیر تروشی د ههمن شعوبه کسه
شپهری له سیهر و ههلویت و سیاستی حیزبیک پان زیکهراوتیکوه سر جاوه بگری پان لسه
تی روانین و ههلویت و خشتی سیاسی شو حیزبوه پروانیتیه مهسهله گهورمکی . زور چاکسه
تو بیت وانی په شم قسمت زور ناگرکه له گهل یعنی یهکسی بز چوونه کهندا ؟ من جارعهیج نالیم .
بهلام رشکه زنجیریهک پرسیان ههین ، نایا له راپورد ودا و له نیستمشدا گهل له شد بیانیسی
دنیا ، شد بیانی ناسراو له ههمان کاتدا مونتسی په خشتی حیزبیکهوه ، مهسهلهی ناید ولوزی
حیزبیکهکانی خوئیان به بهشیک له مهسهله گهورمکه نهمزانیهوه ؟ پان حیزبیکهکانیان به پیشه
راهیری گردنی شو مهسهله له تعلیم نهداوه ؟ بز وینه : د میان شد بیسی مونتسی ، په پهره واری ،
وهک تاراگون ، نازم حکیمت ، کوزان ، شولخوف ، مایکوفسکی و زوری تر مهسهله گهورمکیان
له فلسفه و بیرو باور و ناید ولوزی حیزبی خوئیاندا نهدیوه ؟ هیچ ناگوکیکیان له نیوان
کیشی گهل و سوسیالیزم و مهسهلهی چیناییش و نهموایش و حیزبیکه خوئیاندا بیینیوه ؟
به دو حالتی دژ به یهکیان زانیهون ؟ بی گومان نه ، چونکه به لای شو شد بییه مونتسیانهموه
"حیزب" و سهلهی سرهکی به دی ههینانی تابانجی مهسهله گهورمکش بووه . ههلویت و
سیاستی حیزب لای شو مهسهله گهورمکش بووه و یهک بهکریان نهمو و کرد ووه . تضامت لای
شووان د روشی "با بروخی" شد بییه نا حیزبیکان "له قوئاغیکدا و له سرد می لینینهموه
بهرز کرا بووه ا چونکه به پروای شووان حیزب حیزبی کریکاران و جوتیارانه و حیزبی پرتولتاریسای
پیشروه ، شد بهیش ههین له خزمشی شو جینهدا بیت . به کورشی شد بیی گهوره و بههره ویری
بلیمهیش ههبوون که نهماشای مهسهلهی حیزب و مهسهلهی گهورمکیان وهک د روشی جیساواز ،
ناگرک ، دژ به یهک نهمکرد ووه . نهمه له لایهک له لایهکی ترموه ، کانتی نهموتری "ههلویت و
سیاستی حیزبیک" ههین بشپرسین کام ههلویت ؟ کام سیاست ؟ کام حیزب ؟ بهرامهر به چی
وله کوی و له کهدا ؟ بز وینه : نایا نهمگر شورشی شوکتویهرو ئینقلابی رمشی (۸) ی شوپات لای
دوو شاهیر بوون به سر جاوهی دوو شپهر "جاری" پاس له لایهکی هونهری ناکمین "هههر
بریتین له یهک حالت ؟ ههر سیهری یهک دنیان ؟ سر جاوهکه ههر یهک سر جاوهه ؟ یههک
تی روانینهمه ؟

د دوست ناکات ، چونکه " بهره " له سرور و همورو نمود سه لانا نوم په که له حیزیک و نه لسهغه -
کدان . به لام هر لیره ودا بو شاعیر کی مونته میس همه بینه سه و بلق : راسته من حیزیکم
نه لسهغه کم ، د دوستی نکرود به لام بههرم بهرورد ه نکا . ری ی تاقی کرد نموی روناکترو به
پیت تر له بعد مسدا نکاتومه . هله بته ثم قسمهش د دوسته .

شاعیری گوره پشرموه ، تضامت نه گمر مونته میس یی . شو شاعیرو تعد بیه رسمن و بهره
د ارانه کامانمن زورنا زمن و د هولو کوتی سیاستی حیزیق بوو بن ، به لام بهر همه کانیشپان
کارگمر و زنده وو بوو بن ؟ شاعران به راستی شاعر بوو یی ؟ شاعیری و مزینه نه بوو بن ؟ شاعیری
د اتا شراو چوون شتوانی بچینه ناو دل و د مروزی همزاران کسموه و بیانجو لئیس و وزی معضری
و هیزی زبانیان یی بهمخشق ! شاعیری راسته قینه ، نهوانی خوئیان خاوضی دل و د مروزی
خوئیان بوون و له دوکانی هیچ بازارکی سیاسیدا د منگی خوئیان نغوشتووه ، بهر د موام هر
پیاواری سیاسی و حیزیکان رستویانه لایان نزیک بینهوه - نه گمر مسئله هوئیان کھوتن و کسار
سیعری هلوئیست یی - نهوان به پیر نهانومه چوون و باوه شیان بو کرد و نهانومه . چونکه
همورو حیزیک کی سیاسی شتوانی کادیری سیاسی و کارگیر بو خوئی د دوست بکات ، به لام شعوی
یی د دوست ناکری شاعیری حقیقی به . به پیچومانومه گملق جار شاعیری شاعیر کی هونمر مضد
کاری کرد و ته سمر حیزیک - نهغد امانی ، لایمن گیرانی ، جمعاومری - شموله کانی نهوانسی
راینج کرد ووه ، یان به واتمه کی تر خستوته زیر کار تیکردنی خوئیومه . بو وینه شاعیر کی
تاراگون له سمر مس فخرمسی د اکیر کراوی جعگی د روسی گیتیدا له بیاننامیه کی حیزیک
شیعی فخرمسی کاری گوره تری نه کرده سمر خعلک و سمر نهغد امانی حیزیک و سمر جمعاومری به
گشتی و زیاتر جولانسنی ، نه گمر شاعیری له سایه و سیعری پریان کی سیاسیدا له دایک پس
هر به قدر - بو ناگاداری - نار و پوزنامه کی نهزی و کوا نومه یی شو تری شاعر ! شاعیری
راسته قینه ، شاعیری به توانا و هونمر مضد ، واتس دامی هیچ سیاسیک نی به و هیچ
سیاسیکش ناتوانی هک د تر شاعر به شاعیری راسته قینه دابن نه گمر شو شاعیر خستری
باومری یی تعین و خوئی بو کیشمیک هارمیش له گمل شو سیاسیدا په کیان نه گرت بینهوه .
له دوی شعری د روسی جیبان و سمر کھوتی بهری سوئند خوران به سمر بهری نازی و
ناشیدا ، له دوی سمر کھوتی سوئقیمت به سمر د اکیر کمره نه لمانیه کاند . داستانی

تارمانیتیش شاری ستالینگراد بوو به ویردی سمر زمانی هموو دنیای نازاد پخواز . به تعه‌باش
 هر له بهر بانگوازی حیزری شیوی سؤنیتیش نمبوو که سعدان شاعیری دنیا تکلیله گولتسی
 شیعری خویان کرده ملی شو شاره تارمانه به لکورو مسهله‌لی شعری پروا و ناپروا ، شیعری
 کنیکاران و د و زمانس کنیکاران ، شعری خیبر و شعر بوو ، شاعیرانیش بهوضه‌بوونه باشکوی
 برپاری حیزیتیک ، شعوان بو رزمینگی گهری سمر بهستی و نازادی دنیا گورانی خویان وت اخو
 له تن روانیتیش خعی شو حیزیموه شو شاعرانه له دایک نه بوون ! له سمریکی تر شیموه شاعیری
 سمر بهست و هوشیار ، شاعیری که وزمی بههری لای خویعی و له دست کس تردانی بیسه ،
 شاعیری که دست له هموو بهر مومندی و د مسکوتیکی تاییعی خوی شتی و چوو بیتسه
 سنگری که لکلمیموه و له نار جمرگی به سمر هات و روداره سیاسیگاندا بی ، چون تن روانیتیش
 خوی نایی و له بهر چی شعی له چاوی کسانس ترموه تعماشای مسهله گهریکی بهکسات ؟ !
 بهلس گلی جار شیعری شاعیرانی قوزاخنیک تیکوشان رشکه له گهل بانگواز و وست حیزیتیکیشدا
 به ریکوت پهکیان گرتبیموه ، یان چوو بیته زیر کار تیکرد نیموه ، بهلام له د و روزدا بانگوازیکه
 له بهر شچیموه شاعرکه شعیتمیموه ، چونکه شعیان به زمانی راسته‌قینعی همت و نعمتسی
 خه‌لک قسمی کرد ووه ، یان به واتمیکس تر ، بانگوازیکی سیاسی پروت نمبووه . هنرمیش بهرو ،
 هر شاعیرنیکیش که نیلتیزامی به مسهله گهریکی میللمتیموه بوو ، مانای سیاسیسه ، مانای
 بهر برسیاره ، له بهر شوه ناگای له هر دوو مترسی * مسهله‌که و هنرمیشه *
 جگه لهوش و اگریمان شاعیریک له تن روانیتیش حیزیتیکمه تعماشای مسهله گهریکی کسرد
 بهلام شعی نایی بزانهین کام تن روانین ؟ شاعر شو تن روانیتیش پروانینیکس شو ریشگیرانسه و
 نارینعی همت و نعمت و خواستی کوملانی خه‌لک بی و بیتسه مایعی شاعرینکی پرشنگسرداری
 کاریکر و زیند و بو شعی ختمری بی ؟ بو ونه د روشی " زوی بو شو کسمه که بیتکیلسی " .
 لای بهرخت و رشکه د میان شاعیر و هنرمیمند بوو بنه کاری هنرمی و شیعری گهره گهره .
 یان راپهرنی (۱۹۰۵) ی روسیا و تاقی کرد نموی شو ریشگیران و حیزیتیکانی شو سمرده
 لای نورسینگیس گهری و مکر و " ماکسیم گورکی " پروانی (دایک) ی دروست کسرد .
 کیشه جمعیمیکه لهوه دایه چون شعی به شاعر ؟ چون شعی به پروان ! توله پرسیارمکتسدا
 د دو شت تیکل به په کتر کرد ووه . زمانی (مسطعی هار بهش) زمانی (مسهله‌لی گمل و

شورش) له نېوان هونرمضدان و سیاسیکانیشدا له گڼل (ممسلمی شیعری و مزینغو) (مونا-
 سمبات) بڼوینه: شاعیریکي نغمهستینې ناموشنې و قیادې سیاسی بېکېک له زکڅراوه
 نغمهستینیکان، له مسمله گورمکدا، له چاره نووسدا، هر د وولا، بېک څه گزیموه.
 هر د وړکښیان هر بېکمو به و مسلمی خوځی، به زمانی خوځی، روو څه کشف بېک څه مانج
 شی څه گور شو شاعیره له شاهنگی با بلن ین د امیزاندنی شو زکڅراوه ا که زکڅراویکی
 شو زکڅیرې، سر به گلی نغمهستینه - شیعریکی خوځندموه، شو شیعری روو څه کشف څه مانجه
 گورمکه، جا له هر روانگه بېکمو بڼ، څا یا شو شاعیره بوو به باشکوی شو زکڅراوه ا لسمو
 هلو بڼه شاعیره کشف و سیاسیکمکش بېک تی روانینې سر مکی بان همه بڼو مسمله گورمکه.
 بلام لای شاعیره که به زمانیکن تر د مر پرپاره، که سیاسیکه بوو زمانه توانای د مر پرنی نی به
 لوید ا ختی سیاسی شو زکڅراوه ناکوک نی به له گڼل تی روانینې شاعیره کدا، چونکه بېک
 مسلمی جموهری هر د وولا بېک څه کشف، بلس ختم شویمه زمانی شاعیره که بڼو بڼه
 زمانی سیاسیکه و له شیعری و هونرمضدان ین.
 له مسلمی جموهریدا، مسلمی چاره نووسی مېلمتاند ا، کښه که کښی ها و بڼی
 هموو روو له تیکو شمر مکتبې به سیاسی و هونرمضد و تعدیب و ریڼا کښیموه. بلس کاتن شو
 (ختموه) د روست ښځه که شاعیرې شیعریکې له ختمی سیاسی حېزیکې د ز به شلوات
 و څه مانجې گلد ا ین. بڼوینه: څه گور څه کشف له خواروی څه یقاند ا شاعیریک همه بڼو بڼه
 بېچموانی خواست و داخوازی و څه مانجې رښه کانونه د اکوکی له هلا وېر دنی رښه گزایتن بکات و
 بېچته پال سپه رښه کښمستکان، شو ختموه، شو تی روانینې و هلو بڼه شاعیرې
 مقترسیداره. "جون شتاینیک" نووسمې گورمې شیری کاتن بڼه شاعیرې د هلو بڼه شاعیرې
 سر بابه داری شیری کای کرد و به ناشکرا دوی خواستی بزگاری گلی نیتنامی وستایموه. شو
 ختم بوو. شو "جون شتاینیک" ی لکندار و رسوا کرد. بلام کاتن مایکو فمکی بڼو
 کرڼکاران و لښېښووسی شو تعبیر کردن بوو له خواست و حزم و ویستی کرڼکاران و شو
 قوناقه بیرونی به، شی مایکو فمکی بوو به باشکوی حېزب و سیاسیکان؟ شی شیعریکاتن نه زیان؟
 خو شاعیر خوځی شورش ناکا و خوځی شیعری بڼو بڼو! د یاره هموو راپه شینکی گورمې
 ناویم د نیاه. هموو شورش، بڼو هر مسلمیکې گورمې پرمیا ین، حېزب و زکڅراوه

سیاسی‌مکان بمرای نمکن ! چه شتر نمکن لعو کاتموه شیمر بومشیت ! چونکه د وای شموه ،
 شمیری گموره ، نمبردی قارمانانه ، سرکرتن ، پیرا بمری شو حیزبانه نکری و د وای شموه هر
 چیک بوتری یا شکو نمیی ! بهلام سیاسی و شاعریش هر یکه و به چمکی خوئی د اکوکی لعو
 راپه لاپین و شورشانه نمکن . وک سر مخجام له پک تی روانین و هلوئست د ا پک نگرنموه .
 بو وئسه : د وای بمریا بوئی شورشی جعزائیر د میان شیمر و جیروک و رومان نوسراون ، شور-
 شی جعزائیریش - بمری رزگاری جعزائیر - راپمرتنی نمکرد . له جیای (توراس) د ا شمری
 قارمانانه بمریا کرا . نمدا امان و پیشمهرگی بمری رزگاری شو شمراونی نمکرد . نموان شهید
 شه پورن . قیادی سیاسی و همسگری نه خشی بو نمکیشان . شی نمگر له د وای پید ا
 شاعریک هاتی و قارمانی شی شمیری کرد یق به تمسید میک ، ناوی بمری رزگاری هتیا ب
 ناوی شهیدانی ، ناوی هیزه کانی ، شو شاعیره یا شکو بووه ؟ نمگر شم حالته پیچموانسه
 بکمیتموه شیش له شورشدا جفند جارک شو شیمرانم نووسبووه بو نمبرد ، خوینا و مکانسی وک
 د اسیان و د مثنی گرمیان و ناگویمان و د میان شهیدی قارمانی شم شورشه که شهیدانی
 کلی کورد و هر هموموانن .

شی جی ثعلوی بو شو شیمرانعی شمرد له هموو دنیا د ا شهجه ناو معیدانی " پتیش پرکن
 شه مبی یکانیشموه " واته حیزبکی سیاسی ، یان ریکخرا و تکی شمعی ، یان د مولستیک ،
 د اوا نمکن ، با بلی یی بو یکی ثایار یان جعزنی رزگاری یان بو دانانی سرودی نیشتمانی
 شاعران شیمر بنوسن ! شهه بو مو نمشیی و زور جار شاعرانی ناسراویش چو شهته نسا و شم
 پتیش پرکن کرد نانموه شمیری جوانیشیان نووسبووه - شهعی به پای من لیردا پیوسته بلی یین
 شه مبه : کام شیمر و چون شیمریک ؟ شمیری د اناشراو یان راسته قینه ؟ شهگتا جعزنی بکی
 ثایاریش و جعزنی رزگاری سرودی نیشتمانیست خواست و زمانی هار بهشی نیوان شو سیاسیانه
 و شو ریکخرا واته و شاعرانیشه . گزنگ شه مبه شاعر سر بمت بیت و یی هیچ د ست تسی
 و مردانی شمیری خوئی بنوسن .

له هموو سرد منگینشدا وک هلوئستی د ز همه ، هلوئستی لهگه د ا بوون و پشتیگری
 و د اکوکیش همه . به داخموه شه تا نیسته و ا نمزانین (هلوئست) هر شه مبه رفنز بکمین .
 له سر پک ختی راسته و راست تماشای هموو کمسک بکمین یان انا یان ترسنگ ، یسان

ریش بان سپی ، ناخر هر له ناد سیزاد یگیشدا گهلن جار نازایتی و ترسوکیش کوئیمشموه ،
 جگه له رمش و سپیش ریشکی تیش زوره . خو نازایتیش هر ثموه نی به به گردا بچیمشموه ، ثمه
 سیفتی خیلکیشی به . زور جار نازایتیش ثموه د اکوکی له مسئلهکی رموا بکیت ، جا
 ثمر مسئلهیه له هر کویمشموه سر جاوه بگری . له نار ثیمدا نا ثیمته سیفتی خو پسرستسی
 و خو پستی زاله به سر سیفتی نتمومی یانه و شور شگیرانساندا . تضامت گهلن جار هر له و
 جاومشموه تماشای شیمر و شاعران ثکمین . " نیرمی ثمدی " پیش بر جاوی گهلنکمان
 ناریک نکات و پین ویژد انانه ثکمین کوتانومی نا هقی سر و پونه لاک پیکری ، شتی چاکسی
 خونان لا سووکه و شانازی به شتی کسانو ثرموه ثکمین ، له بر دم شیمرکی ثاسایی با
 پلن پین شاعیریکی قبتنامی دا سمری پمسند کردنی پین سنورور ثعلقیقین و کجین له ثاستسی
 شیمرکی خرماندای رنگه لچی له لبقور تینین و چند پین تفسیری نابه جی ی بو بد و زینشموه ،
 ناپرسین و نامانومی بزانهین ، شیمری بر شگار یوونوه له چین و قبتنام و کوپار جزایشیدا له
 جوار چپوه گشتی یگدا هر ثمانی ثیمه برون و پیمو بندی یان به ثیانی ریزانهی پیش سر گسر
 شورش و سر کعوتن و نو شوستی یکانیانموه همبووه و سر جا و بیان هر له رود اوانموه و هر گرتوه
 که لای ثیمش ، به پی ی پارود و شکمی خونان ، دو باره ثیمموه .

تو خوت ثیمزانی و همبوو بر ایانی نووسرانیش ثعزان و سر کرد ایتی سیاسی ثمم
 شورش ثاگادارن ، که من وک شاعیریک له نار شورشدا م و ثینتییای سیاسی بو هیچ کسام
 له ریگخواوه سیاسیگان نی به و نه ثمدامی کوئملی رضجد برانی کورد ستانم نه بکیتسی
 شورشکیزانی کورد ستان . تضما ثمدامی بکیشی نووسرانیش کورد ستانم و له گهل مسئلهی
 رموی مهلتکیم و ثموه جاره نووسه وام که ثیانی همرومانی پیوه به ستراوه . دور له همبوو
 خو هملکیشانیکیش و له گهل ثموه پیری ریز و خوشه و پستیدا بو همبوو کسکیک ، همبوو
 پیشمرگه کیکی نار ثم شورشه . نه هسکمری فیرار بوم و هه لاتبیم و نه فشاری توند و تیژی
 د مولقم له سر بووه بو گرتن و روانان و بو پیری سر به شتی پیوه ، له پیناری به شداری
 کردندا ، له پیناری هاو چاره نووسیم له گهل هیژی پیشمرگی کورد ستاندا هانوویمته نار
 شورشموه ، بو جاری سپه پیش و ستومه ثموه بسلمه یمنموه که شیمر و کرد موم د روانی یهک بیرو
 باومرو هملقستن و وک قضاغش ویژدانی و نیکری خویشم پیم صیب بووه ، کوئملانی خه لکس

كوردستان ، گهلهكم ، وا بزنانن من همر له بارود وڅيكي سياسي هپين و نارامدا شيعري
 پيشمرگانه ضرورسپ و له تنگانندا ، له كاتى سڅگر گرتيموى پيشمرگيشدا ، دست به
 كلارو خونموه نهگرم با نيميات ، من شو هملوستانم له كورد موانهوه سر جاوميان گرتيموه و
 هيچى نسر ، د وښيش كه له شوروشى ثعلبولدا بووم يارنى نمبووم ، بلام و لك چوون شميرو
 به پيوانى مسلهى گورو و چاره نووسى گهلهكم ، د وښتى * ي . ن . ك * م ، د وښيش لـ
 توښاغندا د وښتى يارنى و شوروش بووم ، قيله نيمى شيعرم همت و سوز و دل و د مروزي
 گهلهكم بووه ، و لك د ميان جار و تومسه سڅگرى راسته قينى پيشمرگه له كورى بووى شيعرى
 ښيش لـ بووه ، سڅگرى راسته قينش به لاي شموه نه د وښتى شو سڅگرانه بوون لـ
 همسدان بوون و نه شميروش شو سڅگرانن له كمرهجن ، به هموو سراحتيكوه مـ
 بووه شميروش خورم به د وښتى شو شوروشه و ي . ن . ك . نازانس ، چونكه يكميمان ، د واى گوروشين
 كارساتى قومى شوروشى سر له نوږ هملگرساند موه ، د ووميان : له بعر شموي شميروش لـ
 ميدانه راسته قينكندا ، نهجڅنگيت ، و لك د وښتى شيعرى (شاركم) و ت و د مروز لـ
 (بگره جو) پند كرام ! د واى ناشيتاليش و لك شاعيرى نعمتوانيوه له ناستى را كورن و هـ
 تن و بزمينى سر كور ايتى شوروشى ثعلبول بږ د ننگ هم وپږ به ويزدانى شيعرو خومسدا
 پيښم ، له همر د وو سر د سه جيا جيا كندا ، د ننگى شيعرمانى من ، د ننگى راسته قينش
 كوښلاى خلكى كوردستان و همت و نعمتى شعوان بووه ، د ننگى شاعيرى بووه كه باشكوښتى
 هيچ كام لهو حيزبانى نك همر قبول نه كور ووه بهلكوو له پشت گيرى كورن و به گرا چوښموه پنا
 كاتى معروزي خورى بخورى هملبزار و ه ، من كه باشكوښتى بو زيانى خوم و فسر بكم هملبتـ
 همرگيز باشكوښتىش بو شيعرمانن نك به رموا نازانم بهلكوو له رهگ و پيشموه هملبان نهكښم ،
 نهگرم شوروشى ثعلبول شمپيك بووى و له ۱۹۶۶ دا چا وڅيكيان كوښ كور بږ شعوا له معروزيـ
 ۱۹۷۵ دا نك همر جاوى بهلكوو همر گوشا و گوش سمرمان بږى ! ښيتمش جگه لموى و لك و تـ
 ښيتماى سياسيم بو هيچ حيز بږ نى به ، د دستا پيښم همرگيز شموه ناكه پيښږ كه له شمواى
 بږو بو چووش سياسى فېكرى كوښلاى ايتى دا له گل ي . ن . ك يك بگرموه ، نه شعوان دا واى
 شعومان له من كور و مونه خونشم به پيويستم زانيوه باسيان بكم ، د ميان به همـ
 سراحتيكوه ثعلپم : نهگرم ـ خوا نه كور هـ ـ سڅپيښى ي . ن . ك له همر هملوښتېكى سياسى

گهرمدا که چاره نووسی گهلی کوردی پیوه بهسرا پی لایندا و یان د ژبه خواست و نامانجسی
 گهلی کورد بهوستیتیموه شیش هر له ژباند ا به و شیعر بنووس و بهرد موام به ، بهکم شاهیر شم
 شیبری رووسی شیعرکانسی له پرودا بهز شکموره ! من تاوا تعماشای هملویتی شاهیر شمکم ،
 چکه لمانش من له لای خوموه هیچ کاتس ، بالای شیعرکی باش و جیروکیگی باشم شهگمر
 له بالای بیاریکی سیاسی به بهزتر نمانیپ همرگیز به کورتیم نمانیوه ، له ههمووشه
 هملویتی گهراندی گهلهکشدا ، وک زور شایری تر ، له بال پی د منگی و دست به کلاوی
 خوگرتموه له بهر (پی و می و دل زویسر نکرندی شم یان شم) دا خم نشارد وتموه . باشکویه -
 تی پی د منگی به له ناشی شم پروداوه گهرانددا که زبانی نتمومیکیان پیوه بهسراوه ، من له
 لای خوموه پروام وایه شم شاهیر و نووسمرانه باشکوو پی بارن که زبانی پروانه و هلس و کموتیان
 له گهل حیزبه سیاسیکاندا شتیکه و نووسینهکانیشیان شتیگی تره ! شموی قضاغتم پی بی سره ،
 وتموه ، جا رشکه و زور تا ساییشه شم تی روانین و همت و نتمستی شیش له گهل سیاسیکی
 شویشگیژدا پیکیان کرتیتیموه . من له چاره نووسه گهرمکدا خوم به هاروی کاد بریکی سیاسی
 و هضمرفندیک و جوتیاریک نمانم . شاهیر و نووسمیری باشکوو شم قلمهلا وازو بستمه بالا یانسن
 که بههری شم یان د اتاشراومو به هاتی حیزتیک و رویشتی حیزتیک وک بهفرمکی پمار
 شهچنممو له بیر شهچنموه . من بهر لهوی همرس و تاشبهثال پرو بدات و پیش شموی شه
 ی . ن . ک له دایک بیت همر شاهیر بوم و خاوسی شیعر و پروانینی سیاسی و فیکری و جی وری
 کونه پیش خوم بوم . نه پارتی شی کرد ووه به شاهیر ونه ی . ن . ک . یک شیعرشم تی په
 خوم قضاغتم پی ی نمبوو پی و نووسییتم جا تو له گهل شیعرمکدا بیت یان نمبیت ، شم شاهیر
 و نووسمرانه شیرو باشکووی فلانه حیزب و فیساره حیزین که شانوی سیاسی شم حیزانه به
 بهبستی ناو و ناوانگ ، د مر کردن و خود مر خستن و جوونه پیشموه بو پلهو پایه و مرگرتسن
 نیستغبلال بگن . من پیوستیم پی یان تی په . بهر له " ۱۹۲۴ و پیش ۱۹۲۶ " پیش مس
 خاومن شانوی شیبری خوم بوم . شم کاتعی شیعره د ریزکی (کتج) له تاواری نووسی
 و شیداندی هملویتی سلی قباد می هملویتی پارتی شم سام کرد وو جاری هیوام بر پیوه پاشه
 روز و پیش بینی سمر هملد انعموی شویش و ژبانموم کرد . بوو . ی . ن . ک " پیش نه هاتیووه
 میدانی تیکوشان . هیچ شم یکی ناو خوو برا کوژیک نارادا نمبوو . د باره پیوه هاس له

* کونج * نمکم چونکه * داستانی هیلوی سوور * تمراو کدیری شمور پیک کمش و تاو هموار ورمزبان
 همه و له پیک سر چارمونه هملقولاون . تمسید هی (کونج) له بغدادی و له کوزمیرانی ۱۱۲۵دا
 نووسراومو و مکورو پیشتریش لئی دوا بووم له کانی خود او لمر سرد سدا له ریئی نووسشموه و
 کاسپشموه به ناو خملگی د ا بلارو بووه . د مپا گوئی له هندی پارچی (کونج) بگرین بو شموی
 توش له لای خوششموه بزانی که * داستانی هیلوی سوور * پروانگی شم سر چارمویه :

له همر لایک ره گ و ریشی شیوه م بخی

سرم له پالسا د اکوش

له همر شوینسی

شمیرلستان د اکفارتان بووم

کفاریش بوون شمیرلستان بووم
 ۱۲/ل

*****

د ایه ! شمین جاریکی تر به سک هملبگرشموه

له داپک بووش شمجاتم

شمین د وینیت له بار بیری !
 ۲۰/ل

*****

شمی پیری خان !

بمیانی پیک کانی همتام

کانی زانیم کانی روانیم

لمر بمرمونه

خوششمویستیت بوته شووشمی

* تاب جو * پیک خالی و له سر سمری

فرهاد مکمت به نیشانه شمینشموه

تمق

تمق

تسوق

تسوق

شعیرتھنومہ ۰۰ شہجکپن

شعیرتھنومہ ۰۰ شہجکپن !

شہ پیری خان !

بہمانی بھک کاتن پروانہبیم کانس زانہبیم

خوشہ ہستیت

بوتہ تھلےکی جگھرو

نیرگھلی بھر دسی ثمان

قولپ

قولپ

قولپ شعیرتھنومہ !

بہمانی بھک کاتن ہستام کانس پروانہبیم

لم ہرہروہ

خوشہ ہستیت بوتہ تاسہ و نروشگاہبھک

بہ کلہلسی

جہمگی فہرہاد پگی کولڈاد

لسی نیشترورن و شہجکپنہومہ

نیران

نیران

نیران

نیران

۱۶/۱۷

۱۵۴

له دوا ساند ا

نمرهاد پکی کوزرا و تسی

له بهر شعوی * همرم * ه که له سر نـ سوک و

سر بهرمو زیر د انوا بسو

همرس وا بهو ، زهوش

بنکهوره کی شعویست

توئسانکمش ز سر یا زانی

چند خوا بهک بسوون

خو غوی گموره

خو غوی بهچ سوک

خو غوی

قبره !

۵۰/ل

****

له سپهه ریوی پرسمدا

له شان کدا که هی خو بهو هی خو نمـ سوو

من مـ زاتسی

کن و تـ تانه شور و

داره مـ میت و کیلـ مگانی خو مـ شکرد

* ورن بهکـ پین ! به چارمکه مایه بهکـ پین

ورن کاکه * * ورن بهکـ پین

شعوه جاجـ م ، لیقه و د شـ م

کرمباریک و برتـ زی

شعوه جوار قاپ و منجـ لـ ی

شعوه لانکه

- شعره کلارو جامانه
 شعره شپهر ۰۰ سق د یوانی شپهر کو بیکیس
 و من کاکه و من بیکیس
 - کاکه شعره له چی شعره ویت ؟
 - ناگزریان
 - شعره قوری ، شعره کلارو جامانه شعره ۰۰
 - تو شعوان بهره " شمشیران " د وایی غنیم د پیم
 شی قاسه کت بار کرد ووه !!

*****

شعی پیری خان !
 وا نسورات نووست
 وا باران نووست
 تضامت وا نورمکم نووست
 بهلام پیری
 شی پیری خانی ولاتی
 خو له میش و گوله باخس
 من نشوروستم
 من نشوروستم
 من نشوروستم !

*****

بعلق شعوانه چند پارچمبکی ناو قسید شی " کتچ " برون ، که له حوزمیرانی سالی ۱۹۷۰
 د ، له شعر نورات نووستراون . هر لغو نویساندا به ناشکرا ئیدانه کردنی خو هس
 گهرهکان و بچوکمکانی قباد هه لآ شو کراوه . ناما زوی ناشکرا بو قاسه و فروشگا و غیران نسران و
 شعیبران و پراکرد نیان کراوه . باس له دایک بوونه می ترو نشوروستن و ههراج کردنی کهل و بهلس

مالفکم و شاری مریوان کراوه . هیلو کاتس (کوچ) و زور شیمری تری شاهمرانی د بکه لسه
 د ایاک پرو پورون ، هیشتا بزورگتیموی چمکدارانه د روست نمورو پوره ، شی باشه با بزانیسن
 " داستانی هیلوی سورور " شعر تا چند یاشکوی زیکهراویکی سیاسیله و له تن روانین و هیلویش
 زملی تاقه حیزبیکموره شعر جاومی کرتووه !! هیلوته بزور ولام دانعموی شم پرسپاره ، جگه لسه
 د منگی شیمرهکه خوی ، پیوستمان همومیه بزانین کهی و له چ سرد میکاندا داستان نووسراوه و
 چ وختیگیش به چاپکراوی گهیشته دست خوینمران . شعر وکرو پیشترش ئیشارتم بسوکورد
 بو ، داستانم له تشریحی پکمی ۱۹۸۱ د اتموا کرد ووه . لیریدا پیوسته د روتی بینی گزنگ
 بخمه شعر جاوی همسوان پمکیان ، هیشتا شعری ناو خوشمو شیوه توند و تیوی سالانسی
 ۱۹۸۲ / ۱۹۸۳ ی به خورو نگرتهپور ، هر جوړوی د واتر نعتتیمورنوموه . چاپکردنی داستان
 کموته سالی ۱۹۸۴ . هر لم چاپکردنه به دست نووس و کاسبت بلا و پوو پوره . شیم د وا
 کموتی چاپه ، پوره هیو شعری ناحمزان به باری خر ایددا تغصیری پکمی و وای له قلم بدین
 داستان به نیازی خوشکردنی ناگری د دو هر مکی نووسراوه !! له کاتیکدا هر کسی به
 وردی سرمنجی شیمرهکانی ناو داستان بدات نمانته که تضانت ئیدانه کردنی هیلویش
 قیاد هی هیلوتور له سردس ئاشبئال و پوزگاری هر مکی شس پیر ناکات . تضانت د وای
 شم قسید میش له هر شیمری تری او چوویموره سرد شم ئیدانه کردنه هر شو پوزگاراسم
 کرتیموره و مبعشش تضیا - قیاد مکه - پوره د دور و نزهک چ مییوئد پمکیان به پارتی پوره
 وک حیزب نموروه . د روسیان ، له سردس نووسینی داستاندا د وور و نزهک و کم و زور
 مییوئد پکمی نه به نامه و نه به بنین ، لکمل (ی . ن . ک) و سرد کرد مکانیدا نموروه تا د وای
 گهیشتی دست نووسیکی شم قسید مبه ئینجا شعر پردی مییوئدی و د وستا پتیه د روست پوره .
 وکرو له پیشترشدا وسم ، ئیه شو سرد مبه ناو به ناو ئید بهیاتی د مرموسان پی ئه گهیشتی .
 گزای شم شیمره د میکان پوو له د لسا کموتبوو . کارساتی همکاره قولی کاری کرد پوره شعر .
 هر لم قسید مبه چند قسید میکی شم گمیانند پوره ناو پیش مرگه . ناو پوزگی سیاسی شم
 قسید مبه - داستانی هیلوی سورور - له سرد چند مومسک نمورنوموه : " وکرو کسب
 د پسان گرانوموه پوزگاری ئاشبئال و پیشتر ، نصبار میان به زمانیکی پوتر ئیدانسم
 هیلات . و پزینی قیاد ، کراوتیموره . هیلوچورن و داچووی د روزوی ختم له شاخوره پو -

قورات ، هملگیرسانموی شورش و هملو سرورمکانی قعدیل ، له سید اردانی نازاد پخوانان ،
 پراگوتزان ، تعجیر و تبعیس و تعرحیل ، کارسانی جمرگ پری هکار ، ببلانی هر سس
 د مرلته د اگیر کمرهکه هو لیدانی شورشى ساوای کورد ، کورد ستانی شیران و شهیدانسی ،
 تعقیبموی ناگری شورش و گهره بوزی بنمای شورشکه ... ! ! تضاعت لم قسید میدا یسک
 جاپیش ناری ی . ن . ک یان کومله به ناشکرا نهاتووه . نایا هملویمت و تی روانین و خسته
 سیاسیانهی لمر کیشاندان ، لمر کارساتانندان ، لمر برین و خستوین و سیدارمو گزانیسی
 و سرودانده دان . د مروزی هموو نازاد پخوانیکی کورد سمر چاومیان نهووه ؟ به شاعیرو
 سیاسی و هنرمند و کاسب و قوتایی پیر و لارموه ؟ بو له یکه د اعبورین ؟ نهی شهیدانسی
 و مک شهاب و ثنومر و جعفر شهیدانی هموو گلهی کورد نین ؟ شهیدانی زحمتمکیشان
 و رضجد مرانی کورد ستان نین ؟ کام زمتی و کام غشی حیزب و کام بملگه ؟ نایا لمر پروانینانسه
 روانینی همووان نی به . . روانینی هموو پوله تیکوشمرمکانی گلهی کورد که له د وای هملگیرساند
 نموی شورشى نوی ، نهوایه شیمریش به شیومیک نوی هملگیر سیموره ! د استان نمونمیک
 هوو . بانورامای چندین سال و تاقی کردنموره و گینگسل و بازار و شمونخوس هووه . شیمیری
 باشکسو سیمر شیمیری موشمیرج و لیووک و نهجه بیاون ، شیره بغرنی ند من و به یسک
 باران تعلیقیموره ! یا گوی له چند پارچمیک شیمیش بگرین :

کهر کچیکسی بسک سموزی

لش زپینی جوارده سال سوو

به زند وسی

شمان یستایه گورموره و

پسره د مر بشت شیمزیکان !

۸ / ل

*****

پایان کرد و مالیشان چوئل کورد

پایان کرد و ناگریان بهردایه بیتکسمو

بیتکسه گریسا و هوو به زوخسال

رژوانان گوشت

رایان کرد وو مالکسان چو لکگرد

تابرزو مالیکسی سپی پرو

خمتیانہ ناور

قنغزی سنگی فرهادی و

هملیان کرت و برد پان پوسا

د وای قاتایک که * شا * سمرنگی هملبری

مطی هینایه د برهوه و

له بهر قاجی شابانودا سمری بری

نمجاریمان دانمیرتور

به سمر پویش

پیلادیکسانس پوسی سیری ۱ / ج

*****

لم شموه ا بهرانه کینن شاخی خوی لن پوته تعوق

نموتسا گنت پو د مشتکان وک پانه مچ نمیرنموه

شانن همدگ و هملانکان

پو د وورگی مسرگه له کیزنموه

۱۷ / ج

نمیرد قسوراتم پرون بنی

تو نمیری رتی وت : گاسه

نه رنسو بهتری کونستانان نمچبتموو

نه تازی من نمیرتور

۲۸ / ج

*****

له زه پالدا

هرو به بشكو .

***
که کي سرد پوله هملوي پيني

سوزر نهچنموره

به سرد من تيزي شعر دا

بهره و گزنگ نهچنموره

که کي سرد زاني ؛ بهچکه هملوي

تسربال نهگرن ،

خموي زيا

کي سرد مکاني شم لا و شعر لاي کوکورد موه

کي سرد ي سن لا

له سرد هسانچي تازه

د مهي خوځان تيسر کرد موه !

*****

بعلن سياسي د مر بارې شم کيشانه به (منطق) ي خوي نهغورس و بهير نهکات موه ،
شاهپوش د مر بارې همان کيشه و همان مسئله هاومش .. به ونهي شعير و زماني هست
و نصت نعدوي و بهير نهکات موه ا هر دوکيان هر سياسي و زور جانش يک سر چارچوبان
همه ، بهلام هر يکه و به چيکي خوي ، زماني خوي ، ري تاييش خوي ، بهرگري لسه
مسئله گور که نهکن . وک چون بار و دوش خوي و معزوي حيزيک دروست نهکات ، هر
و هاش به جور يک تر شميرک ، روود اوک ، نههينته کايه . سر جاو و خعت و ت پوانيسي
" داستان " کوردستان و زمان خوي هوه . نهکات من داستانم نووسپوه ، رشگ لسه
همان کاتدا سياسيک بهير موي ناو خو و بهرنامه سياسي حيزيکي دارشپي ، نرماند يک
نخشه پولي داني رجا يه يک دانايي ، چهروک نووس چيروکيکي بز بيش مرگه نووسي بس ،
همه مويان يک بهکتر همان تموا کرد ووه ، نيته لق و بوپ و گلا و چل هوي و پرگ و ريشمش

کوردستان و گهلی کورد بووه ، شاهر دنیا سر له نووی دوست ئەکاتمه . خو فوژنگویی روودا -
 وێکان ناکات ئەگەر وا بوایه ههروه کسێ شاهر ئهجوو . ئەمانت کاتێ لای شاهرێکی بههره وه ر
 د درشتیگی وکوو . شعی کرێکاران و گهلانی بن دستێ دنیا بێگن . ئەمێ به شاعر ، سهر
 جواهره کیشی له گهلدا ئەگهزی و د میان بهنجهری تی روانینی نووی له سهر شووتمه ئهکره .
 شیعری د ورم " د وریان " هه ئهم قهسید مبه له بههاری ۱۹۸۶ دا وه کاتێگدا انوسراوه
 که ههشتا سهر کردایهتی ی . ن . ک له گهرمه گهت و گویدا بوو له گهل مهربدا و وهغد پشیمان له
 بهندا بوو . د وای ئهم قهسید مبه به ههوت مانگه ئههجا سهر کردایهتی سیاسی به رهسی کوتایه
 به گهت و گوکردن ههتا . " د وریان " ههیش ئهوهی پڕنگه انهوهی سیاسی " ی . ن . ک " بوو
 بێت . قسهی دل و د مروزی کۆمهڵانی خهڵک بووه ، ماد د ه خاهه که ناو جها وهر بههوه ،
 " بان ناشتی بهک ماف و سهر بهستی تیدا بێ بان شهر کرد نهوه " شاعر که لهر د وریان بهندا و
 له سهر زمانی ئهوه پێشهر گانهوه و تراوه که به جواهری و خۆشی خۆیان د وای چهندین سالی
 نکولی کردن ، حکومهتی بهندا و پزیشی د یکتاوری ناچار بوو د ان به بوونی شوێش و ههژمزی
 پێشهر گهی کورد ستاندا بێت و له گهل سهر کردایهتی کهیدا پکوتنه گهت و گوکردن . به
 پێچهوانهی بۆ جیوش تووه ، ئەگه له باری سهرنجی حیزبایهتی و تاکیکی ئهوه پزوانه تههاشای
 ئهوه شیعره بکهین کاتی و تن و بلاء و بوونهوهی ههشتا - وهختی ما بوو سوچێکه ئهجووه ههتی تیه
 کرد نهوه بهکی زیاتری رۆژگار که که ئهوه سهر مه له قازانجی کاره د بیلونا سیهکان ئهجوو . چونکه
 ناوه پزکی سیاسی شیعره که جگه لهوهی ئهوه گیانی ووه بهر نهدان و تهسلیم نهبوونهی تهنگه
 ئهکرد نهوه که ههروه مان له سهری بهک کهوتبووین ، له ههسان کاتێشدا پێشهر گهی کورد ستانسی
 بازگه ئهکرد نهوه بهو بهیار و ئاماده بوونهوهی تازهی ئاره سزنگهر و سارد نهبوونهوه و ئههجا سهر
 کرد نهوه ، یا سهر بهستی یا شهر کرد نهوه . ئههنا ناوه پزکی سیاسی د وریان بهندا . جا ئەگه
 ئهههیش بهنجهری تی روانینی کۆمهڵێکی سیاسی بوو بێ بۆ ئهوه رۆژگارانه و بۆ گهت و گو له گهل
 مهربدا ناد رسته ؟ سهر جاره بهکی لێه ؟ ئەگه وایش نالێی خۆ شاعر که به د شگی بههه
 هاوار ئەکا و بههه ئهخاته سهر کرۆکی کێشه که له ههر د ووه حالته کهیدا شوێشه دزی واقه بهیگی تال
 هه لاسانه بوو پاره بههه مبه ، رازی نهبوونه به بێ د شگی ، یا د لێیا بوونی شههیدان بان شهر
 کرد نهوه ، ئهوه تی روانینی د وریان بهندا . ههروه تی روانینی ئازادانه و سهر بهستانهش دزی

باشکویض و بابندی به . کوثری پیش وک بائند بهیکی رمزی داشتی و خوشموتی ، د سرو
 رمزی که له سرو د می نغمه‌مانی کشتیبه‌کھی نروحموه تا شو کانهی (پیتکاسو) کرناپه تابلری
 ناشی جیهان و جله زهیتونیکي کرد بوو به د شووکید ا ، له سرمتهای ثم قصید مهیدا چاری
 تر براروه هانتیش به (شکر) پیکره بهستراوه که شهیدان و نازادی د دنیا بکن ! نه گنبا
 (نه) موسزگر کرتنومیه هم وکوو گپراپهوه ! نهی هموو شیهری لم دنیا پیدا چون له دایک
 نهی .. خو شاعیر له گیرانی خویموه نایانه‌ینته د مروهه ! کارسات ، تاقی کرد نموه ، رووداره
 خوشموتی ، رقی ، نزمونه جوړ به جوړمکانی زبان .. شعر .. ناشی .. شوپش .. شهید
 هموتی خولقاند نیان ! زیر دستی و شینجا رایمرین .. کز کرد نموهی جمعا و مر و نکمختسی
 سیاسی و شوپش و قوریانی و شینجا شیهر و چیرک و نهی زبان خوئی وانی به ؟ هموو شیهری
 سر جاومکی واقع و زیانه ، له واقع و زیناشدا ، بهر بهرکانی و ناکوکی و حیزبایتمسی و
 شهید بوون و شیهریش وینه گریانه ! د روست کمروهی سرو له نوی پانه .

شهرت سیهم (بانگ) ه که پیشتر له شونیکي تردا چند وینه بهکم خمتیووه پیش چاوه
 ناوه رڼکی شهرتکه بانگ سرد نیکه بو بهکیش و برابعتی هموو پیش مرگی کوردستان . بو دست
 خسته ناو دست هموو سزگره نیشتمانی د نتموهی به پیشکوتن خوازگان . له رڼو کاراندا
 که من ثم شهرت تیدا نورو شووه رشک (بانگ) ی حیسز بیکیش بووین و بانگی شمش ، بهلام
 بهر له هموو حیزب و نیکخواریکی سیاسی بانگی هموو روله د لسز مغانی گلی کورد بسور ..
 بانگی وورد و درشتی گلفکسان بووه . سر جاوه که میللت بووه . بهر له روی تاقه حیزبیک بیټ ،
 نیتسرام سیهر ؟ .. له پنجمه تی روانینیکي نتموهی بهوه چاوم پیرومه هموو کورد ستانسی
 گوره و له شهرتکدا ((مار دین ، باد پنان ، نارارات ، کلار ، مم و زین ، خانسی ،
 خاک و خول ، نالی ، وان ، کویسه ، نالوستان ، شهیدان ، حسین باه ، شیخ و سفزور ،
 کورانی کوسله ، بیټواته ، گورگکانی سر سنور ، گورگی بوو و رمش دین گلارو گلارو دارو
 پشینان ، شیرین فسرهاد ، جیهان و حصار ، شه هید سنی کرم)) هموو نیکل به
 بهکتر بوون . نعه تضها سر جاوهی تاقه حیزبیکه ؟ .. من ناچمه نمر باسوه ری له تنکیکسی
 حیزب یان کار و باری روژانسی بگرم ، نمران هقی خزانه .. بهلام هیچ کاتن حیزبیکسی
 سیاسی وک شاعیری سر بهست نی به . هندی جار تا رادی بی سنووری - له ویدا دست

په خاته سمر همورو حقیقتیک له پهک وختیا بیاندرکینی پرضگه باسکردنی " همورو گورگنسان
 به کلاو داروین کلاوون شنهانموه " لای سیاس پهک نموند ، حسابی وردی تی بکموئی کسه
 نختوانی همرگز ویک شامیری به په های پهوه بیلی وه لمو شیمردا ونمو تابلویکی له هر جاوهر
 چ هر دیمکی به سمر دانه دراوه . خو له تابلویکی تردا هر به پوهی هملوئستی شامیر
 بهرامهر سیمبر و باشکوئتی نیشاند راوه فرمورو گوئی بگرهوه :

من تهره ، تم و نمر ، تاکه کس نانا م
 " فرهاد " م تم روضه هر له هر
 " شبرین " ی روضه مران نمکیش
 من تضها پو چاری کورد شنان
 دیوانم ، عاشقم ، د سروشم

من له ژماره (۲۸) قصیدوی کورت و د پوهی چاپکراوی نار شورش له (۷) قصیدو دا به
 ناشکراو پیکسره شعر جار ناوی " پشمرگنکانی کوبله " و پهک جار ناوی " پمکیشی " م
 برد ووه که له شوئی خوباندا هاتوون و په زور نمخزانده نته ناو شیمرگانموه ، د وور له همورو
 د دست تی وهر انی ، فرمز کردنی .

داستانی هملوئی سوور د وور پان و بانگ و همورو شو شیمرانمی بو پشمر د
 کورد ستانس وتون ، سمر جاوه بان - قضاعتی - ختم پیوه ! خو من د ووم له کمل قلمسه کی
 خودا نکرد و و پروام به خویشم زوره و هیشتا دا هاتوو نایندی تریشم هر له هر د بهوه
 قسهش نایین بدری په دم بای نارغزوکاری پهوه . من نوزانم " تیریمی نعد می " له ناو نیمه دا
 و به تاییشی له ناو قله مه لاوازمکاندا چون یعنی دا و تموه . کارساته گورهکان همورو جار
 شایس هملوئست وتی روانین و سمر جاوه برون . بویه به پروای من شو شامیر و نعد بیانمی
 له کارساته گورهکانی وک همرسی ۱۲۷۰ و نینجا له هملگیرساند نموی شوپش بی د منگس
 برون ، نوانه شامیر و نعد بیی دست په کلاوموه گرتووی روزگاری برون ، له لاپه کموه له سمر
 پرنی شوپشیک و خوئی همزاران شهیدی تم گله جاوه بان پوئش و له لایمی تریشموه له
 هملگیرساند نموی شوپش نوپدا ۱۲۷۶ پووی خوبان له تیشکی خووی حقیقتیک گسوره
 ورم کپرا . پشیک لمو شامیر و نعد بیان له هر تموه بی د منگ نمرون و کونجی قضاعت و گوئسه

گیری یان هفتیژارد ، گوايه له پسر شهوی بی لایمن و ناسیاسین و یان جیاوازی فیکری یسان
 همه ، به لکورو پزژگار باجی لی شهویستن و نهوایه جی ی گهر و نهمیان لی تیک نهچی و هفتد -
 یکی ترشیان شینتهازیانه ایمانیوست هموو لایک پزازی بکمن و نهباداش سبمینی دوران دوری
 له دوايه ناس و حصامیگی بگهر شهوه و نعمان نهمانن چون باری پسر شهویدی بیستهوه !
 وتویانه " شهگهر خووت باسی کارهکانی خووت نهکمیت ، شهوانی دواي تو دین ، وک خووتان
 ایمانهوی باسی نهکمن ، نهک وک تو " شنگسی شهبر قاجاغ له هموو سنورمکانی شه
 کورد ستانه داکیر کراویدا ، چ ههقم هموو به سر شهوه حیزبکی سیاسی - که دیاره ههقی
 خوئی بووه - ههزار و یک حسابی سیاسی بو د روشنگی خوئی کردووه . من شهوی شهیری
 خو ههراو داوه ، شهواتا شهگهر زهرمهک سیبری کسانن ترو حیزب و ریکهراوتکی سیاسی
 پورمايه ، ورد ، حسابی دیپلوماسیانم بگردايه ، نه شسته - وک زور براد مری شه
 جیگهان شه شاخ و کیوانه شهجو ، نه تیری شهبره کانیشم له پک وهنتدا شهگرتنه هموو
 داکیر کمرانی کورد ستان به بی کلورو کلادار و ریشنیانهوه !!

رق و کینهی تایهتیم له کس نی به ، شهگهر پزوی له پزوان ، باس هانتیتنه سهر باسی
 برایشی و یکتیی ریزمکانی پیش مرگی کورد ستان یا پیکههینانی پهریهکی شهژر شهگیزانهی پهگرتوو
 نیوان هتیزه جیز به جوهرمکانی بزوتشهوی پزگاری خواری گلی کورد ، وک ههراو لههکی شه
 میلله به پهروش بووم و شستهش پهکنک له ناواتمکانم شهوه به شه پهگرتنه ببینم . له ناو
 شاعیرانی هموو میللهتیکهشد اکاتی شهبر بوته حهقیقتیکی تال و درکاندنی شهوه شه
 پیداویشیکی نهتهوی ، میژوو، شاعیری راست گو سلی نهکردتوه له دهر پهنیان و کسانن
 هوشیار و خامن ویزد انیش لهوه زیاتر که وک خوئی باسی بکمن شهگیری نا به جی یان شه
 نهکردووه . خو کاتی نوشوستی حوزیران به سهر میللهتی ههراو هات جهندین شاعیری وک نزار
 قبانن ، محمود درویش ، سمیع القاسم ، مظفر النواب ، به زمانن شهبره شهشیر ناساکانن
 جی یان نهکرد به تهواری فهراوانی ههراو و بیوانن بازگانی سیاسهت و حیزب وچ تهر و
 توانج و جهینوی ما نهید من و نهگرتنه قیاد ، سیاسی بهزیرهکانن و به داشورین دایانهشورن !
 شاعیری راسته قینه شهبره گهره به خوئینی خوئی شهووون ، منی عاشق شهبرهش داستانی
 ههلو سورو کونج و بانگ و بزکنی و دهیان شهیری پهرهنگاری ، کهنکولی پنهش مهراگه

د ساری دل و میشکی ختم یز سوتاندون و سزای چاری ختم له سر داناون . شو شاعرانهی
همو کینگشموه ثنوسرین تضها دلی شاعر و حقیقت سر جاومیان .

● زور جار عموم له سمرت بیستوهه که قمت هانی شاعیره لا وکانت نعداوه ! بهلام
ثووندی که له نرنگ یکنرموه ثوزین ، هملونستکی لعدو باهسته م لپست
نعد یسوه ، نازانس خوت ثعلوی چی ؟

● نازانس ثمین مبعست له هاندان چی بن ؟ چونکه د پاره هاندانی من یو شاعیرکی لا و
لعدو زیاترنی به ثهگر شاعرکی خزی نیشاند ایسم و داوای جزیرک له پئی نویایی کرد بن ، یان
حزری کرد بن ، باری سمرنجی خنوم د مراروی شاعرمکانی بن بلنیم و شیش د مستم
تضایی به پروی شاعریموه . باومر ناگم هیچ کاتن کمیشم شکانسد بیتموه ، یان به گرمسی
پیشوازیسم نعدکرد بن . بهلام له پسر ثعموی خنوشم به قوناشی همزه کانی شاعر د ایزشتورم .
گیر و گرفتکه لعدو دایه هسموو شاعیره لا وکانت ، یا با بلن یین ثعوانعی بکم جار د مست نعد ضیه
شاعر نووسین ، کم کسبان همیه به تعالی ثعوه نمین یئی نعدتورق . شاعر مکانت یین خنوشن
و شاعیرکی به توانای " ثهگر ثعوت مانای وایه تو هانیا ن ناد می ! بهلام به راستی
پنویسته له گمل شو شاعیره لا واند ا راست گز بین و شتیکیان یین ثعلوی یین که نط همر خرابیه
به لکوو پئی گمشه کردن و بینشکو متبشیا ن ثهگری . گومان لعدو دانی به که له ناو شم شاعیره
لا واند ا بهمری زیندوو همیه ، بهلام زوریمیان به زوری زور داری ساری ملی شاعر بسوون .
هصد یکیشیا ن زور جار داوای شاعر چاککردن ثعکن ! ثی د پاره ثعه ناکرئی ! چونکه نه شاعر
توماشه ونه شاعیریش خمپاته تا شاعر چاک بکات ! له گمل ثعوشدا د میان جارتی بینسی
و باری سمرنجی ختم یز نووسیرین ، هانی بهمر د ارکانیا ن د اوه و ثعموی پنم کرا بسق لای
خنوموه یو شو هاندانه کرد ووه . بزوی له بزوانیش نه خاومن بزوانمه و گوفار بوم ونه لسه
د مزگایکی چاپمشی و بلا د کرد نعدو داکارم کرد ووه . چونکه شو شوینانه سفکی محکم بسو
مصلعی هاندان و هان نعدان .

● که سمرنجی میژووی ثعد می کردی د مدین ، د مبین همدی قوناش نووسری
مزنیا ن له گمل خویاند ا هیئاوه ، جاتو ثبت وایه ، هاتی شو نووسره

میزانته له همر قوناهنیکدا ، بهیوئندی به پیویشتی قوناهنکوه همه به ، میان
جیا و سر به خزله مرجه کومله پیش و زمانیمکانی شو قوناهه د مرد دگری ؟

● معبستان له قوناهنی شد می جی به و چند ، و کام قوناه ؟ شو پرسبارانت شکر به وردی
و مرایان نعد به پیوه ، شکر دست نشانی خاصیت مکانیان نمکین ، د باره نیمیش ناتوانیسن
به چاکو، تسمیان لنیوه بگمین ، به گشتی من پیش وایه ، له هفتاری گورانیه کومله پیش به
شاپوریه ، گشه کرد و کانهوه ، له و مر جعفر خاندانه میزویی به گموره کانهوه ، شو شد به میزانته
هاتوونته کایهوه . له وختنیکدا شو (بهمره) زیند ووانه سمریان همدلاره و نش و نمایان
کرد ووه که بارود زخه کومله پیشیمکش ، پوزاکیبیمکش ، پیشکوتوو د امزازوو زمانیش جنور
سقام گیری یکی وای تیدا بووه که شو بههرانی تیدا نغموتین و بهلکووه له زمینی بوو رخساری
شو سرد ماندا زیاتر بگمشنوه و چاکترین بگن . بههری همر شاعیر و شد بین له درخت
شعی شکر له مندالی پیوه ، به نعلی ، نهارنزی و کش و ناوو هموای له بار یاری د پسرگان
و گموره بووی نعدا له جی خنیدا یان وشک شین یا خوب بالاکردن و بهری کم و کسورت
و تیکرا بن نسوود شین . شکر چاویک به میزویی شد میماندا بگنیز شعیبن شو سرد ماندا
شو که له شاعیرانه د مر کوتوون و هاتوونته کایهوه ، که له قوناهنی پیشتردا ، گورانکار به
بنصاییمکانی نا و کوملش به قولی کاریان کرد و ته سر زبان و چینه پیشکوتوه کانی نا و کومله پیمان
گشه دارتر کرد ووه . سرد می شمارته نیچه سر به خونکانی کوردستان ، جزیره و بوستان ،
بابان ، شرد ملان ، موکریان ، سوزان ، شاعیرانی وک جزیری و خانی و نالی و سالم و کوری
نموونن . بههری شاعیر و شینجا د مور و بهری شاعیر ، یان همل و مرجس خویی و د مر کسی
شو سونگانن که له هسوود مور زمانیکدا ، پیشکوه کار شکفته سر شو د مر کوتن و سر همدلانا
نه و شو سر شجامه نیک شعیبنسن . د باره لشمش نابین و اتن بگمین که شو گورانکار به کومله پیش
تبانه د مر حال شو سر شجامه د روست شمعن ، بهلکووه شو کار تن کردنه زمانی د وورود ریژی
شعی . چونکه شمرت نی به شو گورانیه خیرایه له زبانی تابورودا بوو شدات به همان خیرایه
کار بکانه سر مسئله رقتنبری و مه عشقیمکانیش ، کله پور و شاعر و ادب و نعرتی به ره گ
و پیشی میزویی د رشکر شو گورانکارانه میانگرتوه . جنگ له موثر هندی له شاعیر

بلیمانه به هست و بجز زور له پیش قولافه کومه لا پتیه بزوشبیره با وکھی سرد می خویانموه ن
 نعتوانین بلن بین نالی به چندین سال له پیش زمانی خویموه بوو . بان شکسپیر یان دانتی .
 چونکه شیعر و نعت مبنیجه سرد به خوی خوی همیه و ویکوو زور د یارده می تری کومه لا پتیه
 باشکونکی کوت و من واقیعه کومه لا پتیه که ندیه ، به لام وک سرد نعتجام و له د وای به یکندا
 جورون و ناویته بوونیک د ریز خایین نینجا شو مسئله معضویانه گوزرانی بنموش یان به سردا
 د پت . نعت باری سرنجه و هیچی تسر .

● بایعنی شیعر وک چکنیکی بمرضگاری له بزروتنموه بزگاری نیشتمانی گلی کورد دا

جسی په ؟

● لام وایه پینشترش له چند شوونیک تردا لم کیشیه د وای بووم . بزروتنموه بزگاری نیشتمانی
 نی هیچ نعتومیک به تضها له لوولعی چکنی شوونیکونه کانیموه تماشا ناکری . بزروتنمی بزگاری
 خوازی راسته قینه ، بزروتنموه ناو هموو معیدانگانی زیانه . جوونموه به گر هموو
 واتیمه تال و نا همواره کانی نعتومدا . بمرضگار بوونموه د وزشه له هموو ناستیکی شوونیکری
 بروه . هر شم پامرنی فزه معیدان و روانینه زور لایعنه شه ، شم ها و پمش کردنی چکن
 و قلم و هموو وزیمکی تروه که شوون له (چتمیشی) و چتمه گمیشی جیا نعتومو ! تمواوی
 چینه شوونیکریه کان تعمیر و ناماده نعتات بوونموه ها و پمش بک نمرکی نعتومو نیشتمانی و
 چاره نوونیکری شوون بن . هملبته شم تن روانینمش به گوزری بارودوشی سیاسی و زرووشی
 د مرکی هر ولاتیک هر نعتومیک ، به گوزری د مسلاتی ماددی و پاد می هوشیاری کومه لا په .
 تی له گوزاندان .

بزروتنموه بزگاری نیشتمانی گلی کورد پش وک بزروتنموه هر نعتومیک بن د مست و
 چمواوه ناتوانن گمشه بکات و بمرمو پیش بچن نعتگر به هموو چکنیکی پیوست له گشت
 سنگرمکانی خویموه دزی د اگیر کمر نعتونگیت و رانیمپری ، هملبته چکنی نعتی بمرضگار
 بوونموه ، له چکه هره کار نعتگر کانتیشی ، چکنی هوشیار کردنموه بمر د مواض کومه لانسی
 ختلکی کورد ستانه . چکنی هاندان و بمرگری و هنریکی مه عنوی جوش خوارد وی کلیه سفند .
 وه ، تازه کرموهی گورد تین و وره و زانی شوونیکریه پانه . راسته و خولگمل هست و نعتست و
 دل و د مروندا نعت وی . بن به بنی رموشی بزروتنموه که نعترا و زور جاریش پینشی نعتومو و وک

چرا یک بحرینی کاروان پژوهش ثنائیه . بایستی شیعر له بزوتتموهی بزگاری خوازی گهلس
 کرد دا . د مر بنی هست و سوز و خوشمنستی به بهر امیر خاک و تو لکردنموی شو هستمه
 و به تین کردن میبوندی نیوان گل و پیش مرگه و شورشه . شیعر سرودی چنگ
 شورشگیزانی بزوتتموهی بزگاری خوازیمانه . بزوتتموه و شیعر یک بکتر ترا و نمکن . له
 میزوری بزوتتموهی بزگاری خوازی گه لکساندا ، شیعر همیشه مارش نازاد بخوازان میبوند
 شو د مسته بوه که کوورمی گیانی پیش مرگه و بوله دلیرمکانی گشاند زتموه . شورش بی شیعر
 له ناد سیزادنی نمچن هست و شحساساتی سر بوو بی و نمبزی . جگه لومش شیعر بایخیکسی
 میزوری به و بلگه نامیکس سردم و به تعضه . نیمه تا نیمه من هر له رنگی شیعر موه گلس
 له سرورمیکانی رابورد روی خزان بو ماوتتموه . شکر شیعرش نمبویه همدن یکمان هر بهر
 شعورموه . شیعی بحرنگاری راسته قینه و بزادنی پیش مرگه بزوتتموهی بزگاری خوازیمانه .
 • شو شاعیره بیانمانی که هر له سرمتهای دست بی کردن و له د واپشدا اکاریان

تی کرد روی کین ؟

• له سرمتهای دست بی کردندا ، له زمانی زگامک زیاتر نطرمانی ، چونکه خوندنسی
 قوتا بخانهی سرمتهاییم به کوردی بوو . تضها یک د مرسی زمانی عمری مان همبوو ، نمیش
 بس نمبوو بو نموی بتوانم شیعی عمری یان و مرگیزای بی بخوندتموه . له پلس خوندنسی
 ناوشد بدا ورد ، ورد ، کومتسه خوندنموی بزنامه و گرفتاره عمری یگان . له تعض بیست سالی
 به د واوه نیمجا خوندنموم به زمانی عمری بروی له باش بوون کرد . یکم جارش بهر همدکانی
 (جبران خلیل جبران) م خوندنموه . له بهر شو هزیمانه من زور زور نه کومتسه نیر کار تیگردنسی
 هیچ شاعیرکی بیانی بوه . بفلکوه له سرمتهای گوزان و همدی شیعیان لا خوشمویست کردم .
 له ناوه راستی شسته کانهوه تا سرمتهای حفتاکان خوندنموم زورتر بوو . دواترش شیعی
 شاعیرانی وک بدر شاکرالسیاب ، محمود درویش ، معدنیش ، خلیل حاوی ، بهیاتی له
 بروی د ارستن وینعی شیعر و بیبا کردنی تمسید موه کاریان کرد . له همدنی شیعی
 شو سردماندا جن پنجمی شم شاعیرانه به همدنی وینعی شیعر موه دیارن ، له کاتسی
 خوندنسی نامازم بز کرد بوون . بهلام هرگیز شو کار تیگردنانه نه گمیشتیروته پاد می لاسایسی
 کرد نموه . بهر د مرام هوملم شد اگسایتی و موزکی شیعی تاییش و د منگی ختم بیاننم .

بزرگوار شاهیره جیهانی، یگانیش ، شعری راستی بن له پهر شعری نغمتوانسم به زبانی شینگلیزی
 بخونسموه ونه زمانه شعرو پای به زند وگانی تریش نغزانم ، له پهر شعوه هر چهک
 خونند شعوه هر له زبانی هر صی یهوه بووه . ترجمه شعری شیمیش وک حمزاتوف نغلیتی :
 " له دیمنی گزلی شعور پوری نغرش همچن " بهلام شیمیری ویر گزیری که له شاعرانسی وک :
 لوزکسا ، ناراکون ، ناپلوفسکسی ، پونشکین ، نهرودا ، شیلوار ، تازم حکمت ، سمرنجبا
 راکیشام و خوشم و بستون و سوود پشم له هونعری شیمیران ویر گزروه . حفزیش نغکم شعوه
 بلنیم هر له سمرتاوه تا نغستش من خونند شعوی چیزوک کورت و زومان و دیراساتسی
 نغدهم به له خونند شعوی شیمیر زورتر بووه . تا نغستش سمر جمعی پهر هس شاعرانکیسی
 ها و چهرخی هر صی به شعوی نغخونند شعوه !

- باشه نغمر تمسنت بز کوتایی شمسنگان گمرا باهوه ، چ گنلکیتک له نغرموزی شیمیری
 خوت ویر نغکرت ؟

● دور ششم نغکرد ، که نغکرد وون . بهکسیان : بهله نغکردن له پلاو کرد شعوی بهشیکسی
 پهر هسنگانم و پلاو نغکرد شعوی هسند نیکی تریان . دورسیان ، به لایخی کصوه هر اولدان بز
 نغیر بووی دور زمانی زند وی شعوی . شعوی راستی بن من نغرموزی نغدهمی خن شعوی
 تن گماند ووم که پنیوسته هسوو خاوم به هر صیک له سمرتای دست بن کردندا وریا بن وشهسی
 سمر کشی هرزه کاری هملینگری و جلینوز تارمزوی پلاو کرد شعوه شل نغکات (شینسان
 لگو تمسندا و مکور گلن سمر چلنتی تریش نغروانچته نغدهمی و لیدانی شعور زمایی و مکورو
 بواریکی نغک د نغته پش چاو کهچی تا ورد و ورد و پهره و پنیشر بهچن له قولایی و مشرسی
 نغزیکتر نغکونتموه ! مصلعی نغیر بووی چند زمانیکیش و مکورو چند چاو و چند گونی و چند
 شیکیتی زیاد وان بز نغدهمی و پهره جا کتر نغصلینسن و پهره ورد هی نغکن .

- له خونند شعوی پهر هس هر نغدهمی پینکدا حفز د نغکم پش شعوی بزاتم چی نوروسیه
 بزاتم چونی نوروسیه وچ هملونستیک ویر گزروه و پاد هی شیلنیزای له مصلعه
 گورمکی خهکوه چند ، بهلام له هسان کاتدا ، نغمر به من بن ، لسم
 ولاتاندا ، نغدهمی پنیستهای حیزای پش نغمن جا کتره ، تن پوانیسی نغز

• له ویراند انومی پرسپاریکی ٲیشورتدا ، به دورود ریژی له همدنی لایض وابسته بم کٲشمیره ، دوام ، چن و چؤن * هموو برهمیکی ئعد یی ، شیواز و ناوه بؤکی ، چسوری ئوسلوب و ئامانجی نورسر ، له ٲیکری جؤی ناگرنموره ئعو - ٲلگرتنه معزومی - به ٲیـــک
 ئههینن که ئیانی برهممکی له سمر و ستاره ، ئعو شیعره چؤن نوراره و شاعیر چن ئوسیره ؟
 واته یاد می هنریری شیعرمکه ، زمانی تعبیر کردن ، د ارشتن و ونه شیعر میگان ، بزوتنه -
 وی ناو قسید مکه ، موسیقا و ناهنگی ، سمرتا و کزنایی و همیکلی ٲینا کردن قسید مکه ،
 خعیال و ٲوانینی شاعیر ، له گلل ناوه بؤک و ئعو بابعتدا که بزونی می نوزن ، ئانزهی ٲیکری
 ئعبن و هر هموو یان شیعرمکه ئمخولفینن ! د یاره ئم پرسپارمشت تضها ٲمیوندی به شیعر می
 نیشتمانی و ٲهرنگار بزونی موره همه ، چؤنکه هملونست و مصفلی گوره و خفلکمکه زیاتر لـــمو
 شیعراندا ٲرنگ ئعد شعوه ، یان به واتمکی تر تو مصفست * شیعر می سیاسی * ٲه | من
 ٲیشتریش ئعوم وت که خرن ٲینتیا به هیچ بزکخستن و حمز ٲیکمه نی ٲه ، ئم مصفلی مـــش
 به لای شعوه بؤ هملونستی هر شاعیری خزی ئه گرتمه . ناتوانین ٲیرانمیک جیگیرو هاونشی
 بؤ د اینین . من و تو وا حمز ئمکین . بعلام ٲرنگه شاعیر یکی تر وا حمز نکات و به لای ئومو .
 * لم ولاتانه * دا وا ٲاشترین شاعیر ٲینتیا می همین . ناتوانین هیچ کام لعود و ٲساری
 سمرنجمش ٲمت بکممه . له ساکارترین تعریفشدا ئعو شاعیر می ٲمیونداره و له حمز ٲیکمی
 ٲیاسیدا کار نکات ، واته وک هر ئعدا یکی ئعو بزکخسته ، ٲرنامی سیاسی و ٲروگرام
 و ٲمیری می ئعو کزمله سیاسی ٲسند کرده و ٲروای ٲنی ٲتی و له ٲم ٲوشنایی ٲیر و ٲاومری
 ئعو حمز ٲیدا کاری بزوانی ٲمیوند به کار و ٲاری ئمو حمز موره ، به قسه و گفتار و کردار موجه
 تضجام ئعدات . شاعیر یکی تر سنووری حمز ٲیکی هملنمیزارد و و تضها ٲیلٲیزام بمو مصفله
 گور موره همه که مصفله و کٲشمی هموو خفلکمکه . که به رای من ئصیان تا ٲاد ٲهک لـــه
 شاعیر یکی مؤتص سمر ٲست تره لعودا که وک تا که کس یکی ئسا ٲمیوندار بؤ خزی ئازاد انعتز
 ئضوسن و ٲه هیچ جوره سنوور یکی د ست نیشانگراوموه نمه ستر اوتمه ! ئمه به شیومیکمی
 گشتی ، بعلام ئومو لٲزدا خزی وک پرسپاریکی ٲیویست له بمر د ساند ا قوت ئمکات موره .
 ئایا به ٲنی تاقی کرد نموکانی شیرووی ئعد یی زؤر ولانانی تر و یان ئمز مونه نایمیتیاکانی گلسی

له شاعیرانی هم دنیا په مسئله — نیتیا — ژنگ له بهر مو شید ای شاعیرتی ده گـری و
 نیتیا کوښ و دیوار له نیوان شاعیر و مسئله گوره که و خدنگی دا ؟ شویدی من بزاتم ، بهر
 له هموو شتن شوه له سمر بهر می گورو شاعیرتی و هونر بندی شویدی و ستاره نک حیز
 ب و ریکخته که ! چونکه نیتیا له دای خویند نومی هر شاعرتی — شاعر — مان شـموی .
 به پاساود انومی هیچ شتیکی تر رازی نابین ، با شاعیرکی مونتمی باطنی شاعر کهی ، ناوه
 پژی ، بوله — دایک پروزی حیزه — کهیشی نووس بئ . بهلام شاعر نمبوو بوو به شاعر نیتیا
 شاعر قسمی چی له سمر یکمین ! خو شاعر به نتیجه وانعوه شاعر بوو ، با شو سایش نیتیا
 د مریای شو ناوه پژی باری سرنجی خو مان همی ، بهلام له بهر شومی بوو به شاعر
 قسمان شموی ! نیتیا می نووسری دا هینرو مودیع ، هر گیز د مرگای له سمر بهر می
 گوره دا نختوه ، بؤ وینه : بکک له کاره شوه بیه گورمکانی شاعیری به ناو بانگی نمرنی
 " ناراکون " رومانیکه به ناوی " نیچی بکان " موه ، شم ، بیستوه شم زمانه کرای بی به هر میس ،
 بهلام له دیراسه پکی شد پیدا ، نوم له سمر خویند شوه که به بکک له شاکاره شد مبهکان
 له قه لم شدری ، چ لیزدا و چ له تیگرای بهر هممکانی — ناراکون — دا شوه نیتیا کـه
 نیتیا پژی له ناراکون نه گرتوو ، مونتمیش بوو له همان کاتدا ، شاعیرکی گورمش بوو .
 ونتمیکی تر ، له سمر د سیکدا هر سن شاعیری فعلستینی محمود د رویش ، مسیح القاسم ،
 توفیق زیاد شند ای حیزی (راکاج) ی شیرا شیل بوون ، هر سیکیشیان شاعیر بوون ، چ به
 بزای من وچ شو رخنه گره هر میانی له سمر شاعیری فعلستین نووسیان ، (توفیق زیاد)
 شاعر چی ناوه پژی شاعر مکانی زور شو شکرانتر بوو له ناو پژی شاعیری محمود د رویش و
 مسیح القاسم بهلام وک هونر وک رواجی ناو کوهلانی خه لکیش هر می شاعیری شو د وانمی
 تری نمبوو ، بهر می شموان گمشا و شتر و به بیتا تر بوون ، له سمر کی تر شوه شد مـ
 پنشمه رگه و هر گری و هه لوست و مسئله گوره که و خه لکیش ، خو هموو و زوروسری ناتوانی بـ
 بنووسن و شید ایان شیدا بکات ، له ناو شیمیشدا خو هندی لهوانمی شیدای رهغز کرد نس
 نووسینی شو شد مبه شکمن ، گویا به بهر شومی شد مبهکی کانی به و نسمن کورته و نازی و
 سمر شچی .. به بزای من شو قسانه بز پینه کردنی بی د مسلاتی خو پانه لهو میداندا ،
 شگینا خو هر لهوانه همبوون چند هه لیکیشمان داو بهلام هیجیان به هیچ نکرند .. لـ

سرمیکی تر شهوه خووه نمین شوانمی لچ لم شد مه همل شعور تبسن له بر همی شد می تراندا
 توانیبتهان کارگی شد می گورو نمرو بی هاوتایان به شجام داین به نویبه بضمجان سو
 د ریژ بگری ، نه ، لهو برهمانهشدا وک زور شد می تراناسابین و هیچ نیزانمیکی د پارمان
 بو پیش خویمان و سرد می خویمان نی به ، هنر وگورو چون شد پیش همه له ناو شورشیدانپیه
 و نینتیمایش نی به و نینتیمیک (نزیکی) وک نینتیش له گل مسئله گورو که میشدا نی به
 رشکه له زما می ده برهمی خویدا تنها برهمتیکی بو مسئله گورو که همی و به لام به
 چونیشی و هنر گورو سره له زور برهمی تر .

نه دنگه خویشی به هزاری و د مولمندی و جوانی و ناشینش به و .. نه به هر می شامیر
 نیش به نینتیمای بی نینتیمای بی !

● با له دنیای شد مهوه سرمی بکیشنه ناو دنیای سیاستمهوه ، شوین و زولسی
 بزور شعوهی رزگار خنرازی گلی کورد له ناو بزور شعوهی د بمرکراتیکی ناو جهگندا
 چون شعبی ؟ نایند ، و ناسوی گمشه کردنی بزور تماشا شمعکی ؟

● بر لعمی و مرامی شم برسیاره بد صوه ، حمز شمکم هموو ریکخواوه سیاسیگان چ له ناو
 کورد ستانی باشور وچ با کورد ا ، به جیاوازی بهر و باومری سیاسیانهوه ، له بجزوگش سن
 تاقعیانهوه تا گورو شرنیمان ، شوه بزائن من نه دوشی و نه شمرو نه سبیش وک شامیریک
 شعوم به کاری ختم نغزانموه و نایزانم که سزگمری * د و زمانیش کردن * به کرد موه بهرام
 هیچ لایکیان لای بد م ، شگمر سزگمر لیدانی من لای شعوان با یخگی همبیت ! هر وهما
 شگمر دوستاییش و ناشناییش شیمیش له گل هتیزیکی سیاستدا به هیزترین لهوانی شبر
 د پاره شوه بو کار و کرد موی شورشگیرانهی شو لایمو بو قضاعت و هملوشش بی بیج و بضای
 خویشم شگمر شوه که نعمتوانیوه وک همدی شد می نینتیمای به دوا ی رازیکردنی همسوز
 لایکدا بگمیش ! هر جیکیشم نووسین له جاری بهر موند به نعمتوانیه گوره کهوه تماشا م
 کرد ووه و له یک حمزیش بهشیمان نیم ، بجزوگش مانی د بمرکراتی و نینتیمای خویشم
 که به سر بهشی همست و نعمتی ختم د مرم ، تضامت شگمر شو همست و سوزش له
 هملوشتیکیدا که من پروام بی نبوو بی و بی نی ، به زمانی توند و تیزی شیم

د مریه پیل و د مریه پیل . ثم د یو کراتیتمش هر یو خوږ به رها نازانم و لهو سنوورده ا که من
 وک شامیری تعمیم لږ کردووه بو کسانو تریش به رها نازانم و هیچ کاتیکیش له پر مخنه
 نمرسام و خوږشم به نریشته نمرانپوه .

—————

من له بهر و باوهری سیاسي خوږ به کورد یکی نتموهی پیشکومتوو خوازی د یو کراتیسی
 نمرانم . قازانج و بهر موندی نتموایتی و چینه شوړشکیرمکانی کورد ستان بهردی بناغوسه
 بهر کورد نهمون . به پروای من " یهگرتی کړیکارانن دنیا " له پیشهوه لای من له " یهگرتیسی
 زحمتمکیشانی کورد ستان " موه د مست پی شکات ! هکمر ستراتیژی سمرهکی هر حیزیکسی
 سیاسی لم سفره سندا و له کورد ستاندا بو سمر به خوږی و یهگرتیسی کورد ستان نتموس
 و توانای پرگاری نیشتمان ریگی خباتی نهمی ، من شو حیزه به حیزو نازانم د وور و نزیک
 به میوندی . به راقیحی کومه لایتی و نتموایتی کورد موه همی و له باشرین حالتدا وک هر
 حیزیکسی شوړشکیری نازاد یخوازی د وور له کورد ستان و نارثم دنیا په تعاضا شکم ! ملانسی
 و ناکوکی همره گهروسی گلی کورد و زحمتمکیشانی کورد ستان له گهل د اگیر کمرانی کورد ستاندا به .
 تا ثم ولاته د اگیر کراوی ، پاسکردن له همره مستلمیکی تری د وور له خباتی نتموهی به
 لای نهمه خود اهرین و د وور کومتوموه له ثامانجی گهروسی گلی کورد و چینه شوړشکیرمکانسی و
 گهرانمویه بهرمود و او مو سمر لږ شیواندنن نهمی نازی نهمپوانه . چونکه لهو روزموه کوه
 شیمونالیزم و د اگیر کمران کورد ستانیا د ا بهشکرد و ، پزنگی سنووره د مستکرد مکانیا پرشت ،
 نتموهی کورد بان لمت لفتکرد و همره لمتکیان خسته زهر چنگی نتموهی بالا د مستی زالموه ،
 نیتر لهو کاتوه بو تا سمر مستوگمر کردنی سیاستی نیتیهاری - نیتیبطنی و بنسح بصت
 کردنی جتی پی د اگیر کمرانمو تالا نکردنی سامانی کورد ستان و سمر کوت کردن و له ناو بردنی
 همره نازاد یخوازیکی کورد که تاوانی نزیک و د ووری سمر به خوږی و یهگرتیسی کورد ستان
 بو پی . بهر د موام و له همره سمر سه جیا جیا گاندا ، ثوان د دو ثامانجی سمرهکی بیان
 همرهوه ، یهکمیان : راسته و خوږو ناراسته و خوږ هملی سر کردنی همتی نتموهیسی ..
 نپروسی کورد بان داوه و جغد پشیا بو کرا پی گیانی نا نتموهی بان له ناو نهمهکانی کورد د ا
 بلا و کرد و تموه . نهم گیانهی که سنووری د مستکرد بیان لا شکات به د یارد میکی ثاسی و وورد ،

ورود مش کسایعی سر به خوبی شد. میزادی کورد بان لا نه پیلان و مک سر شجرام خویان
 به ها و نیشتمانی نیو قهاری د انا شراری نمود و ولت د اگیر کرانه بزانی که کورد ستانیان
 قوتداوه . عیراق ، تورکیا ، شیران ، سوریا . دووسیان ، بمر بمرمکانی کردن و تفرد
 توتنا کردنی همر بزوتتمومیکی یزگاری خوازی نتمومی کورد ، هسور شورشیکی ، به ناری :
 جیا بوئومه و جیاوازی خوازی و له بمر یک هملوشاندنی د ولت د اگیر کمر و تیکد انسی
 برایتیه د روزنمکی نتمومی بالاد مستی زولم کمر له گمل نتمومی کوردی ژیر دستی ، زولم
 لئ کراودا . له سرد مه همر د بیرنمکانی راپورد و بوه ، همر له سفق و سعد و کوروش و قا
 جاریکان و سولتانه کانهوه تا حوکه عسکرتسار و ره گزیر مسته کانی نتمومی ، نتمومی د اگیر
 کران له بزوتتمومی یزگاری خوازی کورد توتیسون ، له شورشی چمکه ارانه زاره تریک بسوون ،
 له گشه کردنی همستی نتموایعی سلمیشتموه ، همر گزیر به بزوتتموه نا نتمومی ی
 نا کورد ستانیکان نتمومی تشکه تاوو سفلمت نمبوون . چونکه همر به حوکی بمر بوموشدی
 خویان ، له مسلمی نتموایعی کورد دا ، نتموایان همر گزیر به ختمری گوره نتمومی بوسر
 خویان و دام و د مزگا و کورسی فرمان رموایان ، حسابی سر به بزوتتمومی کورد ایعی و سر
 به نامانجی یزگاری و سر به خوبی کورد ستانیان بو تفکرد وین ، نتمومت نتمو بزوتتموه نا
 نتمومی پانه نه کمر له هندی قزناغ و سرد سی میروید ا له ناو میللمت و خاکی نتمومی
 گورمکدا ، ختمریان بوسر حوکم و سولتعی د اگیر کمر دوست کرد بی ، نتمو همر نتمو
 بزوتتموانه له ناو کورد ستاندا گملن جار راسته خووه هندی جاروش نا راسته و خووه مکسر
 شجرامی (خو به مستتموه به قهاری د ولت و سنوره د مستکرد مکانهوه ایی پان زانیی پسان
 نتموایان نیی له خزمستی پنج بخت کردنی بمر بومد به کانی د اگیر کراندا بوون . قهوانسی
 سواری د ویشایعی کردنی برایتیه د روزنمکی کورد و عرب و فارس و تورک و بالورمی جیاوازی
 خوازی له شمسلا قهوان و بالورمی د اگیر کرانی کورد ستان و له کارگه کانی نتموموه د مر چسوپون و
 بلاو بوئتموه ا برایتی راسته قنمش نتمو کانه د پتموی ، که نتمومی کورد پیش ل
 خاکی خویدا سر بخت بژی و خاوضی کیانی سیاسی سر به خوبی خوبی بیست و چاره نویسی
 خوبی له دست خویدا بیست .

بزوتتمومی چمکه ارانه و شورشیگریانهی کورد له هسور سرد سیکدا و تا نیستمش بکمیسر

همر شه گهري حقيقي بوهو له داگير گهران و دست و پيووندگانى ، هر شه بزور شهوانسه ش
 نروانترين جمعاوسرى كورد ستانيان له د مور كو بوتموه و هيژي له بن نه هاتوري بويون . داگير
 گهران هر گيز له جبر و باومري نسله ميوزمتوه كه نيمتوانيوه به سر هات دروست بكات و بــــ
 جيدي بهر موشدي داگير گهراني شهوان له كورد ستاندا بخته مفرسي بوهو . چاو گيرانيك به
 ميژوري نه و ايتهماندا و له چهند ين قرناش جيا جيا دا شه حقيقيته و لك رژوي پوزاك نسله .

ميلي .
 لښ بزين لم واقعي تالي پارچه پارچه بوهو . له ناوچه گهرش ، له گياني قلم م
 رموي و ثبليمت ، له خو بستمويه به سنوري هر پارچه ميگوه به جيا ، بيكيكه لو شهركه
 نعمومي به شور شگيرانيه كه پيوسته بزور شهومي يزگاري خوازي گهلي كورد له شهتموه ههنگاو
 بو پامالنيان بنهت . چونكه ههتا شه كو شهانه له هر دم بزور شهومي يزگاري خوازيهماندا بهنين
 ناتوانين به كرد موه بويون بزور شهوميكي شور شگيرانه له ههسوو كورد ستاندا بسله نيين . بزور
 شهومي يزگاري خوازيش له جموه مردا . رفز كردني واقعي به زور سپاوه به سر گهلي كوردا .
 رفز كردني سنوري د مستكر و چ له بهر كردن موه و بهرناهي سياسي وچ له مصداتي كساردا .
 هينانه كاپي بيك ستراتيجي هاو بعهه له سهرانسري كورد ستاندا به برواي بن شهيش پييك
 ناپت ههتا تيكراي بزور شهومي كورد ستانيهكان له شهتموه چاو نهمر نه شه ناپند ميهي كه به كرد موه
 ههروا شور شگيرانيه خويان بخته كار له پيناري بيكيه ناني بيك حيزي نعمومي شور شگير
 بو ههسوو كورد ستان . پشه ههدي كس شه راهم به خيال و به جوريك له مهال بزانشن .
 بهلام شه تشها بيكيكه كه رژوي له رژوان پيوسته خهبات يزگاري خوازي گهلي كورد بيگرتنه
 تا شه كاروش به شهجام ندرت ، وزبي شور شگيرانه گهلهكسان ههروا بهرت و بهرش و بسلاو
 و ناچيگير شه . بزور شهومي شور شگيرانه و چهك اراني كورد يش له سنوري تهنگه بهري شهوي
 د مرانايي و شور شهكانيش ناپه شور شهكي جمعاوسري و فراوان كه ههسوو لايكي ناني كسرد
 و تمواوي و لا تمكي بهر نموه . تا كيشي كورد به جيا جيا له ناو چوار جهوي ههروا موله شيكسي
 داگير كردا چهق بهمستو كيشهكش پارچه پارچه و به نيوه ناچل شهنيتموه . به بهرزي من
 شهكر لم رژو گارانه دا بزور شهومي يزگاري خوازي كورد ناوا كمرت كمرت و له يك دا بهر زونه بوايه ،
 بيك خراونكي شور شگيرانه سهرانسري هه بوايه ، شهسته باشترين د مرمت و ههلي ميژوري

نا و نهموی نوی کورد دا پهن . له سمرتای شم سمد میدا و له کورد ستانی باشوورد ا کوئمه له
 نهموی همیون تورکچی بیون کوئمه لانی خه لکی کورد ستان ناروان ل نا بیون "جسل خوار"
 شه م کورد و تورکجه بانه که سانی کورد بیور و تازاد بخوازه شورشگیره کاتبان به بیا و کسور و
 بزورتموهی چهکد ارانهی کورد یان به بزورتموهی بی هود و به دستکردی شنگیز له قهلم شهدا
 گهلی کورد یان له پشتگیری کوردی شورشی چهکد ارانه سارد شهکرد موه . به بروای من لسم
 سرد شهیدا جل خواره تازه کسان له جموه سردا هر جل خواره کوزمکانن و تنها جیساوازی
 نیوانیان نهموه نمان هندی زارووی سیاسی سرد م به کار شهین و هبجی تر . هر موه کور
 چون لهو سرد صانه و له شهت شهیدا کسانیا و ا همن که به تیز روی و د سار گیری نهموه بیسی
 زیگیان له سرد م گشه کوردی بیور و باویری نهموهی بیشکوتو و خوازا شهگرت و گرتوه و دور له
 واتیمی معوزی رفشاریان کوردوه و شهیمکن و کورد ایسی یان وک بغد بخانمیکی تارسیک و
 تریک و دور له گیانی سمد می پیشکوتو و خوازا نیشانداره و شهید من . شهی کارسات نی به له
 نا و نهموه میکی شهجن شهجن کراوی وک کورد دا . له کورد ستانیکی د ابشکراودا . کوردی
 وا همن به شاکرا (قرقرج و گاته به "نهمو ایسی" بکن)) و وک ناشور میکی ناشیرین به کاری
 بینن ۱؟ بو شهه خوی له خویدا گاته کورد نیش نی به به وجود و کرامت و پرهگ و پیشمی
 خویشیان ؟ بز شریف لهوه گورتر همه کوردیک نهموهی بهکی پیشکوتو و خوازی شورشگیر پس ؟
 شهی لهو لای شهوه کارسات نی به کوردی و ا همن رهگزر پهرستانه بیور پکشموه و ناربا جیتمی
 بکن و د وژناییتی کوردی نهموه کانی تر به کورد ایسی له قهلم بد من ! . بهلی تمواوی تاقسی
 کورد نهموه کانی دور و نزیکی مژووی گهلی کورد . د وین و شهپوش . بهرد مزام شهو حه حقیقه شه
 شهکید شهکشموه ج نا نهموهی کان و ج نهموهی به متظرونکان ناتوانن له بزورتموهی پرزگاری
 خوازی گهلی کورد دا پیشرووی پرزگار بن و زمان حالی نهموه کسان بن . به لای شهوه
 تنها بیور و باویری نهموهی پیشکوتو و خوازی بشت بهستوو به زه حه شهنگشانی گهلی کورد .
 بزورتموهی د پیرکراتیکی نهموهی . بزورتموهی شورشگیرانهی د ریز خاپین . بزورتموهی کورد .
 ستانی سمرانسمی . شهتوانن شهو پیتگا پروناکه له بهرد می باشه پرۆی سمر به خوی و به کگرتسی
 نهموه کساندا پکسات شهوه .

● با روز بکه نهموه دنیا پیک دیکه هوزر . شهگرم موسیقای نا و شهکان رهگنیکسی

سرهکی شیعریهن ، پیوئندی شیعر و موسیقا چون بدینی ؟ لسه
لایکی ترشعوه بزووتشعوه موسیقا و گوزانی کوردی له چ ئاستیکدان به تایبعتی لم

سرد معدا ۲

● گهل له پرخنه گزانی ئعد می لعو بروابعدان ئهگهر موسیقا و ئاهنکی پرسته و وشه و پرگه
و ههنگا وهکان له شیعر د مر بینین ، وئک سر ئهفجام شیعره که له " شیعریش " ئهگهوی و لسه
شتیکی رهق و تهق بهر لاره هیچی تری نامینیشعوه ! ئهوهی راستی بی موسیقای شیعر گیانیسی
شیعره ، شیعری بی موسیقا له بالند مهکی مویا کرا و ئهچس . له بهر ئهوه ئهو پیوئندی بهی
له نیوان موسیقا و شیعر دایه پیوئندی بهکی هههیشمی و لیک دانهر پراوه . وئک مسروئ و
ههنا سهدان ، موسیقا بالی خعیال و ریئعی شیعره . ههر ئم موسیقا و ئاهنگه که لسه
یلعی بهکهدا شیعر له بهخشان و وتاری ئعد می جیا ئهکاتشعوه . تفانیت ئهوانعی بهخشان و
بهخشانه شیعریش ئهزوسن ناتوانن به ههر شیوههک بی دست بهرداری موسیقای وشه و پرسته
و پرگهان بیهن . ئهو کیشمی ئیسته باوه و له شیعری سرد معدا به کار ن هت ، له بهر ئهتندا
کیشی ئاهنکی گوزانیه فوکلکوریکانه . له بهر ئهوه رهگ و ریئعی ئم پیوئندی به بو سرد ههیکسی
زور کوش کوشنگای کورد مواری ئهگهر ئهوه ، ههر د ووکیان د ووانعی بهک د نیوان و پیکهوه له بهک
سهر چاومه ههلقولیسون .

باسکردنیش له موسیقا و گوزانی کوردی لم سرد معدا ، رهنگه لید وانیکی د وورد و ریزی
بهوی و لم د مرغهتدا ئهتوانین هعی خوی بدینی . چونکه بزووتشعوه که ئیستهدا بهر فراوان
و بهل و پوداره . به لای ئهوه له گهل گهشه کردنی هوشیاری کومه لاییش و بهره و بهش جوونی
کومه لاییشدا ئم . هونهرش له گهشه کردندا ئهیی و به بیی بارود ئهه کومه لایهتیهکه ئهوش لسه
گوزان و نش و نسا کردندا به . گوزانی و موسیقای کوردی سرد م ، وئک زانست و هونهر ،
تعضی زورنی به ، واته لعو روزهوه که موسیقای کوردی و یستویش بهنا بهکی زانستیان به خوشوی
د اهریزی و تیکهل به زیانینی ها و چهرخانه بهی و ئالعی نوری به کار بینن و به بیی ئوتسه ی
بهرنامه دار به رهس خوی بگهینیه خهنگه کهو تهی تایبعت بو خوی د روست بگا و به بیی ئهخشیم
کی زانستیان به جالکی به هونهریکانی توهار بکات ، ئم تعضه کهر و تیکرائش ئم نش و نسا کردنه
به بارود ئهه سیاسیه کومه لایهتیهکی کورد موه بهستراره . کارگهیری هونهر مندی کورد لسه

کوردستانی هیراقد ۱ هه‌ر ۲۰-۳۰ سالیک شمبیت یه‌کم ته‌یی مۆسیقای بۆ خۆی پێک هێناوه .
 ئه‌مه له لایه‌ک ، له لایه‌کی تریشموه گۆرانی و مۆسیقای کوردی به‌ حوکمی باردۆخه‌ سیاسیه‌کی
 کورد و پارچه‌ پارچه‌ بوه‌ی کوردستان ، دياره‌ کموته‌ ئه‌ر کار ته‌کردنی گۆرانی و مۆسیقای
 نهموه‌ بالادسته‌کانموه‌ و تاییه‌تمندی خۆی تا راده‌یه‌کی زۆر له‌ دست داوه ، گیانی گۆرانی
 و مۆسیقای هه‌ر نهموه‌یه‌که‌یش خاسه‌مه‌ میلی بێکانی ، ئه‌و سیما و نسۆر و رنگ روژه‌ که به‌
 کله‌ بوزوری دیرنهموه‌ به‌ستراون و له‌و سه‌ر چاوانموه‌ هه‌ل شه‌قولین . که ئه‌و سه‌ر چاوانه‌ش لی‌لل
 بوه‌ن یان گۆر بوه‌ضوه ، دنیای گۆرانی‌ش شه‌پاوه‌و بۆ نه‌ژادشمبیتموه . نکوولی له‌وه‌ ناگه‌رت که
 له‌ ۲۰ - ۳۰ ساله‌ی داوه‌یدا و تا ئه‌مه‌ژ هه‌ولیه‌کی زۆر داره‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و سه‌ر چاوانه‌ هه‌اک
 بکێنموه‌ و گۆرانی کوردی فۆرم و سیما ی کوردانه‌ی خۆی له‌ سه‌ر بنه‌ماهی گۆرانیه‌ هه‌ولکه‌وه‌ بیکسان و
 مه‌قام و به‌سته‌ کوردی به‌ رسته‌مکان داوه‌یه‌یه‌موه‌ و له‌ هه‌مان کانه‌شدا ته‌ین و گۆرانی تازمه‌ر به‌
 پێی سه‌ردم و گیانی زانسته‌بانه‌ بکانه‌موه‌ به‌ به‌ر مۆسیقا و گۆرانی کوردیدا . ئه‌یه‌ ناتوانه‌ن به‌اس
 له‌ مێژووی هه‌چ هه‌لته‌یه‌ک بکه‌ن نه‌گه‌ر به‌اس له‌ گۆرانی و مۆسیقای ئه‌و مه‌یله‌ته‌ نه‌که‌ن . ته‌فاسه‌ت
 هه‌ندێ له‌ هه‌زه‌رمه‌ند هه‌وره‌مکان پرایان وایه‌ - له‌ پێی گۆرانی و مۆسیقا وه‌ ته‌وانه‌ن نهموه‌ جه‌ور
 به‌ جه‌ورمکان به‌ناسه‌ن و پاده‌ی پێشکه‌وتن و داوه‌ته‌ی کومه‌لا به‌تیان له‌ به‌که‌ر جیا بکه‌نموه .
 گومان له‌وه‌یه‌شدا نه‌یه‌ که گۆرانی و مۆسیقای مه‌یله‌تیه‌کی زۆر دهمه‌ له‌ت له‌ت کرا و ئه‌وه‌یه‌ش له‌ت
 له‌ت و به‌ش خه‌راوه‌ به‌ش و به‌لا و به‌زه‌وه‌ی پارێزگاره‌ . به‌وه‌یه‌ی گۆرانی و مۆسیقا له‌ گه‌له‌ خه‌که‌یدا
 وێنه‌ی هه‌چ هه‌زه‌ری تر نه‌یه‌ ، به‌ تاییه‌ته‌ش له‌ داوه‌ی داوه‌یه‌ نه‌وه‌یه‌کانی ئه‌ی شارستانه‌ی
 ته‌زگه‌ ، شه‌مه‌سا ، ته‌له‌فه‌زیون ، ره‌که‌ورد و کاسه‌ت و فید یه‌وه‌ک خه‌راوه‌ی پۆزانه‌ی ئاد سه‌یزاد په‌مان
 له‌ هه‌نوه‌ . سه‌ر به‌ هه‌موو ماله‌که‌دا نه‌که‌ن و له‌ ناوه‌ هه‌موو خه‌زان و گۆر و گۆسه‌له‌که‌دان . هه‌ر
 چه‌نده‌ ته‌سه‌ر کردن له‌ چه‌زه‌یه‌ی پێشکه‌وتن و گه‌شه‌ کردنی ئه‌م هه‌زه‌ره‌ گه‌وره‌یه‌ ، وه‌ک و ته‌مان سه‌ر
 جه‌م به‌ بارو دۆخه‌ گه‌شه‌یه‌کی کورد موه‌ به‌ستراون ، به‌لام ناتوانه‌ن له‌ سه‌رد سه‌دا و له‌م پۆزگاره‌دا
 چاوه‌ له‌وه‌ کۆشه‌ زۆرانه‌ به‌وه‌ش که ته‌یه‌ مۆسیقیه‌کانی کوردستان له‌ پێناوه‌ی پێشکه‌وتن و گه‌شه‌
 پێدانی گۆرانی و مۆسیقای کوردیدا کرد وپانه ، له‌م به‌واره‌دا هه‌ولنه‌کانی ته‌یی مۆسیقای سه‌لمانی
 و ده‌وه‌ک و هه‌ولبه‌ر و په‌ماند و زه‌که‌لی ته‌یی تر شایانی پێز و ستایشی هه‌موو لایه‌که‌ن ، به‌ تاییه‌ت
 په‌ش که ئه‌وه‌ کوشانه‌ گه‌له‌ جار هه‌ر به‌ رهنجی به‌ک لای خه‌وان به‌ نه‌جه‌م دراوه‌ن ، له‌ نه‌اره‌

شورشیندا تیی شهید کارزان جی د بستی د باره شه گهر جی چا و مروانی بهخشین س
 زورترین لئ نکلن . به گشتیش د مر باره گورانی و موسیقای کوردی شعریان تی بهنی بگم
 همه که تمویش برتی به لمری : چون بترانین سوود له سمر جاوه نوکلکون مکان و مر بگین به بی
 تموی بیانکمین به بسند یخانهی خویمان . کاری تازه کرد نموه له بواری هموو هونریکا ا هم له
 بیناوی تازه کرد نموه خویدا نی به . گهرانموره ناورد انمومیش له گورانیه نوکلکوری و میلی بیکلان
 ناپی به تمها هر له بهر زیاند نومیان بی زیمس ، به لگور چون نوانین له تک تمویانموبه
 دا گیانی تم سمر د بهشیان به بهردا بگین ، رابورد وو نیسته چون ناوتی بگتر بگمین .
 روجه رهنهکه بیارتین و نیجا به هونر و زانستی موسیقای شعریوش موزیهمان بگمیش .
 به راستی بگیک له خاصیمته همه د باره کانی گورانی هر نتموبیک " ناسیمومیش " سمر
 چمده تم خاصیمته گزنگ له ناو زوری زوری گورانیکانساندا بزوه و هستیان بی ناوری . به
 وانیمکی نزمورکی ، بان پختی گورانی هر مین و تورکی و فارسی بان به سمر دا زاله ، که د باره
 تممیش بو شو هوانه شه گهر نموه که بیشر باسان کردن . بدلام ههلبوارد همه گورانی
 کوردیش ناو به ناو ها تویمته کا یه که به گیانی کورد ناشنا بن و له همان کاتهدا تسازمو
 ها و چمرخانسه بن .

● بزورتموی و مر گپران له تمد می کوردیدا چون تمبی ؟ تا نیستا زماره
 بهرهمس بیانی کراضته کوردی ، که چی زماره کی زور کسبان نمی نوانس تر
 له بهری خفگ نین ، تو هوئی همه بو چی د هگپرتمه ؟

● و مر گپران کاره تمد بهیکان له زمانیکوه بز زمانیک تر ، شو پرد انن ، که روشنبیری
 تمد می گلانی سمر زمین به بگتر نهگمین . پیروندی نیوانیان به هیز نکلن ، مید اتس
 و مرگرتن و بهخشین بهر فراوان و بهرین نکلن . به بروای من تم بزورتموی له ناو تمد می
 کوردیدا ، له سمر دس گو قاری گلا ویموه بهری سفند رو با یخی زورتری بی درا . له د وای
 بهمانامی (۱۱) ی نازاری ۱۹۲۰ موه و مر گپراوه تمد می بکان زور بوون و د میان کتی
 و مر گپراوی به نرخ چرونه ناو کتیخانهی کوردی یهوه . شو روشنبیر و تمد بیه کورد انی
 تموا و کوردنی خویندن بی بهر چوو بوونه د مرموه ، د وای گهرانمرویان ، د مورکی باشبان هموو له

به هیز کردنش ثم بزوتتعمومیدا . هونری و مرگیزان کارکی تمدن گرانه و همیشه مدلبه
 و لای زانینی خوی ثمو . جگه له زمانی زگاک شارمزا بووی ثمر زمانه نیشه تمدن مبهنگی لپوه
 و مرگیزان له معرجه بنمردتیکانی ثم هونمرن ، بهلام ثمبیش ثمره ناگهینن که هسور خوننده ،
 واریکی زمان زان ثنوانن ترجمومه بکات ! بهلکور پچونسته ثمر کسه خویشی تمدن پب و بهه
 و مر بیت ، جگه لمانعش هملبژاردنی کام کار و بو له چ سرد سیکدا باهین هونری و میزوی
 خوین همه و پچونسته به وردی رچار بکرن . و مرگیزان له زمانی د روم و سپه
 رانه له زمانه کموره که زمانی نووسره نسله که تمدن ، کیشی و مرگیزان نووشی گلی مخرسی ثمکن
 و رشگه هندی جاریش بهنه هوی کوشتی گیانی زیند روی نسل کارمکه و شیواندن پهره هسکه
 زانی تمدن و پرزنا گهرمان هتا درگای زورتر له سرد ثم بزوتتعمومیه بکاتوره کسه ، لسم
 سالانی د واییدا د یارترین کاری تمدن و مرگیزان و نیشه گهرمکانی ماموستا " شوکور مستغان " به
 که تمدن به کوردی کردنی شاکارمکانی تمدن به ناو بانگ " پشار کمال " . هر و هسا
 ماموستایان " عزیز گوردی و جمال تعلق " پیش جی د مستغان د یار و کوششیان له پهر جاوه .
 د مر بارهی تمدن د روسی پرسیار کشت ، من پشم وایه : نسل کارمکه واته ثمر باهین
 هملبژیراوه بو ترجمومه کردن ، جی به و تا چند لکمل بیر و هسکه ، زموقی خویشه ر و
 خملککه د گونجاوه بان نه گونجاوه ، د وای ثمبیش چونیش زمانی ترجمومه که تا چند یی گری
 و گول و پرمانه و خملگی به ناسانی تی ثمکن ، نمانه هسوری ثمر هوانن که —
 سرد نمانه د روست ثمکن .

● د وای به د وای بهریا بووی بزوتتعموی چمکد ارانه له کورد ستانی شیراندا ، شاهیرانی

کورد ستانی هیراقی گلی شیریان د مر بارهی ثمر باهینه نووسی ، پیم واپس
 نووش پکلی بووی لهوانی که لمر سرد سهدا چند شیرنگت بلا و کرد موه ،

نینجا شمیری شیران — هیراق بهریا بوو ، نایا د وای ثمره هملویشی شیریت

هیچ گورانیکی به سردا هات ؟

● به روخانی رژیمسی د یکتاتوری " نسا " ی شیران ، گوزان و مر چهرخاند نیکی . سیاسی

گوره له ناوچه کدا د روست بوو . گلی کورد پیش له کورد ستانی د اگیر کراوی شیراندا ، به
 تصای ثمره بوولمو بارود رخه تازمیدا به مانه سره نایی به نتمووی و ریشن بهری پمکانی خوی

بگات . بهلام رژیتی ناخووند دکان شو ماغانمیان نهمساند و دوا جار پابهرنی چمکد ارانسی
 کورد بهریا بوو ، بهشیکي زوری نووسرانی پیشکوتوو خوازش لای نیمه پشتیگیری کردنی رابهر-
 بنی چمکد ارانسی شو د بهمان به نمرکیکی نهموسی ونیشتبانی سمر شانی خووان زانی . شیش
 یکیک بوو شو شاهیرانی لور سرد معدا ، چمکد قسید مهکم نووسی و له رژینامو گوئارمکاندا
 بلآو کرانموه . بهلام د وای شومی شمیری ناها د یلانسی هیراق و شیران بهریا بوو ، بارود و شوسی
 سیاسی و شمسد بهیش گورانیان به سردا هات . شو معد بیه پیشکوتوو خوازانسی تا شو کاته
 شو بهرهمانمان بلآو نکردهوه ، شیر وستان ، شومیش له بهر هویکی گزنگ ، چونکه رژیتی
 رهگزی بهرستی هیراق بو شومای شمیری ناها د یلانسی خوئی نیانقوزیموه ، یان به واتمهکی شو
 بدانیستایمو نهمانویستایه د مزگای پاکماندنسی د مولمت نهمیخته خانسی شو شیمرو بهرهمانموه:
 که بو قاد سه شوسران و بلآو نکرانموه ، بهلام د وای گزم بوونی شمیری شیران و هیراق ،
 تعلقهکی خو فروش ، کموته کو کرد نموهی هندی شیمر که ومختی خوئی نوسرا بوون و کرد پانسن
 به عمرمی و له رژینامی (الشوره) دا بلآو کرانموه . به یی شومی دست نیشانی نهمیخی
 نووسین و دانان و بلآو بوونموهی یکم جار یان بکن . له ناو شو شیمرانمشدا چمکد بارچه
 شیمرکی شیش تیدا بوو که له سمرتای بهریا بوونی شورش چمکد ارانسی کورد ستانی شومد بودا
 نووسیوم . هر چمکد ، خوینمران نیانزانی نیر و نهل و تعلقه بازیمکه چی به و چونه ، بهلام
 ربک پونکرد نموهیک ناگاد اریمک له رژینامی (الشوری) دا بلآو کرد موه که تپایدا تهم
 دست نیشانی زور و ومختی دانانی شو شیمرانم کرد بوو . بو شومی به همله به شو
 خوینمراندا تن نهمی .

- باشه هندی شیمر همن بو بونمیک یان پرود اوو به سمر هاتیک نهموسرین ،
 تو شو پروایدا نیت به به سمر چرونی شو بونمو بودا وانه ، یان هر گورانیگی
 گوره که به سمر همل و معرجی شو حالمانه دا بین . شیمرکانیش به سمر
 بچسن ؟
- له هندی حالمانه واپه و له هندی یکی تریشدا وانی به . بو ونه نهمر شامیریک شیمرکی
 بو موانصبتیکی حیزین بنووسیت ، رشکه به نهمانی شو حیزیه ، شیمرکمش به سمر بچپست
 و بهر بچیموه چونکه له بنهمندا (بونمکه) به شوئی بوونی حیزیمکوه دوست بووه . بهلام

بزمین همه ، بوشی میلین ، یاد و بیرموری سرورمی گویمانی خلعکن ، مناسبتی
 نتموی و نیشتمانی و جینا بتمین و بعد موام تازه نمیموه ، نوروز ، یکی تابار ، نسوی
 حوزه میران ، شعی شملول ، بورد وانی قفلا دزی .. هسد و . با حالتیکی تاییشی بگرن ،
 من ؟ داستانی هملوی سورر * نووسیوه ، داستان وک تمسید میکی د رزله بری پک حالت ،
 یان پردا ریک ، یان هملویشیک ، جسدین حالتی جیا جیا و کارسات و پرودا او هملویشی
 همه جوری گرتوه خو ، پروگاری ناشبتال ، هملگیرسانموی شورشی نووی ، کارساتی همکار ،
 له سیداره دانی تازاد یخوازان ، راکیزانی زوره ملی ، ثاروی و دورر کموتیموه ، ثارود انموه
 له کارساته میزوی بیگانی دورر و نریک ، معهاباد ، هسد و .. با پرسپارمکه و ابکمین : تابا نهگر
 بیانی پارتی و یکیتی نیشتمانی کوردستان ریکموتن و پیکهاتن * داستانی هملوی سورر *
 پیش به سر نمین ؟ له بر نموی جسدن تابلویشی پروگاری ناشبتالی تیدا امو به توستی
 تیدانی هملاتی قیادی نموسای پارتی تیدا کراه ؟ بی گوان نه ، چونکه به رله همسوشتی
 له بر نموی کارساتی ناشبتال له نضجانی به پیکه اوان و شمیری نیوان نمرد و حین نموه
 د روست نموه تا به پیک هاتموی نموان شیمریکمین نمین ! همرس و ناشبتال
 کارساتیکی میزوی به ، پویدا امو به ثارمزوی هیچ کسپیک و هیچ لایک ناسپرتیموه ! پوهه به
 تراهد پای میلشیک ، پوهه به بشیک له میزوی کوتایی نوشوستی شورشی شملول و چاره نووسی
 همزاران ، نک حیزب و ناقم و دستمیک . نهگر نم رنیمه به جورنکی تر تماشا بکمین ،
 تابا نمیر به ریکموتنی * ریکخراوی تمحریری فملستینی * و " ریشی مملیک حسین " کاره ساتی
 نهملولی ریش ، لای گلی فملستین ، نمیرنیموه ؟ نموشیمرانمی بو نمو کارساته و شعیدانی
 و تران به سر نمین ؟ له بر نموی همرفعات و حسین د مستیان خسته نار دست یهکتیموه ؟
 د باره نه ؟ چونکه شملولی ریش پوهه به بشیک له میزوی شورشی فملستین ، له میزوی قوربانی -
 بیگانی ، له میزوی شیمیری و به بیپار و ریکموتن و بستمی هیچ بیمانیک بیر ناچیموه ! چونکه
 جاریکی تر نه قوربانیه کانی نمو کارساته زیند و نه نمیموه و نه میزوش بو د اووه نهگریتیموه !
 هملویشیک له حالتیکدا گریمان کارساتیکی گمورمی وک ناشبتال ، سر نضجام به نضجا
 بیوشندی به نوشوستی با بلوین هملویشیک (پارتی) پوهه وک حیزبیک بیوا به نک جارنوس
 (میلشیک) نموسای ریشی تنی نمچوو شیمریکمیش له کانی پیک هاتموی همرد و حین نمکسدا

تیا بچیت ! یان راسته شکر شایری له شمرنگی تاو خودا شپهری بو تهره فیکسی سیاسی
 دزی تهره فیکسی تر بنووسو - به نیازی پوره هملما لینی له سر هملو پختی سیاسی و فیکسوری و
 شمری نمو دوو تهره فیکسی - رنگه له وختی پیک هاتمه ودا شپهره گمیش لپتر نهمی ! بلام شمر
 شپهرانه ، شپهری مسله ی گهری نهمون ، شپهری چاره نووسن ، شپهری شهیدانن ،
 شپهری کارسانه نهموی یکانن ، پورن و نیوونبان له سر و نارمزوی تاقه حیزب و شم و شهو
 بومیه . نمو شپهرانه پورن به میزوری گمل ، نمو میزوروش ناسر پتموه !

● باشه د مر باری بارود وخی روشن بیری و نهمی له کورد ستاندا به گشتی و
 د مر باری نمو پختی نووسهرانه له زیر سایه پرمندا کار دکات ، به
 تاییتی ، راو باری سر نجتان چو به و چونه ؟

● بارود وخی ژمانی و روشن بیری و نهمی له کورد ستاندا ، له بارود وخی کورمه لا پتموه
 سیاسی که جیا ناکر پتموه . رنگه لم ورامندا ، باس له لایه فیکسی گرتگی شمری نمو بارود وخی
 بکم که پتموندی راسته و خوی به سوانته ره گز پهرستوه همه . پری د اگیر کور به د ریازی
 حقه و سالی پامورد وو ، ههمو جاری ، به پوی به هیزی و بی هیزی ، گشه سفدن و گنزی
 و لاری ، بزور تهموی شوو شکر پانه کورد تمعاشای مسله روشن بیری و نهمی یکانسی
 کرد وو ، واته همر کاتی جولا نهموی رزگاری خوازی گلمکمان ، گیانی برهنگار پونموه ، له
 پوره سفدن و به خیدا هاتمه و نش و نما کردندا پوی ، هیزی پتسه مرگی کورد ستان ،
 پوی له گشه کردن کرد بی و دست به زبیری و شانند بی ، جمعا ورم و کورمه لانی خه لک زياتر
 له د موری نمو هیزه کور پونموه ، نمو کاته پریسم لم لای ترموه ، له میدان نهمی و روشن
 بهر یکاندا به پوالت پیلانی سیاستی خاو کرد نهمو نهم و نیانی و پشی پشی کردن به
 نهم بیان و پوزا کبیران نه خسه کیشا ورم و پستویتی له رنگی د مرگا لیملا میکانی خویمه ، به
 سیاستی د پو جامه ناساپه کورمه لانی خه لک کورد ستان گواپه و تهره بدات که خمری که مانسی
 روشن بهری و نهمی کورد د این نکات ! ! له لایه کومه به گهری سیاستی به سوماک کردن
 خاکی کورد ستان به نهمی د او له لایه کور ترموه - بو جا و بمت - له باری نهمی و
 روشن بیری د خوی نکاتنمه ! همر چنده همر لم کاتانمیشدا پریسم جار جار بو تواندن و جا و

ترساندنی تعدیه نازاد یخوارگان لعه نعلیوتموه ، که دستى تاوان بگنپتیه هشد پکیان و
 شهید بان پکات ، همر مک به ناشکرا و به پوزی پوناک له ناو جمرگهی شاری همولیردا همرنور
 پوناکیر ماموستایان " عبد الخالق معروف " و " یوسف د برگلمی " شهید کرد ! ... لسه
 لایکی ترشعوه همر کاتی بزوتتموهی پزگاری خوازمان تووش نوشوستی ، بان کزی و لاوازی و
 خاموشی هاتبی ، نمو پزیش رهگز بهرست ، د ماسکی د روزنه کموتوته خوارى و پتیشسی
 مری لسه بهر خوی دامالیوتموه و د پسانعوه کهلبکانی جیر کرد وتموه ! دستى ناوه تسموه
 بیسی بجووکترین مافی پوشنبیری و تعد می ، نارد انموه یک له پوزگا رمکانی د وای همرس و
 ناشبتالی ۱۹۲۵ ، شو سر د مانهی که به چوای پزگمر چه کمره به شوین وشه و حمرنسا
 نکمران ، خمریکی به حمرمب کردنی کهله پوزوران بون ، نمو به سر زاری ناو هیئانسه
 " کوردستان " که له هندی سرد مندا به سرد می گوره و بجووکیانعوه بوو ، له پزیکسدا
 شعریش کموت بهر لیشاری رامالینی ناو گوئار و پوزنامکان و زمانی نمو قلعهمیشیان شعری نکمر
 بهاتایه و ناوی کوردستانی بهتایه ! ، نمانه هسوی بدلگهی راستی شو بو چووشن گسه
 رزیم له پونجمری سیاسته دوزشکاری و رهگز بهرستی بهوه تیرانپتیه مسلهی پووشن بیسری
 و تعد بیان ، نمو له پوزگار یکی مک شعردا ، که بزوتتموهی رزگاری خوازمان ، بهرنگار
 بوونهی هیزی پیش مرگهی کوردستان و دست و شاندن به زهری هسور لایکی کوردستانسی
 کرتتموه ، د اگیر کمر له لایکمره سیاستی ئیستعماری - ئیستیطانی خوی بهر یی تعد او تپیر
 و رشک مسروتینی ، زن و شدال و پیر شگری و شکوژی و د مر به د نر نکا و له لایکی ترشعوه
 - بوچا و بعت - گوايه مافی تعد می و پوشنبیری دابین نکات اری ی بوگشه کردنی هونمر
 خوش نکات ! نمانگویت و له پرسیمشاندان دانشیق ! هسوی به مبعشت له خشتسه
 بردن د پیلانی نمشه بو کیشراوی خوی هنگا و ههل شگری .
 کیشی سر بعتی تعد ماب و هونمری کوردی ، بقده به کیشی سر بعتی گهل کورد موه .
 مسلهی تعد می و پوشنبیری و هونمری یک روی مسله گورمکن ، بوئه پیوسته همسور
 پوشنبیر و هونمرمندا و تعد پیکی کوردی نازاد یخواز ، پوزانه نمو بختاموه پیر خوی ، نمو له
 بهر چاوی ، که سیاستی خا و کرد نمومشل کرد نموهی شو پیشی سیاسته ؛ یکم ! له بسمر
 هیزی بهر سغد وی پیش مرگهی کوردستانه مور ، د ووهیش ، بو نموهی به ئیمنجسی لسم

سیاسته تغیر مومره زوژترین پرق و داخلی بیزاری پوژنشیبران و تعد بیان بشن و له بزور و سیموه ی
 پزگاری خواری گلهکعبان د ووریان خصموه . پوژنسته همموه خاومن قلمصکی هوشیار و نازاد بخو-
 از ، همموه هنرمند و نورسینگی به شعرش ثم میلخته چاک لوه بگات که ثم سیاسته پوژن :
 گسه کاری به ، باری بگی وختن به ، تمکتیکگی پوژانهی سولتهیه ، نرو فیل و پیکشیکگی
 و شمراوی به ، جزوه سمر بستگی یکی شکلگی به پوژنوهی بهود بو جاءیمه لگهر پوژان آرا پاری هفتد
 قلمص لازار و نفس نرم و چاو جنوک و خیمهست بکن ۱ . ثعانهی همموه له لایهک و لسه
 لایهکی ترشموه لگهر به وردی سمرنجی د بزگا پوژنشیبری و تیملاهی و چاپ و بلا و کرد نمومکانسی
 پوژنسته و کومله تعد مین و پوژنشیبران بدمین ، بووخته بازارگی بازوگانی کردن به س-
 پوژنشیبری ، و تعد مین کورد موه ، ا پیاری نهموژند موار و ناندیب و نا خوشه و بست ، ثعانهی
 د وور و نزیک فیران به سمر پوژنشیبری و تعد مین کورد موه نی به ، ثعانه کار به د س-
 به پوژن ممر و هملسون پوژن کار گیچی نمود مرگا بانن ، ثعانهیش له نار بکدا و له پیناری خسو
 برد نه پیشمومین زیانتر له سولته و بو پوژن پوژن زوژتر و گیرمان پوژن کردن و سات و سعودا گسردن
 به سمر و شعی کورد موه بووخته د هلاک پوژنانهی پوژنسته و جار جاریش له نار خویندا پوژنسته
 بک و راپوژن له بکتر نوموسن و د او نانموه بو بکتری و له بال ثعانهیشدا لانی نهشتمان
 پومومری و د لوسویش لئ تعد مین ! به د پوژنای سالانی پوژن روز به جیا بازی بهر و پ-
 سیاسته مومره زوژن پوژن تعد بیان و پوژنشیبران هم له گلهکعبان سمنگری میلختهکعبی خویندا پوژن
 و همتا نیشتمش ثم هملوژنسته هملوژنستی زالی زوریمیه و لگهر لم چند سالگی د و ایی-
 * چند * جاش قلمصکی خو پوژن به ناشکرا بانگی نوکسریش خوینان د این به گپدا و ثعانهیش
 لای همموه ناسراون و چه میکی و گهر مین بی چمقل نای و ثعانهی به ثعانهی لارازانه
 پوژن له روزان بعد مین ثعانهی له سمر خوینان هملوژنسته ای وک هملوژنسته ای !
 بارود و شعی پوژن پیری و تعد مین کورد کاتی نازاده ، که گلهی کورد پیش نازاد مین ، موم-
 کانه گسه ثعکات و پیش لگهر مین ، که پوژن د لوسوژنکانی کار گیچی و مشور خوژی بن ، موم بووکسه
 سما کرمود د هلاک نش که موم بووخته زوژنای پوژنسته ! ثعانه به ثعانهی هم موم پوژن موم-
 وک خوینان و کم و زوژ تعبیر له خواستی پوژن پوژن و تعد بیانی به شعرش گلهکعبان ناگن .
 ثعانهی موم پوژن له بکیتی نووسمان و تعد بیانی میراق / لقی کوردی ناوچهی موم پوژن

دان ! چ وک جسد وچ وک جیون ، بھٹیگی کھی ٹھڈا مانی راستہ قینھی پھٹیسی
 نووسمرانی گوردی جاران پیک دھینن ، له نار ٹھانئیرشدا ٹھوانی ہی پان بوتری ٹھڈی سب ،
 به پھجی دست ٹھویرین ، لیتر ٹھوی ٹھینٹھو ، ہرتین له کھانی خاوم نیجھ
 بھرمو تا ٹھوانی ناتوان نامہ پکی پیک و پیک به زمانی گوردی ہنوسن ! ہر دو به ناو
 کونگرکے و کو ہونٹھو مکی ہولیر و سلیمانی دو معزملی ٹھ پھٹی ہی داتا شراوہ ہون . کونگرہ
 کھی ہولیر لہ کھل ہموو تھیل لید انیکی ریس و ہر شہ و گز شہ د م چھو کر ٹیکدا ٹھنجا
 توانی له زمانی زیاد له (۱۰۰) نووسمری گورد ٹھنجا (۲۰) کھی ، کہ له نیریمان زیاتر
 نیجھ ٹھڈی پیش نین ، کو پکانوہ ، خو کو ہونٹھو مکی سلیمانی ، پو ہولیراردنی گولہ
 لقی ٹھوی ، ہر جیگی گاتھ جاری و ماہی نوکھ و پیکھنی کونہ لانی خھک و ٹھڈی پان ہون .
 ٹھوی به سرینیش تصاشای ٹھو ناوانہ پکات کہ ٹھوی له دستھی ہنویو ہر و لھدا اتا شراوہ
 ٹھ پھٹی ہی دان ، به چاکی لھو ٹھگات ، کہ بھٹیگیان ہر له جی نیوان . ٹھگر ٹھ
 روزگارہ نالہ بارہ ٹھ ٹھوان ٹھ تل لانی پھشیان نای و پھگ ہون بہ ٹھڈا میش لہ
 " پھٹی ہی مکی نووسمرانی " راستہ قیندا جاو پیدا گیرانٹھوی سر له نوی پان ہویت ! من ہر
 ٹھنڈہ ٹھلیٹھ ، کونگرکھی ہولیر و سلیمانی ، چوٹھی سازدان و ہستیان ، نا ٹھویہ ۔
 تیان ، ٹھوان له خو پاندا ہلگھی ٹھو ہون کہ نووسمرانی گورد ٹھو پھٹی ہی پان ناوی و ہہ
 نونٹھوی خو پانی نازان ! چونکہ زووی ہرہ زوی نووسمرانی گورد د وای ٹھوی زانی پان کہ
 ریس نایہری د اواکھان جی بہ جی پکات ، داخواری ٹھڈیل کرد نھکان ہنٹھہ دی ، ہہ
 رسی بلاویان پکانوہ ، ریزی ہشدار ہون و هاوکاران کرد ! تا ٹھو کاتھش ، پھٹی ک
 لھر تھلید د دیو کراتھانٹھوی کہ له پھک پڑی د امیزاندنی پھٹی نووسمرانٹھو ہب
 مصلحتی " بہ کونٹھل " و پیکھو " کار کردن ہوو ، ٹھنجا ٹھجاریمان کھا پھٹیک له نووسمران پہ ۔
 یمانیان ٹھکاند و بہ بانگھواری د مرلٹ قابل ہون و له پھری زوی ٹھڈی پان چوٹھ
 د مہوہ ! من له لای خوٹھو ہر امیر ہیج نووسمریک پکی و کینی تاییش و شہخسٹھی ۔
 ہمیشہ لہ گھل ہپاری زوی زودا ہون ، ہلام ٹھ له پیز د م چوٹھی ٹھوان ۔ بہ تاییٹھی
 کونٹھل ٹھڈا ہی کون و بہ توانایان ۔ جیگی سر زہشت و ناخوشحالیمہ ! ٹھہ بہ د ریزای
 سالانی پابورد و ہر جی کھان کرد ہی ہر پیکھو کرد ہووان و ٹھہوہ ۔ جھڈ پواز ک ۔

بینه هوئی تم قلهشانده گهزومه ! له لایمکی تر شموه حمز شکم شوه بلیتم ، من همیشه
 دستم خستوته سر ویزدانی ختم و به ناپروا کسم نکرد و مو نایکم به بهاری پزم و جاسوس و
 خائین و دلناشم جگه له * چند تله سیک * خو فروش که ورد و درشت ثمانانسان ، تسلا
 شستمش پهریزی زورده نووسمران همریاکه و ناکمر له هملوستیکدا من له گلهاندان نهیم و
 شیدانه له پیزد مر چون دین جور نشیان بکم . ا . ثعا همرگیز به خووس پموا نایتم سر
 جیم حوکسی کورانهی خیانت و ناپاکی یان به سردا بدم ، خشی چه و راستیان به سردا
 بهیمیم ، له لای خووشموه هیچ * عنقربات * و نس نس رالموانیتیکسی سیاسی به کسم
 نافروشم و به جوار پوزی پیش مرگا پشی ناو شاخیش هوش و گوش له دست نادم و ناگرمه
 مزایده کردنی نیشتمان پهروری به سر که سانیکوه که من دلنا نهیم له ناپاکی و خیانتیان .
 به پیچموانموه من تم ناو شاخ و داخ و زبانی پیش مرگا پشیه فبری ثموه کرد ووم ساده و بسه
 نارام و سنگ فراواتر و پموشی سیاسیتم دوزر له دوزرووی و له ختوایی بوزن و خر پهرستی
 بیسی !

● هملوست و شونی نووسمرانی کورد له ناو بزورتموهی زرگاری خوازی گلهکباندان

چون نهیمی ؟

● وکورو پیشتمیش و له چند شونیکدا شیارتمم بز کرد بوز ، به * گشتی * هملوستی
 نووسمران و تد بیانی کورد ، له دوتی و نسریشدا هملوستی پشتگیری کردنی بزورتموهی
 زرگاری خوازی و دیمکراتی گلهکباندان بروه . جا همر نووسمره له سنگری بهر و باوهری سیاسی
 خویموه و لومعداندا که خوئی هملیزارد ووه تم چونیش پشتگیری کردنی دمر بهریموه .
 هسمو تافی کرد نهمگانی پابورد ووه ، همر له دوست هرووی یکتی نووسمرانی کورد موه تسلا
 نسر ووه چندین کونگره و کوروشموه گشتی و کورد راستی تم تسعه نسلیمین . هملیسه
 کرمان لومعدانی به که له هسمو شونیک تم دنیا پیدا هملوستی نووسر یو پشتگیری کردنی
 بزورتموهی نازاد پخوازانهی گلهکسی به به کترتی بهرمم و کرد موه دست نیشان نکری . لوم
 پوانگیموه ، تصاشای هملوستی سیاسی و کورده لایمی همر قلعنیک نکری . دپاره شسم
 هملوستانمش له تد پیچموه بو تد بیکی تر نکور ری . نووسمران همه به د رتوایی چندین
 سال و شیمکی نضوسیموه زبان به پهریموندی شخصی بگیتی و پوزی له پوزان توشی گیمه و

کیشمیکی بکات . نووسریشان همه له چنبدین بواری جیا جیادا . به قلم به کسرد موه ، به
 هاویش کردنی میدانی ، نوویشنگین کردنی خوی در خستوه . به لای شیشوره گسه
 تعلقی بن " نووسرانی . کورد " تعلقی موه بزانهین هم کسک هات و قلمس به دستوه گرت زور -
 سی خو مانای وانیه به شدیب و نووسره ! چون چک هملگرتی هسووکس نشانسی
 پیش مرگاپتی نی به قلمیش هم وهایه . من مترانس له بری ناری سی چل کس نیاری
 سعد کس بنووسم که نوبه له روزنامه و گوراره کورد بکاند ، بهرهمس بازگانو ، نووسینسی
 پر و پروچی حکومتیانه بو قادیسه نوسوسن و بهشداری پیش هرکبه کانی نکلن و هفتد بکچیان
 خهلاتی روزیشی له سر نووسریشان و مر نکلن ، بهلام تایا به راستی نوانه نهد بین ؟ نوانه
 جوی ن دستیان د یاره و ناسراون و هیچ کاریکی نیدانی یان به ننجام داوه ؟ بهشیک زوریشیان
 له خویان زیاتر تضامت کن نووسریشان نکلن نکلن . بهلام جاش قلمیش هسمن
 که به راستی جاش قلمس و بووشته یا شکوو د همول رضی روزیم و لیووکی سولته ! وک هم
 پولیشکی همیشه راپورت نوسوسن و به ناشکرا زورناکه لن نهد من و پروی د زوی خویان
 نشارد نومه ! همیشه جاری ماویانه بعد له پروی خویان هملان و همیشه هم لانیان
 یی ماوه ! خو نووسریشان همبوره تا د ریشی نکلن هم له ناوتم شاخ و داخانه دا هورن
 و هم لیرمش به بعله کومته د مر کردنی کومله شیمر و نامیکه و تار و جیروک بلا و کرد نومه و
 نومه نهمان د نیای نکلن زانده موه و ! نووسریشان ناگری سوریان لن مباری و تضامت به ک
 د وانچکیان له میدانی نیدهای شورشگریتی و بهشکورتن خوازیدا هجیان نهمیشته موه و که جی
 بهزین و تسلیمیش پرونومه ! هم وه کورو چون نووسریشان همه ، به لانی دم و تسمی زل زل
 به مزایده کردنی بعد موام ، به نیشاندانی دروشن بریقه دار ، به جوشهری زاراوهی فلسفه -
 نی و گسه کردن به وشمی کریکار و زحمتهکیشان ، لم لایشوه ، به ناری بپر و باوهری نهموی
 و کورد ایتمیره ، شو روز تپیل لن نهد من و بهلام وک کورد رضی " وستای قسان وین کاری
 د مستان " ن و به کرد موه د وین و شمشوش ، همیانه ، تا نسته نانی نیوه روزمکی له کیس
 نهموره و معاشی روزمکی نهموتاره و که چن همیشه نوان پیش مرگرتن کردستان و هبسی
 شورشگریتی . معید انکه قمرزار بار شکموره و بهر د موامیش د وور - له ناگره سورمه - وستایون
 و پیش بینی و چاره روانی د امرکاند نهموی و لاتکلیان نکلن ! هم بر نهموی پلین " نمانوت ! "

هم هملوستانه‌میش هه‌سووی * تفضیلی * سیاسیان بو تکرری و ئه‌خه‌رنه تالین * ناگه‌گی گه‌روه ی
 به‌ر و باومه * وه و به هملوستانی چینایه‌تی و نه‌توا به‌تیش له قه‌لمس ئه‌د من ! ! جا ئه‌تیر
 خه‌وی ئه‌کره کله‌سوو کۆی کوردستان دا ئه‌مه‌رد مه‌ه .. چن له‌وانه و خۆ د مه‌یش هه‌یجی لێ
 کم نی به . د یاره من لێره‌دا به هه‌یج کله‌جینک دا رای ئه‌موم نه‌کره وه ئه‌یج هه‌سوو نووسه‌ری
 له‌شونه یێ که من لێم و ئه‌که‌ر ئه‌مه‌ی نه‌یش به هملوستانی له قه‌لم به‌دری * چ نه‌تبه‌کی
 تیدا نی به و ئه‌م هه‌ره‌مه‌شی کرد نه‌یشم و نه‌ک دوو جاری تری شووش ئه‌هلول به ئه‌که‌کی
 به‌یوستی سه‌ر شانی خۆم زانیوه و لێزه‌یش به‌یسه‌مه‌رگی ئه‌م سه‌نگه‌رانه‌ی ڕوو به ڕووی داگیر که‌ران
 نه‌جنگن ، بالای ئه‌داکاری و ئازایه‌تی ئه‌وان ، به‌ش به حاتی خۆم له بالای قه‌لمه‌که‌سی خۆم
 زۆر به به‌زتر و گه‌وره‌تر نه‌زانم . ته‌نها ئه‌وه‌نده هه‌یه ، ئه‌وه‌ی ئه‌دا هه‌ی گه‌وره گه‌وره ئه‌کات ،
 مه‌یدان زۆره و ئه‌یج جاوه ڕوانی ئه‌مه‌یش به‌کات خه‌نگن و جه‌ساره‌ر داوای کار و کرد مه‌وی لێ
 به‌کن و یێ دا نه‌گ نه‌من . هملوستانی هه‌سوو نووسه‌ری کوردی به شه‌ریف و ئازاد به‌خه‌وار ، ئه‌یج
 له‌گه‌ڵ هملوستانی گه‌له‌که‌سی و هه‌زارانی گه‌له‌که‌سی و چاره‌ نووس ئه‌م قه‌واغه‌دا یێ و جا هه‌ر
 قه‌لم و هه‌ر که‌سه‌ی به‌و هملوستانی خۆی د یاری ئه‌کات و باومه‌ری یێ به‌ش و به‌وه‌ باومه‌ری خو
 یه‌ش گه‌فتار و کورداری ئه‌ه‌خاته گه‌ر و به‌وی ئه‌جسوه‌لی !

● چ به‌به‌ره‌دی به‌ک له نه‌وان شه‌مه‌ر و هه‌نهری ته‌شکلی دا د به‌ینی ، هه‌روا
 به‌زوت به‌مه‌ی هه‌نهری ته‌شکلی کورد له چ ئاسه‌نگه‌دا د به‌ینی ؟

● هه‌روه‌کوره‌ی چۆن هه‌نهرمه‌ند یکی ته‌شکلی ، هه‌ست و سۆز و ئه‌جه‌ساسات و ڕوانه‌ی و نه‌که‌رو
 خه‌لیای د مه‌رووش خۆی و د مه‌رووش خۆی ، به هه‌ری : په‌نگه‌ه ، هه‌یله‌وه ، ڕه‌زانی و سه‌یسه‌رو ،
 به‌شایی ڕوو به ڕوو ، ئاوه‌ته کردنی هه‌ر هه‌مه‌وه‌یانه‌وه د مه‌ر ئه‌به‌ی و له دا واییدا ئه‌م هه‌سوو ئه‌فند ته‌شه
 و خه‌لیای و خه‌یالانه ئه‌به‌نه تابلۆ به‌ک و جه‌اره‌ چۆن به‌هه‌مک به‌هه‌وکه‌ پسان گه‌روه ئه‌وه‌ی ته‌مه‌ی نه‌گه‌رته‌ خو ،
 لای شه‌مه‌ر ئه‌کیش هه‌ر ئه‌م خه‌لیای و خه‌یالانه به‌نه‌مان و ڕه‌یگی (زمان) مه‌ه ، به هه‌ری به‌گه‌رتنه‌ی
 هه‌نهری حه‌رف و وشه و په‌سته‌وه ئه‌چه‌نه سه‌ر گه‌فه‌ز و ئه‌به‌ن به شه‌مه‌ر ، ئه‌وه‌یان : به ڕه‌ش و سه‌ی
 یێ یان ڕه‌نگه‌ و ڕه‌نگه‌ و ئه‌نه‌کانی ئه‌که‌بشی ، شه‌مه‌ر به‌ وشه . ئه‌توانه‌ی به‌ی یێ ، لای هه‌نهرمه
 نه‌د یه‌کی ته‌شکلی هه‌ر تابلۆ به‌ک قه‌سیده‌یه‌که و هه‌ر په‌شانه‌گه‌ به‌کیش د به‌هه‌نیکه ! شه‌مه‌ر

نورسین و د ووانیش له ریگی چا وو گوږی وه راسته و خو له گڼه خوښه و گڼه گڼه . بهلام ونه
 هر شمېر له ریگی چا ووهو بلوژنومه و لښجا بهرمو ناخ شوېر بېتومه . له دنیای هنرمی شمېر د
 و له نیوان همو کاره شمید اهیگاندا نال و گوږی بهخشین و و مرگرتن بوه به سیمایکی د ساری
 هنرمی سمر م . دیواری نیوان نساوه . قسید مېک شمېته تابلوی ونه کښیک و تابلو مېکیش
 شمېته قسید بی شاعریک ، بیک کار د دکنه سر بهکتر . تضامت لم روزگار د ا کم کوښلمه
 شاعر همه ، ونه هنرمنده تشکیلی بیکان نمو ونه سر له وحیمان . پمپوندی نیوان
 شاعر و هنرمی تشکیلی به همو لقمکانیمه تا نه گاته سر (خوش نورس) پش پمپوندی بیکسی
 لیک د انبهره . له گڼل بهرمو پش جوړی هم لا پیکشیاندا ، نال و گوږی بهخشین و و مرگرتنه .
 کمپش بهر فراوانتر و په بیت تر شمېر . هنرمی تشکیلی شاعر شسی برد ، نار و پشانگاناسی
 خوښه به بهیسی د مرگا پکی تازتری له سر بلا و برونه یی کرد مومو ونه یی شاعر نو سراوی کرد
 به ونه یی کیشراوی نیوان لهو مو تابلوکانی ، بزورشموی هنرمی تشکیلی کوردی لـــــــ م
 روزگار می شمېرماندا به بهر اوړد له گڼل پانزه سال له عمر بهردا هر تموا و پهری سندن وومو بزورته .
 ویکمش چ ویک چند وچ ویک جون گوږانی کموری به سر د هاتوه . د پاره ویک له دنیای
 شاعر د گلی شپاز و پیماز و قوتابخانې همه جور هنر ، له جیهانی هنرمی تشکیلی شدا .
 د میان رښاز و قوتابخانې همه چهغه سر جاوین . هر ریازمیش ونه کښ و سبر کمری
 ناشنای خوږی همه . ویک همو هنرمی دیکش ، شم بزورشموییش له زوری و بزوری خالی
 نی . کاریکې گرانپه له وراپیکې وا کورتدا بتوانم د ست بخصه سر همو لا پیکاناسی
 شم بزورشمویه . له سالانی (۱۱۷۰) به د واوه چند هنرمنده یکی تشکیلی لـــــــ م
 بزورشمویه میان بهرمو بیشتر برد و شوروی کاره شمید اهیگانی خوږان گماند د نیای د وورتر .
 توانی بان له ناو د میان هنرمند ی تشکیلی ناسراوی عریب و دنیا د جو و ریگی تاییست
 بزور هنرمی خوږان بکنمونه ، له چند ونه کښیکې کمیش بهر لاره که همولی ناو پته کردنیسی
 پروانیش هار چرخانه و کله بهرور و سیمای نتمو سیمای تمدن و نیمانموی کارمکانیان سیمای
 په نکه و زوی کردانه و جیهانیش له ناو خوږاندا کو بکنمونه . به د دو چا و پروانته نیوان .
 شمېرنا شتر زوری زور له گپراوی چا وکی کرددا شمورشمویه . کارمکانیان بی بناقمن .
 تاییست بشپیکې زور لهو هنرمنده تازه بی گمپشترانمی که پهلوی زور د مرگرتیانه و هپشتا

تاتی کردنموه هونمیریکانیا نسمبسون و کال و کرچن . نسرۆ بزوتنموی هونمیری تشکیلی به
هضنگاری خیراوه بمرهو پیش نهچ و بی گومان باشه یوزنشی پوزناکسره !

- چوونه د مرهوی نهد بیانی کورد ، بمرهو ولاتانی د مرهوه ، خمریکه وک
د یارد مهکی لئ دئ ، تو تشسیری نمو د یارد مه له سر بزوتنموی پوزنشییری
و نعتوایتی خعلگی کوردستان چوون د مبینی ؟

● به لای نهموه هیشتا نهموه به د یارد مهک ، نهگه وای لئ نهمت ، چونکه تا نهمپوش
زوری زوری نهد بیانی کورد ، نووسره ناسراوهگان ، همر له کوردستاندا نهمین . نعتوانهین
بلن بن د یارد مهک به گشتی لاوانی کوردی گرتوتنموه ، نهمانی له ترسی د یوزنشی شمیری نهمیران
و هیراق ههلاتوون ، پشتریش د وای کارساتی ناشهتال شم پموکردنه بمرهو ولاتانی د مرهوه
نهمورسا د مستی یئ کرد . ههلبته شم شهوله گهورانهمیش له کمال خویناندا نهد یب و نووسه
وک همر هار ولاتیکی تر راپنچ نهمکن . نهگه چی له ههموو بارود و خیکی و ناله باردا و لسه
گشت ولاتانی د نیادا شم جووره کوچ کردنانه بوون و نهمین ، بهلام تیگرا بوونی د یارد مهک
و بمره سفندی به تاییتی لم چفند سالی د واییدا ، مایهی دل تشگی و جووره بی نهمزاری
د مرهپنیک کوملانی خعلگی کوردستان و جیکهی تیر و توانجی ههمووانه . چونکه ههلاتی
لاوی کورد بمره ژماره زوره نهمینه هوی کم کردنمور لاواز کردن و کتر بوونی وزه و توانای گهلمکمان
نهمه جگه لهوی د یارد مهک وک سمر نهمجام جووره پا کردنیکه له بمر دم واقیعی تالی نهمپوش
کوردستان و خو د زینمویه له به جی هینانی نهمکه نهمستانی و نعتومیی بگان و مهبدا ن
چولکردنه ، نهمه له کاتیگدا که نهمه له ههموو پوزنکی تر زیاتر بیستمان بمره زمو توانایانسه
ههمه بز نهموی له خزمی خعلگی کوردستاندا بن و به ههد مره نهمین ! نهم نهد بیانسه
نهمسته له نهموریا و نهمریکا نهمین ، سمر دسی پوزنشتی ههد نهمکیان بز زور نهمگه نهم
ههدنیک تریشبان همر به مهبستی خویندن پووین کرده نهم ولاتانه و ماضنموه . نهمه له بمر
نهموی د وورین لهوانمور بمر د موام همولیان نازانین بان نهگه بهشزانیین بچر بچه و
ناتموارن . له بمر نهمه ناگاداری نهمه پیش نهمین ، بز مهسهله پوزنشی بیری و نهمه می بگمان
چی بان کرد ووه ؟ تا چفند توانیویانه و همولیان داوه و نهمه بکی راسته نهمین نهمه می کوردی به

خه لکی شو و لا تانه بناسنن ! چونکه من پشم وایه همدئی لومئد بیانه تاله کورد ستاندا بسورن
 بهرهمیان زورتر و به پرشت تر بوو . خوړه نکه زبانی گرانئ شو و لا تانه و کوشی خویند نیش
 کوتیسی گوره بن له بهر دم بهخسینی ئد بیاندا . له لایمکی تریشموه ئهیی شوه بزاتین ، هموو
 چوړنیک بو شو و لا تانه ، پراکردن و هلاکتن نی به و پتویسته همل و معرجئ شو پوښتانه بهش
 له به کتر جیا بکیموه ، چونکه ئیمه له چوونه د مره وو خویندنی همدئی لومئد بیانه پتیشتر
 پوزیان کرد بووه شو و لا تانه ، نیک هر قازانجان کرد ، بملکوو بزوشموه ئد صی کوردی بان
 بهر مو پتیشتر برد . بعلام د یاردهی رهو کوردنی به کومهلای لوانی کورد لم توانه نهمختی
 تیگوشانی کله کمماندا ، د یاردهی سلبی و نا همواره و پتویسته د مرگا ئیلامی و روشن
 بیرمکانی شورش به وردی لوی بکولنموه و شعوی به نعران ئه کړی له بهر بهست کوردندا بیکه
 و بهکم هفگاویش د یاره هوشیار کوردنموه کومهلانی خه لکی کورد ستان و دمست خسته سمر
 هویمکانی شم رهو کورده و پتیکردنموه سمر ئفجام خرابی د یارده مکیمه .

- د یاره زور ئد پب همن که دینئ تسمیان له سر بکړی ، بان پای خوښیان
 به سمر اجمت له سر بلوی ، بعلام قسه کورن له سمر هموو بان نابوی و زوری
 شوئ ، بوئه من به یی هیچ مهستیک ، شم ناوانم به بیردا هات ، تسم
 توپش به کورنی پای سمر صی خوښیان وک (ئد پب) له سمر د مر به پری :
 د . عزیزدین مستفا رسول ، برایم ئد محمد ، هپسن ، رؤف پیغمرد ،
 محمد فریق حسن ، کمال میراود ملی ، رفیق سایبر ، لغتف هلمست ،
 ضومر قادر ، شیرزاد حصن ، عهد و لا بعشبو ، محمد موکوری ،
 ئد محمد ، محمد اسماعیل ، حسین عارف ، هماغه پاش و پتیشختی
 ناومکانیش بهیوضدی به جی و ری ئد بیاموه نی به وی مهسته و چوئم
 به بیردا هاتبوون ، هروام ریزکردن .. ئه لئی چی ؟

● به لای شوه شم برسپاره له هموو برسپاره کانی تر گرانتره ! ، چونکه جگه لوموی کسه
 تعقیب کورنی ئد بییک به چند د پرتک له هموو حالتیکدا درخی کورده له کارمکانی شو
 ئد بیه و ناتوازی هقی تعواویان بدرتی . له سمر یکی تریشموه ، من خریم بهو ئد بیه نازانم

کاری شد من گوروی هندیك ههلبسنگنیم . بهلام پرسپارمو کرد ووتو نمین وهرامپان
بد سموه . ههولیش شد م جگه لمو سمراحتتی باست کرد ووه ، بی گوی دانه بیرو پناومری
سیاس و بمیوئندی شخصی ی ، به کورس و بوختی باری سرنجی ختم د مر باری بهرهمسی
شد من یان و بمن د مر بوم

د . هیزدین مستغلا رسول :

وزمبکن گوروه و قطعنیک به توانای میدانی شد من مانه .
شکر بهرهمه جایکرا و کانی شم شد یه له کتیخانسی گوردی د مر هاوینین ، من بیس واپسه
کله بهر یکی گوروی تی شکموی . بیرو تیژوو به پرشته ، جگه له تعواو کردنی خوئندنی بالاشه
به زیرکی و بهرهمی خوی توانویشی بعد موام بی و همیشه حازر بوون و ناماده بوونی لوه
کورد د یادارو دانیشته شد بیاندا همین که خویشی لی د ووره ، شمیش نیشانمیکسی
زیندی بیرو نه چوئیموی شد یب و کاره شیدا هیمکانیش . لیگولیموه شد مبهکانی به گشتی له
سرخه بغامی تیژوانینیکی زانمیانته نشووسن ، گلهن د براساتی تازه باهت و لموو بهرگستر
با یخ بی د راوی به بهرهم هیناوه . بهلام * هندی جار * له ههلبسنگاندنی شد میسندا
تعلیمکی شکوئته ویر تشسیری عاتقیانمی ناسیاوی و خزایمش و شعتباراش سراسموه !
خوزیا شو هندی جار میشی نمایه . من به ماموستای ختم و نمویکن تازه بی گوروشوری شکر
مانی شمرانم

برایسم شکرمد :

شکر بهر همیوانی شد من ها و جهرخ و تازمی گورد ، ههلبسنگ
کوله کبیک رایانگرتین ، یکیک لمو کوله کانه شد من ماموستا برایسم شکرمد . شکر شد من
گورد بش له قونای تازمی پیشرو پکردندا بهر له شمیری گیتی د ووم و د واتریش و به تابهتسی
له سرد من گوتاری گله و پودا به پردیک بسچونین شو به لای ضوه سرنجی شو پسرده
شد من به پخشان و چیرۆکی شم ماموستا پیشرو به و سره کنی د یکمیشی شمیری " گوران " .
هیمین :

من شد من به " ن " د ورسین و ویرانپانی شم ماموستایم له شیمرکانسی
بی خوشتر و چاکس شه . کوی د شگ خوشی شمیری زوون ، بهلام شو که وانه هندی قهقهزه

تقلیدی یغانی هونری شیعرن . شیعری شمرو هلقه‌پنی بهرزتری شعری . نزهه‌رونی ژمان
 و نامویی و در به د مری و هسانه ساردی تمضی له شیعره‌گانی گوروشن ، گاره نعد هبیه
 به نرخته‌گانی وک توحفه‌ی موزه نمره و تهرجومه‌گانی تری ، پمخشانی ، چندین پمخجـمـری
 پوشتنریان بو نعد مین گورد زیاد کرد . سر جاومه‌کی پرونی زمانی گوردی به .
 ولف بیگـمرد :

له چیروک نووسه د یارمکانی شمرومانه . تا نیسته دو کوئمه‌له چیژوکسی
 چاپکراوی همه (هوار) و (هموار) جگه له کوئمه‌له چیژوکینکی و سر گه‌راوی "چیخوف" مین .
 به گشتی شمروند بی زمانی نعد مین شعر و یار او بوخته ، شمروند ، بابتمکانی به هیزنین ، وک
 چیژوک زور باشی همه ، هر له پالیدا چیژوک لاوازی رای همه که بیته سمیره چون هر
 همان چیژوک نووس نووسینتی ! ننه گریکی وردی سروشی گورد ستانه . باهخی تاییشی
 به دیوی ناومویی کسانو چیژوکمکانی نعدات . له هونری گورته چیژوکدا شارمزا به و به
 هوشیاری پوره تمکیکه تازمکانی به کار د نیته . له سر خو پمرو پیش شمروات . کوئمه‌له
 چیژوکینکی زور کوروش نووسی بهشگیان جی‌ی سرنج راکیشان و تازه بوون ، خوزیا زیاتـ
 پمرو بی لایحه بدایه . "داستانی ری‌تی هات و نعدات" و "هلو" و "له گه‌رانومیکدا"
 به لای شعره له چیژوک جوانمکانی شمرومانن .

محمد نریق حسن :

پمکیکه له چیروک نووسه باشمکانی شمرومان . شمرو له پمکم پمروه‌گراشمی
 پمرومی شم چیروک نووسهوه سمرنجت پراشمکینتی : بی گری و گوتی زمانه . رستمی کـ
 پر و د ور کورتمومیه له د ریژ اد ری . شمیش له نیوان نووسینی چیژوک بی هیژو لاوازا د بیت
 و شمچن ، له وستی د مورو پمرو د پمغه جور به جوره‌کاندا جازینکی کامیرایی بیومیه . شه‌گر چی
 کوئمه‌له چیژوک "رستی زه‌گیانه‌ی ثاری" د وای "شمبیشی" نوسراون به‌لام به لای شعره له
 "شمبیه شی" د سوانینکی لن هاتوتوره . هندی جار که شمروقی تمکینکی تازه له
 چیژوکیکدا به کار بیینی ، به تاییشی هونری سینمایی ، شموسا زیاد له بیویست بایمخ
 به مسئله شکل یکان نعدا و سمر شمجام ناره زوک چیژوکمکه نغانوزکینتی . به هفنگاری
 گورموره پمرو پیش شمچیت . هندی چیژوک شم چیروک نووسه له چیژوک همره جوانمکانی

ثم سرد مصانن .

کمال میراود ملی :

تکلم ثم رخنه گرسان ، د وای جووشه د مرموی بؤ خویندن ، سارد
نمویو بئتموه و له خویندنموی بهر همه شد من پکان دانعرا بن . من بتم وایه نعتوانی گللی
بؤشایی معیدانی رخنه و لن کولینموسان بؤ پر بکاتموه . به تاییش چونکه خوئی پکیکه لـ
نووسمرانمی له گل بزووتتموی تازمی سرد سدا هاتوه و له نزیکوه ناگای له سر هلدان و
نش و نما کردنی بووه . هندی وتاری به نرخی له سر کورته چیروک و شیعر نووسبووه . به
لای متهوه همد رو وتاره رخنمی پکک که له سر شیعی * بؤ هیوا * ی گوران و چیروکیکلی
شیرزاد حسن نووسیوی له هلدانگانده معزوی به همره جوانگانمی ثم سرد مصانن ،
بلام به داخوه هندی جاریش به نووسینی هندی پیشمکن ناپیوست رای به پهل و کمال و

کرجسی داوه !

رفیق سایی :

له د میکوه شیعی تازمی کاک * رفیق * م ندیوه . شامیریکی
بهمه داره و له سر خوو هیئانه هنگارد من . زمانی شیعر و د ارشتی دورن له لاسایی
کرد نموه . وینه گرتی سر وشت و روانینی واقیعیانمی د مور و بیری خوئی و شو تاقی کرد نموانمی
له نزیکوه ثمانیپیش و پمیرندی راسته و خوئیان به روانینی سیاسیانیموه همه له خاسیقه
همه د پارمکانی شیعره کانبین . بهشیک له شیعره کانی به لای متهوه همچنه خانمی پخشانه
شیعرهوه نک شیعر ، بلام رموش نا همنگی نا و زورمی شو شیعرانمی من د بومن ناتوانن له گل
بزووتتموی ناوه زوکدا بگرنجین ، همر وکوز قاجیان تیکل و پیکل بین وایه !
لعتیف هلمت :

به لای متهوه کم شامیر همه نموند می لعتیف بهرمن شیعی خورمگسی
و تمبمی و به قولپ بی . وکوز گانی به هماره تقینموی به هازمه . نظمسی د ریو زمانسی
ساد مه . هندی پارچه شیعی له نموشه همره جوانگانمی شیعی ثم سرد من . بلام
ثم شامیران شو بهر به پتمی خوئی ، شو هلقولینه به لرنه و گرم و گویمی ، هندی جار
به دست خوئی سارد نکاتموه . بزاری شیعر زور کم یان همر ناپکات . چون هات و چند

هات نم له ئاستپاندا د سته وستانه . مو له بهر پوښتنې بهر مه په له زمي ئيپدايي شاعير
 کم ئمکانموه . من هموور جاړی ورسه د نيای شيعری هلمت له د وورموه شووند ، جوانه حسيز
 ئمکېت زور بېگيتي بېلام کاتي شپېته ناری به هوی شو بزار نغرد نغره ئيی هر به پيـــــــوه
 بهوسيت و زور نهيستموه ! . ويی شيعری زېند وه وين تگلونه و ئمېنه د لوه .
 ئسزور قاد ر :

کاک ئسزور هر به يکم د يوانی " زريان " شاعيرتې خوئی پي ناستاندين .
 چنډ قسید مېگی ئم د يوانه ، جگه له بهرته ، مړوئکي زيرک و پوښهپېش له پشتهــوه
 ئمېنين . خيالې شاعيرانه به پيی لایه . قول بوزنوموي وينه د رامتيکاني و هندې جار
 پروانينې " متهوب " انه که شپنه واری خملونه شيعری يکاني " مولوي " مان پيوه د پاره ،
 د مگی هېمن و خصاوی ، مژکيکي جافعی و شاره زوری ، رنگ و ورو سبا يکي تاييتسي
 ئد من به شيعرکاني . کاک ئسزور له د وای " زريان " موه د يوانی تری چاپ نغرد ووه . بېلام
 له و سالانې د واييدا به رېکوت چنډ قسید مېگی تازميس پېشې " زور پي نمود و لاواز هاتنه
 بهر چسپام ، سپيړکسي کالی زريان بوون . پيشکوتسي تازم تپندا ئمېنين .
 شپروزاد حسن :

به بروای من له ناو چيروک نووسه لاوهگاندا ، له هموويان به توانانـرو
 شازماترو له پيشتره ، کومله چيروکي " تنيايي " شاپتېکي زېند زری ئم بهرته لایه . زمانس
 چيروککاني له سر خووی پېره و شيعر ئاميزه . جاړی تې بېنی وورد و تپوه . حالتې نصراو
 بو بابې چيروککاني همل ئمېروئ . بېلام خوشی د ياری موه په : ئم و ئانه ئمېکوشـي
 رنگه به بهر گرافیک تروا و پېس ، بېلام ئم زورپان ئداته د م . هندې جاری ترپش ئمېنه
 پمخشان و پمخشان شيعر و به سر زمانی چيروکدا زال ئمېن . به کورتی له باره قورستر لـ
 کورته چيروک ئشې که پېويسته لوی پېروئ !

محمد وئلا پمشپو :

به لای شعوه بهرې شيعری لای پمشپو له د يوانی " شعوتامـ سـي
 شاعيرتې ئينوور " موه کومه جريوه و شعوق د انموه . له د يوانی " شعونی به شعوتان پيوه نه .
 پېس " موه ، زمانی تعبير کړدنې کوکتر و پرخت تر پوو . شيعرکاني پمشپو ناسکن ، تعجروبي

شیمره رومانسبه‌گانی گشتن نشوین . وینعی بر جمستی جوانی همه . به‌لام لای پشینه
 د نیای شیمرزور سنورزده و تنها له پکد رو بازدها شغولیتومه . وهک بان شیمره‌گانی
 کرد بی وایه . نغمس کورته و گانه‌گانی زمان ناته‌قینیتومه . چند قسید میکی نمونعی شیمری
 جوانی ثم سرد سمانن . له د وای شو هموو ساله من له لای خوتومه چاره پوانی بره‌مسی
 گورتم لئ شکرد . به نضجام دانی و مرکپانی شیمر گانی "پوشکین" که همد یکبانم بیلیموه .
 مایعی دل خوشی و د باری پکی رشکین و به نرشن بو کتیپخانه‌ی کردی و بزور شیمری شد مپیان
 به گتسی .

محمد موکری :

له‌گئل حسین هاردا خاوشی د ریژترین نغمس چیرۆکی له نسا
 هموو چیرۆک نووسانی ثم سرد سندا . لیره‌یشدا مپستم له نغمس د ریژ ، ورد کرد نموه ی
 شته بچیرۆکگان و بر د هرام پروزه له سر نووسین به بی خود روپاره کرد نموه به بی نمونی همست
 به ماند بو بونی بکمت . هر ثم سیفتیش بوته بنه‌نایک بو نمونه رو بکاته د نیای چیرۆکی
 د ریژ و رومان . له نیوان چیرۆکیک و چیرۆکیکی تردا و هر له پک ماوسی زمه‌یندا هه‌لپه‌وون
 د اچووش هونری همه . شو بره‌مانه‌ی میوضدی راسته و ختیان به کیشی د مرووش
 و خودی چیرۆک نووس خوتومه همه ، بی گیشتووتن . موکری سوود یکی باشی له خوتند نموه
 ی خوی و مرگرتوه . له سمرتا‌دا به پهرش و پلاری دستی بی کرد . همدی نووسینه‌ی
 نازمرو کاری و ختیان بیوه د پاره و بیکتی باهتبان کمتر تیدا به . شاره‌زای ره‌گانه‌ی
 هونری چیرۆکه و تیدا به‌ز نای . به پروای من ته‌گه‌ر موکری به جیدی تهرکیز بکاته سمر ته‌ه
 باهتعی هه‌لی تهرتیری ، زه‌ی تمواری خوی بدانی ، شه‌وگی زمینی و ته‌جریدی تهره‌سده
 رایجی ننگن بو نمونه له جموعه‌ی مپستی د وره‌ی بختومه ، تهراتی کاری گوری شد مپسی
 به نضجام بدانت .

محمد محمد اسماعیل :

چیرۆک نووستیکی واقعی د وره‌ی ته‌جریده . چیرۆکگانی شو سالانسی
 د وایی گهرس گهرمانیان تیدا به و بونی زبانی خه‌نگی شو مه‌لبندی می کورد ستانیا لئ د پست ،
 بازار و شاهاتی مرقی د مر و بهری چیرۆک نووس له خصمگانی نووسه‌ر خوی له پشته‌ن .

کښمته چېرېکي "نيسب" هماغلارېکي بېرمو پېښي شم چېرېک نووسه بوز ، د ووره له د ژوند اد پري .
 بېلام هماغلارېکي کم وگورته وشمېشېږته هډې شموي په نېوه ناچلې هغندي بېرته شموي ، د بېمن ،
 پروډ او په جې بېلې . زور ماند وشمې . زماني زور سفت ورموان نې په . بېلام جار له د وای
 جار همست شمکېت تاقې کرد نموه گاني کامل تر شمېن .

حسین سار :

له بېرته شموي هډمري چېرېکي کورتي سمر د سېکي ترد ، پېشمويکي تره .
 له سالي حفتاو و بېرمو زور شموانم پلېم له سمر د ستي شموا پو پېکم جار هغندي شمکيکي
 تازه شم هډمري ، کم و زور ، هاته ناو چېرېکي کوردي شموي . يان پښکي بېرته شم . له
 زورې شم هډمري نووسگاني تر زياتر شارمزي لايغه جوړ په جوړمگاني هډمري کورته
 چېرېکي . تاقې کرد نموه گاني ناو شم مېدانې فره چمشن . له هغدي پکياندا له سمنو زورې
 تاقې کرد نموه تې نه بېرمون . زور شموي له بېرته شم شمکه بوارې شم هډمري . زماني
 نووسې ساد و خرماني و قورله . له سمر تادا هغندي چېرېکي وېک کولانې د مرنه چور
 و بېرمون و خومېرمان گيبر شمدا . هماغلارېکي د رېز و خميالې په بېرته شم . شموانم په چاکسي
 باپتي چېرېکي گمان بڅاته زېر پکي قه له شمکېموي . خاوش چمند چېرېکي د رېز . من وام جاوه
 پروان شمکرد له چمند سالي شموي بېرموي ، هغولې پروان نووسې شمېش بدات ، بېلام تا شمېشه
 لم پرووه شمېش د يارني په .

● باشه ، شموي په هغندي وړه ، پرسيار کوناي بېم چارې شمکوي

د وور د رېزه بېلېشم ..

— بېرموند پت له گگل موشقادا ؟

— بېرموند ي پکي گمانې په .

— شمې رسم ؟

— وېک بېرموند ي چارو سروشت .

— گوراني ي ؟

- حمزہ بہ فضیلتہ کانیاں تمکم .
- سینسما ؟
- تا تمو ومختہ بزم لوائی کم فلمی جاکہلہ کیس ختم داوہ .
- تعلقنسون ؟
- حمزی لئی ناکم .
- شانسو ؟
- خورشیم نوری .
- وعزش ؟
- کم .
- لہ کورد ستاندا اکیت بہ دلہ وک موسیقار ؟
- نضوم نرہدانی ، دلشاد .
- نئی لہ ہونری تشکیلی دا ؟
- نیساحیل خیات ، دارا حمہ سعید ، لالہ .
- گورانسی ہیتر ؟
- حصہ ماملن ، مزہری خالیقی .
- دمر ہینری شانوی ؟
- جیہاد دلہاک ، عثمان چہزار ، محمد سالار .
- نئی ٹکمر ؟
- کامران روف ، نازاد جمال ، شمال عہد وللا ...
- نئی نمانہ بہ لای تووہ جی ٹکبینن .. سیاست ؟
- ہونمر وزانست و ہیترہ .
- شورش ؟

- دانشگاه تازادی به .

- سوسالینز ؟

- کرم‌نگای به‌خت‌سور و پیش‌گوتروه .

- سوسالینز ؟

- به‌لای گل‌لانه .

- گسل ؟

- دروست کبری سوزوه :

- نعد پیا ؟

- نعد از برای همت و نعتی سوزوه .

- پیش‌سوزوه ؟

- سوزوه سوزوه .

۱۹۸۵ / ۱۰ / ۱۰

**Ruberu
Le
Sêberî Çiyada**

Şârko Bêkes

1986

Published by:

The union of kurdistan writers